SURETE şi IZVOADE

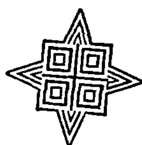
(DOCUMENTE SLAVO-ROMÂNE ÎNTRE 1546—1587)

VOLUMUL XIX

DE

GH. GHIBĂNESCU
PROFESOR
MEMBRU CORÉSPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE

(Publicaţiune făcută supt auspiciile Casei Şcoalelor)

IAŞI
VIAŢA ROMÎNEASCĂ S. A.
1927

SURETE şi IZVOADE vol. XIX

CĂTRĂ CETITORI,

Păşesc spre vol. XX din ale mele **Surete şi Izvoade.** *Când scriu aceste rânduri, coala întăia din vol. XX e în lucru. Vol XIX e o verigă din şirul documentelor slavo-române, ce formează cuprinsul vol XVIII—XX-a. In acest al XIX-a volum am dat documentele, ce privesc anii 1546 — data morții lui Petru Vodă Rareş şi merg pănă la 1587 în domnia lui Petru Vodă Şchiopul. Documentele ne varbesc de cea mai agitată perioadă din istoria Moldovei: Iliaş Vodă turcit, Despot Vodă omorât, Lăpuşneanu Vodă domnind fără divan, Ion Vodă cel cumplit omorât de Turci, Iancul Vodă Sasul cu o foarte bogată activitate divanistă Petru Vodă Şchiopul cu o domnie agitată şi turburată. Prădăciuni şi pierderi de acte, arderi şi pustiiri de oraşe, descăpățînări de capete; apoi o prea bogată contribuție genealogică la încrângăturile de vechi neamuri de boeri din secl XV-a cu strănepoții lor din pragul secl. XVII-a. In acest secol apar Tomşeştii, Sturzeştii, Movileştii, etc.; marile familii de boeri îşi găsesc date precise în mersul lor spre înălțare.*

Din 163 documente, slavone sânt 63, din care unul falş de supt Stefan Vodă cel Mare; unul vechiu românesc din 1564, epoca lui Coresi! Apoi 41 regeste, care de şi spun pe scurt, slujesc îndestul la multe lămuriri de oameni şi de fapte istorice Surete am dat 99, aşa cum le-am găsit în vechi condici sau pachete de acte; suretele au importanța lor, căci ne arată permanența cunoaşterii limbei slavone pentru înalte rațiuni de stat în vechile şcoli sloveneşti din Iaşi de la Sf. Sava, sau Mitropolie, cum şi Sf. Gheorghe cel vechiu din Bucureşti. Vechii tălmăcitori de ispisoace slavone: Evloghie dascal, Gh. Evloghie, Debrici polcovnicul, Ioniță Stamati pitarul, Vasile Zotov talmaciu Hrisantie arhimandritul fiecare reprezintă o şcoală literară, şi o mănuire a unor fraze arhaice care denotă simț literar, gust estetic şi o corectețâ în fraza românească. Glosele literare nu lipsesc şi suntem în plin şi vădit progres în scrierea limbei.

Aşteptând să încheiu şi vol. XX, voiu da pentru cetitorul special o listă alfabetică **de abreviațiuni,** *pentru a sluji tinerilor cercetători, elevi ai Seminariilor de slavistică şi istorie*

naționala, ca un îndrumar în greutățile de cetire a cuvintelor prescurtate și a evita acele complectări, cari arată o migăloasă și prisoselnică preocupare, și o zădarnică pierdere de vreme. Transcrierea în haina veche și îndatinată a timpului e o cerință imperioasă de corecteță, și va sluji pentru cele 20 volume din Surete și Izvoade, cum și pentru cele 10 volume de Ispisoace ca un lămuritor al sistemei mele și de transcriere cât și de traducere. In aceste sunt un arhaist cu vădită voință, poate chiar exagerată.

Și acum rugând pe cetitor să perindeze volumul, și să-l citească, îi dau întâlnire în curând cu cel de al **douăzecilea** *volum.*

Gh. Ghibănescu

Iași 16 Octombrie 1927
Rafail 1

1. *7055 April 3 (1547) Huşi.* **Iliaş Vodă Rareş întăreşte lui Borcea dvornic şi a lor săi stăpânire pe satul Fâşcani, împărţindu-l în două.**

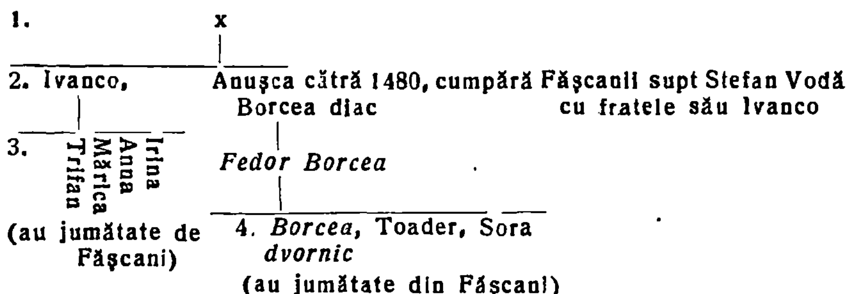
Cu mila lui Dumnezeu Noi Iliiaş Voevod, domn ţării Moldaviei; înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căuta sau o vor auzi-o cetindu-li-se; precum pre acest adevărat cinstit şi credincios boiariul nostru pan *Borcea dvornic şi pre frate-său Toader şi pre sora lor Sora,* fii lui Fedor, nepoţi Anuşcăi, şi seminţenia lor Trifan şi pre surorile lui Mărica şi Anna şi Irina fii lui Ivanciu; i-am miluit cu osăbita noastră milă de le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră a Moldaviei direaptă a lor ocină şi moşie din ispisoc de cumpărătură, ce l'au avut moşii lor Ivanco şi Anuşca de la moşul domniei meale de la Stefan Voevod şi din ispisoc de întăritură ce l'au avut ei de la părintele domniei meale *un sat pre Crasna, anume Făşcanii,* pentru ca să le fie lor uric cu tot venitul; însă satul acesta să le fie lor în doao: jumătate să fie a credinciosului boiariului nostru pan Borcea dvornic şi frăţinisău lui Toader şi surorii lor Sora; iar cealaltă jumătate să fie neamurilor lor lui Trifan şi surorilor lui Măricăi şi Annei şi Irinei şi fiilor lor, şi nepoţilor, strănepoţilor şi prea strănepoţilor şi la tot neamul lor, cine se va aleage mai de aproape nestrămutate niciodănăoară în veaci. Iar hotarul acestui de mai sus numit sat, *cei pre Crasna, anume Făşcanii,* despre toate părţile să fie după vechiul hotar, pe unde din veac s'au apucat. Iar la aceasta iaste credinţa a mai sus numitei domniei noastre Iliiaş Voevod şi credinţa a prea iubiţi fraţi ai domniei noastre Stefan şi Constantin şi credinţa tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Iar după viaţa noastră cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei, din fii noştri, sau din neamul nostru, sau pre oricare altul îl va aleage Dumnezeu să fie domn sau din neamul nostru,

sau pre ori care altul îl va aleage Dumnezeu să fie domn ţării noastre acestei a Moldovei, acela să nu aibă a strămuta sau a strica daania noastră şi întăritura, ci să le întărească şi să le împuternicească, căci că le iaste direaptă ocină şi moşie. Şi spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus, poruncit-am credincios boiarului nostru pan Mateiaş logofăt să scrie şi către adevărata cartea noastră această peceate a noastră să o ieage. S'a scris în Huşi de Luca Popovici la leat 7055 luna Aprilie în 3 zile.

„De pre sărbie pre limba moldovenească am tălmăcit la anul 1811 Iulie 26,= polcovnic Pavăl Debrici clucer.

Acta Emil Miclescu, cf. Surete ms. XXXV, 571; după o copie din 1827 Ianuarie 20, posăduită de C. Platon paharnic, şi întărită de T. Balş logofăt. Posăduitorul C. Platon se abate de la textul lui Debrici, şi pune atât lui Borcea, cât şi lui Mateiaş, titlul de *vel*, ceia ce nu era încă la 1547.

Borcea dvornic apare cu această boerie în a doua domnie a lui Petru Vodă Rareş între 7050—7054, şi continuă supt Iliaş Vodă. El urmează lui Efrem Hurul şi e urmat de Gavrilă vornic, tot supt Ilieş Vodă, ceia ce arată că a murit către 7057 (1549). *Borcea* e diminutiv patronimic din *Bôrra*, diac cunoscut în secl. XV; iar supt Stefan cel Mare găsim pe *Borce* Борчѣ — diac între 6980—6990. Uricul nostru ne dă aceste lămuriri genealogice despre vornicul lui Petru Rareş.

In 1480 satul Făşcani există şi asta ne arată de un străvechiu stăpân pe acele locuri de la Vaslui — Şerbeştii numit *Fâşcă*. Porecla *Fâşcă* ne duce la ruteanul фаска = fass, baril, petit baril, tonneau; dim. *Fâşcuţă*.

---

2. *7055 (1547)* regeste. Pentru Terpeşti (Bălăneşti) pe Elan.

...„Au arătat Apostol fecorul Croitoriului din văleat 7055 un ispisoc de la Iliiaş Vodă scriindu că au întărit

lui Lazor şi Grecului şi Mariei, pre satul Terpeşti pre Elan, care să chiamă acmu Bălăneştii.

Dintr'un opis întocmit în 7289 de Ene Neculcea pentru scrisorile arătate de Toaderu croitorul ѡтȣ кре-дицѧи ѡтȣ ţinutul Fălciiului. (Cf. Surete ms. XIII 765).

Terpeştii, s'au numit mai apoi *Bălăneşti*, după unul din cei *trei* bătrâni ai Terpeştilor: *Bălan*, Mihoci şi Patiul. Mai apoi s'au numit *Giurcanii*, după numele lui *Giurcan Şandrul cel orb* aşezat pe îmbe părţile Bujorului. (Cuzeştii, LXXX).

---

3. *7056 Mart 1 (1548)*. Ilieş Vodă întăreşte lui Bran, Mihuţ, Ion şi Simion cumpărăturile ce au făcut cu 180 zloţi în Hruţca de la gura Curvei de la fetele lui Coste Posadnic.

† Млстїю бжїею мы Илїаш воевода. гспдрь земли молдавскои. знаменито чиним исєми листом нашим. въсѣм кто нанем възрит или чтоучи его. оуслишит. ѡже прїидоша прѣд нами и прѣд нашими молдавскими болѣри | нѣкша и сестра еи ангелина дочки косте посадника. по их доброи воли иникым непоноужденѝ. аниприсиловани. и продали свою правоую ѡтнинȣ и дѣдинȣ. ѡт их правaго оурика. и испривилїе ѡт раздѣле | нїе. що ѡни имали ѡт племеника гсдвами младаго Стефана воевода половина селище хрȣска до ȣстїе коурва. та продали слȣгам нашим. брани и михȣци и Іѡноу. и симїѡнȣ. за два сто и ѡсимь десѧт | златы татарскых. и оуставшисѧ наши слоуги. бран и Михȣц. и Іѡн и Симиѡн та заплатили оуси исполна тоти вышеписаннїи пинѣзи сп злати татарскых. оу рȣки нѣкши. и сестри еи Ангелини | дочкам косте посадника. прѣд нами и прѣд нашими болѣре. ино мы видѣвши их доброволи. токмежь и полною заплатоу. а мы такождере дали и потврьдили есмы слоугам нашим брани и михȣ | ци и Іѡнȣ и Симїѡноу. тое прѣдреченное половина селище нанимѣ хроуска до оустїе коурва. како да есть имь и ѡт нас оурикь и съ въсемь доходом. им и дѣтем ихь и оунȣчатом ихь. и прѣкоунȣчатом ихь. и праироурѣтом ихь | и въсемоу родоу их кто сѧ им избереть наиближнїи непороушенно николиже на вѣкы. а хотарь тои прѣдреченнои половини селище ѡт хроуска. до ȣстїе коурва. да есть ѡт въсего хотара половина. | а ѡт иншихь сторони постаромȣ хотарȣ. а на то ест вѣра нашего

гсдвами вышеписаннаго мы Иліашл воевод и в'ѣра пр'ѣвъзлюбленних ми братїа Стефана и Костантина. и в'ѣра боıаръ наших. в'ѣра пана. (Ефрема хꙋрꙋл. в'ѣра пана Петре кръка, в'ѣра пана борче дворника. в'ѣра пана Шандрꙋ, в'ѣра пана стоурзѣ и пана Могила) паркалабове хотинскых. в'ѣра пана | хоурꙋ. и пана мирона паркалабове немецскых. в'ѣра пана ıацка и пана гіıангѣ паркалабове новоградскых. в'ѣра пана Петрꙋ вартиковича. портарѣ Соучавского. в'ѣра пана юурїа спатарѣ. в'ѣра пана дана | вистарника. в'ѣра пана хръбора постелника. в'ѣра пана. хамза. в'ѣра пана Петрашка. чашника. в'ѣра пана н'ѣгоула столника. в'ѣра пана плаꙁа комиса и в'ѣра оусих боıарь наших. молдавских великих | и малих. а по нашемь животѣ кто боудет гспдръ нашеи земли. ѿт братїи наших или ѿт дѣтїи наших. или ѿт нашего рода. или пак боуд кого бъ изберет гспдаремъ бити нашеи земли молдавской тоть | бы имь непорꙋшиль нашего дааніа и потвръжденїа. али би имь оутвръдил и оукр'ѣпил. заноуже есмы имь дали и потвръдилю за що ѡни соби коупили за свои правїи и чистіи пин'ѣзи. а на болшее | кр'ѣпость и потвръжденіе томоу въсемꙋ вышеписанномоу. вел'ѣли есми нашемꙋ в'ѣрномꙋ паноу матеıашꙋ логофетоу писати и нашꙋ печать прив'ѣсити ксемꙋ нашемꙋ истинномꙋ листоу. | писал михъилъ борра. ꙋ ıасех вл[ѣ]то ҂зн҃ѕ. мсца мартїа. а.

Cu mila lui Dumnezeu noi Iliiaş Voevod, Domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dănsa vor căta, sau cetindu-li-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari Neacşa şi sora ei Anghelina, *featele lui Coste posadnicul,* de a lor bună voe de nimeni silite nici învăluite şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din a lor drept uric şi din direase de împărţală, ce ele au avut de la *vărul domniei meale tânărul Stefan Voevod, jumătate de selişte Hruşca la gura Curvei;* aceaia au vândut-o slugilor noastre lui Bran şi lui Mihuţ şi lui Ion şi lui Simion drept doao sute şi opt zeci zloţi tătărăşti şi s'au sculat ale noastre slugi Bran şi Mihuţ şi Ion şi Simion, de au plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 280 zloţi tătărăşti în

mânule Neacşii şi surorii sale Anghelinei, featele Costei posadnicul, înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată, iar noi aşijdere am dat şi am întărit înşine slugilor noastre lui Bran şi lui Mihuţ şi lui Ion şi lui Simion, cea de mai sus zisă jumătate de selişte anume *Hrusca la gura Curvei*, ca să le fie lor şi de la noi uric cu toate veniturile lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi împrăştiaţilor lor şi la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape nerușeit nici odănăoară în veaci. Iar hotarul celei de mai sus zise jumătăţi de selişte din *Hrusca la gura Curvei* să fie din tot hotarul pe jumătate, iar despre alalte părţi pe vechiul hotar. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Ililaş Vodă şi credinţa preaiubiţilor fraţi ai noştri Ştefan şi Constantin şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale(Efrem Hurul, credinţa dumsale Borce dvornic, credinţa dumsale Petre Crăc, credinţa dumsale Şandru, credinţa dmsaie Sturzei şi pan Mohilă) părcălabi de Hotin, credinţa dmsale Hurul şi pan Miron parcalabi de Neamţ, credinţa dumsale Iaţco şi pan Ghiangea parcalabi de Novograd, credinţa dmsale Petre Varticovici portar de Suceava, credinţa dumsale Jurie spatar, credinţa dmsale Dan visternic, credinţa dmsale Hrăbor postelnic, credinţa dmsale (Hamza), credinţa dmsale Patraşco ceaşnic, credinţa dmsale Neagul stolnic, credinţa dmsale Plaxa comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din fraţii noştri sau din copii noştri, sau din al nostru neam, sau pe ori care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn pământului nostru al Moldaviei, acela să nu le strice a noastră daanie şi întărire, ci mai vârtos să li-o întărească şi să le imputerească, căci că înşine le-am dat şi le-am întărit şi pentru că singuri au cumpărat cu ai lor drepţi şi curaţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus, poruncit am înşine la al nostru credincios pan Mateiaş logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această a

noastră carte. A scris Mihăilă Borra în Iaşi la anul 7056 luna Martie 1.

Pergament; originalul la arhivele statului din Chişinău, trecut în opisul general de predare al tribunalului supt No. Cf. Surete ms. XLVII. Şnurul culoare *fragă* spălăcită. Pe pecete se citeşte: † печать Iw Илїашь воевода госп(одар земли молдавской) cap de bou.

In dos stau scrise 2 notiţe: бранъ и михоуц, и Iwн и Снмїwн на половина село wт хроуска" = Bran şi Mihuţ şi Ion şi Simion pe jumătate sat din Hrusca. Alta: „Iliaş Vodă din leat 7056 Mart 1 pe pol selişte din Hrusca *până la* gura Curvei".

Coste posadnic trăeşte supt Stefan Vodă (Surete I, 144). El are 2 fete, pe Neacşa şi Anghelina; şi trei nepoţi; Crăciun, Nicoară şi Dragna.

Iată încrângătura:

1. Stan posadnic cătră 1445
2. Coste posadnic cătră 1480
3. Neacşa, Anghelina, fată 1548
4. Crăciun, Nicoară, Dragna 1558.

---

4. *7056 Mart 6 (1548).* Iliaş Vodă întăreşte lui Draguş şi Dragşan cumpărătura ce au făcut cu 120 zloţi în a treia parte din Futeşti la Cărligătura, de la feciorii Sorcăi.

Boteştii mari ot Cârligătura, leat 7056 Mart 6. Suret de la Ilieş Vodă.

Мастїю бжїею мы Илїаш воевода гспдръ земли молдавскои facem înştiinţare precum au venit înainte noastră şi înainte boerilor noştri, Ilie şi fratesău Gliga, şi sora lor Nastea, feciorii Sorcăi, de a lor bună voe de nimene siliţi şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din drese şi întărituri ce are mama lor Sorca de la părintele domniei meale Pătru Vodă din a treia parte de sat anume *Futeştii* la ţinutul Cărligăturii jumătate; aceiaşi au vândut-o slugii noastre lui Drăguş şi rudenii lui Drăgşan dreptu 120 zloţi tătărăşti, cari bani acei 120 zloţi tătărăşti iau dat Drăguş şi Drăgşan toţi deplin în mânule celor de mai sus scrişi Ilie şi Gligă şi

Nastea denaintea noastră. Deci văzând şi noi a lor bună învoială şi tocmală şi plată deplin, aşijderea şi de la noi am dat şi am întărit pe acea de mai sus zisă din a treia parte de sat de Futeşti ğumătate; toată acea de mai sus scrisă să fie a lor de la noi uric şi cu tot venitul, lor şi copiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor şi a tot neamul lor ce să va aleage mai aproape neruşăit nici odănăoară în vac. Iar hotarul din cea a treia parte de sat anume Futeştii *ğumătate* să fie din tot hotarul din a treia parte giumătate, iar despre alte părţi după hotarul cel vechiu, pe unde au îmblat din veacu. Pentru aceia iaste credinţa domniei meale Iliiaş Voevod, şi credinţa a prea iubiţilor fraţi ai domniei meale Constantin şi Ştefan Vodă şi credinţa boerilor domniei meale, dmnealui Borcea vel dvornic, dlui Pătru Crăc d-lui Şendre şi dmlui Ion Sturza şi Moghilă părcălabi de Hotin, şi dmlui Danciul Hurul şi Miron parcalabi de Neamţ, dmlui Ionaşco şi Gheanghea parcalabi de Cetatea Noao. dmlui Petre Vartic parcalabul de Suceava şi dmlui Iurie vel spatar, şi dmlui Danul vel visternic, şi dmlui Hrăbor vel postelnic şi d-lui Hamza, şi dmlui Patraşco vel paharnic, şi d-mlui Neagul vel stolnic, şi dmlui Plaxa vel comis; şi credinţa tuturor boiarilor noştri. Iar după a noastră viaţă şi domnie cine va fi domn ţării aceştia, să nu strice a noastră daanie şi întărire, ci mai vârtos să dea şi să întărească, de vreme ce le iaste lor cumpărătură pe ai lor drepţi bani, iar pentru mai mare credinţă şi întăritură am poruncit cinstitului şi credinciosului boerului nostru dumisale Mateiaş vel logofăt să scrie şi a noastră peceate către această a noastră adevărată carte să o leage.

„sau tălmăcit de Evloghie dascal la anul 1764 Dec. 6.“

Asămine scrie cel vechiu, Carp vornic de poartă.

Din *Condica Litenilor*, cf. Surete ms. XIV, 615. Particula *vel* e a traducătorului, nu era in original.

---

5. *7056 Mart 21 (1548) Huşi*, Iliaş Vodă întăreşte lui Cupcea şi la ai săi stăpânire pe satul Drăculeştii între Troeneşti şi Dobreni pe Prut în pustiu.

„Cu mila lui Dumnezeu noi Iliiaş Voevod, domn ţării Moldaviei; ştire facem cu această carte a noastră tuturor, cui vor căuta spre dânsa, sau cetindu-i-se o vor auzi; iată că aceste adevărate slugi *Cupča* şi fraţii săi, Trif, Lazăr, şi Ivan şi sora lor Rusca, copii lui *Radul Drăculea* miluitu-ne am noi spre dânşii cu osăbita noastră milă şi le-am dat şi le-am întărit de la noi ale lor dreapte ocine din direase de daanie, ce le-au avut tatăl lor Radul Drăculea de la procatohul nostru de la Stefan Voevod:

дв҇ѣ мѣстѣ ѡт поустинни. за прꙋтом под ѡбрѣжїем. межи троенещом. и межи добрѣни. оу крѫници под ѡбочїемь. що сѫ тепер именоуют дрѫкꙋлещїи. =doao locuri din pustiu spre Prut supt Obreajie între Troeneşti şi între Dobreni, la fântână supt Coaste, *care acmu se numeaşte Drăculeştii*.

Deci văzând noi a lor dreaptă slujbă către noi le-am întărit şi de la noi ca să le fie lor dreaptă ocină, lor, fiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape neruşeit niciodănăoară în veaci. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Iliiaş Vodă şi credinţa a prea iubiţi fraţii domniei meale Stefan şi Constantin şi credinţa boiarilor noştri... iar după a noastră viaţă cine va fi domn... Iar spre mai mare tărie şi puteare a toate cele scrise mai sus am poruncit la al nostru credincios boiariu, Mateiaşi logofătul să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Mihail Borra în Huşi la anul 7056 luna Martie 21 zile.

Original Acad. Română VII 37. Cf. Surete ms. XXI, 146, copiat în traducere sumară înainte de război. Astăzi originalul e trimis la Moscova.

ѡбрѣжїє, margine, vârf.

ѡбоч. ѡбоча. Seitenabheng, Unweg, Berges, Coaste.

Precizarea acestor 2 locuri în pustiu pe Prut, *între Troeneşti şi între Dobreni*, se poate face cu ajutorul documentelor publicate

de noi în vol. XVII al Suretelor. In adevăr în 1533 (7041) Petru Vodă Rareş întăreşte lui Dragotă Averescul şi lui Neagoe Şopărleanul cumpărătura ce au făcut cu 80 zloţi tătărăşti în satul Troeneşti pe Prut „троенещїи на прѹтом".

Troeneştii este azi Şopârlenii, ce vin în dreptul movilei Răbâia, pe apa Lilivei, iar Dobrenii vin şi azi pe Prut, mai în jos ceva de Pogăneşti — cam 10 chilometri distanţă. Acolo venia pustiul, din care Vodă Iliaş dă 2 locuri feciorului lui Radul Drăculea: Cupcea, Trif, Lazăr, Ivan şi Rusca.

Oare acest Radul Drăculea, care trăeşte supt Stefan cel Mare să nu fie întemeietorul satului *Drăceni*, satul lui *Dracea* sau *Drăculea*, despre care am publicat actele în vol. XVII al Suretelor, cà începuse a se numi *Drăcenii* de la 1623 încoace?

---

6. *7056 April 22 (1548) Iaşi*, regeste. Pentru Jolcujăni.

Iliiaş Rareş Voevod întăreşte vânzarea făcută de Trifan cu fraţii săi Păntea şi Toader fii ai lui Ioan Parava şi nepoţii Hervasiei, fiica Mărinei şi nepotul lor Ioan Trofin fecior Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Stefan, în dreapta lor ocină şi moşie, din uric ce l'au avut de la Stefan Voevod cel tânăr „mladago" o bucată de pământ din hotarul satului *Jolcujănii*, ce-s pe Sotna, mai jos de Căcăceni despre pădure şi despre Prut. Această bucată de loc au văndut-o drept 200 zloţi tătărăşti lui Trifan şi lui Stefan şi lui Gligorie, cari au plătit toţi banii deplin întru mănule vânzătorilor. Şi această bucată de pământ să fie în doao: partea din sus să o ţie Trifan, iară partea din gios să o ţie Stefan şi cu Gligore. Se dau hotarele şi lista boiarilor de divan, între care este şi Sturza parcalabul de Hotin.

Obs După regestele făcute de Radu Rosetti de pe actele Sturzeştilor. Cf. Surete ms. XXIX 344.

---

7. *7056 April 24 (1548) Iaşi*, regeste. Pentru Buzaţi la Răcăciuni.

Iliaş Vodă întăreşte lui Gligorce şi surorilor sale Sofroniei şi Marinei, copiii Istinei, satul Buzaţii la gura Răcăciunilor. Se dau hotarele şi lista boerilor, între care este şi Sturza parcalab de Hotin.

Obs. După regestele lui Radu Rosetti făcute de pe actele Sturzeşti. Cf. Surete ms. XXIX, 344.

8. *7057 Mai 8 (1549) Iaşi.* **Ilias Vodă întăreşte pârcălabului de Roman Gheorghieş cumpărătura a 3 salaşe de ţiganî de la Văscan, Popăscul.**

† Илїаш воевода. бжїею мастїю гспдрь земли молдавской. ѡж прїиде прѧд нами. й прѧд нашими болѣре | васкан сиь попъскула пръкълаб. за що бил врикар. по своей доброи. воли. никим непонужен анинрисило | ван. й продал свои правїи и власнїи цигани, три салаши. наимѣ нан и фръцил и пардшс. та продал | их нашиму вѣрному. пану. гѧнги. пръкалабу. новоградскому за двѧ сто и шест десѧт злати татарских. | й утом такождере ѡставшесѣ ѡнже васкан. тиж по своей доброи воли никим непонужен. анипри | силован, и дал у дар. едно циганку. у двору тиж гѧнги пръкалабу. ино ми. видѧкше их добро волною ток | меж и полную заплату. що ѡн ему платил. сѯ злати татарских. а ми такождере и ѿт | нас есмы дали тоти прѣдреченнїи три салаши. цигани. и тоту циганку що ему даровал. | нашему вѣрному пану гѧнги пръкалабу. протож. ин да сѣ не умишает и имати работу | с ъ ними. и да не смѣет их узети понеж ѡн их купил. за свои правїи пинѣзи. прѧд сим | листом. нашим. пис у ıаш влту ҂знз. маи. и.

Iliiaş Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri Vascan, fiul lui Popăscul pârcălabul, *ce-a fost uricar*, de a sa bună vreare de nimene silit nici învăluit şi au vândut pe ai săi drepţi şi adevăraţi ţigani, trei sălaşe anume *Nan*, şi *Frăţil* şi *Pardos;* acelea le-a vândut credinciosului nostru boeriu Gheanghea pârcălabul de Novograd drept doao sute şi şasezăci zloţi tătărăşti. Şi într'acestea iarăşi s'au sculat acelaş Văscan, iarăşi de a sa bună voe de nimeni silit nici învăluit şi a *dat în dar* o ţigancă, la curtea aceluiaşi Gheanghea parcalabului. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată, ce el i-a plătit lui, 260 zloţi tătărăşti; iar noi aşijdere şi de la noi înşine dat-am ceale de mai sus zise trei sălaşe de ţigani şi cea ţigancă ce i-au dăruit-o credinciosului nostru pan Gheanghei parcalabului. Drept aceaia nime să

nu se amestece şi să aibă treabă cu ei, şi să nu cuteaze a-i luare, căci că el singur i-a cumpărat cu ai săi drepţi bani, înaintea acestei cărţi a noastre. A scris în Iaşi la anul 7057 Mai 8.

Original hârtie, marca porcul. Pecetea în ceară roşie căzută, se păstrează între acta C. Crupenschi Iaşi. Cf. Surete ms. XIV, 495; iar suretul vechiu în XXXII, 743. *Popăscul* se găseşte paharnic între 7038—7046 supt întâia domnie a lui Pătru Vvd Rareş. Cu venirea în scaun a lui Stefan Vodă Lăcustă, e rădicat la rangul de parcalab de Hotin între 7047—7048; asta a făcut că Popăscul nu mai apare în boerie în cea de a doua domnie a lui Pătru Vodă Rareş, nici supt Iliiaş Vvd.

Iar Ghianghea parcalabul de Roman e *Cozma Ghianghea*, şi se găseşte parcalab de Roman în 7055, 7056, 7057; e coleg cu Ion Laţco; iar în 7058 e dat boer fără boerie; în 7059 e parcalab de Hotin cu Hrăbor. Supt Stefăniţă Rareş, Cozma Ghianghia e citat iarăşi ca boer fără boerie.

---

9. *7058 (1550)*, regeste. Pentru Avereşti.

„Izvod de scrisori ce sântu la Marie Popşoae pentru Avereşti şi Nemţeni să se ştie anume leat 7262 Mart 19.

1). *Un uric de la Iliiaş Vodă din veleat 7058.*

Cf. Surete ms. I, 162.

---

10. *7058 Februarie 2 (1550) Iaşi.* Iliaş Vodă întăreşte selişte lui Micotă, zisă şi Păulenii cumpărată cu 130 zloţi de la Neagşa, să o stăpânească pe din două: Nicoară cu verii lui Toader şi Odochia.

† Илїташ воевода бжїею млстїю гспдръ земли молдавскои. ѡж прїиде прѣд нами нѣгшѣ vнvка | Петрики, по еи доброи воли, никим непонѹжена и продала свою правою ѡтнинv и дѣдинѹ | из привилїе за даанїе що имал дѣд еи петрикею. ѡт дѣда гсдвами Стефана воеводї | ѡт третvю част селище микотово шестаа част що сѣ тепер зовvт пъvлѣнїи на тvрїа. | та продала слvгам нашим Никоар и племеникv его Тоадер и сестри его ѡдокїи за стѡ | и тридесѧт златі татарских. и заплатили ей vси исполна вишписанїи пинѣзи рл злат татар | ских. али да ест им тотv вишеписанноую част ѡт трета част селище микотово що сѣ | тепер зовоvт пъvлѣнїи на двое, една част да ест самомѹ никоарѫ, дрvга част да ест тоадерv | и сестри его

ѡдокїи како да ест им ѡт нас й съ въсем доходом. ни да сѣ не умишает прад сим | листом нашим. пис у іаш вато ...зни ѯфев в.

Iliiaş Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră Neagşa, nepoata Petricăi, de a ei bună voe de nimeni silită şi a vândut a sa direaptă ocină şi moşie din privilegiile de daanie, ce le-a avut bunul ei *Petrikeiu* de la bunul domniei meale Stefan Voevod. din a treia parte *seliştea lui Micotă a şesa parte, care acmu se numeaşte Păuleanii la Turiia;* aceia au vândut slugilor noastre lui Nicoară şi vărului său lui Toader şi surorii lui Odochiei drept 130 zloţi tătărăşti, şi au plătit ei toţi deplin acei de mai sus scrişi bani 130 zloţi tătărăşti. Insă să le fie lor cea de mai sus scrisă parte din a treia parte seliştea lui Micotă, care acmu se numeaşte Păuleanii în doao: una parte să fie numai la Nicoară; alaltă parte să fie lui Toader şi surorii sale Odochia; ca să le hie lor de la noi şi cu toate veniturile. Altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre.

Scris în Iaşi la anui 7058 Fevuar 2.

Original hârtie. Condica documente XVII, 6; cf. Surete ms. XXXV, 273. Pecetea in ceară roşie, căzută fiind hârtia, pe care se imprima exerga; se păstrează numai ceara roşie.

In dos notiţa: селищѣ луи Микот что купил ѡт нѣкшѣ вңука петрика = seliştea lui Micotă ce-a cumpărat-o de la Neacşa, nepoată Petricăi.

Asupra moşiei Păuleni pe Turia, d. M. Costăchescu a publicat în Revista Arhivelor I 121—124 3 documente slavone, din care: 1) 7060 Mai 6, de la Stefan Vodă Rareş, 2) 7092 Noembre 17 de la Pătru Vodă Schiopul, 3) 7111 April 1, de la Eremia Vodă Moghilă.

In primul ispisoc de la Stefan Vodă se întăreşte acelaşi vânzare ca şi în 7058 de Iliaş Vodă; în al doilea ispisoc Petru Vodă întăreşte lui Văscan şi Maricăi cumpărătura, ce a făcut cu 70 zloţi în a şasa parte din a treia parte, din Păuleni, de la Drăgan Tărâţă, fiul Nastei, nepot Rusului, în al treilea ispisoc de la Eremia Vodă se arată că *Paul* şi *Petrică* au trăit supt Stefan Vodă cel Mare, şi că au căpătat de la bătrânul Stefan Vodă uric pentru Păuleni pe *apa* Turiei „на турїем потоци“; că Bogdan Vodă le-a reînoit privilegiul, dar că aceste amândouă urice le-au prăpădit din pricina oştilor şi a Leşilor, când au umblat până în ţara munteneascǎ „а тотї привилїе изгубили их за конски и за лѣхоке кѫда пътшествовали до мүнтѣнской

зємлн." Eremia Vodă întăreşte tot satul Paulenii la toţi urmaşii lui *Paul* şi *Petrică*, în număr de 30 răzeşi.

Moşia Păulenii a mers pe 3 bătrâni, curgători din *Paul* şi *Petrică*. Partea mai mare a avut-o Paul, de unde s'a dat şi nume satului Păulenii, în loc de selişte lui *Micotă*.

Micotă a avut trei feciori: *Paul*, *Petrică* şi un copil sterp. Din Petrică ne-au rămas 3 copii, care au la rândul lor aceşti urmaşi: Neacşa, Toader cu Odochia şi Nastea Tărâţă. Iar Paul a avut o prea bogată descendenţă, care stăpâneşte 2 treimi din seliştea lui Micotă, întregi, şi din alta a treia parte patru şesimi, sau peste tot şasesprezece şesimi, din optsprezece, cât mergea toată seliştea. Se pomenesc 19 nepoţi şi 30 de strănepoţi:

nepoţi	nepoţi	strănepoţi	strănepoţi
1. Cozma	11. Gheorghe	Eremia	Todosia
2. Stefui	12. Nechifor	Mărica	Gligore, Hilimon
3. Petrui	13. Ion	Elinca	Stefan
4. Mariţa	14. Ihnat	Maxin	Stefui, Simion
5. Ionaşco	15. Sima	Toader, Nechita	Tudosca
6. Mariţa	16. Stoica	Ifrim	Gligore Păcurar
7. Todosia	17. Griga	Dochia	Anisia
8. Gliga	18. Tudosca	Roman, Luca	Toader, Ion
9 Marta	19. x	Ignat, Alexa	Anton, Gheorghe,
10. Mica		14. Sava, Cristea	30. Ilca, Neacşa

Iată de ce Paul a dat numele său satului tatălui său Micotă, căci a avut 19 nepoţi şi 30 strănepoţi, cari l-au purtat numele şi moştenit moşia 16/18 şesimi.

---

11. *7060 Martie (1552)*. Hatmanul Ion Sturza dă mânăstirii Vatopedul 200 galbeni, un vas de argint şi devine ctitor, pomenindu-i-se numele la 8 Noembre în fiecare an.

ἐν ἔτη τῷ 7060 καὶ μηνὶ Μαρτίῳ ὡς ἦλθα ἐγὼ Σοφρόνιος ἱερομόναχος καί πρώην ἐγκλησιάρχης τῆς Σεβασμίας καὶ ἱερᾶς βασιλικῆς μεγάλης Μονῆς τοῦ βατοπεδίου καὶ ὁ σὺν ἐμοὶ γέροντας κὺρ Νεόφιτος εἰς τὴν μπογδανίαν ἐν ἡμέραις ἰωάννου στεφάνου βοεβόδα πάσης Μολδοβλαχίας, εἰς τὸν εὐγενέστατον ἄρχοντα κὺρ Ιωάννην Στρούτζα καὶ χατμάνον πάσης Μολδοβλαχίας μὲ θέλημα καὶ γνώμη τοῦ ὁσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ καθηγουμένου κὺρ Σοφρονίου ἱερομονάχου καὶ τοῦ τιμιωτάτων προηγουμένων τε καὶ Γερόντων τῆς ἁγίας καὶ ἱερὰς ἡμῶν Συνάξεως, καὶ ἀνηφέραμεν. του Αὐθεντὸς κῦρ ἰωάννου Στρυύτζα, ἵνα γένη κτήτωρ ἐν τῷ ἁγίῳ Μοναστηρίῳ καὶ ὁδηγισέτον ὁ θεός καὶ ἡ ὑπαναγία καὶ ἔγινεν κτήτωρ καὶ ἔδωκεν ἡμῖν, φλουριάς καὶ ἕν Σκεῦος ἀργυροῦς

πάλες ἕως ὅπου νὰ εὑρίσκετες καλὰ νὰ ἐπιβλέπη τὸ ἅγιον Μοναστήριον ητε τὸν ὁδιγήση ὁ θεὸς ἡμεῖς δένα κάμνομεν τὸν καθὲν χρόνον εἰς τὰς ὀκτῶ-

τοῦ νοεμβρίου μινὸς ἀφεσπέρας μνημόσυνον μέγα ἐις τὴν μέσιν εἰς τὸ καθολικὸν, καὶ ἐπὶ τὴν κύριον τράπεζαν εἰς τὴν μέσιν. καὶ νὰ ἔχη τὸ μνημόσυνον καθεκάστην ἡμέραν παρησία εἰς τὴν μέσιν ὥσπερ καὶ τοὺς κτητόρας, ἕως οὗ ἴστυτε τὸ ἅγ ον Μοναστήριον καὶ εἴτις ἡγουμενος τὸ ἀμελήση καὶ οὐδὲν κάμη τὰ ἅπερ γραφόμετα ἡμεῖς μὲ τό θέλημα τῶν πατέρων νὰ εἶναι ἀφορισμένος καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ τῆς ἁγίας ὁμουσίου καὶ ἀδινιρέτου τριάδος καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπαναγίου ἡμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἑπτὰ οἰκομενικῶν συνόδων καὶ παρ'ἡμῶν τῶν ταπεινῶν καὶ ἐν τω νῦν αἰῶνι καὶ εν τῷ μέ οντι

In anul 7060 şi în luna Martie mers-am eu Sofronie ieromonah şi fost mare eclesiarh a venerabilei, şi a sfintei şi marei mănăstiri împărăteşti a Vatopedului, şi cu mine bătrânul chir Neofit, în Moldova, în vremea lui Ioan Ştefan Voevod, Domn a toată Moldova şi ne-am înfăţoşat prea nobilului *Domn Ioan Sturdza hatman* a toată Moldova cu vrearea şi ştirea dela prea sfinţitul Părintele nostru şi egumen chir Sofronie ieromonah şi dela prea cinstiţii foşti egumeni şi dela bătrânii sfinţitului şi cuviosului nostru sobor. Şi ne-am rugat de strălucitul Domn Ioan Sturdza să devină ctitor al sfintei noastre mănăstiri. Numitul Domn, luminat de Dumnezeu şi de maica Domnului, s'au făcut ctitor şi ne-au dat 200 galbeni şi un vas de argint şi a binevoit să ne făgăduiască că cât va trăi va îngriji de intereseie sfintei Mănăstiri după îndemnările lui Dumnezeu. Din partea noastră am luat îndatorire ca, în fiecare an, în ajunul zilei de 8 opt Noemvrie vom celebra o leturghie comemorativă în partea centrală a bisericei, pe altarul cel mare şi că numele său, precum se obişnueşte pentru ctitori va fi menţionat în fiecare zi în mijlocul liturghiei cât va avea fiinţă sfânta Mânăstire. Şi dacă vre-o dată vre un egumen ar lipsi să îndeplinească aceste a noastre îndatoriri şi nu ar îndeplini ceia ce scriem aici, atunci potrivit cu voinţa părinţilor să fie afurisit şi să nu fie niciodată iertat de sfânta şi nedespărţita Treime, de Prea sfânta Născătoare de Dumnezeu, de cele şapte sfinte soboare şi de noi smeriţii în veacul de faţă şi în cele viitoare."

In condică actul grecesc este urmat de menţiunea:

„această scrisoare din 7060 de la părinţii dela mănăstirea Vatopedul dela sfântul Munte s'au dat răposatului Hatman Ioan Sturdza, prin care îl arată că s'au făcut ctitor la această sfântă Mănăstire şi în câtă vreme va sta această Mănăstire să i se facă pomenire la 8 opt zile a lunei lui Noemvrie".

Urmează legalizarea şi pecetea Divanului de Apelaţie al Ţării de sus sub data de 7 Martie 1840, apoi următoarea menţiune scrisă de mâna Logofătului Costache Sturdza: „Acest document se află la fratele meu Alecu Sturdza vornic."

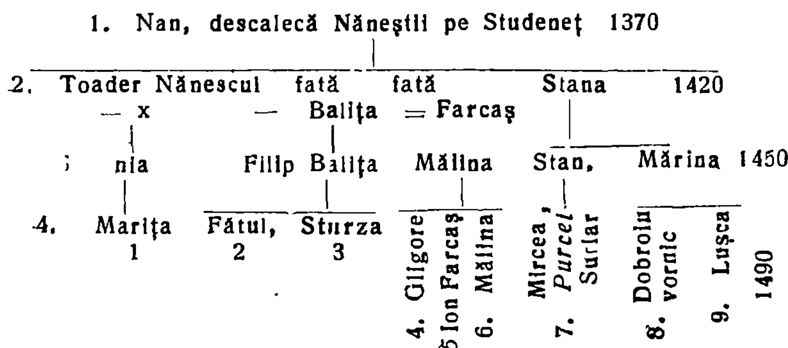
Obs. *Ilie Sturza* e pomenit în actele timpului ca *postelnic* în 7048 supt Stefan Vodă Lăcustă (Surete I, 236, Wickenhauser, Homor 96; Iorga Doc. XI, 84; XXI. 302). Supt Rareş Vodă în a doua domnie ei e înlocuit la postelnicie cu *Hrăbor*, dar e inaintat în boerie ca parcalab de Hotin, cu *Ioan Moghilă* în 7050 (Ispisoace şi zapise I. I, 64). Ca parcalab de Hotin stă în tot cursul domniei de a doua a lui Pătru Vodă Rareş: 7049—7054, coleg tot cu *Ioan Moghilă.*

Supt Iliaş Vodă Rareş stă tot parcalab de Hotin cu *Ion Moghilă* în anii 7055—7056; iar în 7057 a trecut ca *portar Sucevei*, trecându-se în locul lui la părcălăbia Hotinului pe *Hrăbor*, iar în postelnicie rânduindu-se *Veaveriţă* în locul lui *Hrăbor!*

Ca portar Sucevei rămâne Ion Sturzevici în 7058—7059—7060, când cred că moare, urmându-i în boerie *Dan*, ca portar Sucevei.

De înaintaşii lui Ioan Sturzevici portarul Sucevei cetim în uricul din 7003 Ianuarie 17 (Ion Bogdan DStef II, 541) cum şi uricul lui Petru Vodă Rareş din 7036 (Surete V. 220). Aceste 2 urice rectifică începuturile fantastice, ce Gh. Asachi a făcut spiţei oficiale Sturzeşti în 1842 (cf. Surete ms. XXIX. 343).

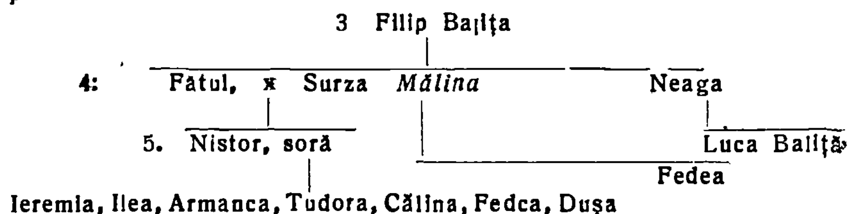
Iată încrângătura primilor Sturzeşti :

Toţi aceşti cu numerele 1—9 stăpâniau satul Năneştii, ce mergea pe 4 bătrâni: *Nănescul, Baliţa, Farcaş* şi *Stana*, stăpânii din 1420.

In 1528 trăiau aceşti urmaşi ai Sturzeştilor din 1495, mai ales

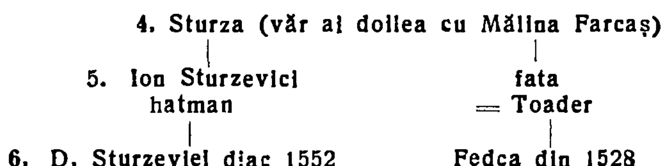
feciorii Malinei, nepoţi Mălinei, fata lui Farcaş, şi nepoţi de vară primară lui Filip Baliţă, stăpâni în Dragomireşti şi în Poiana, de pe părăul Alb.

Iar din Sturza din 1495 punem curgător pe Ioan Sturzevici hatmanul, a cărui fiu sau nepot e diacul D. Sturzevici din 1552.

Iar pentru Mălina sora lui Ion Farcaş, ui se dă aceşti urmaşi: Toader, fiul ei şi Fedca, fata lui Toader:

Deci ar releşi aceste încrângături:

Cf. Surete ms, XXIX, 345, iar în condica Scheiană 47.

---

12. *7060 Mart 31 (1552), regeste.* Pentru seliştea lui Ignat la Turie.

Stefan Vodă întăreşte vănzarea făcută de Ion şi Todică şi Grozea şi Mihăilă şi Tiron şi Ilie Bulhac, feciorii Parascăi, nepoţii lui *Hodco de la Turie* a dreptei lor ocine şi moşii din direasele lor de împărţală, ce le-a avut îma lor Părasca, de la părintele domniel meale Petru Vodă, o selişte numită la prisaca lui Ignat. din sus de Rădiul Lung la Turia, ce au vândut-o ei lui Mihail şetrarul dinaintea domniei meale. Iar hotarul acel vechiu, pe unde au locuit din veci.

Această carte este scrisă de *Dumitru Sturzevici* diac.

Acta Radu Roseti, cf, Surete ms. XXIX, 344. Greşit pune copia lui Radu Roseti, D. Sturza visternic; cum eronată în parte e notiţa: „în loc de *diac* trebue cetit *ot visterie.* Asemenea în original nu va fi stat un Sturza, ci *Sturzevici. Visternicul nu scria uricile.* Idem XXIX, 353).

---

13. *7060 April 2 (1552) Huşi*, regeste. Pentru Glodeni.

„Acest uric aflat în sărbeşte tot în stăpânirea lui Gh. Ciureanu este de la Stefan Vvd. fiul lui Petre Rareş Vodă. Traducerea lui veche este aparte tot la acel stăpânitor. Suret de pe uricul vechiu sărbesc de la Stefan Vodă din văleat ҂зѯ (7060—1552) April 2.

Iar la urmă stă nota: „acest suret de pe uric sărbesc l'am scris eu acmu Simion Cheşco uricar la veleat 7268 August 28 (1760)."

După copia trimeasă în 1904 de iconom I. Grigoriu, profesor în Vaslui. Cf. Surete ms. XLIV 915.

Textul slavon cu traducerea lui vezi în Surete I, 104.

---

14. *7060 Mai 14 (1552)* regeste. Pentru Camănca.

...dar vechilul spătarului Costin Catargiu stăpânul moşiei Camănca au arătat că hotarnică pe numita moşie nu are, de cât au înfăţoşat doao sureturi de pe doao ispisoace, *cel dintâiu din veleat 7060 Mai 14* a domnului Stefan Vodă, prin care dă danie lui Hagi Gurie vatav, i lui Stefan, i Drăghici, i Matei, moşie pe din sus de Camănca în gura Camăncăi uscată de pe amândoao părţile de Răut, şi al doile din *veleat 7131 April...*"

Din raportul lui Ion Străzescu către departamentul al 2-a al ocârmuirii oblastii Basarabiei din 1817 Oct. 7, cf. Surete ms. VII 134.

---

15. *7062 Ianuarie 12 (1554)*. Pe un Praxiu, scris de pr. Iovan.

ꙗкож влъноующесе въ пѹчинѣ морсцѣи и желаютъ прїити въ пристанище ѿтишнѡн. такожде и азь желаю прїити до съвръшенїе стїе книгї сїе.

Бъжедьлѣх на трѹдолюбъзнѣ въ връгѡх себѣ на пѹчинѹ неистръпаемаго члкѡ любѧ бжїа црїникѡх въ р.,. стаго писанїа и елико възмозѡх оумом постигнѹти бѹ поспѣшьствѹющих ѥ съписах дшеполъзноую книгоу сїю глемїи праѯисъ.

Пачеж не писа аггль ни дхъ стїи нь рѹка бренна и грѣшна и дхъ ѹникїи и ѡкаанїи и грѣшнь молюви ѡци и братїе молю и милисе дѣю аще не рѹкою нь ѥзыкѡм молю съ рабим ѡбраз[ом] имающаго сїе стїе книги и сїе писанїе чьтѹще или пишѹще любо. хо радї аще бѹдет [що погрѣшено испра]влѧите.

и мишгѡ грѣшнаго и мьнiшаго въ сщеницѣх прѣзвитеръ Иѡван. ютотщавшiаго се на сїе дело благословѣте | аще и хѫдѡ и несъмислънъко. написах. аще грѫбѡ iестъ нъ сладкое. въ славѫ и хвалѫ бжїимъ. стым | црквамъ. и въ ползѫ къ нимъ притекающимъ ѡбаче шкѡж възмогѡх. | тако и написах сїи стии пра̃ѯиѡс и прѣдах вамъ да ви сътворите прикѫп. съвръшисе книга сїа мсца ıанѫарїа днь вї. въ лѣто ҂зѯв.

După cum cel ce pluteşte pe întinderea mării, doreşte să ajungă la limanul liniştit, tot aşa şi eu doresc să ajung la sfârşitul acestei sfinte cărţi.

Am sârguit din dragostea de lucru, în luptele cu sine la largul netulburatului om şi cu iubire de dumnezeu m'am plecat în (truda scrierii) sfintei scripturi şi cât am putut înţeleage cu mintea, cu ajutorul lui Dumnezeu şi am scris această carte folositoare de suflet, care se cheamă Praxios.

Insă n'a scris-o înger, nici duh sfânt, ci mână pieritoare şi greşită şi duh fără nădejde şi nefericit şi greşit. Vă rog,. părinţilor şi fraţilor, mă rog şi cer îndurare; dar nu cu mâna, ci cu limba rog, cu chip de rob, pe acel ce va avea această sfântă carte şi va citi această scrisoare sau o va scrie, pentru iubirea lui Hristos, dacă va fi ceva greşit, să îndreptaţi şi pe mult greşitul şi cel mai mic întru sfinţitii preoţi, Iovan, care s'a nevoit pentru această lucrare, binecuvântaţi-l, chiar dacă a scris rău şi fără băgare de seamă, care grosolan este, dar plăcut întru slava şi lauda sfintelor biserici dumnezeeşti şi pentru folosul celor ce aleargă către dânsele, căci pe cât am putut, atât am scris acest sfânt Praxios şi l am dat voao, ca să faceţi răscumpărare. S'a săvârşit cartea aceasta în luna Ianuarie, 12 zile, în anul 7062.

---

16. *7062 Mart 2 (1554) Bârlad.* Alexandru Vodă întăreşte Măricăi stăpânire pe jumătate din satul Oţeleşti pe Berheci, ce-l are de la bunul ei Hrăman.

Млстїю бжїею мы Алеѯандръ воевода. гспдръ земли мѡлдавской. знаменито чиним иссим листѡм нашим въсѣм кто нанем възрит. или чтоучи его ѫслышит. ѡже прїиде прѣд

нами й прѣд нашимы молдавскими боıари Мърїика кнѣгинѧ Гаврила | дворника. дочка дашкова. оуноука. хръман. жаловали нам великою жалобоу съ великое март(оур)їю школними ихь межїашш рекоучїи аж привилїе що имал дѣд его хрьман шт дѣда гспдвми стараго Стефана воеводї | на половина село на верхѣчь наимѣ шцелецїи. а тота привилїа шна изгоубила моуж ей Гаврилъ бившїи дворникъ колико сѧ жаковали су Шипоте. и иним многимь привилїи и скровище | пожаковалисѧ. яко ест свѣдома самомоу гспдвами й оусимй съвѣтомъ болѣром гспдвми. ино мы видѣвше ей великою жалобоу съ великою мартоурїю школнимы ей межїаши. а мы также и шт нас | есмы ей дали и потвръдили тое прѣдреченное половина село на верхѧч. наимѣ шцелецри. ка да ест ей и шт нас оурикъ и съ въсемь доходомь. ей и гимь ей. и внoучатомь ей. и прѣоунoучатомь и | прашоурѣтомь и въсемоу родоу. кто сѧ ей изберетъ наиближнїи непорушенно николиж на вѣки. а хотар тое вишеписанное половына що на верхѣчь наимѣ шцелецїи. да ест шт въсего хотара половина. | а шт инших сторон постаромоу хотароу. покоуда из вѣка шживали а на то ест вѣра нашего гспдва вишеписаннаго мы Алезандра воеводї, и вѣра боıар наших в. п. Іwана Нъджбанко дворника в. п. Петри кръковича. вѣра пана Іwана хъровича и пана нѣгое пръкалабове хотинскаго. вѣра пана Іwана данчюла й пана вечси пръкалабове немецких. вѣра пана Іwсипа вѣверицъ й пана въскана пръ | калабове новоградских. вѣра пана дана портарѣ Соучавскаго. вѣра пана Шендрескоула спътарѣ. вѣра пана Іwна петричика вистѣрника. вѣра пана въскана Мовила постелника. вѣра пана Тоадера чаш | ника. вѣра пана Медѣлна столника. вѣра пана Плаза комиса. и вѣра оусих боıарwв наших молдавских великих и малих. а по нашим животѣ. кто боудет гспдръ нашей земли шт дѣти наших. или шт нашего родоу. или пак воуд кого въ | изберет гспдрем бити нашей молдавской земли. тот би ей непороушил нашего даанїа. али би ей оутвръдил и вкрѣпил зане оуже есмы ей дали и потвръдили за его есть ей права штнина и дѣднина. а на болшее крѣпост и потвръжденїе томоу въсемоу вишеписанномоу велѣли есмы вѣрномоу паноу Мовили логофетоу. писати и нашоу печат привѣсити ксемоу листоу нашемоу | пис. дрьгоман въпотескоул оу бръладъ .зѯв. мсца март. в. дни.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor, cui vor căta spre ea sau cetindu-i-se o vor auzi-o, adecă a venit înaintea noastră și înainte a lor noștri moldovenești boiari Mărica cneaghina lui Gavril dvornicul, fata lui Dașcov, nepoata lui Hrăman, jăluitu-s'a noao cu mare jalobă și cu mare mărturie a ocolașilor ei megieși, zicând cum direasele, ce le-a fost avut bunul ei Hrăman *de la bunul domniei meale bătrânul Stefan Voevod pe jumătate sat la Berheci, anume Oțeleștii;* iar ceale direase le-a fost prăpădit bărbatul ei Gavril biv dvornic când s'au jăcmănit la Șipote și multe alte direase și ascunse au fost jăcmănite cum ias'e cunoscut însăși domniei meale și tuturor sfetnicilor boiari ai domniei meale. Deci noi văzând a ei mare jalobă cu mare mărturie a ocolașilor ei megiași, iară noi așijdere și de la noi înșine i-am dat ei și i-am întărit cea de mai sus zisă jumătate *sat la Berheaci anume Oțeleștii* ca să-i fie ei și de la noi uric și cu toate veniturile, ei și copiilor ei și nepoților ei și strănepoților și răstrănepoților ei și la tot neamul ei, ce i se va aleage mai aproape nerușeit nici odinioară în veaci. Iar hotarul celei mai sus scrise jumătăți, ce-i la Berheaci, anume Oțeleștii să-i fie din tot hotarul jumătate, iar dinspre alalte laturi pe vechiul hotar, pe unde au îmblat din veaci. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Alexandru Voevod și credința boiarilor noștri, credința dumsale Ion Nădăbaico vornic, credința dumsale Petrė Crăcovici, credința dumsale Ioan Hărrovici și pan Neagoe părcălabii de Hotin, credința dmsale Ion Danciul și pan Veisa parcalabi de Neamț, credința dmsale Iosep Veaveriță și pan Văscan parcalabi de Roman, credința dmsale Dan portar Sucevei, credința dmsale Șendrescul spatar, credința dumsale Ioan Petricică vistearnic, credința dumsale Văscan Movilă postelnic, credința dnmsale Toader paharnic, credința dmsale Medelean stolnic, credința dumsale Plaxa comis și credința tuturor boiarilor noștri ai Moldaviei a mari și a mici. Iar după a noastră viață, cine va fi domn pământului nostru

din copii noştri sau din al nostru neam, sau chiar pe ori care alalat Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldovei, acela ei să nu-i strice a noastră daanie, ci mai vărtos să i-o întărească şi imputernicească, căci că înşine i-am dat şi i-am întărit pentru căci iaste ei dreaptă ocină şi moşie. Iar spre mai mare tărie şi împuterire a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine credinciosului nostru pan Movilă logofătul să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Drăgoman Căpotescul în Bârlad, la anul 7061 luna Martie în 2 zile.

Acad. Română plic. CLXXXIX 258. după o copie scoasă de d-l Tuducescu, de la Academie, de pe originalul pergament, ce aparţine d-lui Gh. Breahă din Obârşia Bacăului şi transcrisă în *Surete* ms. XLIII, 547.

---

17. ***7063 April 24 (1555) Bârlad.*** **Alexandru Vodă întăreşte lui Anton şi Ilei cumpărăturile ce au făcut cu 125 zloţi tătărăşti în Glodeni de la Ion Gherasim strănepot Simei logofătului.**

† Мастїю божїєю мы Алеѯандрь воєвода. гспдрь земли молдавскои. знаменито чиним иссим листом нашим вьсѣм кто нанем вьзрит. или чточи ѹслышит. ѡж прїиде прѧд нами и прѧд нашими молдавскими | болѣри. Iѡн Герасимь снь Ангелини. дочки Микли прѣоунноучать Сими логофета. по его добро волѣ некым непоноужденъ. аниприсилованъ. продал свою правою ѡтниноу. и дѣдниноу. и испривилїє | коупежноє. що имал прѧдѣд его Сима логофет ѡт предкове гспдвми. Илїа и Стефана. воєводове (четврь)таа част село ѡт Глодѣни. та продали. слоуѕѣ нашемоу Антоноу и жени его илѣни. и Или сноу феди | за сто и два десѧт злат татарскихь и оуставшесѣ Антонь и жена его Илѣнѫ и Илѣ снь феди. и платили оусе исполна тоти вишеписанїи пинѣзи. ркє злат татарских оу роуки Iѡноу. | герасимоу снь ангелини дочки микли. прѣоуноучати Сими логофети прѧд нами и прѧд нашими молдавскими болѣри. ино мы видѣвше имь доброволное токмежоу и полною | заплатоу. а ми такождере и ѿ нас имь дали и потврьдили антоноу и жени его илѣни и Или снь фѣди тое прѣдреченное четврьтаа част ѡт село ѡт Глодѣни. како да ест имь | и ѡт нас оурикь и сь вьсемь

доходомъ имъ и дѣтемъ ихъ, и оунеучатомъ ихъ и праωоурѣтомъ ихъ. и въсемоу родоу ихъ. кто сѣ имъ изберет наиближнїи. непороушенно николиже на вѣки. | а҃ хотар да ест ѿт оусего хотарѣ четврътаа част. и ѿт инших сторонъ старомоу хотароу, покоуда из вѣка ѡживали. а на то ест вѣра нашего гспдства вышеписаннаго мы Ѧлеѯандра воеводи | и вѣра прѣвъзлюбленныхъ снове гспдвами. Їωана и҆ бωгдана воеводи. и҆ вѣра боıаръ нашихъ. вѣра пана Їωана нѫдѫбанко дворника. вѣра пана петри кръковича. вѣра пана Їωана хърѣ: и пан нѣгое пркълаб | бове хотинских, вѣра пана Їωана данчюла и пана веиса пркълабове Нем'ѣцских. вѣра пана Їωсипа вѣверица и пана въскана пркълабове Новоградских. вѣра пана. дана пор | тарѣ Соучавскаго вѣра пана Шендреско̃ула спътарѣ. вѣра҃ пана Їωна вистѣрника вѣра пана въскана Могила постелника вѣра пана доумитроу чашника. вѣра пана | Меделѣна столника. вѣра пана Плаѯа комиса и вѣра въсѣхъ боıаръ нашихъ Молдавскихъ великихъ и малихъ. а҆ по нашемъ животѣ кто боудетъ господаръ нашеи земли Молдавстѣи ѿт дѣтїи | нашихъ или ѿт нашего рода и҆ли пак боуд кого бъ изберет гспдрем бити нашеи земли Молдавстѣи. тот би емоу непорꙋшил нашего даанїе и потвръжденїе. али би им | дали и потврздилъ и҆ оукрѣпилъ. заноуже есми имъ дали и҆ потврздили и оукрѣпили заноуже соби коупили за свои правїи и питомїи пинѣзи. а҆ на болшее крѣпостъ и҆ потвръжденїе | томоу въсемоу вышеписанномоу велѣли есми нашемоу вѣрномоу паноу Могилоу логофетоу писати и нашоу печат привѣсити ксемоу листоу нашемоу. писал | кракалеи. кьпотескоул оу бръллад вл҃то. ҂з҃ѯг. мсца. априлїе кд днь.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexándru Voevod, Domn țării Moldaviei; știre facem cu această carte a noastră tuturor, cui pre dânsa vor căta, sau cetindu-i-se o va auzi; adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenești boiari *Ion Gherasim fiul Anghelinei, fata Miclei, strănepot Simei logofătului*, de a sa bună voe de nimene silit nici învăluit și a vândut a sa direaptă ocină și moșie și din direase de cumpărătură ce a avut străbunul său Sima logofăt de la

strămoşii domniei meale Ilie şi Ştefan Voevozi, a patra parte de sat din *Glodeni*, aceia a vândut slugii noastre lui Anton şi femeei sale Ilenei, şi Ilei fiului Fedei drept 120 zloţi tătăreşti, şi s'a sculat Anton şi fămeeia lui Ileana şi Ilea fiul Fedei şi au plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 125 zloţi tătărăşti in mânule lui Ion Gherasim, fiul Anghelinei, fata Miclei, strănepot Simei logofătului înaintea noastră şi înaintea a lor noştri Moldoveneşti boiari. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată, şi noi aşijdere şi de la noi am dat şi întărit lui Anton şi fămeaei sale Ileanii şi Ilei fiului Feadei cea de mai sus zisă a patra parte din sat din Glodeani, ca să le fie lor şi de la noi uric şi cu toate veniturile, lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi împrăştiaţilor lor şi la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape neruşăit nici odinioară în veaci. Iar hotarul să fie din toate hotarele a patra parte şi dinspre alte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta este credinţa domniei noastre mai sus scrise Noi Alexandru Voevod şi credinţa *prea iubiţilor fii ai domniei meale Ioan şi Bogdan voevozi*, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Ioan Nădăbaico dvornic, credinţa dmsale Petre Crăcovici, credinţa dmsale Ion Hărrea şi pan Neagoe parcalabi de Hotîn, credinţa dmsale Ion Danciul şi pan Veisa parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Iosip Veaveriţă şi pan Văscan parcalabi de Novograd, credinţa dmsale Dan portar Sucevei, credinţa dumsale Şendrescul spătar, credinţa dumsale Ioan visternicul, credinţa dumsale Văscan Moghilă postelnic, credinţa dumsale Dumitru ceaşnic, credinţa dumsale Medelean stolnic, credinţa dumsale Plaxa comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă, cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei, din copii noştri sau din al nostru neam sau pe oricare alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn pământului nostru al Moldaviei, acela să nu le strice a noastră daanie şi întăritură, ci să le dea şi să le întărească şi să le împuternicească, căci că înşine le-am dat şi le-am întărit şi împuterit

pentru căci singuri au cumpărat cu ai lor drepți și adevărați bani. Iar spre mai mare tărie și puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincos boeriu Movilă logofătul să scrie și a noastră peceate să o leage la această a noastră carte. A scris Crăcălei Căpotescul în Bârlad la anul 7063 luna April 24 zile.

Pergament cu pecete mare legată cu un șnur gros de matasă roșie. Se citește: † печать. Iѡ Ѧлеѯандрь воевода. господар землн молдавскои. Capul de bour. Comunicat de d. Marcel Bastachi din Vaslui, în a cărui posesiune se află.

In dos nota: „uric Glodenilor ot Vaslui, pe-a patra parte de sus."

---

18. *7065. Ghenar 23 (1557).* București. Pătrașcu Vodă întărește lui Stoica vel logofăt cumpărăturile făcute în Rusinești și Plavicești, de la moșneni cu 6280 aspri turcești.

† милстїю бжїю Iѡ Пътрашко воевода и гспднъ въсѡе земле Ѹггровлахїискои, снъ великаг. и дѡбраг | радул воевода. давaт гспдвми. сию повелїнїе гспдвами. болїрин8 гсдвамн. жупан Ѳтоиче бан. ꙗкож да м8 | ест ѡчн8. 8 плъвичеціи. ѡт гор. ѡт дел Радул Ѳтанов. ѡт силище. паш 8... к8. п. и ѡт полю | и паш є҃. почежи та пок8пи. ж8пан. Ѳтоиче бан. ѡт Рад8л Ѳтанов. за ҂вх. ас. готови, | али аспри т8рски. й пак да м8 ест ѡчн8. 8 р8синещїи ѡт дол. част м8шатов. паш ї | за радї ф҃ аспри. и пак да м8 ест ж8пан Ѳтоиче бан. едно виноград ѡт 8да понеж та | пок8пиш. ѡт брат8л й ѡт Ѳтан за ѡ. аспри. й пак да м8 ест едно мїсто | за вин8градї ѡт гор лаюв8л. и дал татомир. и братство. ѡт своем добро волю. и пак. | покупиш стоиче бан. ѡт тъшам си. ж8паница. Ѳтана едноли8 циган. поиме | Мирча. за ҂а аспри. а потом да м8 ест ѡчн8. керанев. 8 р8сенещи. ѡт дол. ѡт дел. | снви стоикинев. т8ж к за ҂а аспри. ере та покупиш брат8 ег. ж8пан стоиче бан | сестр8 его керани и дал ем8 прикею. и пак да м8 ест 8 р8с ѡчн8 ѡт р8синецїи. ѡт дел Ѳтанову половин8. понеж та к8пиш ѡт р8с за тп аспри. сег радї дадох и гспдвми. ꙗкож да им | с8т ѡчн8. ѡхаб. и ним и снвом им и внуком. и прѣвнучатом и неѡткогоже. нъ потъкновен8 | поричмо гспвами. Ѳеж свѣдѣтеле поставлеем. гспвами. ж8пан Ѳокол. велики дворник. и ж8пан8 | Т8дор велики лѡгофет. и драгомир

вел кист. и станчюл вел спат. и владвл вел коn. и Радвл. вел стол. и Лепдат | вел пех. и жвпан. Іано велики пост. и Сокол. вел дворник. ис. ген кг. дни. пис 8 б8 (к8)реш. вълѣт ҂зӡе.

† Іѡ Петрашко воевода. милостію божю гспднъ (în cerneală roşie).

pecete lipită : † сие печат Іѡ петрашко воивода и господинъ. Sf. împăraţi

Cu mila lui Dumnezeu *Io Pătraşco Voevod şi domn a toată ţara Ungro-Vlahiei, fiiul marelui şi bunului Radului Voevod,* dat-am domniia mea această poruncă a domniei meale boiarinului domniei meale lui jupân Stoica ban ca să-i fie lui ocină în *Plăviceşti* din sus din delniţa Radului a lui Stan din selişte paşi 400, şi din câmp paşi 200, căci că i-a cumpărat jupân Stoica ban de la Radul a lui Stan drept 2600 aspri gata, însă *aspri turceşti.* Şi iarăşi să-i fie lui ocină în *Rusineşti* din gios partea lui Muşat paşi 10 drept 500 aspri. Şi iarăşi să-i fie lui jupan Stoica ban o vie de la Uda, căci că aceasta i-a fost cumpărat-o de la Bratul şi de la Stan drept 800 aspri. Şi iarăşi să-i fie lui un loc de vie din dealul *Laiuvul;* şi dat-a Tatomir şi *frăţie* de a sa bună vreare, — Şi iarăşi a cumpărat jupan Stoica ban de la *tuşa sa* giupăniţa Stana un *aţigan* anume Mircea, drept 1000 aspri. Iar după aceasta să-i fie lui ocina Cheranei din Rusineşti din gios din delniţa fiilor Stoicăi, funii 20 drept 1000 aspri, căci că cumpărase fratele său jupân Stoica ban surorii sale Cheranei, şi i-a dat-o ei *zeastre.* Şi iarăşi să-i fie lui în Rusu ocină în Rusineşti din delniţa lui Stan jumătate, căci că a fost cumpărat de la Rus drept 380 aspri. Pentr'aceia dat-am şi domnia me, cum să-i fie ocină ohabnică şi lor şi fiilor lor şi nepoţilor şi s rănepoţilor niciodată nestrămutată după poronca domniei meale. Iată şi mărturie a pus domniia mea, jupan Socol mare dvornic şi jupan Tudor mare logofăt, şi Dragomir mare visternic şi Stanciul mare spatar, şi Vladul mare comis şi Radul mare stolnic, şi Lepădat mare paharnic, şi jupan Iane mare postelnic, şi Socol mare dvornic

ispravnic. Ghenar 23 zile a scris în Bucureşti, la anul 7061.

Iω Patraşco Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn.

Originalul hârtie, comunicat nouă de d-na Natalia Vlădoianu, născută Balş, împreună cu alte urice slavone, ce privesc moşia Rusineşti.

In dos stă nota:

„Prin acest hrisov de la *Ioan Dragoş* (sic) să întăreşte stăpânirea lui Gvasile (sic) Stoica şi a urmaşilor lui pe Roseneşti".

Există şi o traducere făcută în 1839 de dascalul Nenovici:

„s'a tălmăcit din limba sloveneascâ de dascalul Zaharia Nenovici lăcuitor în mahalaoa sf. Nicolae, din Şelari supt No. 1626, văpseaoa roşie, anul 1839 Noembre 21 Bucureşti".

---

19. *7065 Februar 3 (1557)* regeste. Pentru Tamaşi la Bacău.

„...Ispisoc sărbesc cu tălmăcirea lui de la Alexandru Vodă, din leat 7065 Fevruar 3, prin care se cuprinde cum au dat şi au întărit Irinei, Mariei şi Varvarei din a patra parte din satul Tamaşului a cincea parte, partea din gios, care au tost cumpărat-o ele de la Călina, fata Elisaftei, drept 90 zloţi tătărăşti, după dresul ce au avut Elisafta de la *bâtrânul Stefan Voevod, moşul domniei sale...*"

Din mărturia hotarnică dată în 1828 Ghenar 26 de Iordachi Catargiul visternic şi hotarnic în pricina dintre ban. Manolachi Corot şi log. D. Sturza pentru Tamaş; acta Iunius Leca Bacău. Acest ispisoc îl prezintă Man. Coroi. Cf. Surete ms. XXIII B. 1446.

---

20. *7066 Mart (1558) Hârlău.* Alexandru Vodă întăreşte lui One Moscovanul cumpărătura ce a făcut cu 60 zloţi în Roşiori de la Ignat Camariciu.

Ispisoc sărbesc de la Alexandru Vodă.

Iată au venit înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri sluga noastră Ignat şi sora lui Vasilca, feciorii Francii, a feciorului Anuşcăi, nepoţi lui Camariciu de a lor bună voe de nime siliţi, nici asupriţi şi au vân-

dut a lor dreaptă ocină şi moşie din dresă de întăritură ce au avut moşul lor Camariciu de la bătrânul Stefan Voevod din giumătate de sat *Roşiorii* din a cincile parte doao părţi; pre acelea le-au vândut slugii noastre lui *One Moscovanul* şi fămeaii sale Cristinii, drept 60 zloţi tătărăşti; cărora numitul One Moscovanul şi fămeia lui Cristina leau plătit toţi acei de mai sus arătaţi bani 60 zloţi în mânule lui Ignat şi a surorii sale Vasilcăi feciori lui Frânce, ce iaste fecior Anuşcăi, nepoţi lui Camariciu denaintea noastră. *In Hârlău,* leat 7066 Martie.

Acad. Rom. ms. 234. Condica *Roşiorilor*, fila 11, cf. doc. adus mai sus supt anul 6946 pg. 38, cf. Surete ms. XLVI, 399.

Iată care este împărţirea proprietăţii în Roşiori.

<table>
<tr><td colspan="8">Duma Nemţanul 1438.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">½ sus</td><td colspan="7">½ jos = Camariciu</td></tr>
<tr><td colspan="3">1/5
Anuşca</td><td rowspan="2">1/5</td><td rowspan="2">1/5</td><td rowspan="2">1/5</td><td rowspan="2">1/5</td></tr>
<tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr>
</table>

21. *7066 April 6 (1558).* Alexandru Vodă întăreşte lui Mihăilă pisar cumpărătura ce a făcut cu 500 zloţi tătărăşti în Pungeşti de la Nichita şi ai lui răzeşi.

Suret de la Alexandru Voevod, leat 7066 April 6.

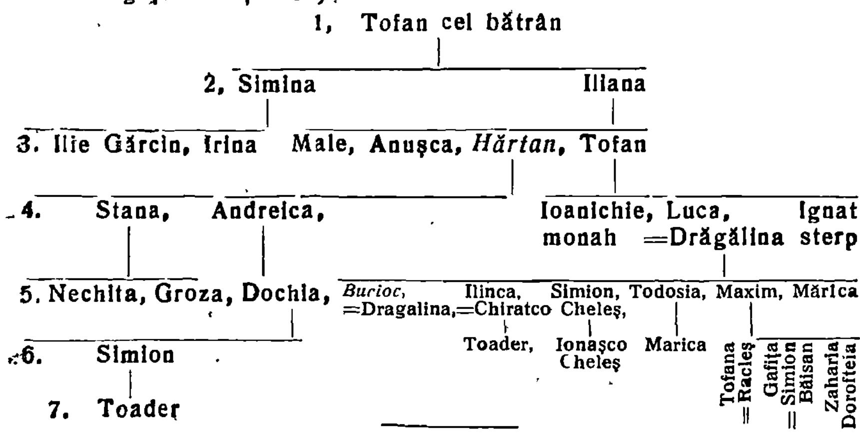
Facem înştiinţare precum au venit înaintea noastră şi înainte boiarilor noştri, sluga noastră Nichita şi frate-său Groza, feciorii Stanei, nepoţi lui Hărtan, strănepoţi lui Tofan celui bătrân, de a lor bună voe de nime siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor driaptă ocină şi moşie, din dres de danie ce au avut strămoşul lor Tofan cel bătrân *de la moşii noştri Ilieş şi Stefan Voevozi,* din dres de împărţală ce au avut moşul lor Hârtan de la domnia mea, din a treia parte a satului din Pungeşti giumătate den partea de gios, şi giumătate de moară şi giumătate din poiana lui Trifan parte de sus, şi o poiană ce mai iaste din giosul satului şi cu prisacă şi cu toate livezile şi giumătate de *vlamnic*

parte de sus slugii noastre lui Mihăilă pisar şi giupăneasei dmsale Agafiei, drept 500 zloţi. Pentr'aceiaşi văzând noi a lor bună învoială, şi plată deplin 500 zloţi în mânule slugilor noastre Nechitei şi frăţini-său Grozei feciori Stanei, nepoţi lui Hrătan, strănepoţi lui Tofan, de la credincioasa sluga noastră Mihail Pisar i de la giupăneasa dmsale Agafia, am dat şi am întărit aceale mai sus scrise, adică din a treia parte a satului din Pungeşti, giumătate parte de gios şi giumătate de moară, şi giumătate de poiană lui Trifan parte de sus, şi ace poiană den giosul satului cu prisacă şi cu toate livezile. Deci şi cine va fi domn ţării aceştia, să nu strice a noastră danie şi întăritură, ci mai vârtos să de şi să întărească, de vreme că iam dat şi am întărit pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă, şi de vreame ce iaste lui cumpărătură pre a lui drepţi bani; iar pentru mai mare tărie şi întăritură celor mai sus scrise am poroncit dumsale Mihail pisar să scrie şi a noastră peceate către a noastră această carte să o leage.

„s'au poslăduit din cuvânt în cuvânt şi fiind scoasă întocmai de pe tălmăcirile orighinalurilor din limba sărbească sau încredinţat, 1820 April 16.

Constandin Leondari sluger.

Condica Pungeştilor faţa 230. Fiind că aici se vorbeşte de Tofan cel bătrân, dăm o spiţă a curgătorilor din acest Tofan, cum o găsim întocmită de Chirica Stamate diac de divan în 1833 Mart 10 (Condica Pungeştilor faţa 252).

22. *7066 April 6 (1558) Iaşi.* Alexandru Vodă întăreşte lui Mihăilă pisar stăpânire pe Leontina (Borăşti) şi Pungeştii din trei părţi.

Млстїю бжїєю ми Ꙗлеѯандръ воєвода. гсдръ землѥ молдавскоѥ. знаменито чиним ісѥм листом нашим. всѣм кто нань взрит. или чтꙋчи єго ꙋслишит. ѡже тот истинниї слꙋга наш | вѣрнїи михаил писарь слꙋжил нам право и вѣрно. тѣм ми видѣвше правою и вѣрною слꙋжбоу єго до нас. жаловали есми єго ѡсобною нашєю млстїю. и дали и потврьдили есми емꙋ ѿ нас оу нашеи | землѥ оу молдавскоѥ. єго правою ѿтчинꙋ и викꙋпленїє. испривилїє кꙋпежное. що ѡнъ ималь ѿ петра воєвода. ѿ половина села наимѣ леѡнтина. где биль дом дѣдове их що сѣ тепер именꙋют борьщїи. | половина вишнѣи част. що ѡн кꙋпил ѿ наши слꙋги. Сима бьтезь и ѿ брат єго тоадѣ бжтезъ и ѿ сестра их нѣкша. дѣти петри бжтезь оунꙋкове Тꙋдора леѡнтина. прѣоунꙋчата стараго | ı жтеза. за сто и пет десѧт злат татарских. испривилїє даанное що имали. дѣде их ѿ прѣдкове наших Илїа и Щефана воєводи. за що вишеписанное да ест емоу ѿ нас оурик и съ всѣм доходом. | емоу и дѣтем єго и брати и племеники и оунꙋчатом и пращꙋрѣтом их и всемꙋ родꙋ их кто сѣ имь изберет наиближїи непорꙋшено николиже на вѣки. а оутом прїидошѣ прѣд нами и прѣд нашими. болѣ | ри наши слꙋги никита и брат єго грозѣ дѣти настини. оунꙋкове хрьтана. прѣоунꙋчата стараго Тофана по их доброи воли. никим непонꙋждени. аниприсиловани. и продали свои правою ѿтчинꙋ и дѣдинꙋ исприкилїє ѿ даанїє що ималь прѣдѣдь их тофан старїи. ѿ прѣдков наших Илїа и Стефана воєводове и исприви.лїє ѿ раздѣленїє що имал дѣдь их хрьтань ѿ гсдствами. ѿ три части ѿ пꙋнцещь. | половина нижнѣа част и половина ѿ млини. и половина ѿ полѣ на Трифанова, вишнѣи част. и една полѣна что ест пониж села. и съ пасика. и съ всем част дом и половина ѿ хлабник вишнѣа част слꙋзѣ нашемꙋ | вѣрномꙋ михаили писарю и кнѣгини єго Агафїа. за пет сот злат татарских. и оуставшисѣ слꙋга нашь вѣрнїи Михаилъ писарь и кнѣгинѣ єго Агафїа та заплатили оуси. исплъна. тоти више | писанїи пинѣзи ф злат татарских. оу рꙋки. слꙋгам нашим Никити и братꙋ єго Грози. дѣтем Станин оунꙋковем хрьтана. прѣоунꙋчатом стараго Тофана прѣд нами и прѣд. нашим болѣри. ино ми видѣ | више

их доброи воли. и токмеж и полное заплатꙋ. а̃ ми такожде и ѿ нас есми дали и потврꙿдили слꙋзѣ нашемꙋ вѣрномꙋ Михаили писарю и кнѣгини его Агафіи. тота прѣдреченна. що ѿ три ꙉ части село ѿ пꙋнцещь. половина нижнѣа част. и половина ѿ млини. и половина ѿ полѣна Трифанова. вишнѣа част. и тота полѣ что есть понижь села и съ пасикою и съ въсьми садове, и поло | вина ѿ хлабникъ вишнѣа част како да ест им ѿ нас оурик. и съ въсем доходом им и дѣтем их. и оунꙋчатом их. и прѣоунꙋчатом их. и прашꙋрѣтом их. и въсемꙋ родꙋ их. кто сѣ им изверет | наиближніи непорꙋшено николиже на вѣки. а хотар тои прѣдреченное половини що ѿ половина села ѿ леѡнтина що сѣ тепер именоует (борꙿщіи) вишнѣа част да ест въсего хотара. ѿ половина село половина | а ѿ инших сторони постаромꙋ хотарꙋ. а хотар тои половини що ѿ три части село ѿ Пꙋнжещи половина нижнѣа част.и три части половина. а ѿ инших сторони постаромꙋ хотарꙋ | покꙋда из вѣка ѡживали. а̃ на то ест вѣра нашего гсдва вышеписаннаго мы Алеѯандра воеводи. и вѣра прѣвъзлюблених дѣтеи наших Богдан и Петръ и Іѡан. и вѣра бояр наших. вѣра | пана моцока дворника. вѣра пана Нѣгое. и пана могили пархалабове хотинскаго. вѣра пана Петри кръковича и пана Иѡсипа вѣверица парка | лабове Немецских. вѣра пана въскана и пана Станчюла пархалабове новоградских, вѣра пана Дꙋмитрꙋ олтарѣ сꙋчавскаго. вѣра пана Андреика спатарѣ. вѣра пан Днч. постелника | вѣра пана боли столника. вѣра пана Пашко комиса. и вѣра въсѣх бояр наших. а по нашим животѣ кто боудет гсдръ нашеи земли | ѿ дѣтеи наших. или ѿ братіи наших. или ѿ нашего рода. или пак боуд кого бъ изберет гсдрем бити нашеи землн. тот би непорꙋшил нашего данії и потвръжденіа али би им | оутвръдил и оукрѣпил занꙋже есми им дали и потвръдили. за его правою и вѣрною слꙋжбой що онъ нам слꙋжил. и за що ест его правая ѿтинна. понеж кꙋпил соби на свои праціи и питоміи | пинѣзи. а на болшее крѣпост и потвръжденіе томꙋ въсемꙋ вышеписанномꙋ велѣли есми нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ Мохилꙋ логофетꙋ писати и печат наш привѣсити кснꙋ | листꙋ нашемꙋ. писал доумитрꙋ доумбравъ оу ꙗсех. влто ҂зꙁѕ мсца априліе, ѕ.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, domn țării Moldaviei; înștiințare facem ce această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-li-se o vor auzi-o; adică ceastă adevărată slugă a noastră credincioasă *Mihail pisar* slujit-a noao cu dreptate și credință; drept aceia și noi văzând a lui direaptă slujbă spre noi, miluitu l-am înșine pre el cu osăbită a noastră milă și am dat și am întărit înșine lui de la noi, în al nostru pământ al Moldaviei, a lui direaptă ocină și cumpărătură, din direasele de cumpărătură, ce el le a avut de la Petru Voevod, din jumătate sat anume *Leontina, unde a fost casa bunilor lor, cărora acmu se numeaște Borăștii,* jumătate partea din sus, ce el a cumpărat-o de la ale noastre slugi *Sima Bătez* și de la fratele său *Toadea Bâtez* și de sora lor Neacșa, copii lui Petre Bâtez, nepoți ai lui Tudor Leontin, strănepoți bătrânului *Bâtez,* drept una sută și cincizeci zloți tătărăști, din privilegiile de daanie, ce le-au avut bunii lor de la prea înaintașii noștri Iliia și Ștefan Voevozi; drept aceaia cea de mai sus scrisă să fie lui de la noi uric și cu toate veniturile lui și copiilor lui și fraților și verilor și nepoților și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, ce li se va aleage mai de aproape nerușeit niciodinioară în veaci. Iar într'aceasta venit-au înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari ale noastre slugi Nechita și fratele său Grozea, copiii Nastei, nepoții lui Hărtan, strănepoții bătrânului Tofan, care de a lor bună vreare, de nimeni siliți nici învăluiți și au vândut a lor direaptă ocină și moșie din privilegiile de danie, ce le-au avut străbunul lor Tofan bătrânul, de la prea înaintașii noștri Iliia și Ștefan voevozi și din direase de impărțală, ce le-a avut bunul lor Hărtan de la domniia mea, din trei părți din Pungești, jumătate partea din jos, și jumătate din moară, și jumătate din câmp la Trifan, partea din sus, și o poiană, ce iaste mai în jos de sat, și cu prisacă, și cu toată partea din casă și jumătate din *hlabnic,* mai sus scrisului nostru boiarin, credinciosului *Mihail pisar* și cneaghinei sale Agafiia, drept 500 zloți

tătărăşti; şi s'au sculat sluga noastră credinciosul Mihăil pisar şi cneaghina lui Agafiia de au plătit toţi deplin acei de mai sus scrişi bani 500 zloţi tătărăşti, în mânule slugii noastre Nechitei şi fratelui său Grozei, copiii Stanei (sic), nepoţii lui Hărtan, strănepoţi bătrânului Tofan, înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari. Deci noi văzând a lor de bună vreare şi tocmală şi deplină plată; iar noi aşijderea şi de la noi înşine am dat şi am intărit slugii noastre credinciosului Mihăil pisar şi cneghinei sale Agafiei, cea de mai sus zisă, care-i din trei părţi din sat din Pungeşti, jumătate partea din jos, şi jumătate din moară, şi jumătate din poiana lui Trifan partea din sus, şi cea poiană ce-i mai în jos de sat şi cu prisacă şi cu toate livezile, şi jumătate din *hlabnic* partea din sus, ca să le fie lor de la noi uric şi cu toate veniturile, lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor şi împrăştiaţilor lor, ce ii se vor aleage mai de aproape neruşeit niciodinioară în veaci. Iar hotarul celei de mai sus zise jumătăţi, carea iaste jumătate de sat *din Leontineşti, care acmu se numeaşte Borăştii*, parte din sus, să fie din tot hotarul din jumătate de sat jumătate, iar dinspre alalte laturi pe vechiul hotar; iar hotarul celei jumătăţi, cari-s trei părţi din sat din Pungeşti, jumătate partea din gios şi din trei părţi jumătate; iar despre alalte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veac au imblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Alexandru Voevod şi credinţa prea iubiţilor copii ai noştri Bogdan şi Petru şi Ioan, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale Moţoc dvornicul, credinţa dumisale Neagoe şi dumsale Moghilă parcalabi de Hotin, credinţa dumsale Petre Crăcovici şi dumsale Iosip Veaveriţă parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Văscan şi dmsale Hâncul parcalabi de Novograd, credinţa dmsale Dumitru portar Sucevei, credinţa dmsale Andreico spatar, credinţa dmsale Liciul postelnic, credinţa dmsale Balco stolnic, credinţa dmsale Paşco comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din-

copii noştri sau din fraţii noştri, sau din al nostru neam, sau ori pe care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre, unul ca acela să nu strice a noastră danie şi întăritură, ci mai vârtos să le întărească şi să le împuterească, căci că înşine le-am dat şi le-am întărit, pentru a lor dreaptă şi credincioasă slujbă, ce şi nouă au slujit, şi pentru căci îi iaste lui dreaptă ocină, căci că singur a cumpărat cu ai săi drepţi şi curaţi bani. Iar spre mai mare puteare şi întărire a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios dumisale Mohilă logofăt să scrie şi peceatea noastră să o leage de această carte a noastră. A scris Dumitru Dumbravă în Iaşi la anul 7066 luna Aprilie 6.

Pergament, arhiva Marcopol, Pungeşti. Pecetea lipseşte. Asupra acestui uric avem 2 traduceri ale marelui Evloghie din 1761. Pentru a se vedea sistemul şcoalei lui Evloghie dascal, am dat traducerea părţii a doua, cu omisiunile sale, şi urmează acestei traduceri a mele, traducerea întreagă a lui Evloghie, aşa cum se găseşte transcris în Condica Pungeştilor pg. 229.

Suret de la Alexandru Vodă din leat 7066 April 6.

Facem înştiinţare pentru adevărată şi credincoasă sluga noastră Mihăilă pisar, care slujind noao cu dreaptă credinţă, osăbit de altă milă a noastră datu-i-am şi i-am întărit lui pe a lui driaptă ocină şi cumpărătură din giumătate de sat anume *Leontina, unde au fost casa moşului lor, ce să cheamă acmu Borăştii*, giumătate ce din sus ce au cumpărat de la *Sima Botez* şi de la frate-său Toader şi de la sora lor Neacşa, feciorii lui Petru Botez, nepoţi lui Toader Leontin, strănepoţi lui Botez celui bătrân, drept 150 de zloţi. Deci toată acea de mai sus scrisă ca să fie uric de la noi cu tot venitul lui, copiilor, nepoţilor, strănepoţilor şi a tot neamul ce se va aleage mai aproape neruşăit în veaci.

Şi iarăşi au venit înaintea noastră Nechita şi frate-său Grozea, feciori Stanei, nepoţii lui Hartan, strănepoţi lui Tofan de a lor bună voe au vândut a lor driaptă ocină din dres de împărţală ce au avut moşul lor Hartan de la domniia mea din trei părţi a satului din Pun-

geşti, parte giumătate ce din gios şi giumătate din moară şi giumătate din poiana lui Trifan, partea cea din sus, şi o poiană ce iaste din gios de sat şi cu prisacă şi cu giumătate din *hapnic*, parte cea din sus, slugii noastre lui Mihail pisar şi giupănesei lui Agafia dreptu 500 zloţi tătărăşti, cari bani acei 500 de zloţi tătărăşti i-au dat toţi deplin întru mănule Nichitei şi frăţini-său Grozei, feciorii Stanei, nepoţi lui Hărtan, strănepoţi lui Tofan.

Pentru aceia văzând şi noi a lor învoială şi plată deplin, am dat şi am întărit slugii noastre lui Mihail pisar şi a giupănesei lui Agafia, pre ceale de mai sus scrise, din a treia parte a satului din Pungeşti, parte giumătate cea din gios şi giumătate din moară şi giumătate de poiana lui Trifan, parte cea din sus şi acea poiană ce iaste din gios de sat şi cu prisacă şi cu pometi şi cu giumătate de *Vlanic* parte din sus, să fie şi de la noi uric cu tot venitul, neruşăit nici odinioară în veaci. Iar hotarul acei de mai sus zisă giumătate, ce-i din giumătate satului din *Leontina ce să chiamă acmu Borăştii*, să fie din tot hotarul din giumătate satului giumătate, iar despre alte părţi după hotarul cel vechiu. Iar hotarul acei giumătăţi din a treia parte a satului din Pungeşti parte din gios să fie din tot hotarul din trei părţi giumătate, iar după alte părţi după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din vechi. Pentru aceasta iaste credinta domniei meale, şi a *prea iubiţi fii domniei meale, Pətru şi Ioan* şi credinţa boerilor noştri, dmnealui Moţoc vel vornic, şi dumnelui Andronic vel spatar, şi dmnlui Liciul vel postelnic şi dmnalui Ioan vel visternic şi dmlui Coste vel paharnic, şi dmlui Bole vel stolnic şi dmlui Paşco vel comis şi pentru mai bună credinţă şi întăritură am poroncit cinstitului şi credinciosului boerului nostru Movilă vel logofăt să scrie şi a noastră peceate către această adevărată carte a noastră să o leage.

S'au tălmăcit de Evloghie dascal la 1765 Mai 18.

Din Condica Pungeştilor, ce cuprinde 531 feţe, cu peste 296 documente. Iată titlul acestela: „Condica | de scrisorile moşiilor

dumsale biv vel visternic Costache Cantacuzino pre | cum înainte să arată anume, adică : *Șolcanii*, *Mărginenii Țării* ce să | numesc și *Spinenii*, *Cărneștii*, *Fărceștii*, aceste toate moșii sânt | la ținutul Niamțului și să numesc astăzi *Spinenii* cu un nume. Și *Pun* | *geștii*, *Gărcinii* la ținutul Tutovii, care Gărcini să împart pe bătrâni, | adică *Spin*, *Bălan*, *Rusul*, *Solomon* și *Nemțanul*, cei zic și Brăilă, | și sau scris de mine și de alții în orașul Iașii, în domnie preaînalțatului și luminatului domn Mihail Grigoriu Suțul Voevod, nepot | de fiu fericitului întru vecnică pomenire domn Constantin Miha | il Suțul Voevoda, și în arhiepiscopia preosvințitului și a toată | Moldavia Mitropolit Chirio Chirio Veniamin Negel, la | anii de la mântuitorul nostru Iss. Hss. 1820 Marte 10, Toader Gaspar diiac de divan.

Condica fața 229.

---

23. *7066 April 12 Iași (1558).* Alexandru Vodă întărește lui Anton gomenic satul Avrămeni pe Valhoveț supt Dreslive pentru slujbele sale făcute domniei.

Млстїю бжїею мы Ѧлеѯандръ воевода, гспдръ земли молдавской, знаменито чиним исим листом нашим въсѣм кто нанем възрить или его чтѹчи ѹслышить. оже тоть истинїи нашь вѣрнїи пань Ѧнтонь Гоменникь. слѹжиль намь право и вѣрно. тѣмъ ми видѣвше правой и вѣрною слѹжбѹ его до нас. жаловали есми его ѡсобною нашею мастїю и дали есми | емоѵ ѡт нас. ѹ нашей земли ѹ молдавской. половина село ѡт Ѧвръмѣни що на влъховець. под дрисливе. що тота половина село ѡт Ѧвръмѣни на влъховець под дрисливе била ѿт кѹпеж | панѹ Тоадерѹ логофетѹ и испривилїе кѹпежиое що ималь панъ Тоадерь логофет ѡт Петра воевода. и ѹрик що имал ѡн ѿт кѹпеж ѡт Петра воеводѹ еще гспдвѹми. порѹбали есми его | тое въсе вишеписано да есть емѹ ѡт нас ѹрик съ въсемъ доходѡм. емѹ и дѣтемь его и ѹнѹчатомь его и прѣѹнѹчатомь его и праштѹрѣтомь его и въсемѹ родѹ его кто сѣ | емѹ изберет наиближнїи непорѹшено николиже на вѣки. а хотаръ той половини село ѡт Ѧврьмѣни. що на влъховець под дрисливе да есть ѿт въсего хотара половина ниж | нѣа половина, а ѡт иних сторонь постаромѹ хотарѹ покѹда из вѣка оживали. а на то есть вѣра нашего гсдва вишеписаннаго ми Ѧлеѯандра воевода. и вѣра прѣвъзлюбленнии | снове гспдвѹми. Бѡгдань и Петръ и Иѡнь. вѣра пана Моцока дворника. вѣра пана Нѣгое и пана Микла паркалабове хотинских. вѣра пана Петри кръзковнча паркалаба. вѣра пана | бодею пръкалаба. вѣра пана звѣверицъ паркалаба. вѣра пана Іѡн и пана кръстѣ. Немецких

в҇ѣра пана васкана и пана Спанчока Новоградских. вѣра пана дѹмитрѹ портарѣ | соучавского. вѣра пана Андреика спатарѣ. вѣра пана личѹла постелника. вѣра пана Іѡна вистерника. вѣра пана. [косте] чашника. вѣра пана болѣ столника | вѣра пана пашко комиса, и вѣра въсѣх болѣр наших великих и малих, а по нашем животѣ кто бѹдеть господаръ нашеи земли ѡт дѣтеи наших. или ѡт братіи наших | или ѡт нашего рѡдѹ. или пак бѹд кого гъ бъ изберет господарем бити нашеи мѡлдавской земли тот би емѹ непорѹшил нашего даанія и потвръждение. алиби емѹ ѹтвръ | дил и ѹкрѣпил занѹже есми емоу дали и потвръдили. за его право вѣрноую слѹжбѹ що нам слѹжил. а на болшее крѣпость и потвръждение томѹ въсемѹ вишеписанномѹ велѣ | ли есми нашемоу панѹ Могили логофетѹ (писати) и нашѹ печат привѣсити ксемѹ листѹ нашемѹ. писал Дѹмитрѹ васканович, ѹ ꙗсех, вл҃то ҂зѯѕ. ап, вї.

Acad. Rom. pecete 267 dăruit de d-na Paulina Alexandri. Cf. Surete ms. XXXV 751.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau lui cetindu-i-se o vor auzi, adică acest cinstit al nostru credincios boiar *Anton Gomenic* (Păserarul) a slujit noao cu dreptate şi credinţă; drept aceaia văzând noi dreaptă şi cu credinţă a lui slujbă spre noi, miluitu ne-am înşine spre el cu osăbita noastră milă şi am dat înşine lui de la noi în ţara noastră în Moldova, jumătate sat din *Avrămeni, ce-i la Vălhovăţ supt Dreslive*; care acea jumătate sat din Avrămeani la Vălhovăţ supt Dreslive fost-au de cumpărătură dumisale Toader logofătului de la Petru Voevod; şi uricul ce l'a avut de cumpărătură de la Petru Voevod, încă l'am rumpt domnia mea lui acel de mai sus scris să-i fie lui de la noi uric cu toate veniturile lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor lui şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape neruşăit nici odinioară în veaci. Iar hotarul celei jumătăţi de sat din Avrămeni ce e pe Vălhovăiţ supt Dreslive să-i fie din tot hotarul jumătate, jumătatea din jos, iar dinspre alalte

hotare pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Alexandru Voevod şi *credinţa prea iubiţilor fii ai domniei meale Bogdan şi Petru şi Ioan* şi credinţa dumsale Moţoc dvornic, credinţa dumisale Neagul şi pan Miclescul parcalabi de Hotin, credinţa dumisale Petre Crăcovici parcalab, credinţa dmsale Bodeiu parcalab, credinţa dmsale Veaveriţă parcalab, credinţa dmsale Ion şi pan Crăstea de Neamţ, credinţa dmsale Vascan şi pan Spancioc de Novograd, credinţa dmsale Dumitru portar Sucevei, credinţa dumsale Andreica spatar, credinţa dumsale Liciul postelnic, credinţa dumsale Ion visternic, credinţa dmsale Coste paharnic, credinţa dmsale Bolea stolnic, credinţa dumsale Paşco comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă cine va fi domn ţării noastre din copii noştri, sau din fraţii noştri sau din al nostru neam, sau pe oricare Domnul Dumnezeu îl va aleage să fie domn pământului nostru al Moldaviei, unul ca acela să nu-i strice a noastră daanie şi întăritură, ci să i-o întărească şi împuterească, căci că înşine i-am dat şi i am întărit, pentru a lui cu dreptate şi cu credinţă slujbă, ce el ne-a slujit. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru boiar Moghilă logofăt să scrie şi pecetea noastră să o leage la această carte a noastră. A scris Dumitru Vascanovici în Iaşi, la anul 7066 April 12.

Pecete mare legată cu şnur roş de matasă : † печать Іѡ Алеѯандрꙋ воеводꙋ и господар земли молдавскои. Cap de bou.

---

24. *7066 April 14 (1558) Iaşi.* **Alexandru Vodă întăreşte urmaşilor lui Dragomir şi Udrea Caşotă stăpânire pe moşiile de pe Lohan, Crasna, pe Horaiţa, la Chighecin şi la Ialpuh.**

Suret de pe un uric vechiu pe sârbie de la Alexandru Voevod scris de Ion Bogzovici în Iaşi la leat 7066 April 14.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, domn ţării Moldovei; înştiinţare facem prin această carte a noastră tuturor cui vor căuta spre dânsa sau

o vor auzi cetindu-se, precum această adevărată Tudora şi surorile ei Neaga şi Anna, featele lui Ion şi nepoţii lor Titiul şi fratesău Gliga şi surorile lor Palaga şi Anuşca şi Magda şi Agafia, fiii Mărinei, fetei Fedcăi, fii Mircei, nepoţi ai lui *Dragomir Caşotă* şi nepoata lor Anuşca, şi nepoţii lor de frate Leahul şi soru a lui Ileana, fii Şandrii, şi nepoţii lui Dan şi fratesău Gavril, fii al lui Vasco, fii a lui Udrea, toţi nepoţi a lui *Grozea Caşotă*, i-am miluit pe dânşii cu osăbită a noastră milă, că le-am dat şi le-am întărit de la noi în pământul nostru al Moldovei, a lor dreaptă ocină şi moşie din ispisoacele ce le-au avut moşii lor Dragomir Caşotă şi frate său Grozea Caşotă de la strămoşul nostru Alexandru Vodă, şi din ispisoc de întăritură ce l'au avut părinţii lor Mircea şi Udrea de la moşul nostru de la bătrânul Stefan Voevod satele anume *Sârbii, în gura Lohanului, care acmu se numesc Căşoteştii şi cu mânăstire şi Tecuceştii în dreptul Căşoteştilor şi în dreptul gurii Lohanului de ceia parte de Crasna Faurii şi pe Horăiata unde a fost Vălce şi în matca Chigheciului unde au fost Silea şi peste deal pe Ialpuh fântânele Căşoteştilor;* toate acestea de mai sus numite să le fie lor şi de la noi uric şi cu tot venitul lor şi fiilor lor şi nepoţilor lor, strănepoţilor şi preastrănepoţilor lor şi la tot neamul lor cine li se va aleage mai de aproape nestrămutat niciodănăoară în veaci. Iar hotarul acestor de mai sus numite sate anume Sârbii în gura Lohanului, cari acmu se numesc Căşoteştii şi cu mănăstire şi cu Tecuceştii în dreptul Căşoteştilor şi în dreptul gurii Lohanului de ceia parte de Crasna Faurii şi pe Horăiata, unde au fost Vălce şi în matca Chigheciului, unde au fostu Sâle şi peste deal pe Ialpuh fântânele Căşoteştilor să le fie lor despre toate părţile după vechiul hotar, pe unde din veac au apucat. Şi spre aceasta iaste credinţa a însuşi domniei mele de mai sus numit Alexandru Voevod, şi *credinţa a prea iubiţilor fii ai domniei meale Bogdan şi Petru şi Ioan,* şi credinţa a tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Si pentru mai mare tărie

şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrise poruncit-am credincios boerului nostru Movilă logofăt să scrie şi către această carte pecetea noastră să o leage.

De pe sârbie pe limba moldovenească sau tălmăcit la anul 1802 Ghenar 9 de paharnic Pavăl Debrici ot Mitropolie.

Acta Leonida, Fălciu, cf. Surete ms. XVII 403. Tot între actele Leonida se află un alt suret al aceluiaşi ispisoc care sună astfel (cf. Surete ms. XXVIII, 1):

Alicsandru Vodă un uric sârbăscu din veleat 7066 April 14.

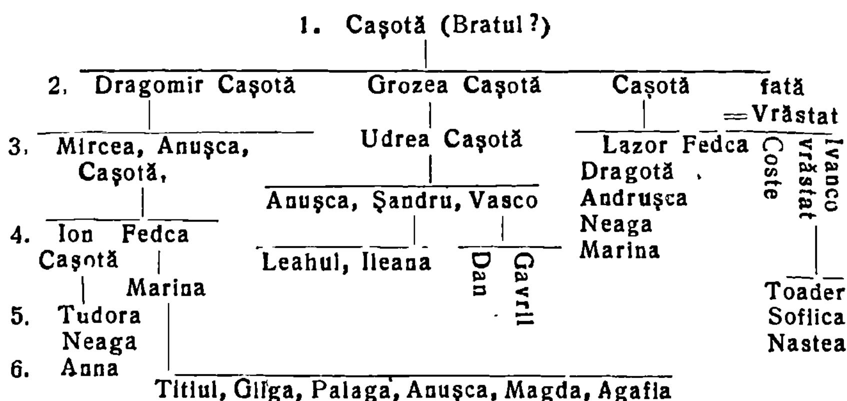
„Care arată întră(n)silu acaste nemuri anume Tudora şi sorusa Nega, featele lui Ion nepoate de frate Tintului şi Gligăi şi sora lor Palaghia i Anusca, i Magda şi Gafia, care cu casta selişte sa chemat *Serbii*, care azi să nămăscu acmu *Căşătenii şi cu mânăstire Temceştilor*, care iaste tot înpotriva Lohanului şi treace preste apa Crasnii pără în zare dealului în Fauri, şi mearge în Vovrilata, au şedzut Vălca şi pără în matca Ghighişoae, unde au fost satul şi preste deal la pontul Ialpuhului în protiva Căşotenilor, precum iaste scris mai sus şi seamnele locului arată la uric pre ho*d*arele veachi şi din sus şi din gos"...

Suretul poartă însemnare veche *„neadeverit"... „adevăratul uric iaste în punga cu No. 12"*.

Asupra Căşotenilor avem o hotărnicie din 1781 Sept. 20 (Surete ms. XXVIII 44) rădicată de Sava Oltenescul şi Arhire Frone şi adiverită de Neculce medelnicer în acelaşi zi, „Căşotenii *vine pe Lohan*. Capătul despre apus avea 28 funii; mijlocul 31 funii, 3 st. capătul despre răsărit avea 32 funii, iar peste tot 30 fune bune, a 20 stânjeni funia fac 600 stânjeni; cu palmă *proastă* nu *gospod*.

Cei 2 hotarnici din 1781 nu ne arată lungul moşiei, ci numai curmezişul şi care venia cam un chilometru şi un sfert (1250 metri), *numai pe Lohan;* pe când traducătorul neadeverit al uricului din 7066 zice: „şi treace peste apa Crasnei, pără în zare dealului, în Fauri, şi mearge şi în Vovrilata, unde au şezut Vălce şi până în matca Ghighişoae, unde a fost satul şi peste deal la puţul Ialpuhului în potriva Căşătenilor."

Asupra numelui *Caşotă* vezi nota din Surete I, 53, ca descendenţi din *Bratul Caşotă viteazul,* care trăeşte supt Alexandru cel Bun, care îi dă şi uric de stăpânire, ce s'a fost pierdut. Iată încrângătura Căsoteştilor după documente.

25. *7066 April 14 (1558)*. **Alexandru Vodă întăreşte împărţirea Drăgeştilor în două, la urmaşii lui Petre Tudor.**

Noi Alexandru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adecă Nistor şi soru-sa Ghinda şi sorusa Bisurca, featele Anuşcăi şi seminţeniile lor Oană şi Mihul Averescul, şi Vasilie, feciorii Muşei, toţi nepoţi ai lui Petre Tudora, neau slujit noao cu dreptate, şi dacă am văzut driaptă slujba lor cu credinţă am dat şi am întărit în ţara noastră a Moldaviei satul *Drăgeştii pre Cobâle*. Iară satul *Drăgeştii, ce iaste pre Cobâlea*, ca să le fie în doao: giumătate ca să fie lui Nistor şi surorilor lui Ghinda şi Busurcăi, parte cea din sus; iară parte cea din gios ca să fie slugii noastre Oanii şi fraţini-său Mihului Averescul şi lui Vasilie cu loc de moară şi cu *mânăstire;* iară hotarul acela în parte din gios precum scrie mai sus, slugii noastre lui Nistor şi cu soră-sa Glinda şi Bisurca, feciorii Anuşcăi; am dat şi am întărit pe sluga noastră pe One şi pre frate său Mihul Averescul şi pre Vasilie cu a treia parte din sat din *Lăscani* (şi a treia parte sau aflat *ras* din uric ca să se ştie că au ras), partea din gios pre apa Sucevei şi giumătate den giumătate de sat din *Ţuzora ce iaste pe Bâc* cu loc de moară pre Bâc, dintr'un dires ce au avut de schimbu mai înainte de la răposatul *părintele domniei meale Stefan Voevod*, şi dintr'un dires de danie de la *răposat părintele nostru Alexandru Voevod şi de*

la fiul său Stefan Voevod şi dintr'un dires de danie *de la Ilieş, fratele lui Stefan Voevod.*

Aşijderea au venit înainte noastră sluga noastră Simeon feciorul Petrei, nepotul Tudurii (este loc ras în uric) au vândut a sa direaptă ocină şi moşie dintr'un uric ce au avut părinţii lui de la răposat *părintele domniei meale Stefan Voevod* şi dintr'un dires de întăritură de la *fratele domniei meale Stefan Voevod cel tânăr*, slugii noastre Mihului Averescului din a treia parte de sat de Onişcani a patra parte, din sus 60 zloţi tătărăşti. Aceşti bani i-au dat Mihul pentru *Simeon de l'au plătit de o şugubină de fată* şi au luat ace a patra parte din sat din Oniceani. Aşa iaste scris în uricul, carele iaste la Constandin sin Simeon ot Drăgeşti şi acestu izvodu l'au scos popa Savin din Iaşi din uric să se ştie. 7066 April 18. Costandin Mihăilescu iscal. Popa Savin iscal.

Din Condica Drăgeştilor document dat supt No. 2 cf. Surete ms. XLIV 1217. Traducătorul popa Savin din Iaşi n'a cunoscut bine înrudirile, aşa că cetitorul se încurcă la înaintaşii lui Alexandru Vodă Lăpuşneanu. In text era дѣд, прѣдѣд, родитєл, şi pe toate le-au luat drept *părintele* domniei meale.

Pentru lămurire să se citească suretul uricului dat ca din *6907 pg. 9* unde se vorbeşte de cele 2 moaşe: *Anuşca* şi *Muşa.*

1. Petre Tudor către 1400

2. Mihăilă Tudor către 1450

3. Anuşca,	Muşa,	Jurj	Ivanco	Petre	Coste Danovici c. 1500
4. Nistor, Ghinda, Bisurea	Oană, Mihu Averescul, Vasilea	Ivanco, Olciuşca, Drăgălina	Isaico, Sillon, Neagra, Drăgălina	Simeon	Creţu, Podoleanca, Stana, Nastea, Neagra

Feciorii Anuşcăi luase jumătate din Drăgeşti, ca moştenire; iar cealaltă jumătate cea din jos, o iau de la verii lor, dându-le în schimb a treia parte din Lăsčani, şi a patra parte din Tuzora pe Bâc cu loc de moară (azi Călăraşii).

Şugubina de fată s'a plătit cu 60 zloţi tătărăşti de către Mihul Averescul, pentru vărul său Simeon Tudor, pentru care îi ia a patra parte din Oniceani.

26. *7067 Iulie 31. (1559) Suceava.* **Alexandru Vodă Lăpuşneanu întăreşte camaraşului de Suceava T. Mateiaşevici 2 salaşe de ţigani dăruite de Mircea Vodă al Valahiei şi un ţigan cumpărat cu 600 aspri de la M. Iaderu uşerei.**

† Алеѯандръ воевода, бжїею млстїю гспдръземли молдавской ѡж. тота истина слѹга наш Тоадер | матїашевич камараш. ѡт Сѹчавскаг града. слоужил нам право и вѣрно. там ми видѣвше его правою | вѣрною слѹжбою до нас жаловали есмы его ѡсобною нашею млстїю и дали и потврьдили есмы | емоу ѡт нас свои правїи и питомїи холопи цигани. наимѣ косте и жена его. виша. и съ дѣтими | своими. и воико и жена ег Стана и съ дѣтими своими. що тоти вишеречeнїи холопи цигани дадо | ша и помиловал его брат гспдвами. Мирча воевода. коли есмь бил ег послал въ посолство до мирча воевода. и оу том | такожде прїнѧе пред нами и пред нашими болѣри слѹга наш Михаю ladeржь оушерел. по его добро волюнеким непонѹжен. анипрнсилован. и продал своег праваго холоп циган наимѣ банко | та продал слѹзѣ нашемѵ Тоадер Матеiашевич камараш. ѡт Сѹчавскаг града. за шест стѫ аспри | и ѹставшисѣ слѵга наш Тоадер камараш. та заплатил ѵси тоти. вишписаних аспри. ино ми | видѣвши их доброволною тормеж и полною заплатѵ. а ми такожде. и ѡт нас дали и потврьдили | есми. слѵзѣ нашемѵ Тоадер камараш. тот вишречен холоп циган. наимѣ банко. како да ест емѵ и ѡт нас | холоп циган. тое въсе вишеписаное. да ест емѹ холопи и ѡт нас непорѹшени. николиже на вѣки. | ин да сѣ не ѵмишает. пис ѹ Сѹчав влто ҂зѯз. юл ла.

Сам гспднь казал. гетман наѵчил. ҂богза писал.

Alexandru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică această adevărată slugă a noastră *Toader Mateieşevici cămăraş din cetatea Sucevei*, slujit-a noao cu dreptate şi cu credinţă. Deci noi văzându-i a lui direaptă şi cu credinţă slujbă spre noi miluitu-ne-am lui cu osebită a noastră milă şi i-am dat şi i-am întărit înşine lui de la noi ai săi drepţi şi adevăraţi robi ţigani *Coste* şi fămeaia lui Vişo şi cu copii săi, şi *Voico* şi fămeaia lui Stana şi cu copii săi; carea toţi aceşti de mai sus scrişi robi ţigani fostu-i-au dat

şi l'au miluit pre el *fratele domniei meale Mircea Voevod, când înşine l'am fost trimes pre el în solie la Mircea Voevod.* Şi într'aceastea iarăşi a venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari sluga noastră *Mihai laderul uşerel*, de a lui bună vreare de nimene silit nici învăluit şi au vândut al său drept rob ţigan anume *Baico*; acela l'au vândut slugei noastre lui Toader Mateiaşevici camaraş din cetatea Sucevei drept şase sute aspri şi s'a sculat sluga noastră Toader camaraş de a plătit toţi acei de mai sus scrişi aspri. Deci noi văzând a lor de bună vreare tocmală şi deplină plată, iar noi aşijderele şi de la noi dat-am şi am întărit înşine slugii noastre lui Toader camaraş acel de mai sus zis rob ţigan anume Baico, ca să-i fie lui şi de la noi rob, cum şi acei de mai sus scrişi să-i fie lui robi, şi de la noi neruşeit niciodinioară în veaci. Altul să nu se amestece. Scris în Suceava la anul 7067 Iulie 31.

Insuşi Domnul a arătat. Hatmanul a învăţat, Bogza a scris.

Pecetea aplicată pe hârtie cu vată: Se citeşte numai... алеѯандръ воевoдъ и гспднъ. = Alexandru Voevod şi Domn.

In dos stă nota: исписок ѡт Ѧлеѯандра воевода на цигани. мътїаш Тоадер-къмъраш бившїи.

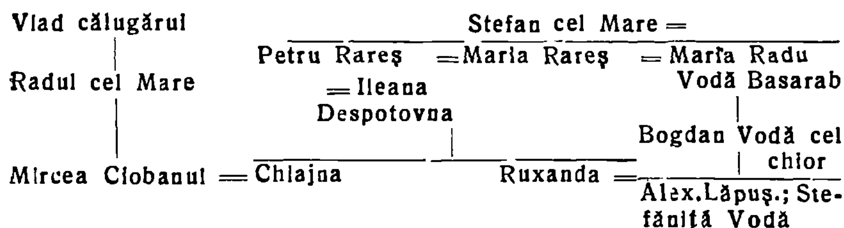
Original hârtie, riglată, fără altă filigramă, Arhiva C. Crupenschi. Cf. Surete ms. XIV, 496.

Toader Mateiaşevici, cred că este fiul lui Gavrilaş Mateiaşi, marele logofăt de supt Petru Rareş. In calitatea sa de camaraş al Cămării domneşti din Cetate Sucevei era în de aproape atingere şi omul de încredere al domnului. In această îndoită calitate, el e trimes în solie la curtea lui Mircea Ciobanul, la Târgovîştea, un alt ginere al lui Petru Vodă Rareş, deci cumnaţi între ei. Aice însă la pre *frate* брат, nume generic la prieteni şi rude mai ales în lumea slavă.

Care ar fi fost împrejurările diplomatice, ce au necesitat *solia* lui Toader Mateiaşevici la Curtea lui Mircea Ciobanul? Luând cronica ţării în sprijin, s'ar părea că pentru conlucrarea forţată de arme de a merge în Turcia pentru orânduire de craiu nou la Ardeal în persoana lui Stefan feciorul lui Ianoş Craiu. Aceste fapte de arme însă au fost în al patrulea an de domnie a Lăpuşneanului, deci în 1556 (7064) şi în Muntenia era domn Pătraşco cel Bun. Solia lui Toader cămăraşul a trebuit să se facă în 7066 iarna cu prilejul venirii în scaun pentru a doua oară a lui Mircea Vodă Ciobanul, pentru

-a-i ura domnie lungă şi temeinică cu cea de a doua lui înscăunare, fiind cumnaţi (Let I² 210).

Iată înrudirea Lăpuşneanului cu Mircea Ciobanul :

---

27. *7067 Avgust 7 (1559)* regeste. Pentru Zăhăicani.

„Carte de la Alexandru Vodă cum că Neagoe parcalabul de Hotin au dat fiului său Ionaşco satul Zăhăicani pe Ciuhur şi cu moară în Ciuhur, ce iau fostu lui cumpărătură.

Din opisul întocmit în 1809 Mai 12 de comitetul rânduit de cercetarea scrisorilor pe moşii din ţinutul Iaşii, care trec şi în ţinutul Hotinului, ce au arătat dumneaiui biv vel vornic Costachi Sturza.

Arhiva Vasile Stroescu, apud Surete ms. XLVII, 169. Cf. Condica documente, XIX sub anno).

---

29. *7068 April 3 (1560) Huşi.* Alexandru Vodă întăreşte lui Oprea vatag şi lui Dragoş stăpânire în satele Vlădeşti (Leuceşti) şi Dejugaţii pe Racova, cumpărate cu 300 zloţi de la Anghelina.

Млстїєю бжїєю ми. Алеѯандрь воевода. гспрь земли мωлдавской. знаменꙋто чиним иссим листом нашим. вьсѣм кто нанем вьзрит или его чточи оуслишит. ωж при | идоша прѣд нами. и прѣд нашими болѣри. Ангелина дочка Соломїа внꙋка Петрика портарѣ. по еи доброю волею никым непонꙋжена- анинрисилована | и продала. еи праваа ωтнина. и дѣдина. и исправилїе що имал содьш их влад семенескоул на потврьжденїе ѿт стараго Стефана воеводи и испривилїе | коупежною що имал дѣд еи петрика портар ωт петра воевода. ωт половина село наимѣ вльдещїи на Ракова. що нхзвано левчещїи ωт вишнаа | част половина. али ѿт едно село що ест вь тот хотар що сѣ тенер имѣноуют дежжюгацїи. али нижнаа

част. й съ половина млина на Ракова. али | и съ тота коупеж
що била коуплена за Ивоул. армашоул, и ѡт привилїе кѫпеж-
ною що имал Ивоул ѡт петра воевода. та продала слоугам
на | шим ѡпри ватагѫ ѡт оунгоурѣни и дрѫгѫш втор ар. за
три сот злат татарских. и ѡставшесѣ наши слоуги ѡпрѣ
ватаг. и дрѫгоушѫ та за | платили. оуси тоти вишеписаннїи
пинѣзи т҃ злат татарских | оу роуки Ангелини. дочка Саломїи
внѫци Петрика портарѣ прѣд нами | и прѣд нашими болѣри.
ино ми видѣвше их добрюю волею токмалоу. и полнаа заплата
а҃ ми такождере есми дали и потвърдили. тим вишеписанним
| слоугам нашим ѡпри ватагѫ и дрѫгѫш втори армаш. тое
вишеписанное половина ѡт село ѡт дежжоугаци. нижнаа част
и половина ѡт млин. на Ракова. ѡт | половина село наимѣ
влъдещїи на Ракова що нхзвано левчещїи ѡт вишнаа част.
како да ест им ѡт нас оурик и съ въсеми доходом. им и дѣ-
тем их и | оуноучатом и прѣоуноучатом и прѣщорѣтом. и
въсемоу родѫ их кто сѣ им изберет найближнїи непорѫшенно
николиже | на вѣки. а хотар той вишеписанной половина село
ѡт дежжоугаци нижнаа част. да ест ѡт въсего хотара. по-
ловина нижнаа част. а | ѡт иших сторони. по старомоу
хотароу покоуда из вѣка ѡжйвали а на то ест вѣра нашего
гсдва вишеписанного ми Алеѯандра | воевода. и вѣра прѣвъз-
люблении чади гспдвами Іѡнашко и богдан. и Михънлъ
пътрѫ и вѣра боѩр наших. вѣра пана Іѡна Моцока двор-
ник | вѣра пана Нѣгое и пана васкана пръкълабове хотинских.
вѣра пана Петръ кръковнча. и пана Иѡсипа вѣверниц. пръ-
калаб. и вѣра пана Іѡна данчюла и пана крстѧ пръкалабове
немецски | . вѣра пана васкана и пана Андреи | ка пръкълабове
новоградских. вѣра пана дѫмитрѫ портарѣ сѫчавского. вѣра
пана дѫмитрѫ портарѣ сѫчавского. вѣра пана сава постелника.
вѣра пана мога спатарѣ вѣра | пана Іѡн вистѣрника. вѣра
пана кости чашника. вѣра пана Андреика столника. вѣра пана
Пашко комиса. и вѣра въсѣх боѩр наших | великих и малих.
а по нашем животѣ кто боудет гспдръ ѡт дѣтїи наших или
ѡт нашего рода. или бѫд кого воудет гспдрь нашей землю. |
тот би непорѫшил нашего даанїа и потвръждение. занѫже есми
емѫ дали и потвердили за то що ѡн кѫпил за свои правїи |
пинѣзи. а на болшаа крѣпост и потвръждение томѫ више-
писанномѫ велѣли есми нашемѫ вѣрномоу панѫ мо | вилѣ

логофетѹ писати и наше печат привѣсити ксемѹ листѹ нашемоу. писал хамза. ѹ хоуш влто ҂зѯи. апр. г.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, Domn țării Moldaviei, înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau lui cetindu-se o vor auzi; adică a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari Anghelina, fata Solomiei, nepoata lui Petrică portarul, de a ei bună voe de nimeni silită nici învăluită și a vândut a ei direaptă ocină și moșie și din direase ce a avut *sodășul* lor Vlad Semenescul de întărire de la bătrânul Stefan Voevod și din direase de cumpărătură ce a avut bunul ei Petrică portar de la Pătru Voevod, din jumătate sat anume *Vlădeaștii pe Racova, care e numit Leuceștii* din partea din jos jumătate; însă dintr'un sat ce iaste în cel hotar, *care acmu se numeaște Dejjugații*, însă partea din jos, și cu jumătate de moară în Racova, însă și cu acea cumpărătură ce a fost cumpărată de Ivul armașul și din direase de cumpărătură ce le-a avut Ivul de la Pătru Voevod, acelea le-a vândut slugilor noastre lui Oprea vatag din Ungureni, și lui Drăguș 2-a armaș drept 300 zloți tătărăști. Și s'au sculat ale noastre slugi Oprea vatag și Dragoș de au plătit toți acei de mai sus scriși bani 300 zloți tătărăști în mânule Anghelinei fata Salomiei, nepoata Petricăi portar, înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și plată deplină; iar noi așijderele am dat și am întărit celor de mai sus scrise slugi ale noastre lui Oprea vatag și lui Drăguș vtori armaș, cea de mai sus scrisă jumătate de sat din Dejugați partea din jos și jumătate de moară în Racova, din jumătate sat anume Vlădeștii la Racova, ce se numeaște Leuceștii din partea de sus, ca să le fie lor de la noi uric și cu toate veniturile, lor și copiilor lor și nepoților și strănepoților și răstrănepoților și la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape nerușuit nici odănăoară în veaci. Iară hotarul celei de mai sus scrise jumătăți de sat din Dejugați partea din jos să fie din tot ho-

tarul jumătate partea din jos, iar dinspre alalte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Alexandru Voevod şi *credinţa prea iubiţilor copii ai domniei meale Ionaşco şi Bogdan şi Mihăilă Pătru* şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Ion Moţoc dvornic, credinţa dmsale Neagoe şi pan Vascan parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Petru Crăcovici şi dmnului Iosip Veaveriţă parcalabi, şi credinţa dmsale Ion Danciul şi dumnialui Cristea parcalabi de Neamţ, credinţa dumsale Dumitru portar Sucevei, credinţa dumsale Sava postelnic, credinţa dumsali Moga spatar, credinţa dmsale Ion visternic, credinţa dmsale Coste ceaşnic, credinţa dmsale Andronic stolnic, credinţa credinţa dmsale Paşco comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă cine va fi domn din copii noştri sau din al nostru neam, sau ori care altul va fi domn pământului nostru, acela să nu strice a noastră daanie şi întăritură, căci că le-am dat şi întărit, pentru că ei au cumpărat cu ai lor drepţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus am poruncit credinciosului nostru boiar Movilă logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Hamza în Huşi la anul 7068 April 3.

Pecete, arhiva d-lui Marcopol Pungeşti, Vaslui. Cf. Surete ms. XLII. 444; pecetea în ceară lipseşte ca şi şnurul cu care a fost legat. Se citesc 2 note pe dosul pergamentului: ωпрѣ ватаг и дръгꙋш половина ωт дежжꙋгаци.

—„ğumătate de sat de Değugaţi parte de ğos şi ğumătate de moară în Racova şi ğumatate de sat Vlădeşti, ce s'au numit Leueeşti, parte de sus. 7068".

— *Sodăş*, содъш, e un termen care vine foarte rar în documente. E ungurescul *szovatos, szavatos* = răzeş, copărtaş, chizeş, *sodăş*. (cf. Ion Bogdan Doc. Basarabene 28; Stef. cel Mare II, 603). Iată înţelesul uricului: Anghelina, nepoata lui Petrica portar a vândut lui Oprea vatavul din Ungureni şi lui Draguş al doile armaş cu 300 zloţi următoarele: 1) partea ei de ocină şi moşie cu diresul de la Stefan Vodă cel bătrân a *răzeşului ei sodăş* Vlad Semenescul; din Vlădeşti pe Roman, ce se chemase Leucuşeşti, jumatate din jumătatea din sus, cu dresele de cumpărătură ale bunului ei Petrică portar de la Petru Vodă; 2) satul Dejugaţii, partea din jos şi jumătate din moară pe Racova, ce le cumpărase Ivul armaşul cu drese de la Petru Vodă.

30. *Fără veleat.* Zapis cum Găvril Avramescul cumpără cu 50 zloți părți în Oteşti de la strănepoții lui Galben.

† зде що кѵпил Гаврил Ябръмъскѵл. ѡт ѡтеши | част ѡтчинїи ѡт ѡтеши. ѡт Мъгдълина внѵкаа томи | снъ галбъновй. за петдесѣт зл. и заплатил. ѵси испол | нѵ. прѣд Яндреика ватаг. и бенѣ ватах. и прѣд Богдан | апрод. и прѣд Иѡн динган. и прѣд... косте | и вѣрдеш. армъшел. и прѣд многи. люди добри.

Adică că a cumpărat Gavril Avrămescul din Oteşti partea de ocină din Oteşti de la Măgdălina, nepoata lui Tomii fiul Galbănului dirept 50 zloți şi i-a plătit toți deplin înaintea Andreicăi vătag şi Benei vatag şi denaintea lui Bogdan aprod, şi denaintea lui Ion Dingan şi înainte lui Costea şi a lui Verdeş armăşel, şi denaintea a mulți oameni buni.

Original hârtie acta Gh. Strat Heleşteni; acta Oteşti plic X, 2, pecetea în ceară neagră mică. In dos nota: „fără lună şi fără iscălitură pre Oteşti; mărturie pre Oteşti.

Asupra acestui zapis sârbesc se aduce un regest în cartea de judecată din 1812 Mart 15, ce spune următoarele:

Au mai arătat răzeşii *on* zapis sârbesc, fără veleat cu care Gavril Avrămescul şi frații lui ş'au cumpărat o bucată de ocină din Oteşti de la Iosip feciorul Giurgii, nepot Maruşcăi Micăi, partea ei din sat din Oteşti; şi altă parte au mai cuuparat de la *on* Gavril, fecior lui Galeş nepot Maruşcăi; şi alte părți au mai cumpărat de la *on* Văsii . . . . dar fiindcă Neaga au avut fată pe Maruşca... s'a hotărât ca partea aceasta a Maruşcăi, fata Neagăi, care iaste pe a treia parte din a patra parte de sat să o tragă răzeşii cu zapisul acesta".

---

32. *Fără veleat* (regeste). Pentru Oteşti pe Răcătău.

On zapis fără veleat cu care Avrămia au cumpărat o parte din *Oteşti* de la *Magdalina nepoata Tomei feciorul lui Galbăn* . . şi sau înțăles că acel Galbăn fecior Stoei au avut o a cincea parte din a patra parte de sat şi dintrânsul au eşit trei roduri, din care pe doao roduri cu scrisori le-au tras dmlui Gh. Săndulachi Sturza, iar pe al treile rod îl vor trage răzeşii tot din acest bătrân Stoe.
(Din Cartea de judecată din 1812 Mart.).

---

33. *Fără veleat*. Gavrilov cumpără cu 38 zloţi a 6-a parte din a treia parte din Oteşti de la Simeon şi fraţii lui.

† аз Ѳимеѡн ѡт алѣсени. и брат его Авраам. и сестра их докiꙗ | сꙿзнаваꙋт самыи на себе. аж продали една буката | за ѡтнини ѡт третаа част ѡт село ѡтеши. шестаа част | та продали еꙗ Гавриловичи братiꙗм его пꙋркар. | и фрꙿцiꙗн и Иѡнашко и данганꙋ снове Аврамови | за три десѣт и ѡсим злат. татарских. и при таа | токмала. били люди добрїи дꙋмитрꙋ комишел. | и Iѡн комис. и била таа токмала. вꙿ стол. рꙿкꙿчюни и влад дiꙗк писал на болшаа ꙋвѣрꙋет.

Eu Simeon din Aleseani şi fratele lui, Avraam, şi sora lui Dochiia înştiinţăm înşine de sine cum am vândut o bucată de ocină din a treia parte din satul Oteşti a şasa parte, aceia au vândut *ei* lui *Gavrilovici* şi fraţilor săi lui Purcar, şi lui Frăţiian şi lui Ionaşco şi lui Dinganu, fii lui Avram, drept 38 zloţi tătărăşti. Şi într'acea tocmală fost-au oameni buni Dumitru comişel şi Ion comis şi fost-a cea tocmală în satul Răcăciuni şi Vlad diiac a scris, ca mai mult să se crează.

Original hârtie, acta Gh. Strat, Heleşteni (Oteşti X). N'are nici o pecete.

---

34. *Fără veleat* (copie). Digan cumpără în Oteşti cu 15 galbeni părţile Parascăi şi a lor ei.

† *Zde zapis* de cumpărătură ce au cumpărat Digan | ot Oteşti şi au vândut Pârasca fata lui Isac...... ne | poata popei Cărstei strănepoată lui Bălač | partea-i de ocină, din sat din Oteşti, partea | ei şi a fraţilor ei, din partea lui Bălač dintratreia parte a treia parte | a treia parte (sic) ca săi hie lui ocină în veač | şi au vândut de bună voia ei, de nime | ne împresurată şi de nimene nevoită | şi au cumpărat Digan şi au dat cinsprădzeč | galbeni, bani buni şi au dat dinaintea | lui Vasilie pah. ot Găleşeşti i Vasilie Meletie | şi popa Gligorie i Toader i Vereaştea, i *pred* Mihăil tij şi au cumpărat partea lui Ioan i brat ego Ştefan сынь Sacanul, pentru ce leau | plătito ei şi noi am dat parte de

ocină | . . . . . și din sat și din vad de moară și cu tot venitul | și au dat Digan unspredzeace galbeni bani buni, | și a dat întru mânule lu Dumitru *Sculeș*, vornic de por(tă) | ca săi hie lui ocină și lui și fečorilor săi și nepoților săi în veač și au vândut Ionașco сн҃ъ Avram nepotul *Vântului*, strănepot (lu)i . . . să*d* parteai de la păr în sus.. și *ou* cumpărat Digan de Otești și au | dat trii ug. bani buni, ca săi hie ocină | și feciorilor săi.. și nepoților săi | și au vândut Tecla fata lui Țigan nepota | popii Costei, partea de pe Dohodot ce i să | va vini și o cumpărat Digan de Otești și au | dat 2 ug, ca săi hie ocină în veač

5 peceți în cerneală.

Hârtie, rupt în 6 bucăți.

„Scrisoare cea veche fiindu ruptă de vechime pe cât am putut înțălege am scris în aciastă copie întocmai.

Nedelcu log. al divanului 1811 Ghenar 29

Acta G. Strat, Heleșteni: Otești plic X.

---

35. *7069 Fevruarie 15 (1561)*, Hârlău. Alexandru Vodă întărește lui Avram cumpărătura făcută in Otești.

† Алеѯандрꙋ воевода. бжїею млстїю гспдрь земли молдавской. дали есми слꙋгам нашим Авраамꙋ и Микач | ѿ четвъртаа част село ѡтещи третаа част. що ѡни себѣ кꙋпили ѿ слꙋга наш крстѣ и ѿ се | стри его анꙋшка. и ѿ дръгина. дѣги анни кнѣгинѣ хорга катага. за двѣ сто и пет десѧт | и заплатили им ꙋси исплъна. како да ест им и ѿ нас и съ въсем доходом. протож ин да сѣ не ꙋми | шает прѧд сим листом нашим. пис. ꙋ хрълов. в лто ҂зѯѳ. фев. еі.

Гспднъ казал. кракалї: наꙋчил. хамза пис.

Alexandru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; dat-am înșine slugilor noastre lui Avraam și lui Micač din a patra parte de sat Otești a treia parte, pe care ei singuri au cumpărat-o de la sluga noastră Cristea și de la surorile lui Anușca și de la Drăghina, featele Annei, cneaghina Horgăi vătag, drept doao sute și cincizăci (zloți) și au plătit lor toți deplin, ca să le fie lor și de la noi și cu toate veniturile;

drept aceaia nimea să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre. Scris în Hărlău la anul 7069 Februar 15. Domnul a arătat. Cracalie a învăţat. Hamza a scris.

Pecetea în ceară roşie sfărmată. Original hărtie, acta G. Strat. Heleşteni (Roman) moşia Oteşti X, I. Este şi un „suret de pe un ispisoc vechiu pe sărbie de la Alexandru Vodă, scris de Hamza dilac în Hărlău, din leat 7069 Fev. 15; de pe sărbie pre limba moldovenească am tălmăcit la anul 811 Mart 9. P Debrič.

Asupra acestui ispisoc este şi un regest în cartea de giudecată din 1812 Martie 15 în următorul chip:

Carte de la domnul Alexandru Voevod dată lui Avraam şi lui Micali ca săşi stăpâniască din a patra parte din sat din *Oteşti* a trie parte ce şau cumpărat-o ei de la giupăneasa a *Horgăi vătav;* şi măcar că nu pomeneaşte nimica de Niagu, dar fiindcă pe Ana fata Niagăi nu o trag alte scrisori am socotit că această parte a Anei, ce iaste a treia parte din a patra parte din sat.. să o tragă răzeşii.

---

36. *6943 April 14 (1435) Suceava.* Stefan Vodă întăreşte vornicului P. Hudici pentru slujbele sale mai multe sate pe Siret, priseci şi locuri în pustiu.

Млстїю бжїею. мы. Стефанъ воевода господаръ земли молдавскои чинимъ знаменито всѣмъ листомъ нашимъ въсѣмъ кто | наиъ оузритъ или его оуслышитъ, чтоучи. ѡже тотъ истинныи слуга и боаринъ нашъ вѣрный панъ петръ худичѣ двор | никъ. служилъ прѣжде стопочившомꙋ ѡтцꙋ нашемꙋ правою и вѣрною службою. и днес служитъ намъ право и вѣрно. | тѣмъ мы видѣвши его правою и вѣрною службою до нас жаловали есмы его ѡсобною нашею млстїю. и дали есми емꙋ оу | нашеи земли села наимѧ мындрешь дворѣ на серети. и съ своими прикуткамии. и едно мѣсто ѡт пустини. на вои | навцѣ близъ ѡанчи намнота. и едну пасикꙋ на вѣрхъ ѡгриничи где ест алеѯа рышкокинъ, и едно селище на миликовѣ. | наимѧ лумирѧни. на киприна пасика. и оудѣтелева пасика двѣ мѣстѣ ѡт пустини. и двѣ челѣди цигански. | наимѧ микула й съ своими .. номъ и съ всѣми своими челѣдми. тое все цѣлы емꙋ оурикъ съ всѣмъ доходомъ. | емꙋ и дѣтемъ его. и оунѹчатомъ его. и праоунучатомъ его и

праирурлтомъ его и всѣмъ наиближнымъ братїа | мъ его непорушено николи на вѣк. а҃ хотаръ мындрини селу. и селищи съ всѣми своими старыми хотарми ку | ды из вѣка оживали. а хотаръ пустинѣмя колко възмугутъ оживати три села досытъ. а на то ест вѣра | нашего гедва вышеписаннаго Стефана воеводы. и вѣра наших бояръ. вѣра пана влъчѣ. и дѣтеи его. вѣра пана кръ | сти и дѣтеи его. вѣра пана стана кръланча. вѣра пана мирчѣ вистїарника вѣра пана Негрила. вѣра пана чу | рбы. вѣра пана дамакуша столника. вѣра пана костѣ драгоешевича вѣра пана Думы чръного. вѣ | ра пана журжа Піатра. вѣра пана дїнишa съгаря. вѣра пана ванѣ оураклe. вѣра пана занчѣ | постелника. вѣра пана Станчула комиса. и вѣра всѣх боярь наших. молдавских и великых и малых. а по на | шемъ животѣ кто будетъ господаръ нашеи земли молдавскои. шт дѣтеи наших. или шт братїи наших. или | шт нашего племене буд кто кого га изберетъ быти тотъ. штобы имъ непорушилъ нашего даанїе. али | штобы имъ оутвръдилъ и оукрѣпилъ. занеже дали есми емꙋ за его правою и вѣрнꙋю его слꙋжбꙋ. а на | болшее потврьженїе томꙋ всемꙋ вышеписанномꙋ велѣли есми нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ Нѣгои логофе | тꙋ писати. и привѣсити нашꙋ печатъ всемꙋ листу нашемꙋ. шанча граматикъ писа. оу Сoча | в вѣ влѣт. ҂ѕцмг. ап. дї.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod domn ţării Moldaviei, facem ştire cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau o vor auzi-o cetindu-li-se; adică această adevărată slugă şi boaiarin al nostru, credinciosul pan *Petre Hudiciu dvornic*, a slujit mai inainte sfânt răposatului părintelui nostru cu dreptate şi cu credinţă; iar acmu slujeaşte noao cu dreptate şi credinţă. Pentru care văzând a lui cu dreptate şi cu credinţă slujbă spre noi, miluitu-ne-am însine lui cu osebită a noastră milă şi i-am dat însinelui în al nostru pământ un sat anume *Curtea Mândrei pe Siret* şi cu ale sale *cătunuri* şi un loc din pustiu la Voinăuţi lângă Oancea Namnotă şi o prisacă la obârşia Ogrencei, unde iaste Alexa Râşcov, şi o selişte la Milcov anume Lumireani la prisaca Chiprinei şi la prisaca lui

Deatel doao locuri din pustiu, şi două sălaşe de ţigani, anume Micul şi cu ai săi copii şi ...nom cu toate ale sale sălaşe; aceaste toate să-i fie lui uric şi toate veniturile lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor lui şi la toţi cei de mai aproape ai săi fraţi neruşăit nici odănăoară în veaci. Iar hotarul satului Mândrei şi a seliştei cu toate ale sale vechi hotară (să fie) pe unde din veac au îmblat. Iar hotarul pustiilor pe cât va putea să trăiască trei sate îndeajuns. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă. Noi Stefan Voevod şi credinţa a lor noştri boiari, credinţa dmsale Vălcea şi copiilor săi, credinţa dmsale Cristea şi copiilor săi, credinţa dmsale Stan Bârlici, credinţa dmsale Mircea visternicul, credinţa dmsale Negrilă, credinţa dmsale Ciurbe, credinţa dumsale Dămăcuş stolnicul, credinţa dmsale Costea Dragoşevici, credinţa dmsale Duma Cernea, credinţa dumsale Jurj Piatra, credinţa dmsale Dienis spatar, credinţa dmsale Vană Ureacle, credinţa dmsale Zancea postelnic, credinţa dmsale Stanciul comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei din copii noştri sau din fraţii noştrii, sau din a noastră pleame, ori care îl va aleage Dumnezeu să fie, acela să nu-i strice a noastră daanie, ci să i-o întărească şi să o împuternicească, căci că înşine i-am dat-o lui pentru a lui cu credinţă şi cu dreptate a lui slujbă. Iar spre mai mare tărie a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru credincios boiariu *Neagoe logofăt* să scrie şi să acăţe a noastră peceate de această carte a noastră.

Oancea gramatic a scris, în Suceava la anul 6943 April 14.

Pergament f. bine păstrat. Arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Pecetea e legată în şnur roş şi albastru. Se citeşte: † пєчать Iω Стєфана воєводж господ [арж зє] млн мωлдавскон. Cap de bou, stea, soare, lună.

In dos notele: Lit A. Sarafineşti 6943 April 14 (1435); — Văzută Alexandru Guriţa asesorul judecătoriei ţinutului Botoşani la anul 1843 Mai 1-.

37. *7024 Dec. 10 (1515) Hârlău.* Bogdan Vodă întăreşte Anuşcăi cumpărătura ce a făcut cu 300 zloţi de la vărul ei Ion diac în Miteşti şi Sorocinăuţi pe Siret.

† Мастїю (sic) (lipseşte бжїєю) мы Богдан воевода. гспдрь земли молдавской. знаменито чиним. нсими листом нашим въсѣм кто нанем възрит. или чтоучи | его оуслишит. ѡже прїиде прѣд нами. и прѣд нашими болѧре. слуга нaш Іѡн дїак. оунoук данили потропопа хѣрцега. по | своеи доброи воли. никим непоноужен. аниприсилован. и продал свою і равую штинноу. ѡт своего права оурик ѡт оурика дѣда его данила потропопа хѣрцего. що ѡн имал ѡт прѣдада нашего Алезандра воеводї. на тоты двѧ селѣ на Серетѣ. нанмѣ ; митещи съ млином що ест оу серетѧ. и под лѣсом Сороченовци. та продал племеници своеи. Аноушци оунoуцї. данила | потропопа хѣрцега. за т҃ злат татарскых и заплатили ѡна оуси тоты вышеписаннїи пинѣзи т злат татарских | у роуки слуsѧ нашемоу Іѡну дїакoу. оунукoу данила потропопа хѣрцега. и оутом тогдиж прїиде прѣд нами. и прѣд | оусими нашими молдавскими болѧре. вышписанно. анушка. оунoука данила потропопа хѧрцега. по своеи доброи | воли. никым непоноужена. аниприсилована. и дала ѡна свои вышеписанныи. двѧ селѣ на серетѧ нанмѧ митещи | и съ млином оу серетѣ. и под лѣсом Сѡрочиновци. що ѡна их ѡт купила оу своего племеника Іѡна дїака оу унука | потропопа хѣрцега. за т злат татарскых. ѡна дала тоти двѧ селѣ на серетѣ нанмѧ Митещи. и съ млинѡм | у Серетѣ. и под лѣсом Сѡрочиновци. племениковы своемоу нашемоу вѣрномоу паноу Еремїи вистѧрникоу. ино ми | видѧвши их доброю волю и токмеж. и полную заплатоу. и пак еи даанїе. що ѡна дала своемоу племенникоу. наше | вѣрному пану еремїи вистѣрникоу. а ми такождере и ѡт нас дали и потвръдили есми нашемоу вѣрномоу паноу | Еремїі вистѧрникоу тоти прѧд рече | инїи двѣ селѣ на серетѣ нанмѣ митещи. и съ млином що ест оу Серетѣ. | и подлѣсом Сѡрочиновци. како да ест емоу ѡт нас оурик съ въсем доходом емоу и дѣтем его и оунoучатом его и прѣщуратом его и въсему родоу его. кто емоу будет наиближнїи. непорушенно николиже на вѣ | кы. а хотар тым двом селом. нанмѣ митещи. съ млином. оу серетѣ и под лѣсом сѡрочиновци и съ въсѣм старими | хотари. покоуда из вѣка.

ѡживали. а на то ест вѣра нашего гсдва. вышеписаннаго ми Богдана воеводї. и вѣра прѣвъ | злюбленнѡх синѡв гсдвами. Іѡ стефана и Петра. вѣра пана пътра двѡрника. вѣра пана Шандра. вѣра пана | Негрила. вѣра пана козми. вѣра пана Гринковича. вѣра пана Талаба паркалабов хотинскых. вѣра пана ко | сте. вѣра пана кондри паркалаб немецких. вѣра пана Петрики. вѣра пана Тоадера. паркалабов | новоградскых. вѣра пана лꙋки арбꙋрѣ портарѧ соучавскаго. вѣра пана храна спатарѣ. вѣра пана козми | Шарпе постелника. вѣра пана Сакꙋіана чашника. вѣра пана Стърчи столника. вѣра пана Томи ка | целѣна комиса. и҆ вѣра въсѧх наших боіар. молдавсих. великих. и малих. а҆ по нашемоу животѣ. кто бꙋ | дет гспдръ нашеи земли молдавскои ѡт дѧтеи наших. или ѡт нашего рода. или бꙋд кого бъ изберет. бы | ти гспдрем нашеи земли молдавскои. тѡт бы емоу непорꙋшил нашего даанїа. и потвържденіа. али | абы емꙋ. оутвръдил. и оукрѣпил. занꙋже есмо емоу дали и҆ потвръдили. за его право и вѣрноую слоу | жбоу. и за що емоу ѡна дала тоты вишепереннїи села по своеи доброи воли. а҆ на болшоую крѣпостъ и | потвърждение. томоу вышеписанномоу. велѣли есми нашемоу вѣрномоу панꙋ Тотрꙋ | шаноу логофетоу. писати. и нашю печат привѣсити ксемоу листоу нашемоу. писал иванко дїак. въ хръловѣ. влто ҂зкд мсца дек. ї

Cu mila lui Dumnezeu Noi Bogdan Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră tuturor, cui pre dânsa vor căta sau cetindu-i-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari sluga noastră *Ion diac* nepot lui Dănilă protopop Hearţeg, de a sa bună vreare, de nimene silit nici învăluit şi a vândut a sa direaptă ocină din al său drept uric, din uricul bunului său Dănilă protopop Hearţeg, ce el l'a avut de la străbunul nostru Alexandru Voevod, *pre ceaste doao sate pre Seret, anume Miteştii cu moară, ce iaste în Seret şi supt codru Sorocinăuţii,* aceaste le-au vândut seminţeniei sale *Anuşcăi* nepoata lui Dănilă protopop Hearţeg drept 300 zloţi tătărăşti în mânule slugii noastre lui Ion diiac, nepot lui Dănilă protopop Hearţeg. Şi într'aceastea iarăşi au venit îna-

intea noastră şi inaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari mai sus scrisa Anuşca, fata lui Dănilă protopop Hearţeg, de a sa bună vreare de nimeni silită nici învăluită, doao sate pe Seret anume Miteştii şi cu moară în Seret şi supt codru Sorocinăuţii, ce dânsa le-a cumpărat de la al ei neam Ioan diiacul nepot protopopului Hearţeg, drept 700 zloţi tătărăşti; dânsa a dat ceale doao sate pe Seret anume Miteştii şi cu moară în Seret şi supt codri Sorocinăuţii rudei sale la al nostru credincios boiar Ieremia visternicul. Deci noi aşijderea şi de la noi dat-am şi am întărit înşine credinciosului nostru boiariu Eremiei visternicului, cele de mai sus zise *doao sate pe Seret, anume Miteştii şi cu moară în Seret, şi supt codru Sorocinăuţii,* ca să-i fie lui de la noi uric şi cu toate veniturile, lui şi copiilor lui şi strănepoţilor lui şi la tot neamul lui ce-i va fi mai de aproape neruşeit în veaci, Iar hotarul celor doao sate anume Miteştii şi cu moară ce iaste în Seret, şi supt codru Sorocinăuţii, şi cu toate vechile hotare. (să fie) pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă. Noi Bogdan Voevod şi *credinţa prea iubiţilor fii ai domniei meale Io Stefan şi Petru,* credinţa dumsale Pătru dvornic, credinţa dumsale Şandro, credinţa dmsale Negrilă, credinţa dmsale Cozma, credinţa dmsale Grincovici, credinţa dumsale Talabă parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Coste, credinţa dumsale Condre parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Petrică, credinţa dmsale Toader parcalabi de Novograd, credinţa dmsale Luca Arbure portar de Suceava, credinţa dumsale Hran spatar, credinţa dumsale Şarpe postelnic, credinţa dmsale Săcuian ceaşnic, credinţa dmsale Stărcea stolnic, credinţa dmsale Toma Căţelan comis, şi credinţa tuturor a lor noştri boiari moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei, din copii noştri sau din al nostru neam, sau pe oricare alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu le strice a noastră danie şi întăritură, ci mai vârtos să-i întărească şi

să-i împuterească, căci că înşine i-am dat şi i-am întărit pentru a lui dreaptă şi cu credinţă slujbă şi pentru căci lui dânsa i-a dat lui acei de mai sus zişi bani de a sa bună vreare. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus, poruncit-am înşine la al nostru credincios boiariu Totruşan logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră: A scris Ivanco diiac în Hârlău la anul 7024 luna Dec. 10.

Pergament f. bine păstrat; arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Şnurul roş; exerga: † печать Іѡ богдана воеводы. господар земли молдавскои. Lit. A. N. 1.

— *Ion diacul*, nepotul protopopului Dănilă Hearţeg. se găseşte scriitor tînăr în divanul lui Stefan cel Mare între 6996—6998; care nu trebue amestecat cu diacul Ion Popovici dintre 7006/7014, nici cu Ion dascalul diac, fratele lui Toader dascal, de prin 6993. După 26 ani, Іѡн diacul vinde ocinile lui de pe Siret verii sale primare Anuşcăi, întru cât amândoi şi vânzătorul şi cumpărătorul erau nepoţi lui Dănilă protopop Hearţeg: оуноук данила протопопа хѣрцега.

— *Miteştii şi Sorocinăuţii* nu se găsesc în Ion Bogdan, „Doc. lui Stefan cel Mare“; ele vineau pe locul de azi al Dumbrăvenilor.

---

38. *Fără veleat (c. 1537)*. Pentru Dolniceani la Fălciu.

Петрѫ воевода. бжїю мастїю гспдрѫ земли молдавскои. дали есми сес лист наш... слуг... | и насти. ѡт село ѡт долничѣни. ѡт петою част половина... | сто и петдесѣт ѕлат татарских. и заплатил емоу оу. ... | боiаре.., да сѧ не ѹмишает прѣд ... | в л҃то ҂з҃ѕ... з.

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; dat-am noi ceastă carte a noastră slugii noastre . . şi Nastei . . din sat din *Dolniceani* din a cincia parte jumătate... drept una sută şi cincizeci zloţi tătărăşti; şi a plătit lui... înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari... (şi altul) să nu se ameastece înaintea (acestei cărţi a noastre). La anul 70(4)7.

Hârtie de 12 cm. × 12 cm.; ros pe alocurea, că nu se pot ceti rândurile. In dos nota: „Carte gospod de la Petre Voevod, veleatul rupt, fiind scrisoarea lui de toate 4 rânduri“. Mihalachi Jora comis“. Altă însemnare scrisă de d. Iuliu Tuducescu: Petru Vodă Rareş (1527—1535).— Se observă doi з şi e ros cifra zecilor ҂з(м)з.

Acad. Rom. CLXXX, 69.

---

39. *7054 Mai 27(1546) Huşi.* Petru Vodă Rareş întăreşte mănăstirei Moldaviţa dania, ce a facut Eremia visternicul, din călugărie Evloghie, satul şi mănastirea Salăgenilor, pe Siret.

† Млстїю бжїею мы петръ воевода гспдрь земли молдавской. знаменито чиним нсим листом нашим. въсѣм кто нанем възрит или его чтучи ѹслишить. сѡже прїиде прѣд нами. и прѣд нашими въсѣми | молдавски болѣри. великими и малими. благоѫ съвѣстїа. и благым произволенїем. ѿт чистаг и свѣтлаго срдца. никим ненонужден. аниирисилован, слуга наш вѣрнїи. и прѣпочетенїи. пан Єремїа бив | великїи вистѣрник. по минишеску зоволмїи Івлогїе и монастирик наимѧ сълѧцани иж създа. ѿт своег. праваго имѣнїа. и село сълѧцани иж ест близ монастирика, а ѡн поклонил. стмѵ монастири | молдавици. идеж ест храм стых благовищенїи. прѣстѣи и прѣблсвеннѣи влдчци нашеи бци. и прсно двѫи марїи, идеж и пристав быст поставлен ѿт гспдствѵмы. и гроб соби ископал да имают кости его лежати | тамо. да прислѵхает вишеписанїи монастир сълѧцени и съ селом сълѧцани. къ стомѵ монастиці молдавици. и да не имает никто ни едно дѣло. съ тии монастирцем сълѧцани. ниж съ селом съ | лѧцани. тъчіа ігѵмен и калѵгери. ѿт стго. монастирѣ молдавици. и игѵменании да сѣ поставлѧют ѿт молдавици. съ блсвенїем митрополита кто бѵдет. того радї и ми ꙗко видѣхом доброе произволенїе | вишеписаннаго пана Єремїа. бив вел вистѣрник. сътворихѡм. и ѿт нас оурик. да прислѵхает тот више писанїи монастирец селѧцанїи. и село Селѧцани. къ стмѵ монастири молдавици. и съ въсем доход непорѵшено | николиж на вѣки. а хотар томѹ манастирикѹ. и селѹ да бѫдет ѿт повъсѣм стран. покъдѵ. из вѣка ѡживали. а̃ на то ест вѣра нашего гсдва вишеписаннаго мы петра воеводи. и вѣра прѣвъзлюбленни. снове гсдвѵми, или | ꙗша и Стефана и Костантина. и вѣра. болѣр наших. вѣра пана Єфремā хѹроу вѣра пана борчи дворника вѣра пана Петри кръковича вѣра пана хоурѹл и пана Могила паркалабове хотинских. вѣра пана данчюл | хѹроу и пана мирона паркалабове ѡт немцā. вѣра пана Шандра и пана Тъмпи паркалавове новградских. вѣра пана Петри вартиковича портарѣ соучавскаго. вѣра пана юрїѫ спатарѣ. вѣра пана дана вистѣрника. | вѣра пана хръбора постелника. вѣра пана Трифъ хамза. вѣра пана Пътрашко чашника вѣра пана

Н҄ѣгꙋла столника. вѣра пана Пладꙁи комиса. и вѣра въсѣх бо-
лıар наших молдавских великих и малих | а по нашем животѣ.
кто бꙋдет гспдръ нашеи землн ѡт дѣтеи наших. или ѡт
нашего рода. или пак бꙋд кого бгъ. изберет гспдрем бити
нашеи молд҃вскои земли. тот би непорꙋшил нашего даанıа и
потвръждені нашеи | стѣи молби монастири ѿт молдавици.
идеже ест храм бгловѣщені пречстѣи двци. бци Маріи. али
би оукрѣпил и ꙋтврѣдил. заꙋже ест дано тое вишеписанное
село нашеи стѣи молби ѿт гспвоми | за въ дше дѣдов и
родителеи наших. и за наше здраı и спсеı дши и тѣлꙋ.
а пак кто покꙋситсѧ порꙋшити нашего даанıа и потвръжденіа.
таковıи да ест проклѧт ѡт га ба сътворшаго нбо и землѧ
и ѿт прчстыѧ вци бци Маріа и ѿт стых д Еуглисти. и
ѡт стых ві връховних аплъ. хвѣ Петра и Павла. и прочıих.
и ѡт стых тиї бгоносих. ѡцъ иж ѿт вѣка бꙋ ꙋгодивших. и
да и | мает ꙋчастıе. съ тръклѧтом аріıм. и съ искариот и
съ юуда прѣдателѣ хва. и съ инѣми Iꙋдеи иже възъпиша на
га ха. ба. кръвъ его на них и на чадах их. ıакож ест и бѫдет.
въ вѣки. амин. | а на болшее крѣпость и потвръжденіе томꙋ
въсемꙋ вишеписанномоу. велѣли есми нашемꙋ вѣрномꙋ панꙋ
матеıашꙋ логофетꙋ писати. и нашꙋ печатъ привѣсити ксемоу
листоу | нашемꙋ. Писа дꙋмитрꙋ въскановичь. оу хꙋсех. вл҃то
҂зид. (dres л cu alt condeiu) мсца маıа к

Cu mila lui Dumnezeu Noi Petru Voevod, domn țării Moldaviei, știre facem cu aceastǎ carte a noastrǎ tuturor cui pre dânsa vor căta, sau cetindu-i-se o vor auzi-o; adicǎ au venit înaintea noastrǎ și înaintea tuturor a lor noștri moldoveneaști boiari a mari și a mici cu bun sfat și cu curatǎ bunǎ vreare din curatǎ și luminatǎ inimǎ, de nimene silit nici învăluit, sluga noastrǎ credinciosul și prea cinstitul boiariu *Eremia fost mare visternic, dintru călugărie numit Ivloghie în mânăstioara anume Sălăgeanii, care a zidit-o din a sa dreaptă avere, și satul Sălăgeani, ce iaste lângă mânăstioară;* iarǎ dânsul le-au închinat sfintei mănăstiri Moldaviței, unde iaste hramul sfintei Blagoveșteanii, a prea sfintei și prea binecuvântatei stăpânei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Mariei,.

unde şi pristav a fost pus de domnia mea şi mormântul singur şi l'a scumpărat să aibă oasele lui să şază acolo, ca să asculte mai sus scrisa mănăstioară Sălăgeanii şi cu satul Sălăgeanii de sfânta mănăstire Moldaviţa, şi să nu aibă nimene nici o treabă cu acea mănăstioară Sălăgeani, nici cu satul Sălăgeanii, ci numai igumenul şi călugării din sfânta mănăstire Moldaviţa şi igumenaşii să se rânduiască de la Moldaviţa cu blagoslovenia mitropolitului ce va fi. Drept aceaia şi noi cum am văvut de bună vreare a mai sus scrisului pan Eremia fost mare vistearnic, făcut-am şi de la noi uric ca să asculte acea de mai sus scrisă mănăstioară Sălăgeanii şi satul Sălăgeanii de către mănăstirea Moldaviţei, şi cu tot venitul neruşeit niciodinioară în veaci. Iar hotarul acelei mănăstioare şi a satului să fie despre toate laturile, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă noi Petru Voevod şi credinţa prea iubiţilor fii ai domniei meale Iliaş şi Ştefan şi Constantin şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale Efrem Hurul, credinţa dmsale Borce dvornic, credinţa dmsale Petre Crăcovici, credinţa dmsale Hurul şi pan Moghilă parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Danciul Hurul şi pan Miron parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Şandru şi pan Tâmpa parcalabi de Novograd, credinţa dmsale Petre Varticovici portar de Suceava, credinţa dmsale Jurie spatar, credinţa dmsale Dan visternic, credinţa dmsale Hrăbor postelnic, credinţa dmsale Trif Hamza, credinţa dmsale Pătraşco ceaşnic, credinţa dmsale Neagul stolnic, credinţa dmsale Plaxa comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri moldoveneşti a mari şi a m ci. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din copii noştri sau din al nostru rod, sau pe oricine altul Dmzeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, unul ca acela să nu strice a noastră daanie şi întăritură sfintei noastre rugi monăstirei din Moldaviţa, unde iaste hramul Bunei vestiri a preacuratei Fecioare de Dumnezeu născătoare Mariei, ci să i-o întărească şi împuternicească; căci că îi iaste dată acea de mai sus scrisă şi sfintei noastre rugi

de la domniia mea, pentru sufletul moşilor şi părinţilor noştri şi pentru a noastră sănătate şi mântuire a sufletului şi trupului. Iar cine s'ar ispiti să strice a noastră daanie şi întărire, unul ca acela să fie procleat de către Domnul Dumnezeu făcătoriul ceriului şi al pământului şi de către Prea curata Fecioară de Dumnezeu născătoare Maria şi de sfinţii 4 evanghelişti şi de sfinţii 12 verhovnici apostoli ai lui Hristos Petru şi Pavel, şi ceilalţi şi de către sfinţii 318 purtători de Dumnezeu părinţi, care întru Nicheea şi de toţi sfinţii carii din veac lui Dumnezeu bine au plăcut şi să aibă parte cu trecleatul Arie şi cu Iscariotul şi cu Iuda trădătorul lui Hristos şi cu ceilalţi Iudei, cari au strigat la Domnul Hristos Dumnezeu, sângele lui spre noi şi spre copii noştri, care iaste şi va fi în veaci amin. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios boiariu Mateiaş logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Dumitru Văscanovici în Huşi la anul 7054, luna Mai 27 zile.

Pergament f. bine păstrat. Arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Pecete legată cu şnur roş. Exerga: [† печат] к. Iѡ петра воеводх. и господарх земли молдавскои Cap de bou, stea, soare, lună.

— *Note:* No. 1. Petru Vodă din leat *7034* Mai 27 dă danie schitul şi satul Sălăgenilor mănăstirii Moldaviţei 7034 Mai 27 (1526).

— văzut A. Guriţă.

Cel ce au tradus uricul, văzând ştearsă cifra zecilor н, au dres, scriind cu alt condeiu, cu o cerneală neagră mai închisă л, aşa că au cetit ҂звлд = 7034, în loc de ҂звнд = 7054, cum figurează în nota pe cuta uricului. Controland boiarii reese că uricul a fost scris în *7054* Mai 15.

— Eremia visternic e bine cunoscut în diplomatica secl. XVI-a. El şi-a început cariera supt Stefan cel Mare, de şi nu e de confundat cu Eremia postelnicul şi parcalabul de Hotin de supt Stefan cel Mare. In 7008 Noembre 20 Eremia visternicul primeşte danie de la Stefan Vodă satul Giuleştii pe Părăul Negru, la Neamţ şi se arată că el e fiul lui *Galeş*.

Eremia a stat visternic supt Bogdan Vodă, când e înlocuit cu *Isac*, pentru a reveni tot supt Bogdan şi supt Stefăniţă Vodă. (Surete XVIII 102). Ca visternic Eremia cumpără în 7015 Mart 1 (1507) cu 800 zloţi tătărăşti satul *Grigoreşti* pe Siret de la feciorii Stanciului (XVIII 103).

Cela ce ne spune în plus uricul nostru e că spre bătrâneţe, Eremia visternicul s'a călugărit sub numele de Evloghie şi că şi-a

zidit pentru ertarea păcatelor sale şi ale părinţilor săi un schit — монастырка —, o mănăstioară anume Sălăgenii, pe care l'a închinat mânăstirii Moldaviţa, care va avea conducerea atât a schitului că şi a satului Sălăgenilor în numirea egumenilor după vremuri, cu ştirea şi aprobarea mitropolitului ţării.

Intr'un plan vechiu al moşiilor, ce alcătuesc trupul Dumbrăvenilor, se vede notat în partea de nord, spre Orăşeni, pe o colină ce desparte 2 văi şi cursuri de ape *„schitul"*; în preajmă trece drumul spre Botoşani; mult mai în jos vine satul Sarafineşti, zis din vechiu *Sorocinăuţi;* iar mai jos *Iucsăştii*, satul şi Curtea.

---

40. *7056 Noembre 26 (1547)* regeste. Pentru Mijloceni. Bacău.

...Ispisoc sărbesc cu tălmăcirea lui de la domnul Iliaş Vodă, prin care se arată că au venit înaintea mării sale un Teodor, fecior Annei, de bună voia lui şi au vândut din a sa dreaptă ocină şi moşie un loc de prisacă în mijlocul pădurii pe pârăul Starcului, unui vecin al său, anume Stefului cu 60 zloţi tătărăşti, care loc de prisacă sau dovedit că iaste pre satul de mijloc.

Din mărturia hotarnică a lui Iordachi Catargiul vist. din 1828 Ghenar 26. (Surete ms. XXIII 1459) pentru moşia Mijloceni ot Bacău.

---

41. *7062 Octombre 30 (1553)* regeste. Schimb între Mihălcăuţ şi Măndăcăuţi la Hotin.

„Ispisoc de la Alexandru Vodă întăritor Sofiţăi şi surorilor ei Stetcăi şi Tudosiei şi Annei şi Măriuţei featele Lucăi Arbure, cau fostu hatman pe un sat anume Măndăcăuţii, în ţinutul Hotinului, ce lau luat în schimbu de la Barnovschie, starostele de Cernăuţi, pentru satul Mihălcăuţi."

Acta Victor Castano, cf. Surete ms. III 68; din opisul de hărtii pe Hădărăuţi (a şasa parte) şi Măndicăuţi (a patra parte) înfăţoşat de Gr. Tomiţa, ginerele slugerului T. Manole, comitetului rânduit cu cercetarea moşiilor la Hotin în 1809 Aug. 19.

---

42. *7071 April 13 (1563)* regeste. Pentru Şoldeni, pe apa Dumitrei.

„...în anaforaoa din 1819 Mai 25 se cuprinde atât scrisorile ce sau văzut din partea dumsale spatarului

Iordachi Costachi fiind atunci ban, cât şi din partea răzeşilor de Broşteni, arătate toate cu veleaturile lor, adică din partea dumsale spatarului Iordachi Costachi, un ispisoc din 7071 April 23 de la domnul Ioan Voevod, pre un loc a lui din hotarul satului Şoldeni, ce s'au început din matca pârăului Dumitra, valea în sus până în hotarul satului Solomonilor şi de acolo dialul în ğos până în hotarul Ciorănilor."

Cf. Surete ms. XIX 725; tij Cuzeştii (Surete VII), CLXIX.

---

43. *7071 (1561)* regeste. Pentru Urdeşti, la Fălciu.

Suret de pe ispisoc de la Ioan Vodă dìn 7071 tălmăcit tij de Gheorghe Evloghii dascal cu care întăreaşte stăpânire lui Drăgan Stoişan şi lui Ion şi fămeaei sale Anna, din ğumătate din a treia parte din satul.. cu ispisoc de întăritură de la Stefan Vodă; doao părţi din partea de ğos cu tot venitul, însă numele satului nu-l arată.

Din actele Urdeştilor „perilipsis di pi scrisorile čau arătat Tudosica fiica răposatului Scarlatachi Costachi pe moşia Urdeştii şi pe celelalte moşii, cum mai gios se arată, de la ţinutul Fălciului". Perilipsul este scris de Dumitraşco logofăt de divan. (Cf. Surete ms. XLIV, 95).

---

44. *7072 (1564)*. Zapis românesc. Plata capului lui Crăciun pentru furtuşagul unui cal a lui Stan.

Сѫс цїин кꙋм амꙋ фостꙋ нꙋ Крѣчꙋн дин Нигрині мощин дин скѫликѫтори пѫмѫнтꙋлꙋн | кꙋ дан ши кꙋ Иѡн ши кꙋ балотѫ ши ам ꙟпѫрцит мошиꙗ ꙟ д пѫрц ка фрацин | дичїи нꙋ крѫчꙋн маꙋ ажꙋнсꙋ кꙋ врѣми дин нивои пинтрꙋ кѫ ам фꙋрат ꙋ кал бѫлꙋшꙋлꙋи | ѿт нѫнѫшлѫцин. си нꙋми Стан дꙋпѫ ачиꙗ нꙋ ам фостꙋ сѫрак дин нам авꙋт кꙋ чи мѫ | плѫтѐ. чї маꙋ пꙋртат легат сѫ мѫ дꙋкѫ ла пірдири. сѫ мѫ піарзи. дꙋпѫ ачиꙗ нꙋ | мам спѫрит чи мам жилꙋит ла мищиꙗшїи дин прѣ ꙟпрежꙋрꙋл локꙋлꙋи. ши дин сат

минцѧшии маȣ ꙟвъцат сѫ ꙟтребе фраци ди сат ши пи тоци. фіворъ крѣднїч сѫ ди ии | иинтрȣ капȣл міȣ съм скȣнпири капȣл ши съ ціи ин мошкѧ. нȣ ам акȣт нипот | при нан ши прѣ лѫпѫдат чиȣ фѫцит ди мініні (sic) ши ди пѫмънтȣл міȣ ла врѣми | ди никои. шї саȣ лѫпѫдат ди міни динантѣ мицѧшилор ши а зис кѫ нари чем фач | мошиѧ аȣ фостȣ а ми. жȣмѫтати динтро фȣни. чи wм дат нȣ стои. пре а кал | вѫнѫт ꙟ кȣистрȣ ши при асти ди арцит. мошиѧ ди пистии тот локȣл ши кїѧ | ши помї ши тот ши мѫрторин сѫнтȣ аиȣме wт нигрини балотъ ши ди | фрȣмȣшии тома де Рогожйна. жипан, ал ди гѫлчищи. Лал. и стан Гълчеслȣл. де | ... | .

— Сѫс цин кȣм міам вѫндȣт иȣ конк бȣндрѣ | моара де ꙟ Нигрѣни. Стони. кѫ иȣ нам фост мошнин | чи ам фостѫ кȣнъзтори. де ꙟ фȣни лȣ Иwн ди Нигрині ши ꙟ кѫт wм лȣат ꙟтратѫта wм дат | аc ци ди аcпри. ди арцит. ѧр със цини кȣм мѧм кънтдȣт иȣ Рошка ди Нигрин мошиѧ | ѧр Стони ши кȣ лȣ балотъ. ши нȣ рошка. кам фостȣ фрати кȣ Балоть. ле мошии. при w | фȣни маре. чи wм вънтдȣт жȣмѫтати. ѧр Балоть динкъ аȣ възȣт аша лȣн ѧȣ пърȣтръȣ | къ ѧȣ фостȣ де ꙟ фȣни лȣн фрати кȣ ил, при мошин чи аȣ пȣс бані кȣ стоѧ. асц ди | арцинтȣ ши сѫнтѫ мъртȣрни цисти тот лȣкȣл тȣт ачещи мицѧш карии сѫнтȣ ман сȣс скриш | ши саȣ бинȣт ла ачистȣ лȣкрȣ иисти тот кидри ди кінȣ ѕ пол ши берберч а фъръ | пани кѫтъ аȣ мѫнкат. сѫс цин мъртȣрин. шї при частъ криндинца пȣсам ши мартȣри | въ днї Iwн Пътрȣ вод въ лѣт ҂зов.

Originalul hârtie se află la d. Stoica Nicolaescu. Cf. Surete ms. XLIV. 313; publicat şi în *Ion Neculce*, buletinul muzeului Municipal Iaşi V, 274.

45. *7073 Iunie 11 (1565).* **Petru Voevod întăreşte lui Dobroslav şi fiilor săi stăpânire în Rusineşti, atât baştină cât şi cumpărături.**

Мастю бжїю Іѡ Петрꙿ воевода и гспднꙿ вꙿсои земли Ѹггровлахїискои. снꙿ великаго и прѣдобраго мирчеви воеводи. дават гспдвами сїе повелѣнїе гспдвами сем҄ѹ чявкꙿ имѥнем доброслав҄ѹ и҆ сꙿс синовис | его драгѹл и вишан. и доброиѣг. и нѣгое и сꙿ вꙿсих синовис елици колѵ бꙿ даст. ꙗкож да ест их ѡчин҄ѹ ѹ рѹсинеции. дел бащѹв си доброслав҄ѹ варе колико сехтиѓ. избрат. понеж им ест | стар и прав ѡчин҄ѹ и дѣдин҄ѹ. а потом прїнде доброслав҄ѹ сам пред гспдвами. тере даде и ѹложил богове дꙿцером вишречени имени Ꙗнна и҆ драголе і҆ доброиѣга | по негов҄ѹ ѿчин҄ѹ ѹ рѹсинеци али над половина. а҆ дрѹга половина да бѹд Негов҄ѹ драгослав҄ѹ и снꙿ его драгѹл. понеж им сѹт ѹложил пред гспдвами. сꙿ ѹзнанїе | вꙿсем мегїашѡм ѿт негов҄ѹ доброволю. ѹ том паки покѹпил драгѹл паш з (за с аспри ѿт) вишан ѡчинꙿ ѹ рѹсинеции. дел бащ҄ѹ его доброслав҄ѹ что ест дал | понеж продал вишан братѹм си ѿт сїю доброволю и сꙿс ѹзнанїе вꙿсем мегїашом. и паки покѹпил нѣгое и҆ гꙿвꙿнил ѡчин҄ѹ ѹ рѹсинеции дел ꙗнїо что ест | ... паш кв за т҃ѯ аспри. и паки покѹпил Стоика и драгѹл ѿчин҄ѹ ѹ рѹсинеции дел доброслав҄ѹ паш з | за ҃е апри и паки покѹпил Стѥпан и Радѵл ѿчин҄ѹ ѹ рѹсинеции дел Стоикан и бꙿрꙿш паш ки за ҂рс аспри. серблених | и паки покѹпил крстѣ ѡчин҄ѹ ѹ рѹсинеции место ѿт виноград ѿт Преда паш кі за м аспри. сего радї дадоѵ сам гспдвами . . . . людї еже сѹт вишречени | ꙗкож да им сѹт ѡчин҄ѹ и ѡхаб ним. сновим им вн҄ѹком и прѣвнѹчатом им и неѿтколе непоколѣбимо по реч гспдвами. Сеже и свѣдѣтелїе поставлех | гспдвами. жѹпан Неделко великїи дворник и жѹпан Иван великїи логофет. и Стан спатар и крꙿкан комис. и Іане вистїарник. и Пан. столник и Манѣ пехарник. и жѹпан | Гїѡрма великїи постелник. и исправник Неделко вел дворник. аз... Іѹнїе аї днь вꙿлѣт ҂зог.

† Іѡ петрꙿ воевода. божїю мастїю господинꙿ.

Pecetea desprinsă; se păstrează aţa de matasă roşie cu care a fost cusută de piele.

Nota pe pergament: Hrisov de la fiul Radului Mircea Voevod întăritură stăpânirii pe satul Rusineştii. *7073 Iunie 5 (sic) 1565 anul, în dos* Рѹсинеции.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Petru Voevod domn a toată ţara Ungro Vlahiei *fiul marelui şi prea bunului Mircea Voevod;* dat-am domniea mea această poruncă a domniei meale acestui om, anume *Dobroslav*, şi cu fii săi Dragul şi Vişana şi Dobroneaga şi Neagoea şi cu toţi fii lor, câţi lor Dumnezeu le va da; cum să le fie lor ocină în *Rusineşti*, partea tatălui lor Dobroslav, oricâtă li se va aleage; căci că le iaste lor veche şi direaptă ocină şi moşie. Iar după aceia venit-a Dobroslav singur înaintea domniei meale de a dat şi a pus părţi featelor mai sus zise Ana şi Vişana şi Neagoia i Dobroneaga pe partea sa de ocină din Rusineşti, însă pe giumătate; iar altă giumătate să fie numai lui Drago- slav şi fiului său Dragul, căci că le-a pus înaintea domniei meale cu ştirea tuturor megiiaşilor de a lui bună vreare. Şi iarăşi a cumpărat Dragul paşi 7 drept 200 aspri de la Vişana ocină în Rusineşti, partea tatălui său lui Dobroslav, ce i-a fost dat-o, căci că a vândut Vişana fratelui său de a sa bună vreare şi cu ştirea tuturor megiaşilor. Şi iarăşi au cumpărat Neagul şi Găvănil moşie în Rusineşti partea lui Iane . . . paşi 22 drept 320 aspri; şi iarăşi au cumpărat Stoica şi Dragul ocină în Rusineşti partea lui Dobroslav paşi 7, drept 200 aspri; şi iarăşi au cumpărat Stefan şi Radul ocină în Rusineşti partea lui Stoican şi Băraş, paşi 28 drept 1200 aspri de argint; şi iarăşi au cumpărat Cristea ocină în Rusineşti un loc de vie de la Preda paşi 12 drept 40 aspri. Drept aceia dat-am însuşi Domniia me cestor oameni, cari sunt scrişi mai sus, cum să le fii lor ocină şi ohab lor, fiilor lor, nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi neclintită niciodinioară de nimene după poronca domniei meale. Iată şi marturi am pus domnia mea jupan Nedelea mare Vornic, şi jupan Ivan mare logofăt, şi Stan spatar şi Bărcan comis, şi Iane vistiernic şi Pană stolnic, şi Manea paharnic şi jupan Ghiorma mare postelnic şi ispravnic Nedelco mare dvornic, eu . . . . . . în luna Iunie 11 zile la anul 7073.

Iω Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn.

Este şi o traducere veche: „s'a tălmăcit din limba slavonească de dascalul Zaharia Nenovici, lăcuitor in mahalaua sf. Nicolae din Şelari supt No. 1626 văpseaua roşie anul 1839 Noembrie 25 Bucureşti.

Pentru a înţelege contextul acestui ispisoc, dăm diagrama întinderii Rusineştilor cum şi preţul vânzării paşilor, şi numele stăpânilor, cărora Vodă Petre fiul Mircei Vodă Ciobanul le întăreşte stăpânirea.

Moşia Rusineştii avea în lat 111 paşi×6 palme gospod = 666 palme = 83 stânjeni = 185 m.

Dobroslav 42 paşi				Iane 22 paşi cu 320 aspri		Stoican 14 paşi	Baras 14 paşi	12 paşi via lui Preda	Dobroslav 7 paşi	
½, 3 fete			½ 21 paşi Dragul = 600 aspri							
Dobroneaga 7 paşi	Neagoia 7 paşi	Vişana 7 paşi — Dragul cu 200 aspri		½ Găvănil 11 paşi	½ Neagul 11 paşi	Stepan 14 paşi cu 600 aspri	Radul 14 paşi cu 600 aspri	Cristea	3 ½ paşi Dragul	3½ paşi Stoica
7	7	7	21	11	11	14	14	12 via	3 ½	3 ½

= 111 paşi

Din aceşti 111 paşi au: Dragul 31½ paşi; Cristea 12 paşi, Vişana 7 paşi, Neagoia 7 paşi, Gavanil 11 paşi, Neagul 11 paşi, Stepan 14 paşi, Radul 14 paşi, Stoica $3^1/_2$ paşi. Probabil că în Rusineşti mai era moşie, afară de aceşti 111 paşi, care însă nu era cuprinsă în uric, prin care se întăreşte stăpânirea numai celor 9 stăpâni pe paşii lor de moşie.

---

46. *7073 Iuli 31 (1565)* regeste. Pentru Fârleşti.

„...de pe suretul ispisocului lui Alexandru Vodă întărind Dingăi vornicului cumpărăturile de la unchiul lui, ca să stăpânească a treia parte din giumătate de sat din *Fârleşti* şi a treia parte de unde cade *prihodiştea Solonţului*, şi a treia parte din poiana cu păcură

şi a treia parte din muntele Tazlăului din *Poiana Prcluncilor,* şi a treia parte din *Poiana Săcăturilor* şi a treia parte din *Poiana de la Chilia,* şi a treia parte de pe Tazlău de la *Geamăna* şi a treia parte din Frumoasa, unde iaste *poiana Costeva.*

---

47. *7075 August 6 (1567).* **Pe un aer dat de Lăpuşneauu bisericei din Milişev (Serbia).**

Изволенїем ѡца и поспешенїем сына и съвръшенїем светаго дѕха. благочестивын и христолюбивын и господинь Іѡанъ Алеѯандрѕ воевода. божїею милостїю господаръ земли Молдавскои и госпожа егѡ Роѯанда. и съ прѣвъзлюбленым их сыны богданъ и петръ и костантин. и дщерын их Ангелина. и Θѕдора и Кнѣжна. и Θеѡѳанна и Мартина. и Θеѡѳана. и Настасиѧ сътъориша сые божьственнии аер. светы монастирѕ что се зовет милишев. где есть (свѣтое тѣло) прѣподовнаго ѡца нашегѡ свѧти Сава сьрбсиїи и где же есть храмъ възнесенїі господа бога и спаса. нашего Іисѕса христа. ҂зое. мѣсеца. авгѕста ѕ.

Cu vrearea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşire Sfântului Duh, blagocestivul şi de Hristos iubitorul Domn Ioan Alexandru Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei şi doamna lui Ruxanda, şi cu preaiubiţii lor fii: Bogdan şi Pătru şi Constantin şi fiicele lor Anghelina şi Tudora şi Creajna şi Teofana şi Martina şi Teofanna şi Nastasiica au făcut acest dumnezeesc *aeru sfintei mânăstiri, ce se cheamă Milişeu,* unde iaste sfântul corp a preacuviosului părintelui nostru sfântul Sava Sârbul şi unde iaste hramul Inălţării Domnului Dumnezeu şi mântuitorul nostru Isus Hristos, la anul 7075 luna Avgust 6.

Din зборник Cniga. I. Liub. Stoianovici-Beograd 1902, pg. 207 No. 668, cf. Surete ms. XXXVIII, 588. După 8 luni Lăpuşneanu Vodă moare — în 7076 Mai 5 (1568) şi e îngropat la Slatina supt numele călugărului Pahomie. Lăpuşneanu a mai avut şi alţi copii: *Ilie, Stefan, Marica* şi o alta *Teofană,* moartă în 1561; aşa că pomelnicul lor ar cuprinde aceste nume:

Alexandru Vodă — Ruxanda doamna și copii lor

băeți	feate
Ilie	Anghelina
Stefan	Tudora
Bogdan Vodă	Teofana † 1561
Petru	Cneajna
Costantin	Teofana
6. un neligitim	Martina
	Nastasia
	Mărica
	9 Tofana

---

48. *7076 Ghenar 1 (1568) Iași*, regeste. Pentru *Voroneț*.

Alexandru Voevod întărește mănăstirii Voronețului dania ce i-a făcut Teodosie monah în satele *Lucăceștii* și *Boteștii*, să le fie drepte ocini și moșii. Invață Toma logofătul; scrie Vasile Bălțatulovici.

Acad. Română plic. XXVIII 83. Cf. Surete XXI, 147.

---

48. *7076 Fevruar 23 (1568) Iași*. Bogdan Voevod întărește Lealei și lui Ihnat cumpărătura făcută cu 50 zloți în Scumpești de la Anghelina.

Богдан воевод бжїо милостїо гспдрь земли молдавскои. ѡже прїиде прѫд нами Ангелина дочка мали... по еи доброю волю некым непонѹждена а ни присилована и продала своѫ праа (sic) ѡтнинѫ· ѡт село скѹмпещ ѡт половина четврътаа част что с изберет част Ангелини. та продала слѹгам нашем лѣли и Ихнагѹ за петдесѣт злат татарских. и ѡставше слѹги нашии лѣлѫ и Ихнат и платили еи ѹси исполна тоти вишеписании пинѣзи. и злат прѣд нами, како да ест и ѡт нас и съ въсем доходом. и ни да с не ѹминшает прѫд сим листом. нашем [пис ѹ іас влѣто ҂зоз феб. кг.

Гспдин казал. Pecetea căzută.

вел лог. учил.

ѹчините емѹ ѹрик

҂Іѡн.

Bogdan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei adică au venit înaintea noastră Anghelina fata Mali... de a ei bună vreare de nimene silită nici

învăluită şi a vândut a sa dreaptă ocină din satul Scumpeşti din giumătate a patra parte, ce se va aleage partea Anghelinei; aceia a vândut-o slugilor noastre Lealei şi lui Ihnat drept 50 zloţi tătăreşti; şi s'au sculat slugile noastre Lealea şi Ihnat şi au plătit ei toţi deplin acei mai sus scrişi 50 zloţi înaintea noastră, ca să le fie şi de la noi şi cu toate veniturile. Altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre. A scris în Iaşi la anul 70 6 Fevruarie 23.

Domnul a arătat.

Marele logofăt a învăţat.
să i se facă uric. + Ion.

Original. Condica Mitropoliei Moldovei. Arhiva Stat. Bucureşti, pachet IV, 225. cf. Surete ms. XXVIII, 425.

---

49. *Fără an (c. 7077=1569)* regeste. Hrisovul lui Bogdan Vodă pentru Hilişeul de jos şi polana Strujoacele.

...2) o mărturie a unui popă Pricopie din leat 7177 Iunie 7, încredinţată şi de marturi, arătând cum sau răspuns la ei un uric de la Bogdan Voevod, care scrie satul *Derţsca*, şi semnele hotarului din prejur şi spune şi o parte din Hilişăul de ĝos că ar hi cumpărat Zaharia din Derţsca şi sorociţi fiind a veni la Iaşi au luat logofătul cel mare sama acestui uric; şi au făcut şi o carte domnească de au *oprit nişte poene din hotarul Hilişăului de jos anume Strujoacele.* Deci boiarii şi cu toată curtea au aflat *că acel uric e aprobat şi scris de iznoavă, şi au mărturisit de drept cum ei au văzut pe fratele său că rădea acel uric şi scriia în el ce-i era voia"...*

Pe temeiul acestei mărturii a preutului Pricope din 1669 Iunie 7, divanul închee astfel socotinţa sa: „Divanul în pătrunzătoare luare aminte, ce au făcut, băgând sama că din pomenita hărtie a popii lui Pricopii, răzeşii din Derţsca se descopere pricinile, pentru care sau făcut ştergerile din ispisocul lui Bogdan Voevod, *adică poenile Strujoacele* despre răsărit de apa Buha-

iului, chiar în capătul Hilişeului den ğos, adică tot acea pricină pentru care şi până astăzi să lănţueşte; şi mai *luând sama că acel ispisoc spalat şi şters de atunci sau răsleţit de la Derţsca şi că sau rumpt;* iar hotarnica acea de la Bogdan Vodă neştearsă fiind şi neatingătoare cât de puţin, nici pomenitau de poenile Strujoacile, au rămas neprihănit în documentele Derţşcăi, au luat deplin pliroforie şi sau încredinţat că pomenitul ispisoc numai pentru că sau atins de poenile Strujoacele au fost prihănit şi rumpt."

Din Cartea de judecată a divanului cnejiei Moldovei din 1831 Dec. 16 supt No. 4633, (Beldiman spatar, Balş spatar, Iord. Ghica, Conachi vornic, Canta vornic), cf. Surete ms. XVI 578. Pentru poeanele Strujoacele s'au fost judecat în 1669 Iunie 7 Vasile Rugină şatrar cu popa Procopie din Derţca pentru răşluirea acelor poene şi aflându-se uricul spalat şi dres, căştigă pricina V. Rugină.

---

50. *7077 (1569)* regeste. Carte de judecată pentru hotar între Rezeni şi Cigărleni.

..."aşijderea au mai arătat un ispisoc din leat 7077, a răposatului domn Bogdan Voevod, în care ispisoc arată că întăreşte pe ispisocul lui Stefan Vodă, (din 7010) şi arată că moşiia Răzenii să hotărăşte pe din ğos cu moşiia Scripiţenii a mănăstirii sfântului Ioan, iar pe din sus se hotărăşte cu delniţa lui Maţgros, care delniţă a lui Maţgros este în mijloc între moşia Răzenii şi între Cigărleni ce disparte Cigărlenii de Rezeni, şi întrebându-i cu ce trec ei peste delniţa lui Maţgros şi întră in moşia Cigărleni, şi dacă au alte scrisori sau dovezi să le arăte; ei au arătat că alta nu mai au de cât aceste doă scrisori, una de la Stefan Vodă din 7010 şi alta aceasta de la Bogdan Vodă din veleat 7077."

După copia cărţii de judecată a spatarului Iancu Razul scrisă în 1786 April 26, după cea adevarată din 1782 August 3. Cf. Surete ms. V, 952.

---

51. *7077 Iulie 13 (1569). Suceava.* Bogdan Vodă întăreşte fetelor Lucăi Direptate satele Cozmeşti şi Mirceştii pe Siret şi giumătate de Vad în Siret.

Милостїю бжїю мы Богдан воевода гспдрь земли мѡлдавской, знаменито чиним ссйм листом нашим. вьсѣм кто на нем възрит или чтоучи его оуслышит. ѡже тоти истинныи Станка и сестра ей Мъгдълина, и Ангелина, и Марїика дочки лучини дерептате | прѣѡнѹчата стани дочци жоуржи козмъскѹл. жаловали есми их ѡсобною нашею милостїю дали и потврьдили есми им ѡт нас оу нашей мѡлдавской земли их правїи ѡтнини и дѣдини исприкилїе за потвръждение що имала прѣбаба их Стана | ѡт прѣдѣда гспдвоми стараго Стефана воеводї два села на Сирѣт наимѣ козмещии где был братоул и половина ѡт брод що оу Сирѣт и Мирчещїи где был ѡана. тое въсе вишеписанное како да ест им и ѿ нас оурик и съ вьсем доходом им и дѣтем их. и ѡнѹчатом | им и прѣоуноучатом их и прашоуратом и вьсемоу родѹ их кто с им изберет наиближнїи непороушенно николиже на вѣкы. а хотар тѣм прѣдреченым селам. наимѣ козмещїи где=бил братоул и половина ѡт брод и Мирчещїи где был ѡана да ест постаромѹ хотарю | покоуда из вѣка ѡживали. а на то ест вѣра нашего гспдва вишеписаннагомы Богдана воеводї. и вѣра прѣвъзлюбленных. братїи гспдвми. Михаил. Петръ и костантин и вѣра богар наших. вѣра пана збѣрѣ дворника и вѣра пана кръчюн дворник. и вѣра | пана Іѡн карагюзѣли и вѣра пана козмин Моургѹ и вѣра пана Слава и пана Тоурча пръкалабове хотинскых. и вѣра пана Пашка и пана тоудорана пръкалабове Немецких. и вѣра пана косте и пана Поросѣча пръкалабове Новоградских. и вѣра пана василїе портарѣ соучавскаго и вѣра пана тоадера спътарѣ. и вѣра пана жоуржи вистерника и вѣра пана динга постелника. и вѣра пана Могили чашника. и вѣра пана въскана столника. и вѣра пана арвата комиса. и вѣра вьсѣх богар наших мѡл | давскых великых и Малых. а по нашем животѣ кто боудет гспдръ нашей молдавской земли. ѡт дѣтїи наших или ѡт братїи наших или ѡт нашего рода. или пак боуд кого бъ изберет гспдрем быти нашей мѡлдавской. земли тотби им непорѹшил нашего даанїе и | потвръжденїе. а нѹ аби им оукрѣпил. а на болшее крѣпост и потвръжденїе томѹ вьсемѹ вишеписанномѹ

велѣли есми нашемоу вѣрномꙋ паноу Гавріилоу великомоу логофетоу писати и наша печат привѣсити ксемꙋ нс | тинномꙋ листꙋ нашемꙋ. пис оу Сꙋчавѣ. Симишн попа влто ҂зоз. мсца юлї: гі днь.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Bogdan Voevod, domn ţării Moldaviei; ştire facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-se o vor auzi; adică această adevărată Stanca şi surorile ei Magdalina şi Anghelina şi Mărica, featele Lucăi Direptate, strănepoatele Stanei, fetii Jurgii Cozmescul miluitu-ne-am înşine lor cu osebita noastră milă le-am dat şi le-am întărit înşine lor de la noi în ţara noastră a Moldaviei a lor dreaptă ocină şi moşie din direse de întăritură ce le-a avut străbuna lor Stana de la străbunul domniei meale bătrânul Stefan Voevod, *doao sate pe Siret anume Cozmeştii, unde a fost Bratul* şi giumătate din vadul ce-i pre Siret, şi *Mirceştii unde a fost Oană;* acele toate de mai sus scrise să le fie lor şi de la noi uric şi cu toate veniturile lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi împrăştiaţilor lor şi la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape neruşeit niciodănăoară în veaci. Iar hotarul celor de mai sus zise sate anume Cozmeştii, unde a fost Bratul şi jumătate de vad, şi Mirceştii unde a fost Oană să fie pe vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta este credinţa domniei noastre mai sus scrise Noi Bogdan Voevod, şi *credinţa prea iubiţilor fraţi ai domniei meale Mihăilă, Petru şi Constantin* şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale Zbiare dvornic şi credinţa dumsale Cozma Murgu, şi credinţa dmsale Sava şi pan Turcea parcalabi de Hotin şi credinţa dmsale Paşa şi pan Tudoran parcalabi de Neamţ, şi credinţa dmsale Coste şi pan Poroseacea parcalabi de Novograd, şi credinţa dumsale Jurj visternic, şi credinţa dmsale Dinga postelnic. şi credinţa dmsale Moghilă paharnic, şi credinţa dmsale Văscan stolnic şi credinţa dmsale Arvat comisul, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după

a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei, din copii noştri sau din fraţii noştri, sau din al nostru neam sau ori pe care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu le strice a noastră daanie şi întăritură, ci mai ales să le întărească şi să le împuterească. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios pan Gavril marele logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această adevărată carte a noastră. A scris în Suceava Simeon Popa la anul 7077 luna Iulie 13 zile.

Acad. Română pachet 266 dăruită de d-na Paulina Vas. Alexandri. Cf. Surete ms. XXXV, 713.

---

52. *7078 Mart 24 (1570)*, regeste. Pentru Izvoarele, Iaşi

...în opisul zapiselor moşiei Izvoarele, din ţinut Iaşilor: *7078 Mart 24*, uric de la Bogdan Voevod, *sărbesc*.

Obs. Aceste 18 documente ale moşiei Izvoarele au fost depuse amanet la vorniceasa Anica Bogdan, în 1854 Iulie 2 de Dim. Ralet. Cf. Surete ms. VI 99.

---

53. *7078 Iunie 20 (1570)* Bogdan Vodă întăreşte vatavului Eremia stăpânire în Băloşeşti cumpărat cu 70 zloţi de la nepoţii săi, feciorii lui Ion visternicul.

Bogdan Voevod, ispisoc din leat 7078 Iunie 20.

Adecă au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri sluga noastră Isac aprodul şi fraţii lui Cozma şi Avram, feciorii lui Ion visternicul, nepoţii Condrei, de buna voia lor de nimene siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din dres de împărţanie ce au avut unchiul lor Condrea de la *moşul* domniei meale Alexandru Voevod a şasa parte din sat din Băloşeşti, ce iaste din partea unchiului lor Condrei, *căci Condrea n'au avut feciori;* acestea le-au vândut unchiului lor, slugii noastre, Eremiei vătavului de Suceava drepţi şeptezeci zloţi tătărăşti. Şi s'au sculat însuşi Eremia şi au plătit pre acei cum scrie mai sus

bani 79 zloţi tătărăşti în mânule acelor ce scrie mai sus lui Isac aprodul şi fraţiior lui Cozmei şi lui Avraam, feciorii lui Ion visternicul, nepoţii Condrei.

Aşijderea mai veniră înaintea noastră şi inainte tuturor boiarilor noştri sluga noastră Nechita şi frate-său Toader, iarăşi nepoţi Condrei de bună voia lor de nimene siliţi nici asupriţi şi au schimbat a lor dreaptă ocină şi moşie, însă dintracel dres ce scrie mai sus şi dintracel sat ce scrie mai sus doao părţi den sat den Băloşeşti, însă partea Salomiei, aceia o au fost schimbato unchii lor cu Eremia vatav de Suceava, şi au dat lor Eremiia schimbu pentru schimbu a lui dreaptă ocină şi moşie şi cumpărătură o moşie la hotar la Petriş pe părăul Bahiuiului ce au fost cumpărat ei de la Maria şi de la Lăbuşco drept 300 zloţi tătărăşti; şi noi văzând tocmala lor cu învoială între sine aşijderea şi de la noi am dat şi am întărit lui cu tot venitul şi altul să nu aibă a să amestecare.

Scris la leat 7268 Noembre 24.

Cf. Surete ms. XLII. 189 a.

---

54. *7079 Iunie 15 (1571) Iaşi.* Bogdan Vodă întăreşte lui Hromşa (Şchiopul) biv ureadnic de Ştefăneşti părţile din Măleşti şi Obârşia la Părăul alb, zalogiţi cu 70 zloţi de Reapede aprod.

† Богдан воевода бжїею мастїею гспдрь земли молдавской. дали есми слꙋѕѣ нашемꙋ хромши. бив | шїи оурѣдник ѡт щефънещи. ѡт половина село наимѣ Мълещїи. на врьх бѣлаго потока. | полꙋвина част ѡт ѡбрьши. и паки ѡт третїю част село на врьх бѣлаго потока. | наимѣ ѡбрьшїа. половина вишнїа част что поставил v дьлгꙋ слꙋга наш рѣ | педе апрод за о зл. тьтарских. таж да имает дрьжати тоти части еже виш | пишим. дондиж заплатити емꙋ пинѣзи. и ин да с не vшишѣет. прѣд сим листом нашим. | пис оу ѧсвлто ҂зоѳ. юл. ꙇ

гспднь реч

гаврїл вел логофт vчил.

+ лꙋкоч.

Bogdan Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţă-

rii Moldaviei, am dat înşine slugii noastre *Hromşei*, fost ureadnic de Stefăneşti din jumătate sat, anume Măleştii, la vârful Părăului Alb, jumătate parte din Obârşia, şi iarăşi din a treia parte sat la vârful Părăului Alb, anume Obârşiia, jumătate partea de sus, ce a pus'o zălog sluga noastră *Reapede* aprod drept 70 zloţi tătărăşti; ca să aibă a le stăpâni aceale părţi, ce scriem mai sus, pără ce-i va plătire lui banii; şi altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre. Scris în Iaşi la anul 70/9 Iulie 15.

Domnul a zis, Gavril vel logofăt a învăţat,

† Lucoci

Este şi o traducere făcută de Gheorghe Evloghie dascal în 1787 Iulie 14. Iar în 15 Iulie 1787 se întocmeşte un „*Perilipsis* de pe scrisorile ce are dumnealui vel vornic Constandin Paladi pe moşiile Obârşiia i Dragumireştii i Măleştii şi alte hotară dela ţinutul Neamţului".

„Carte gospod de la domnul Bogdan Voevod dată Hromşii *biv* „*ispravnic de Stefăneşti*, prin care scrie că i-au dat din giumătatea „satului Măleştii, deasupra părăului alb giumătate parte din Obârşie; „şi iarăşi din a treia parte a satului Obârşie deasupra părăului giu„mătate, partea de sus ce a pus'o zălog la Repede aprodul drept 70 „zloţi tătărăşti şi zice deci să aibă a stăpâni acele părţi până îi va „plăti banii; şi altul să nu se amestece preste carte aceasta". Tălmăcită de Gh. Evloghie la 1787 Iulie 4."

Cf. Surete ms. XXXII 765.

In uricul din 6991 Sept. 23 cetim acestea de Obârşia:

„Обрьшїа на верхъ билого потока. где ест дом тоадерwв оурдюгашев = Obârşia la izvorul Părăului Alb, unde este casa lui Toader Urdiugaş."

Tot acolo se vorbeşte de Măleşti: „и половина wт мълещи част wт верха = şi jumătate din Măleşti partea din sus". (Ion Bogdan DStef. I, 272).

---

55. *Fără veleat (ate 7080) Dec. 8 Botoşani.* Zapis prin care popa Vasile din Brăila vinde cu 24 taleri o ţigancă lui Mihail vornic de Botoşani.

Попа василїе ѡт тръг бранаскїи ѡт влахїискомꙋ земли, сице сведетелствоем. | сим писанїем моим. бо аз сам продахмо една дѣвица малаа циганка. ни ѡткого | небихмо прѣнѵждени а̃ нипрdevelсилован. и продахмо еи. михаю дворникꙋ | бѫтъшанекомѵ и възѣхмо за неѧ пинѣзи числом двадесѣт. и четири талери. тѣм | радї да бѫдет емѵ холопка права кꙋпежнаа.

ни никто да не имает донеи | нижданое дѣло. и при сели билѵ люди добрих трговци ѡт трг бо | тшанскїи имѣним, поп василїе ѡт двор гспднѵ и дїакон ѡт там. и дан ѡт | тътъраш и Мошул. и Мъчюкар. й дѵмитрѵ шолтѹз и щефка. и прочїи | люди добрих. и комѵ бъдет по трѣба знати. ѡт той цыганка да бъдет зрити | на сиѫ писанїе. и да даст доброе покоенїе ег милсть. сїе пишем еи мартрорсим | сим наш писанїе. и дльѣ болшеи вѣра печат нашѵ приложихом. късемѵ | запис да с зноет. пис ѵ ботъшани. дек и.

—+ поп василїе де бреиле.

Popa Vasile din târgul Brăilei din ţara Muntenească, aceasta mărturisim cu această scrisoare a mea, cum eu singur am vândut o fată mică ţiganca de către nime fiind silit nici învăluit şi am vândut'o pre ea *lui Mihai vornicul de Botoşani* şi am luat pre dânsa bani în număr 24 taleri. Pentr'aceaia să-i fie lui roabă dreaptă cumpărătură, şi nime să n'aibă cu dânsa nici o treabă. Şi întru aceasta au fostu oameni buni târgoveţi din târgul Botoşanilor anume: popa Vasile *de la Curtea domnească* şi Diiaconu de acolea, şi Dan din Tătăraşi, şi Moşul şi Măciucar şi *Dumitru şoltuz* şi Stefan şi alţi oameni buni; *şi cui va fi de treabă să ştie despre această ţigancă să se uite pe această scrisoare şi să dea bună pace milei sale.* Aceasta scriem şi mărturisim cu această a noastră scrisoare şi pentru mai mare credinţă peceatea noastră am alăturat-o către acest zapis să se ştie. Scris în Botoşani Dec. 8.

Popa Vasilie de Brăila.

Hârtie; acta C. Crupenschi, cf. Surete mn. XIV, 490. Nu putem preciza exact data, căci nu avem ştiri despre Mihail vornicul de Botoşani nici de Dumitru Şoltuz, lucrarea d-lui Gorovei asupra Botoşanilor fiind de tot sumară asupra ştirilor din vechi despre administraţia municipală a Botoşanilor.

Pecetea în fum, poartă o floare, *3 crini*.

In dos stă nota: „zapis pre *Sora* ţiganca ѡт єдних попъ ѡт бръилѹ.

Această ţigancă Sora cu copii ei stă amintită în ispisocul din 7094 Mart 9.

56. *7080 Iulie 16 (1572)*. Zapis pentru Roşiori.

Zapis sârbăsc tălmăcit de Ion Stamati biv vel pitar în Iaşi 1816 Martie 30.

Adecă eu Andronic şi fratele meu Petre Burdun, feciorii Ilincăi şi nepotul lui Toader Şofrac, am vândut parte me de ocină din Roşiori lui Ion ginerele Nastei, a fetei lui Toader Şofrac şi iam dat 70 zloţi tătărăşti bani gata denaintea lui Golăe vel spătar şi a lui Gherman din Şofrăceşti şi a popei Neagu şi a lui Dumitru diacul şi a Creţului deacolo şi a lui Dumitru şi Crăstea deacolo şi a lui One din Roşiori şi a lui Isac Isaico de acolo şi a iui Alexa din Şofrăceşti şi a lui Petre vatav din Săcueni şi a Savei de acolo.

Acad. Rom. ms. 234. Condica moşiei Roşiori fila 11. Cf. Surete ms. XLVI, 398. Vezi doc. de supt anii 6946 şi 7066, ce vorbesc despre Roşiori.

---

57. *7080 Mart 8*. Pentru Tăuteni, Dumeni şi Călugăreni.

Ioan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, iată domnia mea am dat şi am întărit şi am întors Măricăi cneaghinei *Tăutenii* şi *Dumenii* şi *Călugărenii* la Jijia, care aceale sate sânt ale ei dreapte ocini şi moşii. Deci să-i fie ei şi de la noi şi cu toate veniturile neruşeit niciodănăoară în veaci. Drept aceaia şi nimene să nu se amestece preste această carte a noastră.

Domnui a zis. Scris în Suceava la anul 7080 luna Mart 8 zile.

După copia transmisă în Condica Litenilor, a d-lui C. Crupenschi, Iaşi. Cf. Surete ms. XIV, 603. Copiatorul modernizază textul slavon.

---

58. *Fără veleat, către 7081 (1573)*. Ioan Vodă întăreşte Magdalenii, femeia lui Neagul parcalabului satul Călugărenii, la Dorohoi, schimbat cu Baliţa pe Başău.

Ion Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, datam noi această carte a noastră Magdalenii cneaghinei lui Neagul parcalabului, spreaceea ca să fie tare şi putearnic cu această carte a noastră să

stăpânească un sat anume Călugărenii în ținutul Dorohoiului, căci că cel sat la schimbat Tăutul de a sa bună vreare cu dânsa și a dat Tăutului jumătate sat din Baliță pe Bașău în schimb, *dânsa să-și stăpânească într'un județ*. Drept aceia nime să nu se ameastece înaintea acestei cărți a meale.

(Domnul a zis. în Suceava la anul 708..)

Din „Condica Litenilor„ C. Crupenschi. Cf. Surete ms. XIV, 612. In jos verifică textul și asămine scrie cel vechiu. Cârpu vornic de poartă.

— Schimbul făcut între Tăutul și Magdalena lui Neagu ne arată un început de comasare a moșiilor nu pe interesul economic ce cerea comasarea ci pe interesul administrativ de a se cercetă toate afacerile ce privesc moșiile ca dări, havalele și gloabe.

Expresia: како, аби ѡна дꙃржати до єдного сѫдѹ = ca dânsa să și le stăpânească într'unul și acelaș județ.

---

59. *7082 Dec. 21 (1573) Iași.* Ioan Vodă judecă și dă rămas pe popa Drăghici în pâra de a avut cu Lazor comisul pentru ocină în Barboși. Se pune ferăe 12 zloți în visterie.

† Іѡан воєвода. бож҃їю мл҃стїєю господарь земли молдавской. ѡже прїидоша прѧд нами и прѧд нашим молдав | ским болѣри попа дрꙃгич и сꙃ ѹнѹкове свои. и тѣгали | над наши слѹги на лазар комишел снь Ѧнгелини и Тоадер снꙃ крстини | ѹнѹкове микѹла брьбосѹла. и поврꙃглисѣ за лиц. прѣд нами. рекоуч. ѡни | аж не имают ѡтинѹ сꙃ ними вꙃкѹпѣ оу село ѹ брьбоши ниж ест им дѣдининѹ | како ѡни рекѵч. ино ми ѡт где видѣвше аж поврꙃглѣют. сѣ за них | ми дадохом им днѣ вишеречним лазорѵ. комишел. снь Ѧнгелини. и Тоадер. | снь крстини. а би божили сꙃ кд люди. да с ѹчинили за ѡтининѹ | ѵ тое село. и коли било им днь. а҃ ѡни пришли сꙃ мартори. и ѡправилисѣ прѣд нами и поставили соби ферїю вї злат ѵ наш вистѣр. а попа | дрꙃгич. и сꙃ ѹнѹчатоми своими ѡни зостали. прѣд нами ѡт весего за | кона. и дадохом и ѵтврꙃдихом слѹгам нашим лазор снь Ѧнгелини. и Тоадерѵ | снь крстини. ѹнокове. Микѹла брꙃбосѹла. тое предре | ченое село. како да ест им ѡт нас. сꙃ вꙃсем доходом. и ѡт сꙃда на прѣд да не | имают их тѣгати а҃

ни добивати николиж на вѣки. прѣд сим листом | нашим, у нас вато ҂зпв. дек. ка.

Гспдна реч.

вел лог. учил. ✝ лука

pecetea domnească în ceară

Ioan Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenești boiari popa Drăghici și cu nepoții săi și au pârât pe ale noastre slugi pe Lazor comișel, fiul Anghelinei, și Toader fiul Cristei, nepoți Micului Bărbosul, și s'au pricit de față înaintea noastră, zicând ei că nu au ocină cu ei la un loc în sat în Bărboși, nici iaste lor moșie, cum ei zic. Deci noi de atunci văzând cum se pricesc pentru acealea, datu-le-am lor zi mai sus zișilor lui Lazor comișel fiul Anghelinei și lui Toader fiul Cristei ca să jure cu 24 oameni ca să-i facă de ocină în cel sat și când le-a fost lor zi, iar ei au venit cu marturi și s'au îndreptat înaintea noastră și și-au pus sieși ferăe 12 zloți în al nostru vistiiar, iar popa Drăghici și cu nepoții săi, ei au rămas înaintea noastră din toată leagea; și le-am dat și le-am întărit slugilor noastre lui Lazor, fiul Anghelinei și lui Toader fiul Cristei, nepoți Micului Bărbosului, cel de mai sus zis sat, ca să le fie lor de la noi cu toate veniturile, și de acmu înainte să nu aibă a-i mai pări, dar nici să mai dobândească niciodănăoară în veaci, înaintea acestei cărți a noastre. In Iași la anul 7082 Decembrie 21.

Domnul a zis. Vel logofăt a învățat ✝ Luca.

Original hârtie Acad. Rom. plic. III 60. Cf. Surete ms. XXI, 143. *Ferăe* de 12 zloți s'a depus in visteria țării de Lazor comisul și de Toader Cristea, dând rămas cu 12 oameni jurători pe Popa Drăghici și cu nepoții săi că n'au ocină in Bărboși.

---

60. *Fără veleat (c. 7082 = 1574) Iași.* Pan Cozma Murgu vornic mare dă zapis de mărturie cum Mih. Corlat a cumpărat in Baboșini cu 60 zloți părțile lui Grigore Çorod.

Пан Мѫргѫ великїи дворник долнии земли. ѡже е прѣиде прѣд нами. и прѣд люди мнози добри | григор сиь драгици

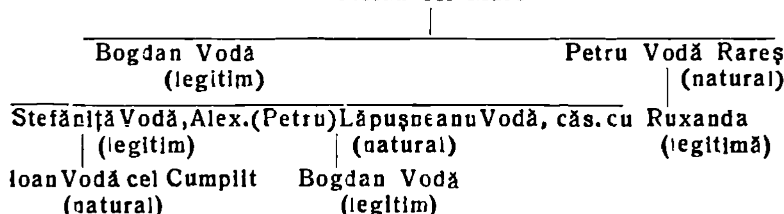
дочка коросилv. прѣѡночата петръ кородоv. и никим нипонеж | анеприсилован. нѫ за доброе емꙋ волѣ. и продал сѡн прака своего ѿтнина. и дѣднина. ѡт сило | ѡт бавошини. ѡт вишна част. что с изберет емꙋ част драгици. та продал ꙗ михъил корлат,˙| и сиv емꙋ корлат дїꙗк и василїи за шест дѣсѣт | злати татарских. ино въсталсѣ | Михаил корлат и снvви емꙋ корлат дїꙗк и василик. и заплатил въси тих вишписани. | шест дѣсѣт злати татарских v рvкїи глигор снь драгици дочки кородv. прѣѡночети | пътрꙋ кородv. тах ми. колиж видѣхом и добра токмали. и испvлна заплати | миж также-дере ӣ чинихом им исписок дондеж чинит соби правꙋл ѿт гспдинъ наш Иѡн. а ин да сѣ | не ꙋмишает николиж на вѣки. прѣд сим листом нашим.

Pan Murgu mare vornic al țării de jos; adică au venit înaintea noastră, și înainte a mulți oameni buni Gligore, fiiul Dràghiții, fata lui Corozăl, strănepot lui Petru Corod și de nimeni silit nici învăluit, ci de a sa bună voe și a vândut dânsul direaptă a lui ocină și moșie din sat din Baboșini, din partea din sus ce i se va aleage lui partea Dràghiții; aceaia au vândut-o lui Mihăilă Corlat și fiilor săi Corlat diiac și lui Vasilie dirept șasăzeci zloți tătărăști. Deci s'a sculat Mihăil Corlat și fii săi Corlat diac și Vasilie, și au plătit toți cei de mai sus scriși 60 zloți tătărăști în mânule lui Gligorie, feciorul Dràghiței, fata lui Corod, strănepot lui Petre Corod. Drept care noi cum am văzut și bună tocmală și deplină plată, noi asemenea am făcut lor ispisoc, până ce-și va face singur pe *cel dreptu* de la domnul nostru Ioan; iar alalt să nu se ameastece nici odănăoară în veaci înaintea acestei cărți a noastre.

Hârtie, pecete în fum, acta dr. Drag. Hurmuzescu. Cf. Surete ms. XLVI, 231. Doc. nu poartă dată; cum însă din actele timpului, vornicia mare a țării de jos a lui *Cozma Murgu* a ținut supt Ion Vodă cel Cumplit și Petru Șchiopul, fixăm zapisul acesta din 7082 (1574), înainte de omorârea lui Ion Vodă, care a fost în Iunie 1574 (7082); deci prin Martie 1574.

Boeria lui Cozma Murgul e foarte curioasă. Apare ca boer fără boerie alături cu Ioan Caraghiuzeal între 7076—7082 iarna, adică între 1568 și 1573 iarna. Ca să fie boer fără boerie, la sfârșitul secl. XVI, când acest sistem de a aduce credința boerilor fără boerie era

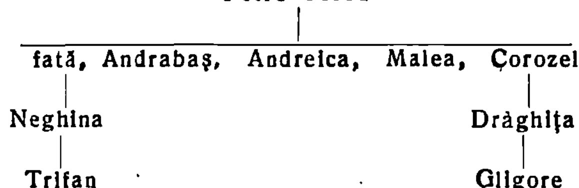
pe sfârşite, arată că aceşti boeri ori erau bătrâni sfetnici ai domniei, ori rude de aproape ale Voevozilor. Cred că aceasta a doua explicare este mai proprice; de oare ce Cozma Murgu figurează cu aceiaşi demnitate supt 2 domni rivali, Ion Vodă şi Bogdan Vodă, cari însă erau rude între dânşii, şi anume:

Vornicia cea nouă s'a desprins în 2 după moartea lui Alex. Lăpuşneanu. In 1568 apar pentru întâia oară câte 2 vornici mari, şi cei întâi cari ocupă această demnitate au fost *Zbiare şi Crăciun* (7076—7081); apoi vin *Dumbravă şi Păcurar* (7081); apoi *Dumbravă şi Ioan Grumaz* (7082); supt toţi aceşti vornici mari Cozma Murgu e citat ca boer fără boerie, alături cu Ion Caraghiuzel în 7081, şi singur apoi în 7082. In 1574 primăvara el e ridicat ca vornic mare al ţării de jos şi stă în această boerie supt Petru Vodă Schiopul în întâia lui domnie între 7082 Iunie—7088 cu *Bilăe* (cf. Surete ms. X sub annis).

Nu mai puţin interes poartă şi vânzătorul şi cumpărătorii, *Corodeştii* şi *Corlăteştii*, vechi familii de boeri.

La spiţa *Corod*, adusă în vol. XVIII, 190, complectăm cu datele ispisocului nostru.

Corlat se găseşte boer supt Ştefan cel Mare, care îi dă şi-i întăreşte stăpânire pe moşia Berebeşeşti, ce-i pe Moldova. Din acest Corlat — 1472 Sept. 13 — se trage — credem — *Mihăilă Corlat*, care are 2 fii, *Corlat diac* şi *Vasile Corlat*. In secl. XVII vom mai găsi alţi 2 diaci: Pascal Corlat şi Vasile Corlat.

---

61. *7082 April 13 (1574)*. Petru Vodă Schiopul întăreşte lui Mihail Arvat şi lui Toader fraţi, cumpărătura făcută cu 350 zloţi în Păuleşti pe Prut de la Anghelina monahia şi de la ai ei.

Мастї҆ бжї҆ю Іѡ Петрꙋ воевода, господарꙋ земли молдавской. знаменито чиним исим листом нашим вьсѣм кто

нанем | възрит или его чтоучи Ўвелышит. ѡже перѣд нами и прѣд Ўсими нашими молдавскими болѣри Ангелина монахіа. дочка Дрѫгини. дочци. пана хрѫмана пркълаба. и сестричеви еи Мърія | ка и Аѳемія. дочки Настасіи монахіи. и Ўнўка их настасіа дочки Тўдосіи Ўнўка Маріи. и тиж дочки Дрѫгини. дочци пана хрѫмана пркалаба. по их | доброи волѣ никим непонЎждени и анинприсиловани, и продали их правою ѡтнинЎ и дѣдининЎ что ѡни имали ѡт испривилїе за раздѣленіе що имала баба их дрѫгина. ѡт младаго Стефана воеводи. едно селище на прЎтѣ. наимѣ пъЎлещїи. та продали Михъил арватЎ и братЎ его Тоадер за тн злат татарских.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Petru Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această a noastră carte, tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-i-se o vor auzi, adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boiari Anghelina monahia, fata Drăghinei, fata jupânului Hărman parcalab şi nepoatele ei de soră Măriica şi Aftemia, featele Nastasiei monahiei şi nepoatei lor Nastasia fata Tudosiei, nepoata Mariei şi iarăşi featele Drăghinei, featei jupânului Hrăman parcalab, de a lor bună voe de nimeni siliţi nici învăluiţi şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie ce ei au avut din direasele de împărţală, ce au avut buna lor Drăghina de la tânărul Stefan Voevod, o *selişte pe Prut, anume Păuleştii*, aceia au văndut-o lui Arvat şi fratelui său Toader drept 350 zloţi tătărăşti... [*după suretul polcovnicului Pavăl Debrici ot Mitropolie din 1804 Mart 27*].

...apoi sculându-se Mihail Arvat şi fraţii lui Toader şi *Necoară* au plătit toţi deplin acei de mai sus arătaţi bani 350 zloţi tătărăşti în mânule mai sus numitelor vânzătoare denaintea noastră şi denaintea boiarilor noştri; deci văzând noi această de bună voea lor tocmală între dânşii şi deplină plată, noi încă şi de la noi am dat şi am întărit lui Mihăilă Arvat şi fraţilor lui, lui Toader şi lui Necoară ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină cu tot venitul, şi fiilor lor şi nepoţilor lor, strănepoţilor, preastrănepoţilor şi la tot neamul

lor, cine li se va aleage mai de aproape nestrămutat niciodănăoară în veaci. Iar hotarul aceii de mai sus numitei selişte anume *Păuleştii de pe Prut* să-i fie hotarul despre toate părţile după vechiul hotar, pe unde au apucat din veac. Iar pentru aceasta iaste credinţa a însumi domniei meale de mai sus numit Petru Voevod şi credinţa a *prea iubit fiului domniei meale Vlad Voevod* şi credinţa a tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Şi spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrise, poruncit-am la cinstit şi credincios boiarului nostru .... vel logofăt să scrie şi către adevărata cartea noastră această peceate a noastră să o leage.

„De pe sărbie pre limba moldovenească am tălmăcit la anul 1804 Mart 27, polcovnic Pavăl Debrici ot Mitropolie. (Cf. Surete ms. XVII, 614, XVIII, 519).

Originalul pecete Acad. Rom. peceţi N 115; dar nu l'am putut copia de cât partea, care am dat'o cu mult înainte de răsboiu. Azi tot depozitul de acte vechi ale Academiei, fiind dus la Moscova, nu am mai putut complecta textul, mai ales cu lista boerilor, şi controlul datei lunare, căci în 13 April 7082 era încă Ion Vodă cel Cumplit în scaun, lupta de la Roşcani, dându-se în vara anului 1574.

Uricul ne arată descendenţa parcalabului Herman al Cetăţei albe de supt Stefan Vodă (6983—6990).

1.	Herman parcalabul de Bealograd		
2.		Drăghina	
3.	Anghelina monahia 1	Nastasia, monahia	Maria
4.		Marica, 2 — Aftenia 3	Tudosia
5.			Nastasia 4

Cele 4 femei: mătuşa, 2 nepoate şi 1 strănepoată vând cu 350 zloţi moşia Păuleşti pe Prut la cei 3 feciori ai lui Arvat, Mihail, Toader şi Necoară.

Polcovnicul Pavăl Debrici era un clasic. Cunoscător al limbei vechi slavone, era şi un elenist şi un latinist, căci nu puţine surete ale lui sânt întovărăşite de glose etimologice. Aşa în traducerea ce face în 1825 Iunie 25 uricului lui Alexandru cel Bun din 6922 Dec. 20 (vezi vol. XVIII pg. 12), venind la cuvântul *uric* „să-i fie lui *uric* cu-

tot venitul“, face glosa: sloveneşte Ѕрwк sau *obrac*, greceşte δασμὸς, latineşte *tributum* (трибѹтѹм). (Cf. Surete ms. XVII 609).

Având îndoială asupra datei am scris d-lui Iuliu Tuducescu, la Academie şi iată ce-mi răspunde: „Pecete 115 de care îmi scrieţi *(azi la Moscova)* are data de 7052 April 13. Petru Voevod Mold. (Rareş, iar nu Petru Schiopul cu data de 7082, greşit descifrat de cei ce a îndreptat data exact de 7052, aşa cum o descifrase răposatul Petruţu) întăreşte stăpânire lui Mihăilă Arvatu şi a fraţilor săi Toader şi Nicoar peste seliştea Păuleşti de la Prut, pe care au cumpărat'o de la monahia Anghelina. Indreptarea greşită a leatului de 7082 probabil e făcută de d. Stoica Nicolaescu, carele a făcut rezumatul acestui document în inventarul documentelor Academiei. Data exactă rămâne însă tot cea descifrată de răposatul Petruţiu, adică leat 7052 în domnia lui Petru Rareş. Nefiind originalul aici, nu pot să vă comunic şi boerii divanului, care ar evidenţia greşala descifrării.“

Cum la 1804 uricul era întreg şi l'a tradus polc. Pavel Debrici, el pune credinţa fiului Domniei mele Vlad Voevod, deci se arată că aici e vorba de Petru Şchiopul.

---

62. *7082 August 6 (1574)* regeste. Pentru Mijlocenii Bacău.

...Ispisoc sârbesc cu tălmăcirea lui de la domnul Petre Voevod, prin care se întăreşte lui Toader şi surori-sa Urâta, feciorii lui Dumitru şi nepoţi Annei *satul de mijloc* pe Tămăşel, ce l'a avut moşul lor Mihăilă Bălălău, surorile sale Maruşca şi Anuşca cu uric de întăritură de la Iliaş Vodă din 7058 April 21.“

Din mărturia hotarnică a lui Iordachi Catargiul vist. din 1828 Ghenar 26 (cf. Surete ms. XXIII 1459) pentru Mijloceni, Bacău.

---

63. *7083 (1575)* regeste. Pentru Sălceni.

„...iar Gavril Sălceanul şi cu neamul lui încă *au scos un uric de la măria sa răpousatul Petru Voevod din leat 7083*, întru care scrie cum că au vândut Ion, feciorul Tomei, moşul lui Vlasie şi a feciorilor lui Plăcintă o parte, a patra parte dintru acea moşie, din sat din Sălceni, însă partea despre apus, Savului, strămoşul lui Gavril Sălceanul şi a neamului său drept 120 zloţi tătărăşti...“

Din cartea de judecată a lui Gh. Beldiman şetrar şi Iordachi Costachi med. din 7263 Mai 19 pentru Sălceni. Cf. Surete ms. XIX 170.

Note. In perilipsis-ul de scrisorile moşiei Broşteni şi Sârbii de la Fălciu se mai pomenesc în regeste şi aceste note:

a). *7083 Mart 12*, ispisoc gospod sârbesc de la domnul Petru Voevod, din leat 7083 Mart 12, ce întăreaşte lui Maldăr partea Romei din Sărbi.

b). *7084 Mart 12*. O carte de la Murgul vel vornic dè ţara de-ğos sărbască, prin care se întăreşte lui Maldăr partea Solomiei din Sărbi, din leat 7084 Mart 12.

Cf. Surete ms. XIX, 703.

---

64. *7083 Noembre 20 (1574)*. Letopiseţul lui Gr. Iuraşco uricar, scris în Hotin de preutul Ioan.

Изволенїемь Ѡтьцꙋ и сьпоспешенїемь сына и съвръшенїемь светаго доуха. се азь рабь божїи Глигорїе Іорашко оурикарь коупи сїѫ книга рекомаа лѣтописець ѡ срьбских кралев и ѡ архиепископь. како кто свое житїе проводи. и коупих ж ѡть попа Іѡана ѡть града хотина. и дах за неж: кп. злать. како да ми бѫдеть паметь вь дьнех благочьстиваго господина Іѡ Петра воеводы, вь лѣто ꙁзпг Ноем. к. и дадох еи светомꙋ монастирꙋ ѡть сꙋчевици. идеже есть храмь вьскрьсенїе господа бога и сьпаса нашего їисоу христа. и кто сѧ покꙋсить вьзѧти ѡть светаго монастира. таковїи да имаеть ꙋчастїе сь Иꙋдож и сь инѣми невѣрними жидови, иже вьзьпишѫ на господа бога и сьпаса нашего Іисоу христа; кръвь него на ных и на чадїех их; еже есть и бꙋдеть, аминь. вь лѣто ꙁзчs.

Сїѧ книга сьтворила еѧ Іорашко оурикарь, да есть емоу паметь за отьпоущенїе грѣховь, его и за родителѣ его и за грѣхї его.

„Cu vrerea Tatălui şi cu ajutoriul Fiiului şi cu săvîrşirea sfântului Duh; adică eu robul lui Dumnezeu *Gligorie Iuraşco uricar* cumpărat'a această carte numită *Leatopiseţ* de craii sîrbeşti şi de arhiepiscopi, cum li s'a scurs viaţa lor, şi a cumpărat'o de la popa Ioan din cetatea Hotinului şi a dat pe ea 28 zloţi, ca să-i fie lui pomenire; în zilele blagocestivului Domn Iω Petru Voevod, la anul 7083 Noem. 20.

„Şi a dat'o pre ea sfintei mănăstiri de la Suceviţa, unde iaste hramul Inălţării Domnului Dumnezeu şi mântuitorul nostru Isus Hristos; şi cine s'ar cerca să o ia de la sfânta nănăstire unul ca acela să aibă parte

cu Iuda şi cu' alalţi necredincioşi jidovi, cari au strigat spre Domnul Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos; sângele lui spre ei şi spre copii lor, care iaste şi va fi amin. In anul 7096.

„Această carte a făcut'o pre ea Iuraşco uricar, să-i fie lui pomenire spre ertarea greşalelor lui şi greşalele părinţilor şi greşalele lui.

Obs. Din *Zbornic*, pg. 220 No. 714—715, după lucrarea lui Danilo: животи кралѥва и архїєпископа српских. Beograd, 1866. VI.

Despre uricarul Iuraşco Gligorie din 1575 n'avem multe ştiri. Un Iuraşco vel vornic ţării de jos se găseşte pe la 7089 (Surete v. p. 155); alt Iuraşco fusese parcalab de Roman înainte de 7017 (idem II, 18); un Iuraşco logofăt al doilea se găseşte prin 7118 (idem II, 267); tot în acest an se găseşte pomenit *Gheorghe Iuraşco* fiul lui Başotă (idem V. 186). Un alt *Iuraşco* aprod se găseşte stăpânind pe această vreme Cobâlele pe Nistru, despre care ştim că era fiul parcalabului *Patraşco* şi nepotul lui *Cozma* uşierul de supt Stefan Vodă cel bătrân. (Surete IX, 57)

Bănuiala mea cade asupra vel vornicului Iuraşco din 1581, căci numai un boer mare de divan avea dragostea şi interesul să dea 28 zloţi pe un letopiseţ sârbesc, căci după slujba lui cea mare trebuia să ştie şi sârbeşte, apoi să o dea mănăstirii Suceviţei din 1588, după ce trecuse prin boeriile mari ale ţării, ca să i se ierte greşalele.

---

65. *7083 Iulie 20 (1575) Iaşi.* Petru Vodă Şchiopul întăreşte lui Maxim fost parcalab stăpânire asupra a 2 ţigani, cumpăraţi cu 200 aspri de la Oprişa lui Oprea armaşul.

† Петръ воєвода бжїю мастїю гспдръ земли молдавскои. ωж прїиде | пред нами. и пред нашими болѣри. ωпришіа дочка стоѥан сvлжар | кнѣгинѣ ωпри армаш. по єи доброи волю неким непонvждена ани | присилована. и продала єи правии холопи циган. наимѣ Радvл. | и пънтѣ. та продала слvги нашемv вѣрномv Маѯино бившїи | пръкълаб за двѣ тисѧч аспри. и въставшисѧ слvга наш вѣрнїи | Маѯин. бившїи пръкълаб и заплатил vси исполна тих вишеписаних | пинѣзи ҂в. ас. v рvки ωприша дочка стоѥан сvлжар, кнѣгинѣ ωпри армаш. | пред нами. и пред нашими болѣри. како да ест емv | и ωт нас холопи цигани и непорvшени. и николиже на вѣкы. пис v ꙗс вл҃то ҂зпг. юн к

гспднь реч. вел логофет vч.

† Михъилескvл

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari *Oprișa fata lui Stoian sulgiar, cneaghinea lui Oprea armașul,* de a sa bună vreare de nimeni silită nici învăluită și a vândut din ai ei drepți robi țigani anume Radul și Pântea; aceia i-au vândut slugii noastre, credinciosului Maxim fost parcalab, drept doao mii aspri. Și s'a sculat sluga noastră, credinciosul Maxim fost parcalab și a plătit toți deplin acei de mai sus scriși bani 2000 aspri în mânule Oprișei, featei lui Stoian suljar, cneaghinei Oprei armașului, înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari, ca să-i fie lui și de la noi robi țigani și nerușeiți niciodănăoară în veaci.

Domnul a zis. Marele logofăt a învățat. Scris în Iași la anul 7081 Iuli 20. — Mihailescul

Original hârtie. Acta C. Crupenschi, cf. Surete ms. XIV, 498. Pecetea a fost aplicată pe hârtie romboidală, dar azi e căzută; se păstrează puțin vata de supt pecete.

---

66. *7083 (1574) Iași.* Petru Vodă întărește nepotului lui Ghedeon Popa și Miroslav stăpânire pe jumătate sat Dolniceni.

† Петръ воевода бжїю мастію гспдръ земли молдавской. сэж прїидошѧ прѣд нами. и прѣд на | шими болѣри. наши слѹги дръгич. снь Іонашко. и племеница ег василка. дочка Мърїнка. сестри | Ромашко оунѹкове биртанѵ прѣоунѵчатове гедеѡн папа и племеникове их Іѡнаш | ко Динга дїак и брат ег Петрѧ и сестра их мьрїика. дѣти динга дїак. оунѵкове нсаико прѣоу | нѵчатове мирославѵ. и жаловали нам велїе жалобѵ съ великою марторїю люди добрїи, и ста | рїи межїашн рекѹчи привилїе бо за даанїе что нмал прѣдѣдове их гедеѡн папа. и ми | рослав на пол село ѿт долничани. ѡт стараго Стефана веоводі а тога привилїа загил ѡт | татаре. коли пришли татари над Іѡн воевода. коли изагиб. и поплѣнили землѧ гспдвсми | ино мы видѣвши их велїе жалобѵ. съ великою марторїю люди. добрїи и старїи. ѡколними | межїашн.

и исписок. за потвръжденїе. ѡт алеѯандра воеводі еще имали. а мы такождере есми | им дали и потвръдили вышеписанным оунѹком Гедеѡнѵ. папи. и мирославѵ. тоти половина село | ѡт долничани. како да ест им и ѡт нас оурик и съ въсем доходом. и ни да сѧ не оумышает. | пис ѹ яс вато ҂зпг.

гспднъ казал   вел логофет ѵч.   + крстѣ

pecetea căzută

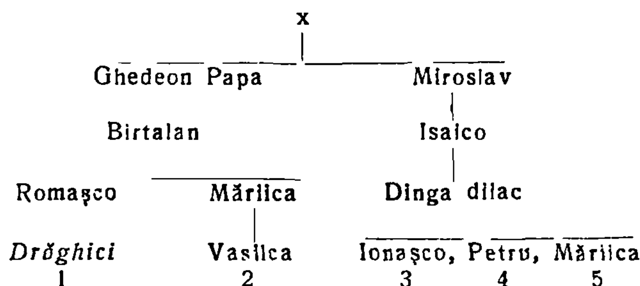
Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari, ale noastre slugi Drăghici fiul lui Romaşco, şi vara lui premară Vasilca, fata Mariicăi, sora lui Romaşco, nepoţii lui Birtalan, strănepoţii lui Ghedeon Papa; şi seminţeniile lor Ionaşco Dinga diiac şi fratele său Petru şi sora lui Măriica, copii lui Dinga diiac, nepoţii lui Isaico, strănepoţii lui Miroslav şi s'au jăluitu-s'au cu mare jalobă, şi cu mare mărturie de oameni buni şi bătrâni megiiaşi, zicând cum privilegiile lor de daanie, ce le-au avut străbunii lor Ghedeon Papa şi Miroslav pe jumătate sat de Dolniceani de la bătrânul Stefan Voevod, *iar aceale privilegii le au fost pierdut, despre Tatari, când au venit Tatarii asupra lui Ion Voevod, când au ars şi au prădat ţara domniei meale.* Deci noi văzând a lor mare jalobă cu mare mărturie a oameni buni şi bătrâni, megieşi de prin prejur, şi ispisoc de întăritură de la Alexandru Vodă, ce l'au avut, iar noi încă am dat lor şi am întărit mai sus scrişilor nepoţi ai lui Ghedeon Papa şi ai lui Miroslav acea jumătate sat din Dolniceani ca să le fie lor şi de la noi uric şi cu tot venitul şi altul să nu se ameastece. Scris în Iaşi la anul 7083.

Domnul a arătat. Vel logofăt a învăţat. + Cristea

Acad. Rom. CLXXX 70. Hârtie. Pecetea desprinsă şi căzută. Este şi un suret „pisal ierei Grigore ot Măndreşti".

Intr'un perilipsis (Acad. Rom. CLXXX 68) se aduce în regeste acest ispisoc: „ispisoc sărbesc cu tălmăcirea sa de la Pătru Vodă pe moşia „Dolniceanii".

— *Dinga*. După acest ispisoc iată care erau încrângătura celor 5 stăpâni ai Dolnicenilor în 1575:

* In uricul lui Bogdan Vodă din 7078 (Uricar XVIII 177) se dau de alţi Dinga, ca stăpâni în Firloeşti pe Tazlău.

Dinga Wajwoda Valachorum

Dinga c. 1491 (arh. ist. I, 1, 157)

Dinga pitar, Gavril Dinga

Odochia

Toader, Gavril, *Drăghici*, Mărilca
pitarul, vornic

Deci Drăghici Dinga din cele 2 spiţe e unul şi acelaş, atunci putem lega strămoşii lor de supt Stefan cel Mare. Dar despre Dinguleşti avem ştiri mai complecte în actele Căutişenilor de la Roman.

In 1802 răzeşii de Căutişani: N. Bârzul med., Vasile Homocean, Toader Dinga post. şi Sava Dinga şi alţi ai lor întocmesc o spiţă mare de neamuri a urmaşilor lui *Ivan Cauteş:*

Ivan Cauteş

Maria Cauteş

Sofie
= Ioniţă Dinga stăpânia 1553 stânjeni în tot Căutişanii

Gheorghe Dinga (1553 stînjeni)

Maria stearpă; Ruxanda Arhire 338 st. 2 p.; Catrina = Gr. Bârzul 474.7; Savin Dinga 601.4

Andrei Dinga (601 st. 4)

Stefan, Pintilie, preut; Maria 201.4

400 st.

Safta, = pr. Gheorghe; Zamfira, = diacon Toader; Gheorge; Gavril; Vasile; Ioniţă; Neculai (vîndut)

Cf. Surete ms. IV, 123.

Supt Stefan cel Mare se găseşte *Dinga* boer fără boerie, citat totdeauna între parcalabul de Roman şi spatar. Iar în 7007 Noembre 23, un Dinga pitar, măsură şi hotărniceşte moşia Tălveştii, de la fântâna Onicenilor, unde a fost Onică, mai în jos de Ilieşeşti, dăruit de Stefan Vodă măn. Bistriţa (I. Bogdan Doc. Stef. II 155).

---

67 *7084 (1576)*. Zapis prin care Ileana Lazor vinde Urâtei cu 100 zloţi o a cincia parte din Dragomireşti.

Ѳє оуко аз Илѣна дъщер Лазор. сама аз свѣдѣтелствую сєс запис, ꙗкож продахом ѿт част Мълинє пєтаа част радї сто злат, и продахом урѫти. за доброє воли ѿт село драгомирещи, что с изберет. мои част съ въсем доход. и бъше наш токмеж ѡт стол. бонцѣ. ѡт драгомирещи и Іѡн нъсулѣ. и кръстѣ кръханъ. и гъурѣнул. и иних многих люди добрих. и ѡкръстѣ ѡт вад.. и на вѣлїє вѣру поставихмо наш печеци. вл҃то ҂зпд.

Iată adică eu Ileana, fata lui Lazor, însăşi eu mărturisesc cu acest zapis cum am vândut din partea Mălinei a cincia parte pentru una sută zloţi, şi am vândut Urâtei de bună voe din satul Dragomireşti ce mi se va aleage partea mea cu tot venitul; şi fost-au la a noastră tocmală la masa lui Bonţea din Dragomireşti şi Ion Năsulea şi Cristea Cărhană şi Găureanul şi alţi mulţi oameni buni, şi din împrejur din Văd(eni) şi spre mai mare credinţă pusu-ne-am ale noastre peceţi. La anul 7084.

Original hârtie. Poartă 3 peceţi în fum. Este şi un suret „sau tălmăcit zapisul acesta de pe sârbie moldoveneaşte de *Procopie Ardarievici Golăescul*, uricar gospod i dascal gospod în cursul anilor let 1775. Iuli 4 *dni*. Cf. Surete ms. XXVI, 304.

Iată acum cum e rezumat acest zapis în perilipsis-ul întocmit în 1787 Iulie 15 pentru moşiile marelui logofăt Constantin Paladi. (Surete ms. XXXII, 765).

...Zapis de la Ileana fata lui Lazor, prin care vinde a cincia parte din sat din Dragomireşti, din partea Mălinei, câtă se va aleage a ei parte Urâtei dreptu 100 zloţi tătărăşti fiind la tocmală şi alţi oameni. Iar de pe sârbie s'a tălmăcit de Procopie dascal la 1775 Iulie 4.

---

68. *7084 Decembrie 14 (1575) Iaşi.* Petru Vodă Şchiopul întăreşte lui Ion Golăe logofătul satul Iucşăni pe Jijia cumpărat cu 1000 zloţi de la Sanda, strănepoata Grozei comisul, rescumparată din robie de la Tătari.

Петрь воевода. бжїю мастїю гспдрь. земли молдавскои. ѡж прїидоша прѣд нами и прѣд оусими нашими молдавскими болѣри великими и малими. Сан | да и сестра еи дрьгуца. дочки Марїщи. внукове кнѣгини. стараг влада прькалаба | прѣоуночатї Грози комиса. по их доброю волю никим непонуждени. анипри | силованни. и продали их права и питомиа ѡтнина и дѣднина испривилїи ку | пежное. что имал прѣдѣд их грозѧ комис ѡт стараг Стефана воеводї. едно | село на зежїи наимѣ юкшѧнїи и сь мѣсто за млин оу зежїи. та продали | тое село нашему вѣрному и почтенному. болѣрину пану Іѡну голѣи. вели | кому логофету. за една тисѧч. злат татарских. коли ѡни. искупили сѧ ѡт ро | бїе из татарь. и ѡставшее наш вѣрнїи и почтоннїи болѣрин пан Іѡн голѣе ве | ликїи логофет. и заплатил оуси. испльна тотї вышписаннїи пинѣзи. ҂а златї | татарских оу роуках санди. и сестри еи дрьгуци. дочкам Марїщи оунукам | кнѣгини стараг влада прькалаба. прѣоунучатим грози комиса. ѡт прѣд нами и прѣд | оусими нашими молдавскими болѣри. испривилїе ѡт кунеж что имал прѣдѣд их | грозѧ комис ѡт стараг Стефана воеводї. на тое вышписанное село ещеж ег | далї тогдї вь руках нашему вѣрному и почтенному болѣрину пану Іѡну голѣи великому | логофету ѡт прѣд нами. ино мы видѣвше их доброволю и лагодно токмеж и полною | заплату. а мы такождере и ѡт нас есми дали и потврьдилї нашему вѣрному. и почтенному | болѣрину. пану Іѡн Голѣи. великому логофету тое выше писанное село что на зе | жїе наимѣ юкшѧнїи и сь мѣсто за млин оу зежїи како да ест ему ѡт нас оурик | и ѡтнину викупленїе сь вьсем доходом. протож никту да сѧ не оумишает. пис оу яс в лято ҂зпд. дек дї дни.

Сам господинь казал. ⳨ крстѣ пис.

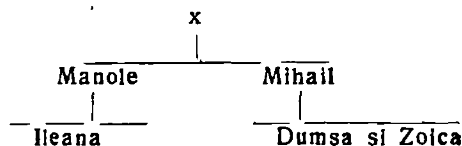
Petru Vodă cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor a lor noştri Moldoveneaşti boiari a mari şi a mici. Sanda şi sora ei Drăguţa, featele Mariicăi, nepoatele cneaghinei bătrânului Vlad parcalab, strănepoatele

Grozei comis, de a lor bună voe de nimene siliţi nici învăluiţi şi au vândut a lor dreaptă şi adevărată ocină şi moşie din direasele de cumpărătură, ce le-a avut străbunul lor Grozea comis de la bătrânul Stefan Voevod, un sat pe Jijia anume Iucşănii şi cu loc de moară în Jijia; aceale le-au vândut cel sat credinciosului şi cinstitului boiariu pan Ion Golăe marelui logofăt drept una mie zloţi tătărăşti, *când ele s'au fost răscumpărat din robie de la Tătari*. Şi s'au sculat al nostru adevărat şi cinstit boiariu pan Ion Golăe, marele logofăt şi a plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 1000 zloţi tătărăşti în mânule Sandei şi a surorii sale Drăguţei, featele Măricăi, nepoatele cneaghinei bătrânului Vlad parcalab, strănepoatele Grozei comis, denaintea noastră şi denaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boiari; direasele de cumpărături ce le-a avut străbunul lor Grozea comis de la bătrânul Stefan Voevod, pe cel de mai sus scris sat încă le-au dat atunci în mânule credinciosului şi cinstitului boiariu pan Ion Golăe marelui logofăt, denaintea noastră. Deci noi văzând a lor de bună voe şi liniştită tocmală şi deplină plată, iar noi aşijderele şi de la noi înşine li-am dat şi am întărit la al nostru credincios şi cinstit boiariu dumisale Ion Golăe marele logofăt, acel de mai sus scris sat ce-i la Jijia anume Iucşanii şi cu loc de moară în Jijia, ca să-i fie lui de la noi uric şi ocină cumpărătură cu toate veniturile; drept aceia nime să nu se ameastece. Scris în Iaşi la anul 7084 Dec. 14 zile.

Domnul a arătat. Cristea a scris.

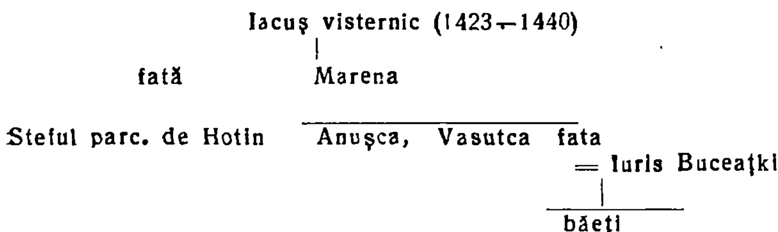
Pecete în ceară aplicată desprinsă.

Original hârtie. Acad. Rom. Doc. Mitropoliei Iaşi. Cf. Surete XXVIII. 549. Uricul de la Ştefan Vodă cel Mare, de care face menţiune uricul nostru, este din 7000 (I. Bogdan Doc. Stefan I 514), şi se spune în el că Grozea comisul cumpără cu 160 zloţi tătărăşti satul Iucşanii pe Jijia de la Ileana fata lui Manole şi de la Dumşa şi Zoica featele lui Mihail. Deci în *Iucşănii* de pe Jijia proprietatea în secl. XV-a a trecut prin aceste mâni:

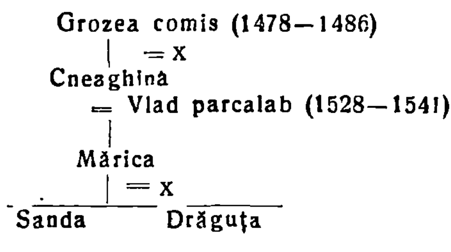
Iucşeni „юкшанїи", ne duce la stăpânul *Icuş*, *Iacuş*, ꙗкуш, nume care vine des în patronimica secl. XV-a şi anume Iacuş visternicul, *Iucşa Taderovici; Iucşa* este dim. din *Iuga* cu sufixul *şa*, Iug+şa, ca Tom+*şa*, Lup+*şa*, Cap+*şa*, Com+*şa*, Pop+*şa* şi însamnă *Gheorghiţă;* Iacuş vist. vine către 6931, 6933, 6936, 6943, 6945 şi 6948 (Surete ms. X, sub annis). *Iacuş* cuprinde tulpina ꙗк şi sufixul diminutiv *uş;* ca Drag, Drăg*uş*, *Bog-uş* (Buhuş) Balm+uş etc. *Iac*=ꙗк însamnă Iacob, (ꙗкїк); mai însamnă ꙗкъ şi taur de Tataria. Cred însă că *Iacuş* este Iacobiţă, şi că deci *Iacuşeni*, apoi *Iucşeni*, însamnă *Iacobenii*.

Iacuş vist. se găseşte între 1423—1440 supt Alexandru cel Bun şi fii săi Iliiaş şi Ştefan. El are aceşti urmaşi:

Urmează dar că Iacuşeni — Iucşenii — au fost întemeiaţi de un *Iacuş* şi că prin cumpărătură au intrat la Manole şi Mihail, fraţi, cum tot prin cumpărătură au trecut la *Grozea comisul* în 1492.

Grozea comisul apare în această boerie cu începere de la 6986, când îi urmează lui Neag, trecut ca parcalab de Chilia, şi stă în această boerie până în 6994, când îi urmează Şandru comis, iar el e trecut parcalab de Orhei cu Micotici, unde stă până în 6999. Uricul nostru vorbeşte de Grozea comisul, fiind cunoscut în actele Icuşenilor ca comis, de şi în 7000 (1492) el nu mai era comis încă din 1486. In 83 ani s'au perindat aceste generaţii din Grozea comisul:

69. *Fără an (c. 7084) Februar 12 Urecheni.* Zapis de mărturie cum Drăghici Măiinescul a cumpărat cu 200 zloţi părţile Maricăi din Dragomireşti.

Ѻє ѹбо ми кланца вътах. ѡт ѹрекѣни, й Тоадер пръкалаб | что било и хилип. и тъмпа. даем знанїє. ꙗко прїиде | прѣд нами ѹсими. мърїика. дочка Петри. неким непоноження. | анинрисилована. за доброи волѣ свои. и продал своа

права част. | за штинину шт драгомирещи. съ въсем доходом. что сѣ изберет | и продал дръгичови мълинескул. раді два стѣ злати | пинѧзи готови. ино въсталис дръгич мълинескул. и заплатил | еи въсѣ част за ѿтнину. исполна какож вишпишем. ѿт прѣд нами | и шт прѣд многи люди добри. и стари и млади. да бѫдет ему | за марторіе. прѣд сим записом нашим. и поставихом нашим | печат. тое да сѣ знати. пис у урѣкѣни. феб. ві.

Iată adică noi Clanţa vatah din Urecheani, şi Toader parcalab, ce a fost; şi Filip şi Tomşa, dăm ştire cum a venit inaintea noastră a tuturora Mariia fata Petrei de nime silită nici învăluită, ci de a ei bună vreare şi a vândut a sa direaptă parte de ocină din Dragomireşti, cu tot venitul, ce i se va aleage şi a vândut lui Drăghici Mălinescul drept 200 zloţi, bani gata. Deci s'a sculat Drăghici Mălinescul şi a plătit dânsei toată partea de ocină deplină, cum scriem mai sus, denaintea noastră şi dinaintea a mulţi oameni buni bătrâni şi tineri ca să-i fie lui de mărturie denaintea acestui zapis al nostru, şi pus-am ale noastre peceaţi. Aceasta să se ştie. Scris în Urecheani. Febr. 12.

Cf. Surete ms. XXVI, 309. Este şi un suret: „sau tălmăcit zapisul acesta de pe sârbie pre moldoveneşte de Procopie Ardarievici Golăescul uricariu gospod şi dascal gospod, în cursul anilor let 1775 Iulie 4.“

---

70. *Fără an (c. 7084 = 1576) Mart 18.* Zapis de mărturie a lui Drăghici Uscatul cum Ileana Lazăr a vândut cu 200 zloţi Urâtei lui Drăghici Mălinescul părţile sale din Dragomireşti.

Се оубо аз дръгич Ускатул. вътах. дам знати. во прiидош | прѣд нами Илѣна дочка лазарови. неким непоноѫдена | а ниприсилована. за доброи волѣ свои. и продали. своа права част | за ѿтнину ѿт драгомирещи. и продали урѫти жени дръгич мълинескуа | раді два стѣ злати и пинѧзи готови. ино въсталисѣ урѫта и за | платил Илѣни. све исполна. на своих пинѣзи. прави шсшбно. | за мѫж си дръгич. въсѣ част за ѿтнину. и съ въсе доходом. что сѣ | изберет.

ѡт прѣд нами. и ѡт прѣд Цѹрџеи. и ѡт прѣд многи люди | добри и стари и млади. како да имает бити еи за марторіе | сим нашим записом. тое да сѣ знати. Март ні.

Iată adică eu Drăghici Uscatul vatah, dăm ştire cum au venit înaintea noastră *Ileana, fata lui Lazor*, de nimeni silită nici învăluită, şi de bună voia sa şi a vândut a sa direaptă parte de ocină din Dragomireşti, şi a vândut-o Urâtei, fămeaei lui Drăghici Mălinescul pentru 200 zloţi, şi bani gata. Deci s'a sculat Urâta şi *a plătit Ileanei, toţi deplin cu ai săi bani drepţi usebi de bărbatul ei Drăghici* toată partea de ocină şi cu tot venitul, ce i se va aleage denaintea noastră şi denaintea Giurgei şi denaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni şi tineri, ca să aibă să-i fie de mărturie cu acest al nostru zapis; aceasta să se ştie. Mart 18.

Cf. Surete ms. XXVI, 305. Cum şi vânzătoarea şi cumpărătoarea figurează în zapisul adus mai sus din *7084;* am dat şi acest zapis de mărturie tot din acel an.

---

71. *7084 Mart 18 (1576)*. Alexandru Vodă întăreşte lui Stoica o fune pământ în Rusineşti de sus, cumpărată cu 4000 aspri, iar Mariei îi dă un aţigan.

† Мистїю бжїю Iѡ Александрѹ воевода, гспднъ въсои земли ѹггрѡвлахїискои. снъ великаг и прѣдобраг мирчев воеводѹ снѹ Михнев воеводѹ. дават гспдвоми сїе новелѣнїе | гспдвами. Стоичев. и жѹпаницев емѹ наиме Соркѹ. и съсних снових. елици им бъ кеприпѹсти. ꙗкож да ест ѡчнѹ ѹ горни рѹсинецїи. ѡт дел. Радѹлов ѡт пләкиш | една ѹже цѣла. понежю ест покѹпил Стоиче. и жѹпаница его сорк. ѡт Радѹла -҂д ас. приготови. сребрени. и за една крав със млеком. и продал ю ест сам радѹл за негов | добром волю. със ѹзнанїе въсем мегиꙗшом. и сице се ест ѹтъкмил. стоиче със жѹпаницев Соркѹв. прѣжде мртъ да држит стоиче ѡчнѹ. а дрѹг никто | метож да не имат. и пак да ест слѹг гсдвами манев един ациган наиме драгмир. и съ ациганкаси. за нехкрал драгмир нѣкои кони. михнев ѡт | краюѡва и бил ест вѹх лицѹ. и хтѣл ест да гаѡбѣси. а вишречнѹ слѹг гспдвами ѡн га ест и-

скѹпил ѡт више. тере ест дал михнев сѫперникѹ. крав г. | и аспри ф҃. и дал ест на ним т аспри. ѡт пред вѫс село грѫмѫтичи. Сег ради дадох и гспдвоми. вишречнѹ слѹг и пред ми ꙗкож да мѹ ест сїе вишречена ѡчинѹ и а | цигани. вѫ ѡчинѹ и вѫ ѡхаб. немѹ. и сновом емѹ вънѹкомже и прѣвнѹчетом емѹ. и неѿткогожо непоколѣбимо порѣз гспдвами. сех и свѣдѣтелїе | поставлѣх гспдвоми. жѹпан Їзашко великїи дворник. и жѹпан нѣгое велики логфет. и Стан спат. и Митрѣ вис. и братѹл ком. и бадѣ стол и | гонцѣ пех. и Стоика велики постѣлник. ис. Нѣгое велики логофет и написах аз Шѹрин Іѡсифов логфет вѫ настолни град бѹкѹрещ, мсца Мартїе. иї дни ѡт адама до селѣ текѹщи втом лѣт. ҂зпд.

† Іѡ Алеѯандрѹ воевода мастїю бжїею господин.

Pecetea cusută.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Alexandru Voevod, domn a toată țara Ungro-Vlahiei; *fiul marelui și prea bunului Mircea Voevod, fiiu Mihnei Voevod*, dat-a domniia mea aceastǎ poruncă a domniei meale *Stoicei* și jupaniței sale anume Sorcu și cu ai lor fii, câți lor Dumnezeu le a dărui, cum să le fie ocină în Rusineștii de sus, din delnița Radului din Plaviș una funie întreagă, căci că a fost cumpărat-o Stoice și jupănița sa Sorcu de la Radul cu 4000 aspri gata de argint, *și pentru o vacă cu vițel*, și a fost vândut-o însăși Radul de a lui bună vreare și cu știrea tuturor megiiașilor; și astfel s'a fost tocmit *Stoice* cu jupanița sa Sorcul înaintea morții ca să stăpânească Stoice ocina, iar alaltul nici un ameastec să nu aibă.

Și iarăși să fie slugii noastre Manei un *ațigan* anume Dragomir și cu *ațînganca* sa, *căci i-au fost furat lui Dragomir niscare cai Mihnea din Craiova; și au fost aduși ei față, și au vrut să-i pue în obezi; iar mai sus zisa slugă a domniei meale a fost și l-a scumpărat de la cel de mai sus zis ca să i dea Mihnei în protivă 3 vaci și aspri 500; și a fost dat pentru ei 300 aspri denaintea a tot satul Grămătici.* Drept aceia dat-am și domniia mea mai sus zisei slugi și denaintea mea ca să le fie aceasta de mai sus zisă ocină și ațigan de

ocină şi de ohab lor şi copiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor niciodănăoară nestrămutat după poronca domniei meale. Şi aceşti marturi am pus domniia mea: jupan Ivaşco mare vornic şi jupan Neagoe mare logofăt, şi Stan spatar şi Mihai visternic, şi Bratul comis şi Badea stolnic, şi Gonţe paharnic şi Stoica mare postelnic; ispravnic Neagoe mare logofăt, şi am scris eu Şurin Iosipov logofăt în oraşul de reşedinţă Bucureşti, luna lui Martie 18 zile, de la Adam pănă acmu curgătorul an, anii 7084.

Iω Alexandru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn.

Original hârtie, din arhiva d-nei Natalia Vlădoianu, Iaşi.

— *Furtuşag de cai.* Mihnea din Craiova a fost prădat de Dragomir cu nişte cai. Prins şi adus inaintea judeţului a fost pus în obezi. Atunci Manea îi plăteşte capul, dând Mihnei despăgubire 300 aspri inaintea a tot satului Gràmatici, preţul celor ce se hotărâse de judeţ drept despăgubire; 3 vaci şi 500 aspri. Domnia dă pe Dragomir şi pe aţiganca lui ca robi Manei.

— *Aţiganii* аццгани, cu *a* protetic arată provenienţa sudică a ţiganilor, cari au fost întâi cunoscuţi Macedonenilor, cari au pe *a* protetic: *a*leagere (cetire), *alaud* (laud), *a*român (român), ca la noi Moldovenescul *a*lămâe, (lămâe), etc.

---

72. *7084 (?) 24 (1576).* Petru Vodă Rareş întăreşte nepoţilor lui Ion Măcău satul Bogdăneşti pe Siret, cumpărat de la urmaşii lui Pojar.

Iară suret de pe un ispisoc sărbesc tij de la Petru Vodă de întăritură pe cel dintăi din leat 7084...

Precum au întărit a lor sale adevărate slugi Soţu şi frăţini-său lui Dragoş şi lui Drăghilă şi lui Teliagă şi surorii lor Duşcăi, nepoţi lui Ion Măcău, iarăş din deosebită milă iam întărit întranostru pământ al Moldovii, pe a sa driaptă ocină cau cumpărat tatăsău Ion Măcău de la Crăciun şi de la fratesău Ion Crăciun şi de la sora lor Tudora, nepoţii Petrei lui Pojar dreptu 230 zloţi tătărăşti, precum mai pre sus scrie, şi sau scris şi credinţa domnului Petru Vodă şi a preaiubiţilor noştri fii Iliaş şi Ştefan şi boerii...

leat 7084 msţa... 24.

Condica documente IX, 4, sub anno. Cf. doc. din 7048 Mart 10. Surete XVIII 194, căci la acesta e greşit cetită data.

Iată o încrângătură:

Ion Măcău (1537)
|
Măcău
|
Soțu, Dragoș, Drăghilă, Teleagă, Dușca

---

73. *7084 April 1 (1576)*, regeste. Pentru Muncel.

„Ispisoc de la Petru Vodă întăritor pe a treia parte din jumătate de sat, partea de mijloc și cu moară și cu a treia parte din poenile Muncelului, Muncelul rotund și Muncelul lung, lui Roman Iurașco drept 600 zloți tătărăști."

Din perilipsisul de acte ale Plotuneștilor. Cf. Surete ms. III, 200.

---

74. *7085. Noembre 8 (1576). Iași.* Petru Vodă întărește măn. Moldavița satele Mitești și Sărăcinești pe Siret luate în tărie de Eremia portarul Sucevei supt Ion Vodă cel Cumplit.

† Млстію бжію Іѡ Петрꙋ воевода. гспдрь земли молдавской. знаменито чиним нсим листом нашим. вьсѧм кто нанем възрит. или чтүчіи ꙋслы | шит. ѡж пріндоша прѣд нами. и пред ꙋсими нашимы молдавскимы болѣри мабник наш харитѡн егꙋмен. и съ вьсѣми братіами. еже прѣбиважщимі. въ мо | настир молдовицскои. идиже ест храм благовѣщенія прст чи влдчце наш бце и прснодвѣи Маріа. съ великое мартꙋріе. съ многы болѣри ѡт двор гспвми. и жаловали нам велико | жаловоу. рекꙋч. ере привиліе за дааніе что имали ѡт Алеѯандра воеводи. на село митещіи и на село съръчинецин ч о на Сирѣтѧ. и съ мании ꙋ Сирѣт. что то | ти селове вышписанним нами митещіи и съръчинещіи на Сирѣт и сь манном ꙋ сирѣт. кꙋпил стѣи монастир Алеѯандра воевод. ѿт Мьрінка кнѣгина Тꙋркꙋл соулжарѣ. | дочка Єримиѧ вистѣрника по минишествꙋ Єꙋлогіе. за една тисѧщ и два стѧ злати, татарских а тота привиліа възѣл его ѡт стаа монастир. Єрміа вывши Гетман. | когда был възѧл тотн селове при дни Иѡана воеводи. и недал им ничисом. и оуказали прѣд нами. един испсок. за дааніе що имали ѡт Алеѯандра воеводи | ино мы видѣвше их великое жалобꙋ съ великою мартꙋріе что нам жаловали и мартꙋрисили, съ болѣри ѡт двор гспдвми, прѣд

нами. таж мы съ нашимы иска | хом й ѡбрѣтохом. съ нашимы дшамы. ере сѹт ним правое ѡтнинѹ и даание. а мы також и ѿ нас дали й потврьдили есмы стѣи монастирю ѿ молдовица тоти | прѣдреченїи селове наимѣ Митеции. и Сърьчинецїи на Сирѣт и съ млини ѹ сирѣт. како да ест и ѿ нас. стѣи монастирю ѹрик. и съ въсем доходом. и непорѹшенѹ нико | лиже на вѣкы. а хотар тѣм вышеписанним. селове митеирїи и Сърьчинецїи. на Сирѣт. и съ млин ѹ Сирѣт. да ест ѿ ѹсих сторон постаромѹ хотар. исѹда из | вѣка ѡживали. а на то ест вѣра нашего гсдва вышеписанного Іѡ петра воеводі... и вѣра болр нашиχ. вѣра пана козма Мѹргѹ дворника нѣи дол земли. вѣра пана билъй | дворника горнѣи земли вѣра пана Андроника. и пана Гаврила пръкълабове хотинскых. вѣра пана юни. и пана щефѹла Голъи пръкълабове Немецкых. вѣра пана | брънзѣ и пана кондрѣ пръкълабове рѡманскиχ. вѣра пана Сълвилъ портарѣ соучавскаго. вѣра пана бѹчѹма и пана къмрзана пръкълабове ѡрχеискїи. вѣра пана варти | ка постелника. вѣра пана касина спътарѣ. вѣра пана Геѡргїе вистѣрника. вѣра пана Балика чашника вѣра пана Никѹла столника. вѣра пана бѡрчоула комиса. | и вѣра въсѣх болр наших молдавских великими и малимы а по нашим животѣ. кто бѹдет гсдрь ѿт дѣтїе нашиχ. или ѿт нашего рода. или пак бѹд кого бъ | изберет. гсдрьм быти нашеи земли мѡлдавстѣи. тот аби непорѹшел наше даанїе и потврьждение. али аби им дал и оукрѣпил. занѹже мы есмы им дал | и потврдил стѣи монастирю за что ест еи правое ѡтнинѹ. и даанїе а на болшїи крѣпост и потвръждение. тѣм оусим вишеписанним велѣли есмы нашемѹ | вѣрномѹ и почтеномѹ болѣринѹ панѹ Іѡнѹ Голъи логофетѹ писати и нашѹ печат завѣзати ксемѹ истинномѹ листѹ нашемоу. | писал. захарїа бръладѣнѹл ѹ ıасоχ. вл҃то ҂зпе. мсца. ноеврїе. и.

Cu mila lui Dumnezeu Іѡ Petru Voevod, domn ţării Moldaviei; înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-li-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveaneşti boiari rugătorul nostru *Hariton egumen şi cu toţi fraţii, care petrec în mănăstirea Moldaviţa, unde iaste hramul Bunei vestiri*

a Prea sfintei stăpânei noastre de Dumnezeu născătoare și pururea Fecioarei Mariia, cu mare mărturie cu mulți boiari de la curtea domniei meale și s'au jăluit cu mare jalobă, zicând cum privilegiile de daanie, ce le au avut de la Alexandru Vodă pe satul *Mitești și pe sat pe Sărăcinești* ce-s la Siret, și cu mori în Siret, care aceale sate mai sus scrise anume Miteștii și Sărăcineștii pe Siret și cu mori în Siret, le-a fost cumpărat Alexandru Vodă *de la Mariia cneaghinea Turcului sulger, fata Eremiei visternicului, pe călugărie Evloghie* drept una mie și doao sute zloți tătărăști. Iar aceale direase i le-au fost luat de la sfânta mănăstire *Eremia fost hatman, când i-au fost luat aceale sate pe vremea lui Ion Voevod și nu i le-a dat nici până acmu.* Și ne-a arătat înaintea noastră un ispisoc de daanie de la Alexandru Vodă. Deci noi văzănd a lor mare jalobă cu mare mărturie, ce ne-au arătat și au mărturisit cu boiari de la curtea domniei meale, înaintea noastră, așijdere și noi cu ai noștri (boiari) cercat-am și am aflat cu ale noastre suflete cum sânt lor direapte ocine și daanii; iar noi așijderea și de la noi am dat și am întărit înșine sfintei mănăstiri de la Moldavița ceale de mai sus zise sate anume Miteștii și Sărăcineștii pe Siret, și cu mori în Siret, ca să fie și de la noi sfintei mănăstiri uric și cu tot venitul și nerușuit niciodănăoară în veaci. Iar hotarul acelor de mai sus scrise sate Miteștii și Sărăcineștii, pe Siret, și cu mori în Siret, să fie despre toate laturile pe vechiul hotar, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Iω Petru Voevod, și credința boiarilor noștri, credința dumsale Cozma Murgu vornic țării de jos, credința dmsale Bilăe vornic țării de sus, credința dumsale Andonie și pan Gavril parcalabi de Hotin, credința dmsale Iane și pan Steful parcalabi de Neamț, credința dmsale Brânză și pan Condrea parcalabi de Roman, credința dumsale Slăvilă portar Sucevei, credința dmsale Bucium și pan Cămărzan parcalabi de Orhei, credința dmsale Vartic postelnic, credința dmsale Casin spatar, credința dmsle

Gheoghie visternic, credinţa dumsale Balica ceaşnic, credinţa dmsale Niculea stolnic, credinţa dmsale Borciul comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din copii noştri sau din al nostru rod, sau pe oricare alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu strice a noastră daanie şi întăritură, ci să le-o dea şi să întărească, căci că înşine le-am dat şi întărit sfintei mănăstiri, pentru căci îi iaste ei dreaptă ocină şi daanie. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios şi cinstit boiariu dmsale Ion Golăe logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această adevărată carte a noastră.

A scris Zaharia Bărlădeanul în Iaşi la anul 7085 luna Noembre 8.

Arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Pergament f. bine păstrat, pecetea legată cu şnur roş.

† Милостїю бжїю Іѡ Петрѫ воевода господар земли молдавскои. Cap de bou, stea, soare, lună.

In dos nota: Молдавица. Монастир. на село Митещїи и Сѫрѫчинещїи. на Сиретѣ ҂зпе. ноев. и.

— Lit C. Serafineşti 7085 Noem. 8 (1577) No. 4.

— Petre Voevod din leat 7085 Noem. 8 p. Miteşti şi Sărăcineşti pe Siretiu.

Văzut A. Guriţa.

---

75. *7085 Mai 9 (1577).* Zapis prin care Luca Sava vinde cu 110 zloţi părţile sale din Roşiori Cozmei din Bărboşi.

Zapis vechiu sârbesc tălmăcit de Ioniţă Stamate în Iaşi la anul 1816 Mart 30.

Eu Pătraşco biv părcălab, iată au venit înainte me Luca, feciorul Savii din Movileni şi şiau vândut partea sa de sat din Roşiori din al treile parte al cincea parte şi cu tot venitul, pe aceiaşi au vânduto Cozmei din Bărboşi drept 60 zloţi, carele Cozma i-au plătit denainte noastră; şi au fost Toma din Briţcani şi Hărco vătavul şi alţi mulţi oameni. Şi pentru aceasta iarăşi au venit Simion feciorul lui Baloş; şi iarăşi au vândut

una bucată dintracelaş sat de la Prona până în parte a Isăceştilor şi cu patru pământuri în ţarină drept 50 zloţi; pe care are săşi facă şi întărituri domneşti...

Academia Rom. ms 234, fila 12, cf. Surete ms. XLVI, 398.

---

76. *7085. Iulie 9 (1577) Iaşi.* **Petru Vodă Schiopul întăreşte împărţala de ţigani între Simion Popăscul şi Lupul.**

† Петръ воевода бжїю мл҃стїю гспдръ земли молдавскои. ѡж прїидоша прѣд нами и прѣд нашими болѣри. наши слꙋги. Симіѡн попъ | скоул бывшїи постелник. снъ гаврила попъскоула и лупоула бившїи тиж постелник. снъ Настасїа жени Гаврила Попъскоула. ѡт их доброи воли. | никим непожуждени. анипрiсиловани. и раздѣлилиi промеждо собою свои правїи холопи цигани. именим Радул | и жена его Параска. и снъ их Симиѡн. и Игнат и жена ег. мърїка. и карча. и пак | три дѣти. и досталос въ част лꙋпꙋла бившїи | постелник. снъ Настасїи. Игнат и жена ег Мърiнка. и карча и тиж три дѣти. а въ част симїѡн попъскоула бившїи тиж постелник | снъ Гаврила. попъскула. досталос Радꙋл и жена ег. параска. и снъ их Симїѡн. ино ми видѣвше их правое раздѣленїе | и лагодно междꙋ ними. а ми такождере и ѡт нас дали и потвръдили есмы им. тоти вишеречены холопи | цигани. како да ест им и ѡт нас неporушени. а приязнїе что имали и изгибшись ег тестъ Геѡргїе брат лупула. и пле | меник. Симїѡнꙋ попъскула. коли (се) жег Іѡн воевода ꙋ нас. протож ни да с не ꙋмишаетъ. пис ꙋ нас в Ясех ҂зпе. юл и. гспднъ казал.

Голъе вел логофет оучил и искал.

† дꙋмитрꙋ Гънскович писал.

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boïari, ale noastre slugi Simion Popăscul fost postelnic, fiiul lui Gavril Popăscul, şi Lupul fost iarăşi postelnic, fiiul Nastasiei, fămeaia lui Gavril Popăscul, dintru a lor vreare de nimeni siliţi nici asupriţi nici învăluiţi şi au împărţit între dânşii ai lor drepţi robi ţigani pe numea Radul şi fămeaia lui Parasca şi fiul lor Simion; şi Ignat şi fămeaia lui Măriica, şiCarcea şi iarăşi

trei copii; şi s'au cuvenit în partea Lupului fost postelnic, fiul Nastasiei, Ignat şi fămeia lui Măriica şi Carcea şi iarăşi trei copii; lui Simion Popăscul fost iarăşi postelnic s'a cuvenit Radul şi fămeia lui Părasca şi fiiul lor Simion. Deci noi văzând a lor direaptă împărţală şi împăciuire între ei; iar noi aşijderele şi de la noi am dat şi am întărit înşine lor cei de mai sus zişi robi ţigani, ca să le fie lor şi de la noi neruşeiţi; *iar privilegiile ce le-au avut le-au fost pierdut socrul lui Gheorghe, fratele Lupului şi seminţenie lui Simion Popăscul, când au ars Ion Voevod Iaşii.* Drept aceaia altul să nu se ameastece. Scris în Iaşi la anul 7085. Iulie 9.

Domnul a zis, Golăe marele logofăt a învăţat şi a iscălit.

+ Dumitru Gănscovici
a scris

Original hârtie; acta C. Crupenschi Iaşi. cf. Surete ms. XIV, 489. Pecete în ceară aplicată, căzută.

Arderea Iaşilor de Ion Vodă. De acest fapt vorbeşte cronicarul Ureche. Ion Potcoavă Creţul, zis de domnie Ion Vodă, a scos din scaun pe Petru Vodă Schiopul în 7085 Noembre 23 (1576). Şi zice cronica: „în al patrule an al domniei lui Petru Vodă, în anul 7085, un Ivan ce-i ziceau şi Potcoavă... şi după poticala lui Petre Vodă contra Cazacilor, oastea lui Petru Vodă a dat dosul şi izbânda a rămas la Cazaci. Deci au mers Cazacii *la Iaşi* de au apucat scaunul Potcoavă *Noembre 23.*" (Let I[2] 231).

Documentul nostru rectifică spusele cronicarului, care zice că Petru Vodă după alungarea lui Ion Vodă Potcoavă zis şi Creţul a venit în Iaşi şi s'a aşezat al doilea rând în scaun la 1 Ianuarie 7086 (Let I[2] 232). Faptul că la 9 Iulie 7085 dă acest document din Iaşi, arată că războaele cu Ion Creţul Vodă au fost mai sumare şi domnul şi-a recăpatat scaunul mai de vreme.

— *Neamul Popăscu.* Ispisocul nostru ne dă câteva lămuriri despre neamul Popăscul, în Arhondologia ţării din secl. XVI-a. Primul *Popăscul* amintit în drcumente e paharnicul lui *Petru Vodă Rareş cu* începere de la 1530, urmând în boerie lui *Felea ceaşnic.*

Despre acest Popăscul ceaşnic avem următoarele ştiri: *7038* (Gh. Coriolan „P. Rareş" 17); *7039* (Surete I, 101. Radu Roseti, „Bohotin" 47); *7040* (Surete I, 130); *7041* (Surete IX, 23, XVII 2); Uricar XVIII 185 (arhiva, Iaşi. II 177); Ispisoace I 1, 60) (N. Iorga Doc. V, 212, 388). *7043* (arh. ist. I, 1. 83 Ispisoace I, 1, 162) *7044* (Vick. Homor, 95) *7045* (Uricar XVII, 194); Surete XVIII, 192; ms. XXI, 134).

Stefan Vodă Lăcustă îl rădică la rangul de parcalab de Hotin în 7047, 7048, 7049 (Surete XVIII, 198, 287; I, 237) 7042. Cu revenirea în scaun de a doua oară a lui Petru Vodă Rareş, Popăscul e scos din

boerie, şi neamul său decade. E greu a spune din ce sat să fi fost acest Popăscul, rădicat în boerie între 1530—1540. Il cred a fi din Ureche şti, despre care vorbesc pe larg actele Coţofăneştilor (vezi Ispisoace şi Zapise în indice *supt nume*). El îşi împărţia moşia Urecheştii cu alţi 3 fraţi şi cumnaţi ai săi, căci moşia umbla pe 4 bătrâni: Scântee, Paţa, Mircea şi Popăscul (Isp. IV, 2, 154).

Un urmaş-nepot a primului ceaşnic — e comisul Popăscul din 7087 April 26, supt Petru Vodă Schiopul (Surete II 34). Dacă îl luăm pe acesta ca Vasile Popăscul al actului din 7129 Mart 28 (Ispisoace I, 2, 138), ar eşi aceşti urmaşi cu această încrângătură:

```
Popăscul din Urecheşti către 1500
Popăscul paharnic între 1530—1540
Gavril Popăscul către 1560
     = Nastasia
Vas. Popăscul comis către 1579 (cel bătrân), Simion post., Lupul post.
                                                                  către 1620
Iftime Popescul, Vasile Popescul din Munci, Ion Popescu zis Cojocarul
                                                      (din Urecheşti)
                                                                  către 1660
Sanda,           Ionaşco,   Varvara, fată          Gaftona, Tudosia, Maria
—Pătraşcu        =Tofan     =Zaharia
                 Vasilca, Ion
                 = T. Butnariu                                    către 1700
```

77. *7086 Mart 14 (1578)* regeste. Pentru Oteşti.

Ispisoc de la domnul Pătru Voevod, şi care arată că David şi sora lui Neaga, nepoţii lui Ivan, şi strănepoţii lui Straiomir şi neamurile lor Trifan şi fraţii lui Ioan şi Ignat şi surorile lor Mariica şi Frăsina, feciorii lui Stan, şi surorile lor Ghinda şi fraţii lor Macsin şi Ichim şi strănepoţii lor Ciurlan şi Ceucan şi Merlan fii lui Costin, şi nepoţii, fii Nastasăi surorii lui Costin, au vândut lui Bucium vornic din a patra parte de sat Oteşiii, a şăsa parte."

Din cartea de judecată din 1812 Mart 15. Acta Gh. Strat.

78. *7086. Iunie 20 (1578) Iaşi*. Petru Vodă întăreşte lui Ifrim şi fraţilor săi satul Gârbeşti şi 2 mori în Şacovăţ şi pe Veja.

† Петръ воевода бжїю мл͠стїю гсдръ земли мѡлдавскои. ѡж прїидоша прѣд нами и прѣд нашии | ми мѡлдавскими

болѣри. наши слуги Єфрем и сестра его Тудора и брат еи бантар и Сора и Тоадѣ | и журжа и Сава. оуси снве Никоарж. и жаловали нам съ великою жаловоу | и съ великою мартоуріѥ и соколними межїами. и съ болѣри ѡт двор гспдвми. рекѹчи ере при | вилїе купежною что имал ѡтец их.. никоарж сѡницж ѡт стараго Стеѳана воеводі на | село гръвецї на Шаковеца. и съ мѣстове ѡт млин. оу шаковеца. что бил куреж | иїе сѡтцу їх. Никоарж ѡницж сѡт пана Мирчу Лига. за два сто и петдесѣт злат татарских. и тиж | друг оурик что имал паки ѡцу их никоарж сѡницж. ѡт стараго Стеѳана воеводї. на | два мѣстѣх сѡт млини оу шаковецу. и една пасика где оупадает ѡ оустіе | вежа. оу шаковеца. паки що било емоу купленїе. сѡт ѡана пишко за сто двадесѣт злат | татарских. и хотар тѣм двѣ мѣстѣх за млин. на шаковец. и тота пасика що оу | падает ѡоустїе вежа оу шаковец ѡт оустїе вежа горѣ. а тоти вишписаних при | вилїе изгубила их андреика снъ журжа вику никоарж ѡницж. коли прилучила сѣ | един раз прїити до нас коли било Іѡан воевода тамо. и оузивалсѣ оу нас. таж идуси | къ своию дому пїан того да изгубила(ему) их съ една таистру турескаа. и съ тридесѣт | и шест злат татарских и исписок за мартоpїе что сѡни имали ѡт Іѡана воеводї ми | оурвахол его за неж сѡни били непоставлени. иншаа плѣмѣ бръбъницъ и бра | тїа его снове Сори и бантари. въ тот исписѡк. ѡт Іѡна воеводї. ми и съ ним болѣри. искахом и ѡбрѣтохом съ нашим дшами тиж дадохом им и оутвръ | дихом. како да ест им ѡт нас и съ въсем доходом. уси равно тѣх вишписаних селах. | а би держали. про що ест въсѣм ѡтнина и дѣдина. и ѡт внуци уси Нико арж ѡницѥ але бръбъницж и братїа его снове Сори. и бантару. | аби давал ѡ аспри. тѣм вишреченних. и ни да с не оумишает пред сила лис | том нашим.

пис у нас вато ҂зпѕ. юн к

гспднъ реч.

вел лог. уч. и искал.

✝ Лука.

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică a venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneaşti boiari, ale noastre slugi Efrem

şi sora lui Tudora şi fraţii săi Baitar şi Sora şi Toadea şi Jurj şi Sava, toţi ficiorii lui Nicoară. Oniţă, şi s'au jăluit noao cu mare jalobă şi cu mare mărturie şi cu megiaşi de prin prejur şi cu boiari de la Curtea domniei meale, zicând cum privilegiile de cumpărătură, ce le-a avut tatăl lor Nicoară Oniţă de la bătrânul Stefan Voevod pe satul Gărbeştii la Şacovăţ, şi cu locuri de moară în Şacovăţ, ce i-au fost de cumpărătură tatălui lor Nicoară Oniţă dela pan Mirciu Liga drept 250 zloţi tătărăşti, şi iarăşi alt uric ce l'a avut tot tatăl lor Nicoară Oniţă de la bătrânul Stefan Voevod, pe doao locuri de moară în Şacovăţ şi o prisacă, unde cade în gura Vejii în Şacovăţ, iarăşi ce i-a fost lui cumpărătură de la Paşco Oană drept 120 zloţi tătărăşti, şi hotarul celor două locuri de moară în Şacovăţ şi cea prisacă ce cade în gura Vejii în Şacovăţ, din gura Vejii în sus; iar cele de mai sus privilegii le-a pierdut lor Andrelca, fiul Jurjei, nepot lui Nicoară Oniţă, *când i s'a întâmplat o dată să vină la Iaşi, când a fost Ioan Vodă acolo, şi i s'au luat în Iaşi, căci ducându-se spre casa sa cam băut le-a fost pierdut cu o traistă turcească şi cu 36 zloţi tătărăşti.* Iar ispisocul de mărturie ce ei l'au avut de la Ioan Voevod noi i l'am rumpt, pentru aceia, căci ei n'au fost puşi pe cealaltă seminţenie a lui Bărbănţă şi fraţii săi, feciorii Sorei şi a lui Baitar cu acel ispisoc de la Ioan Voevod, Noi şi cu ai noştri boiari cercat-am şi am aflat cu ale noastre suflete, deci am dat şi am întărit ca să le fie lor de la noi şi cu toate veniturile, toate deplin cele de mai sus scrise sate, cum să le stăpânească, căci că le iaste tuturor ocină şi moşie şi sunt nepoţi toţi lui Nicoară Oniţă; iar Bărbănţa şi cu fraţii săi, feciorii Sorei şi a lui Baitar, ei să dea 800 aspri celor de mai sus zişi, şi altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre.

Domnul a zis. Scris în Iaşi la anul 7086 Iunie 20.
vel logofăt a învăţat şi a iscălit ✢ Luca

Hârtie. Pecetea în ceară roşie aplicată supt hârtie romboidală. Comunicat nouă de avocatul Mavrodin. Cf. Surete ms. XXXV. 82.

Asupra acestui ispisoc avem un suret al marelui Evloghie, pe care il dăm aici spre a şti felul cum traducea acest mare dascăl în slavonie (Surete ms. XXXV, 425):

„Suret de la Petru Vvd, leat 7086 Iulie 30 (sic).

Au venit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri Moldoveneşti Efrim şi sora lui Tudora, şi fraţii ei Băitar şi Sora şi Toader şi Giurge şi Sava, toţi nepoţi lui Nicoar Oniţ şi sau jăluit noî cu mari jalobă şi cu mare mărturie, de la megiaşii di pi împregur şi cu boiarii din curte domnii meale, zicându că aceaste direase de cumpărătură ce au avut tatul lor Nicoar Oniţ de la bătrânul Stefan Vodă pre *satul Gârbeştii pe Şacovăţ* cu loc de moară în Şacovăţ, čau fostu cumpărătură tatălui lor Necoar Oniţ de la Mirciu Liga drept 250 zloţi tătărăşti şi alt uric ce au avut tatul lor Nicoară Oniţ de la bătrânul Stefan Vodă pentru doaî locuri de moară in Şacovăţ, şi cu loc de prisacă, *unde cade în gura Vejii la Şacovăţ*, de la gura Vejii în sus, care aceale scrisori şi dresuri leau pierdut Andreica fečorul Giurgii, nepot lui Necoar Oniţ, *când sau tâmplat de au venit la Eş în zilele lui Ioan Vodă şi sau îmbătat la Eş; deci mărgându el la casa lui leau pierdut cu o traistă turcească şi cu 36 zloţi tătărăşti* şi ispisocul de mărturie *čau avut ei de la Ioan Vodă* noi lam ruptu pre dânsul, de vreame căci nau fost pus pe alte neamuri, pre Bărbânţă şi pe fraţii lui, feciorii Sorii şi Băitar, întracel ispisoc de la Ion Vodă. Pentru aceaia noi şi cu ai noştri boiari am cercat şi am aflat cu sufletele noastre şi am dat şi am întărit ca să fie lor şi cu tot venitul toţi în tocmala ačaia, ce scrie mai sus, ca să ţie cu dreptul toţi ocina şi moşie de vreme că sânt toţi nepoţi lui Necoar Oniţ. Iar Bărbânţa şi cu fraţii lui, feciori Sorii şi Baitar, ca să aibă a da 800 aspri celor zişi mai sus. Şi altul să nu se amestece peste carte noastră.

„Sau tălcuit în şcoala slovenească de Evloghie dascal.

In dos: Ispisoc de la Pătru Vodă pentru neşte sarcini ce sau pierdut". Cf.

---

79. *7086 Iunie 23 (1578)* Iaşi. Petru Vodă scrie carte la Andreica vatag în pricina datoriei de 800 aspri a lui Bărbănţă pentru Gărbeşti.

Петръ воевода, бжїю мастїю гспдръ земли молдавской, пишем слꙋзѣ нашемꙋ Андреика, | вътаг. даемо ти знати ере сѣ тѣгали прѣд нами Андреика и Петръ ватажи | и поп Алеѯа и дрꙋжина им съ бръбънце. и съ брати его съ шниц. и съ брати его | за едно ѿтинꙋ ѿт гръбещи про шни. им држжати. за шсми сот аспри. таж бръбънце и брати его | и Іѡниц и брати его шни сѣ имили како ави дали тот шсми сот аспри. оу рождество | христово. протож яко ꙋзриш сес лист наш. а ти съпотрѣи коли бꙋдет оу того днъ | а шни ави дали тоти пинѣзи без рич. многи. а до тог днъ ави држжали ѿтинꙋ а если. бꙋдꙋт дати пинѣзи. бꙋдꙋт соби възити ѿтинꙋ. и инак не чини. | гспднъ реч. пис у яс вато ҂зпѕ. іюн кг,

веа лѵг уч. —+ Тирѡн

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei, scriem slugii noastre Andreicăi vătag, dămu-ţi de ştire cum s'au părât înaintea noastră Andreica şi Petru vătaji şi pop Alexa şi soţu lui cu Bărbănţă şi cu fraţii săi, cu Oniţ şi cu fraţii săi pentru una ocină din Gărbeşti, ce ei o ţin pentru 800 aspri. Astfel Barbănţă şi fraţii săi şi Ioniţă şi fraţii săi, ei s'au apărat cum au dat acei 800 aspri la Naşterea Domnului, drept aceia cum vei vedea această carte a noastră, iar tu să le arăţi când va fi la acea zi, iar ei să dea acei bani fără multă vorbă; iar de la acea zi ei să-şi stăpânească ocina, iar dacă vor fi dat bani, ei îşi vor lua ocina, şi altfel să nu faci.

Scris în Iaşi la anul 7086 Iunie 23.

Domnul a zis. Marele logofăt a învăţat. —+ Tiron.

Original hârtie. Pecetea cu exerga: мастїю бжїю їѡ петръ воевода. гспдръ земли молдавской In dos nota: „carte gospod pe sârbie dată Andreicăi, de va da Bărbănţă cu fraţii lui şi cu Oniţă 800 aspri să lipsască din ocină". Cf. Surete ms. XXXV. 75.

80. *7086 Iunie 29 (1578) Iaşi.* **Petru Vodă întăreşte urmaşilor lui Nicoară Oniţ stăpânire pe moşiile Gârbeşti, Tungujei, dând câştig de causă şi lui Barbănţă cu ai săi ca corezeşi.**

Петръ воевода, бжїю мастїею ѓспдръ земли мшлдавскои. ѡж прїидоша пр'ѣд нами | и пр'ѣд нашими мшлдавскими бол'ѣри. наши сл8ги тоадѣ и жvржа и Сава | и сестра их Т8дора д'ѣти Никоарѫ ѡницъ. и пл'ѣменикове их Єфрим и Сора. | сестра их. и бантар. 8си синове Никоарѫ ѡницѫ и т'ѣгалис'ѣ със бръбъицѫ. | и съ братїѥм его. д'ѣти сивели Сори радї село Гръбецїи и село Т8нг8жїи. и съ млин | и една букат землю. ѡт късковци. и половина ѡт пол'ѣна монастир'ѣ | половина ѡткъ Шаковъцv. что било им. купежно ѡт попа Дvмитрv | ѡт Сvчав. рекоч аж ест им ѡтниі8 и дѣдини8. ꙗкож вишреченних. и ест им д'ѣд Никоарѫ ѡницѫ. ꙗкож тим. таж ѡни еще не ѡтмета лист | ѡт них. како не сvт им пл'ѣменикоже. ниж н'ѣсты им ѡтнина. и дѣдинча. | аниv сами казали пр'ѣд нами. аж сvт им пл'ѣмѧ. и ест ѡтнина. и дѣдини | на. ꙗкож им въ т'ѣх вишреченних селах. а поу коли било при дни ста | раг Петра воеводї а попа дvмитрv ѡт С8чав'ѣ дос'ѣгнvл их съ едни 8рик. и | възѣл им т'ѣх селах. ѡни не хот'ѣли сvставити соби ѡтнина. | а н8 дали ем8 см злат татарских. и ск8пили соби ѡтнина. а Бръбъи | цѫ и братїѥм д'ѣти Сори нехот'ѣли тогди давати пин'ѣзи | на потож а би заплатили. таж ѡни нехvт'ѣли поставити. v тот испи | сок ѡт Петра воеводї, ино ми и съ нашими бол'ѣри искахом и ѡбр'ѣто | хом съ нашими дшами. аж ест им ѡтнин8. ꙗкож и тим. и да | дохом им и оутвръдихом како да ест им въс'ѣм равно въ т'ѣх селах, и да | имают им вратити ѡ аспри, исъ въсеи доходом. и ни да с не v | мишает.

Пис v ꙗс вато ≁зпз Іон кѳ.

Гспдинъ реч. ≁ лvкоч

вел лог. vч.

Petru Voevod cu miia lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari ale noastre slugi Toader şi Jurja şi Sava şi sora lor Tudora feciorii lui Nicoară Oniţă şi seminţeniile lor Efrim şi Sora sora lor şi Baitar, toţii fii lui Nicoară Oniţă, şi s'au pârât cu

Bărbănţa şi cu fraţii săi, copii fiului Sorei pentru *satul Gărbeştii şi satul Tungujei* şi cu moară şi cu o bucată de pământ din Căscoeşti şi jumătate din poiana Mânăstfrii, jumătate despre Şacovăţ, ce le-a fost lor cumpărătură de la popa Dumitru din Suceava; zicând cum le iaste lor ocină şi moşie ca şi celorlalţi de mai sus scrişi, şi le iaste lor moş Nicoară Oniţă ca şi lor. Astfel ei încă au aruncat cartea de la dânşii, cumcă nu le sunt seminţenie nici nu le iaste lor ocină şi moşie. Iar ei singuri au arătat înaintea noastră cum le sunt lor seminţenie şi le iaste ocină şi moşie ca şi lor în cele de mai sus zise sate. Iar când apoi a fost în zilele bătrânului Petru Voevod, iară popa Dumitru din Suceava i-au răpus pre ei cu un uric şi le-au fost luat lor ceale sate. Ei atunci n'au vrut să le rămâe lor ocină, ci le-a dat 240 zloţi tătărăşti şi au scumpărat singuri ocina, iară Bărbănţă şi cu fraţii săi, copii Sorei, n'au vrut atunci să iea bani la aceasta nici să plătească; astfel ei n'au vrut să-i pue în ceal ispisoc de la Pătru Voevod. Deci noi văzând şi cu ai noştri boiari cercat-am şi am aflat cu sufletele noastre cum le iaste lor ocină şi moşie ca şi acestuia, şi le-am dat şi le-am întărit cum să le fie tuturor deopotrivă în ceale sale, şi să aibă a le întoarce 800 aspri, şi cu toate veniturile, şi altul să nu se ameastece.

Domnul a zis. Scris în Iaşi la anul 7086 Iunie 29.
vel logofăt a învăţat. Lucaci.

Original hârtie. Acta avocat Mavrodi; Cf. Surete ms. XXXV, 57. Despre Nicoară Oniţă avem suretul ispisocului lui Stefan cel Mare din 6991 Aug. 14 (1483), publicat mai sus (Surete XVIII pg. 78), unde am dat şi o încrăngătură de urmaşi ai lui Nicoară Oniţă.

---

81. *7086 Iulie 12 (1578) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte diacului Stefan cumpărăturile făcute în Zăvoiani — jumătatea din sus — cu 780 zloţi de la strănepoţii Marinei.

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei; iată au venit înaintea noastră Ursu şi sora lui Odochia şi Chelsiia, feciorii Salomiei, nepoţi lui

Florea, strănepoţi Marenii, de a lor bună voe de nime siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor diréaptă ocină şi moşie din direase de împărţală ce au avut străbuna lor Marina de la tînărul Stefan Voevd din giumătate de sat de Zăvoiani din partea de sus *giumătate* şi cu moară; aceaia au vândut-o slugii noastre lui Stefan diiacul pentru 200 zloţi tătărăşti. Şi au stătut sluga noastră Stefan diacul şi au plătit deplin acei 200 zloţi înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri.

Şi iarăşi au venit înaintea noastră Gorghi şi fratele său Toader şi surorile lor Nastasia i Voica i Anuşca, feciorii Costei, nepoţi lui Micotă, strănepoţi tij Mărinii, de a lor bună voe şi au vândut a lor direaptă ocină şi moşie din acelaş de mai sus scris sat şi uric din giumătate de sat din Zavoiani din partea cea din sus giumatate *a treia parte*, aceaiaşi au vàndut-o iarăşi slugii noastre lui Stefan diiac pentru 340 zloţi tătărăşti şi au stătut sluga noastră Stefan diacul şi au plătit toţi deplin acei 340 zloţi înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri.

Şi iarăşi au venit înaintea noastră Crăstina fata lui Sacotă, nepoată tij Marinei, de a ei bună voe de nimeni silită şi au vândut a ei dreaptă ocină şi moşie tot din acea de mai sus scrisă giumătate de sat şi uric din giumatate de sat *a doua parte*; aceia au vândut iarăşi slugii noastre lui Stefan diacul drept 240 zloţi tătărăşti; şi au stătut sluga noastră Stefan diacul şi au plătit toţi deplin acei mai sus scrişi 240 zloţi tătărăşti înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri. Deci să le fie lor întăritură de la noi cu tot venitul. Scris în Eşi la anul 7086 Iuli 12.

Domnul a zis. Marele logofăt a învăţat.

Pecetea domnească desprinsă |

„Tălmăcit de pe cel sărbesc de Ioan Vladovici paharnic.

Cf. Surete ms. XLII, 14 b. — Iată mersul proprietăţii în *Zăvoiani:*

<table>
<tr><td rowspan="6">½ din jos x</td><td colspan="8">½ din sus Mărina 1520</td></tr>
<tr><td>Florea,</td><td colspan="5">Micotă,</td><td colspan="2">Sacotă</td></tr>
<tr><td>Salomia,</td><td colspan="5">Costea,</td><td colspan="2">Crăstina</td></tr>
<tr><td rowspan="2">½ din ½ de sus Ursu, Odokia, Chelsia vând cu 200 zloți</td><td>Anușca</td><td>Volca</td><td>Nastasia</td><td>Toader</td><td>Gheorghe</td><td rowspan="2">vinde 2 părți cu 240 zloți</td><td rowspan="3">x nevândută</td></tr>
<tr><td colspan="5">vând cu 340 zloți</td></tr>
<tr><td colspan="7">Stefan diacul, care cumpără cu 780 zloți</td></tr>
</table>

82. *7086 August 9 (1578).* Pe un Tetraevanghel, scris în măn. Bistrița.

† сыи тетроивангел сътвори и ѡкова поп | глига ѡт камен и съпрѫжница свое ѵвдокиѧ | да бѫдет им вѣчна памѧт и бѫдет сниѡв им васїлие | и бѫдет непродав. аще. кто покѹсит сѧ про | дати без повелѣнїа им. и своим род. или ино племе | ник да бѫдет проклѧт ѡт ба и ѡт всѣх стых. гѫ | не продал ю нѫ четет въ нем. и млите ба за их | дше коего еста сътворил. влто ҂зпѕ | мсца авгѹст ѳ дни. при дни Петра воевода. и при митрополит кир Анастасїе Сѵчавскаго | град. и при їгѹменѣ ѳеѡдосїе бистрическаго Мона | стир.

Сѧи тетроевгль писа много грѣшнии. стефан попѵ Глига.

Acest Tetraevanghel l'a făcut și ferecat popa Gligă din Piatra și cu soțul său Evdochia, să le fie lor vecĭnică pomenire și să fie și fiului lor Vasilie și să nu se vânză; iară cine s'ar ispiti să-l vânză fără voea lor și a copilului lor, sau alt neam să fie procleat de Dumnezeu; și de toți sfinții, nici să-l vânză, ci să se citească pre dânsul și să rugați pre Dumnezeu pentru sufletele lor, care l'au fost făcut la anul 7086 luna August 9 zile; *în zilele lui Petru Voevod*, și în zilele Mitropolitului Anastasie al cetății Sucevei, și în zilele egumenului Teodosie al mânăstirei Bistriței.

Acest Tetraevanghel l'a scris mult greșitul Stefan popei Gligăi.

După un decalc făcut de păr. Ion Antonovici, azi Episcopul Iacob al Huşilor, care l'a publicat în a sa lucrare „Mănăstirea Floreştii Bucureşti 1916 pg. 106 cu înlăturarea ultimului rând, care spune că *l'a scris Stefan pentru popa Gliga din Piatra*". Cf. Surete ms. XLIV 937. Tetraevanghelul a fost scris în mănăstirea Bistriţei, de către călugărul Ştefan, căci numai aşa ne explicăm de ce s'a pus şi *egumenul Bistriţei Teodosie.*

---

83. *7087 Oct. 6 (1578)*, regeste. Pentru Oteşti.

Ispisoc de la domnul Pătru Voevod că Dumitru ficiorul lui Stănilă au vândut lui Bucium vornic toată partea din Oteşti care este cuprinsă şi la ispisocul lui Iancu Vodă.

(După carte de judecată din 1822 Mart 15). Acta Gh. Strat.

---

84. *7087 April 5 (1579) Iaşi*, regeste. Pentru Strâmbii, pe Cracău.

Petru Vodă întăreşte vânzarea ce Mărica fata lui Drăghici visternicul, nepoata lui Stârcea, strănepoata lui Dragoş, răstrănepoata lui Dragomir, pe ispisoacele ce le-a avut de la Ilie şi Stefan, răstrămoşul lor Dragomir, şi din dires ce l'a avut Dragoş de la Stefan Vodă cel bătrân, ce o face în moşia Strâmbii pe Cracău lui Ilea jitnicer cu 1000 zloţi tătărăşti.

Acta d-na Antoniu, Piatra. Cf. Surete ms. XLVI, 18.

---

85 *7087 April 8 (1579) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte Lucăi şi soţiei sale Drăgălina cumpărăturile făcute la Pungeşti de la Irina Gărcin cu 100 zloţi.

Млстїю бжїю Иѡ Петръ воевода гспдръ земли Мѡлдавкои. знаменито чиним иссим листом нашим. въсам кто на нем възрит или чтоучи его ѹслишит. оже прїидоша прѣд | нами и прѣд ѹсими нашими болѣри. слѹга наш лѹка и жена его дрѫгълина ѹмлите нас и просите себѣ ѿт нас потвръждение. на своих правое ѡтнинѹ викѹпле | ние на едно мѣсто ѡт пасикѹ и съ садове ѹ хотар село пѹнжещим на потока ѡпришова. ѡт рѣкѹ кръницѹ до приходище. що тое выше | писанное. мѣсто ѡт пасико ѹ хотар пѹнжещим. на потока Ѿ-

шпришова. ѿт рѣкꙋ кръницй до приходница и съ садове шни себѣ кꙋпил ѿт Єрина дочка Гръчинꙋла за сто злат татарских. еще при дни покоинаго прѣднаго Петра воеводи. и имали написок за кꙋпежно ѿт прѣднаго Петра воеводи | на тотже мѣсто ѿт пасикꙋ. ино мы съ нашими болѣри. искахом и ѡбрѣтохом. съ нашими дшами аж ест им правая ѿтнинꙋ викꙋпленїе. а мы | тако ж дирп дадохом и ꙋтврьдихом слꙋзѣ нашемꙋ Лꙋка. и жени его дръгълини. тое въсе вышеписанное мѣсто ѿт пасика що ꙋ хотар | село пꙋнижещии и съ садове, на потока шпринова ѿт рѣко кръници до приходницꙋ | иесим нашим знаменитом листом. како да ест им | и ѿт нас оурик и ѿтнинꙋ и викꙋпленїе и съ въсем доходом. им и дѣтим им. и ꙋнꙋчатом и прѣꙋноучатом и працюрѣтом и въсемꙋ роди их. | кто сѧ им изберет наиближнїи непорꙋшенно николиже на вѣки. а на то ест вѣра нашего гспдва вышеписаннаго Iѡ петра воеводи. и вѣра болѣр | наших. вѣра пана козми мꙋргꙋ дворника долнѣи земли. вѣра пана вилъи дворника горнѣи земли. вѣра пана юрашко вартиковича. и вѣра пана [Iѡна] пръкалабове хотинских. вѣра пана бръизѣ и пана кондрѣ пръкалабове немецких. вѣра пана штефꙋла голъи и пана Мꙋргꙋ пръкалабове Романских. вѣра пана балика портарѣ сꙋчавскаго. вѣра пана тани постелника. вѣра пана Пожога спътарѣ. вѣра пана | строича вистерника. вѣра пана вꙋртѣ чашника. вѣра пана кокора столника. вѣра пана попъскꙋла комиса. и вѣра въсѣх болѣр наших | молдавских великих и малих. а по нашим животѣ кто бꙋдет гспдръ ѿт дѣтїе наших или ѿт нашего родꙋ. или пак бꙋд кого бъ изберет | гспдрем быте нашеи земли молдавстѣи тот бы непорꙋшил нашего даанїе и потвръждение але аби им дал и ꙋкрѣпил. занꙋж есмы | им дал и потврьдил за що ест им правое ѿтнинꙋ и викꙋпленїе. а на бꙋлшїи крѣпост и потвръждение. оусим-ѳѣм вышеписанием | велѣли есмы нашемꙋ вѣрномꙋ почтенномꙋ болѣринꙋ пана Геѡргїе великомꙋ логофетꙋ писати и наша печат завѣзати | ксемоу истинномꙋ листоу нашемоу. писал захарїа бръиъдѣнꙋл ꙋ ꙗсѡх. влто ҂зпз мсца априлїе и дни.

Cu mila lui Dumnezeu Iѡ Petru Voevod, domn țării Moldovei; știre facem cu această carte a noastră tuturor, cui pre dânsa vor căta sau cetindu-i-se o vor

auzi; adică au venit înaintea noastră și înaintea tuturor a lor noștri boiari, sluga noastră Luca și femeia lui Drăgălina, rugatu-s'au noao și au cerut înșiși de la noi întăritură pe a lor direaptă ocină cumpărătură *pe un loc de prisacă și cu livezi în hotarul satului Pungești la apa Oprișei, din apa fântânei la prihodiște,* care cel mai de sus scris loc de prisacă în hotarul Pungeștilor pe apa Oprișei, din părăul fântânei la prihodiște și cu livezi singuri ei l'au fost cumpărat de la Erina fata Gărcinului drept 100 zloți tătărăști, încă din zilele răposatului înaintașului nostru Petru Voevod, și au și avut ispisoc de cumpărătură de la înaintașul Petru Voevod pe același loc de prisacă. Deci noi cu ai noștri boiari cercat-am și am aflat cu ale noastre suflete, cum le iaste lor direaptă ocină cumpărătură, iar noi așijdere le-am dat și am întărit slugii noastre Lucăi și femeii sale Drăgălinei, acel de mai sus scris loc de prisacă ce-i în hotarul satului Pungești și cu livezi la apa Oprișei din părăul fântânei la prihodiște cu această înștiințată a noastră carte, ca să le fie lor și de la noi uric și ocină și cumpărătură și cu tot venitul, lor și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților și împrăștiaților și la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape nerușeit niciodănăoară în veaci. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă, Iω Petru Voevod și credința boiarilor noștri, credința dumsale Cozma Murgu vornic țării de jos, credința dumsale Bilăe vornic țării de sus, credința dmsale Iurașco Varticovici, credința dumsale (Ioan) pai calabi de Hotin, credința dmsale Brânză și pan Condrea părcalabi de Neamț, credința dumsale Șteful Golăe și pan Murgu parcalabi de Roman, credința dmsale Balica portar de Suceava, credința dumsale Iane postelnic, credința dmsale Pojog spatar, credința dmsale Stroici visternic, credința dmsale Burtea ceașnic, credința dmsale Popăscul comis, și credința tuturor boiarilor noștri moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn din copii noștri sau din al nostru neam, sau pe ori care alalt Dumnezeu îl va aleage

să fie domn în a noastră țară a Moldaviei, acela să nu le strice a noastră daanie și întăritură, ci să le dea și să le întărească, căci că înșine le am dat și le-am întărit, pentru căci le iaste lor direaptă ocină și cumpărătură. Iar spre mai mare tărie și puteare la tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios și cinstit boiariu dumsale Gheorghie marelui logofăt, să scrie și a noastră peceate să o leage la această adevărată carte a noastră. A scris Zaharia Bârlădeanul în Iași la anul 7087 luna Aprilie 8 zile.

Pergament; arhiva Marcopol, Pungești, Vaslui. Cf. Condica doc. XIV, 8. Surete ms. XLII, 432. Suretul aceluiaș document se găsește în Condica Pungeștilor pg. 231. „Acest suret iam tălmăcit de pe cel adevărat sârbesc din cuvânt în cuvânt eu Vasile Cartul diiac la anul 1797 Iunie 12.

---

86. *7087 Mai 28 (1579) Iași.* Petru Vodă Schiopul întărește aprodului Grigore Gavrilovici, satul Criva pe Prut cumpărat cu 800 zloți de la Crăciun Buciațki.

Милостїю мы бжїю Iѡ Петрь воевода, гспдрь земли молдавскои. знаменито чиним исим листом нашим вьсѣм кто нанем вьзрит или чточи его ѹслышит. ѡж прїиде | прѣд нами и прѣд ѹсими нашими молдавскими болѣри великими и малими, слѹга наш кржчѹн бѹчацскїи снь бѹчацскїи Цефѹл ѹнѹк бѹчацкомѹ. прѣѹноук козмы | шандровича. и накоша вистїiарника. по его доброи воли никым непонѹжден. аниприсилован. и продал его правою ѡтчинѹ и дѣдинѹ. ѡт своего правого ѹрика. ѡт ѹрика | за потврьжденїе. что имал ѡтец его бѹчацскїи. ѡт алеѯандрь воевода. и исприви́лїе за раздѣленїе што имали прѣдковѣ их ѡт старого Стефана воеводи. половина | село ѡт крива на Прѹтѣ. але половина ѡтк поле и ѵ болото что есть на рыбѹ. та продала слѹзи нашемѹ глигорїю Гаврилович, за ѡсим сѡт злат татарскых. и вьстал | сѧ слѹга наш Григорїе апрод. и заплатил ѹси исполна тїи вышеписаннїи пинѣѕи. ѡ злат татарскых. оу рѹки кржчѹн бѹчацскїи. снь цефѹла. бѹчацкїи. прѣ | оунѹк кѡзмы Сандровича и накоша Бѹчацскїи. прѣд нами и прѣд нашими болѣри. Ино мы видѣвше их добро волнїи токмеж и полною заплатѵ. а мы тако | ждере дали и потврьдили слѹзи нашемѹ григорїю апрод тота

половина села ѡт крива на прѹтѣ. але половина ѡткъ поле ѝ 8 болото что ест на рив8. како да ест емоу | ѡт нас 8рикѝ ѡтнина. съ въсем доходом ем8 и дѣтем его и 8ночатом его. и прѣоуночатом и прѣщ8рѣтом его и въсем8 род8 его кто са ем8 изберет наиближнїи непор8 | шенно николиже на вѣки. а хотар тои прѣдреченнои половина село ѡт крива на прѹтѣ. але половина ѡт поле. да ест ѡт въсего хотарѣ половина. и 8 болото | что ест на рив8. ã ѡн иниих стороны постаром8 хотароу. пок8да извѣка ѡживали. а на то ест вѣра нашего гспдва вышеписанного мы. Петра воеводи. | й вѣра болѣров наших. вѣра пана козмы м8рг8 дворника. вѣра пана билъи дворника. вѣра пана вартика и пана Іѡна пръкалабы. хотинских. вѣра пана бржн | 8ѣ и пана Щеф8ла Голъи пръкалаби нѣмецких. вѣра пана Петрѣ и пана голъіаш пръкалаби новградскы. вѣра пана валика. портарѣ с8чавскїи. вѣра пана іани постелника. вѣра пана Пожога спътарѣ. вѣра пана Стронч вистїарника. вѣра пана боурти чашника. вѣра пана кокора столника. вѣра пана попъскоула комиса. й вѣра въсѣх болѣров наших молдавских великих и малих. ã по нашем8 живот8 кого богь изберет быти гспдръ нашеи земли молдавскои. ѡт дѣтеи наших. или ѡт сърodства нашего. или пак в8д кого въ изберет. тот бы ем8 непор8шил нашего даанїа и потръжденїа. але абы ем8 | дали и оутвръждали понеже есмы ем8 дали и потвръдили. почто ест ем8 правая ѡтнина. и вик8пленїа іроже ѡн соби к8пил за свои правїи и пито | мїи пинѣзи. ã на болшей крѣпости и потвръжденїа том8 въсем8 вышеписанном8. велѣли есми. нашем8 вѣрном8 пан8 Гиѡргїю логофет8 писати и наш8 печат завѣзати кьсемоу истинном8 лист8 нашемоу. писал юрашко билавич. оу іасох. вльто ҂зпз. Маа. кв.

Cu mila lui Dumnezeu noi Iω Petru Voevod, domn ţării Moldaviei; înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor, cari pre dânsa vor căta sau cetindu-li-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari a mari şi mici, sluga noastră *Crăciun Buciaţchi, fiul Stefului Buciaţki, nepot lui Buciaţki, strănepot Cozmei Şandrovici şi lui Iacoş visternicul,* de a sa bună vreare de nimeni silit nici învăluit şi a vândut a sa dreaptă o-

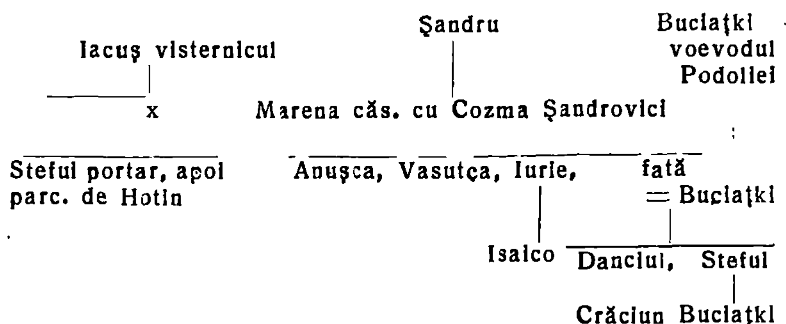
cină şi moşie din al său drept uric, din uricul de întărire ce l'a avut părintele său Buceaţki de la Alexandru Voevod, şi dreasele de împărţală ce le au avut înaintaşii săi de la bătrânul Stefan Voevod, jumătate sat din *Criva pe Prut*, însă jumătate din câmpie şi din balta, ce iaste cu peşte; acelea le-a vândut slugii noastre lui Gligorie Gavrilovici, drept opt sute zloţi tătărăşti. Şi s'a sculat sluga noastră Gligorie aprod şi a plătit toţi deplin acei de mai sus scrişi bani 800 zloţi tătărăşti în mânule lui Crâciun Buciaţki, fiul Stefului Buceaţki, strănepot Cozmei Şandrovici şi lui Iacoş visternicul, înaintea noastră şi înainte a lor noştri boeri. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată, iar noi aşijdere am dat şi am întărit slugii noastre lui Gligore aprod acea jumătate sat din Criva, pe Prut, însă jumătate din câmpie şi din baltă ce iaste cu peşte, ca să-i fie lui de la noi uric şi ocină cu toate veniturile, lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape neruşeit nici o odănăoară în veaci. Iar hotarul celei de mai sus zise jumătate sat din Criva la Prut, însă jumătate din cămp să fie din spre tot hotarul jumătate, şi din balta cea cu peaşte; iar din spre alte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru Voevod şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Cozma Murgul dvornic, credinţa dmsale Bilăe dvornic, credinţa dmsale Vartic şi pan Ioan parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Brânză şi pan Steful Golăe parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Petrea şi pan Golăiaş parcalabi de Roman, credinţa dmsale Balica portar Sucevei, credinţa dmsale Iane postelnicul, credinţa dmsale Pojog spatar, credinţa dmsale Stroici visternicul, credinţa dmsale Burtea ceaşnic, credinţa dmsale Cocora stolnic, credinţa dmsale Popăscul comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă căruia Dzeu îl va alege să fie domn ţării noastre a Moldaviei din copii noştri sau din rodul nostru, sau ori care alalt îl

va alege Dumnezeu acela să nu-i strice a noastră daanie şi întăritură, ci mai vârtos să-i dea şi să-i întărească, căci că îi iaste lui dreaptă ocină şi cumpărătură, şi că singur a cumpărat cu ai săi drepţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus, poruncit-am înşine la al nostru credincios boiariu Gheorghie logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage către această adevărată carte a noastră. A scris Iuraşco Bilavici, în Iaşi la anul 7087 Mai 2.

Acad. Rom. pecete 284; donaţiunea Paul Gore din Chişinău. Pecete mare legată cu şnur roş şi verde. Se citeşte exerga; милостїю божїю Iw Петрѫ воевода, господар земли молдавскои. Cap de bou. Cf. Surete ms. XLIII 291.

— *Criva* = Strâmba, nu mai este azi moşie pe Prut.

— *Buciaţki.* Un Mihail Buciaţki se găseşte voevod al Podoliei; sigur că un neam al acelui Buciaţki, a venit şi s'a înrudit cu neamul lui Cozma Şandrovici, şi al lui Iacuş visternicul. Urmând arătările uricilor lui Stefan Vodă cel Mare despre neamul Buceaţki, am întocmi această încrângătură:

Cf. Ioan Bogdan DStef I 208, 241; II 230; 297 |

---

87. *7087 Iuli 15 (1579) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte fiilor Eremiei stăpânire pe a 6-a parte din Băloşeşti, cumpărată de tatăl lor cu 130 zloţi de la Cozma biv camaraş.

† Петрѫ воевода. бжїю мастїю гсподрѫ земли молдавскои. wж прїиде пред нами. и пред нашими болѣри | козма бив камараш по ег доброволи, никим непоноужден. а ни присилован и мартѵрисил прѣд нами | а ж прѣжде wт сїа врѣме. продал шестаа част своа. wт село wт балосеши брат8 своем8 Єремїи | за сто и тридесѣт злат татарских. и заплатил ем8

тогди усн пйнѣзи. рл. злат. тѣмже да ест | дѣтим Єремін тота шестаа част ѿт село ѿт Болочещи. и ѿт нас съ въсем доходом. ни да с не умишает.

гспднъ казал. пис у іас вато ҂зпз юл її

вел логофет учил и искал.

+ думитрꙋ пис

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari *Cozma biv camaraș*, de a lui bună voe de nimene silit nici asuprit și au mărturisit înaintea noastră cum mai înainte de această vreame... a fost vândut a șasa a sa parte din sat din Balosești fratelui său Eremia drept 130 zloți tătărăști; și i a plătit lui atunci toți banii 130 zloți; pentru aceia să fie copiilor Eremiei acea a șasa parte din sat din Bolocești *(sic)* și de la noi cu toate veniturile. Altul să nu se ameastece.

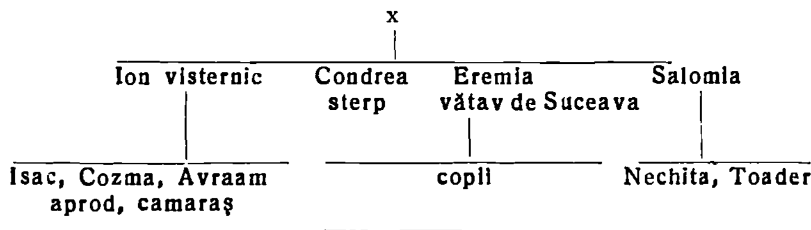
Scris în Iași la anul 7087 Iulie 15.

Domnul a arătat.

Marele logofăt a învățat și a iscălit.

+ Dumitru a scris.

Original hârtie; pecetea lipită cu ceară roșie supt hârtie romboidală desprinsă. Cf. Condica doc. XIV, 7; Surete ms. XLII 189 b. Pentru înțelesul acestui ispisoc să se alătureze cuprinsul ispisocului din 7078 Iunie 20, de la Bogdan Vodă „іж прѣжде ѿт сїи врѣме = „înainte de acestă vreame“, la care se referă mărturia Cozmei camarașului. Iată înrudirea vechilor stăpâni din Bălosești.

'88. *7087 August 7 (1579)* regeste. Pentru Rujavinți, la Hotin, moșie Cuzască.

...„Ispisoc ce nu i se cunoaște de la care domn iaste, lipsindu-i o parte, cu cuprindere că au dat și au întărit slugii sale (lipsă) din ǧumătate sat de Ruja-

vinţi, ğumătate, ce şi-a fost cumpărat-o el de la (lipsă), fećorii lui Alexa; nepoţii Rujavinţului."

Din opisul de acte înfăţoşate comitetului rândult pentru cercetarea moşiilor din ţinut Hotinului, hârtii prezentate de ban. Arghire Cuza în 1810 Mart 11 pentru următoarele moşii Cuzeşti: *Voloşcovul* (cu 11 hârtii); *Costeştii* (cu 16 hârtii) *Buticul* (cu 6 hârtii), *Căpotenii* (cu 4 hârtii), *Rujavinţii* (cu 25 hârtii), *Măndăcăuţii* (cu 9 hârtii), *Solonînca* (cu 15 hârtii), *Burlăneşti* (cu 9 hârtii), *Cristeştii* (cu 17 hârtii), *Suhăceni* (cu 17 hârtii), *Voiticăuţi* (cu 10 hârtii), *Şişcăuţii* (cu 9 scrisori); deci peste tot 148 documente. Cf. Surete ms. VI, 538.

---

89. *7087 Aug. 8 (1579) Iaşi.* Petru Vodă dărueşte satul domnesc Mănăileşti pe Bistriţa la 5 oşteni, cari au dat domniei 3 cai.

Пѫтрꙋ воевода. бжїю мастїю гспдрѫ земли молдавскои. ѡж гспдвами. дадох и помиловах наши слꙋги хилип. и Михѫил. и Тоадер и крѫчюн и иле сѫ едно село наимѣ мѫнѫилещїи ꙋ влост бакови. повиш влѫсинещи. меже Бистрице. почто дал гспдвами чтое четири кони. али тѫкмо сѫ трихже. а аще дадот маи болше ѡт трихже. ѡт нне авг и да бꙋдет село гспдрскѫ. а кои бити им внꙋ пагꙋбꙋ иже бꙋдет токмꙋ трихже кони. ко сали пред нами авг. и како да ест им и ѡт нас.ѡтнно сѫ вѫсем доходом. и ни да се не ꙋмишает прѣд листом нашим.

Pătru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică domniia mea am dat şi am miluit pe ale noastre slugi, pe Hilip, şi pe Mihăil, şi pe Toader şi pe Crăciun şi pe Ile cu un sat anume *Mânăileştii în ţinutul Bacăului, mai în sus de Vlăsineşti, între Bistriţe*, căci că au fost dat domniei meale aceia patru cai, dar numai cu trei; şi de ar fi dat *mai* mult de cât trei de astăzi August 8 să le fie satul domnesc, şi de va fi lor vre o pagubă, aceia să le fie lor numai pentru trei cai, ce i-au fost dat înaintea noastră la 8 August; drept aceia să le fie lor şi de la noi ocină cu toate veniturile Şi altul să nu se ameastece înaintea cărţii noastre.

Din Condica Litenilor, acta C. Crupenschi Iaşi. Cf. Surete ms. XIV. 608. Textul slavon e modernizat de copiatorul Condicei.

Darea de cai. Cele 5 slugi domneşti Hilip, Mihăilă, Toader,

Crăciun și Ilea au apucat de au dat domniei 4 cai, cum le venise rechiziția. Ei însă până în ziua de 8 August dăduse numai *trei cai*. Vodă arată că pentru acei trei cai le-a fost dat satul domnesc Manăileşti pe Bistrița, numai dacă ar fi avut ei vre-o pagubă oare care mai mult; în alt caz trebuia să dea și cei de al patrulea cai. Se vede că cei 5 soldați au ajutat pe Vodă în luptele ce le-a avut în cursul anului 7035 cu Ion Vodă Crețul zis Potcoavă, care a dat mult de furcă lui Petru Vodă Şchiopul, și pentru ajutorul dat în cai le-a dat o moșie, lucru des obicinuit în țară pe atunci; sau în războiul cu Alexandru Crețul, fratele lui Ioan Potcoavă.

---

90. *7088 (1580)* regeste. Pentru țiganii vornicului Bilăe.

„Alt uric tij de la Pătru Voevod din leat 7084, precum au dat și au miluit pe al său cinstit și credincios boiariu, pe Bilăi ce au fost vel vornic cu doao salașe de țigani, anume *Crâstea* cu fămeaia sa și cu feciorii lor și Petre cu fămeaia sa și cu feciorii lor, pentru căci acei țigani au fost fugit în țara Leșască și i-au scos singur el din țara Leșască, când l'au miluit pre el Vodă și l'au pus staroste de Cernăuți, ca să-i fie lui robi în veaci."

Din izvodul de uriee și zapise sârbeşti ce l'au fost întocmit Axinte Uricarul în leat 7214 Octombre 12, pe cât le-a putut pricepe, ce scriu toate aceste urice și zapise pe țiganii dmsale logofetesei Pălădoae de la Valea Sacă. Cf. Surete ms. XXXII 478.

---

91. *7088 Sept. 21 (1579) Iași.* Petru Vodă Schiopul întărește lui Zaharia, cumpărătura ce a făcut cu 400 zloți în Ciutești pe Nărnova, la Iași, de la feciorii lui Toma Spancioc.

Мастїю бжїю Іѡ петръ воєвода. и гспдръ землн мѡлдавской. знаменито чиним нсим листом нашим въсѣм кто нанем възрит или чтучи его | ѹслишит. ѡж прїидош̾ѣ прѣд нами и прѣд нашими молдавскими болѣри велнкими и малими. Мжрина жена Томи спанчок | и съ дѣти своими. Іѡнашко. и братїж его никоарж и Андроник и сестра их костанда манка. дѣти томы | спанчок. и мжрени. по их доброю воли. никым непонѹжденни. анипрмсилованн и продали свою правою | ѡтинин и выкѹплеиїе родителе их. и исприви̾їе за коупежно что имал родители их тома | спанчокь. и Марина. ѡт богдана воєводи Алеѯандрович. половина село ѡт чѹтещи под бѹковиноу ѹ ѡбржшїи |·нърнавеи. что есть оу колости. ıаскои. та продали

слѹзѣ нашемѹ захарїа. за четиры сто злати татарскых. и въсталиеса слѹга наш захарїа и заплатил оуси исполно. тї і ѹ злат татарских | оу рукы тѣм въсѣм вышеписанным и тиж привилїе кѹпажно что имали ѡни еще дали ѹ рѹкы за | харїі прѣд намы и прѣд нашими болѣри. ино ми видѣвше их доброволнї і токмеж и полною за | платѹ. а ми такождере. и ѡт нас есми дали и подвръдили · слѹзѣ нашемѹ захарїа тотѹ поло | вина село ѡт чѹтеции под бѹковиноу ѹ ѡбръшїа нарнова. како да ест емѹ ѡт нас ѹрик и ѡтнина. съ въсам | доходом емѹ и дѣтемъ им и ѹнѹчатом им и праирѹрятомѹ их. и въсемѹ родѹ их кто сѣ емѹ из | берѣт наиближныи непорѹшенно николиже на вѣкы вѣчных. а хотар тои половина село ѡт чѹтеции | под бѹковинѹ оу ѡбръшїа нарнъва что ест оу волост ıаскои да ест ѡт въсего хотар половина. | а ѡт иниих сторонѹ да ест по старомѹ хотарѹ, покѹда из вѣка оживали. а на то ест вѣра нашего | гсдва вышеписаннаго. Петра воеводи, и вѣра болѣр наших. вѣра пана козма Моургѹ дворника. вѣра | пана слъвилъ дворника. вѣра пана билъи. вѣра пана вартика и пана Іѡна пръкалабове хотинских. вѣра пана бръиѕж и пана Щефѹла голъю пръкалабове немецкї і. вѣра пана Мѹргѹ и пана Голъю пръкалабове | Романски. вѣра пана баника портар сѹчавскїи. вѣра пана ıани постелника вѣра пана Пожога (спътарѣ). вѣра пана строич вистїарника. вѣра пана Попъскѹла | комиса. и вѣра въсѣх болѣр наших молдавских великих и малих. а по нашемѹ животѣ кто | бъ изберет бити гсдрем нашеи земли молдавстѣи. тот би им непорѹшил нашемѹ даанїа и пот | връждеиїа але би емѹ дал и потвръдил. понеже есми дали и потвръдили. почто ест емѹ праваа ѡтнина | и дѣднина и кѹпленїе. а на болшеи крѣпости и потвръждениїе томѹ ѹсемѹ вышеписанномѹ | велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ Геѡргїе лѡгофетѹ писати и нашѧ печат завѣсити ксемѹ исте | номѹ листоу нашемѹ. юрашко пис оу ıас. ҂ѕзпи. сеп. ка.

Cu mila lui Dumnezeu Iѡ Petru Voevod şi domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră, tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-se o vor auzi, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici *Mărina*

fămeia lui Toma Spancioc şi cu copii săi Ionaşco şi fraţii săi Nicoară şi Andronic şi sora lor Costanda Maica, copii Tomei Spancioc şi ai Mărinei, de a lor bună vreare de nimeni siliţi nici învăluiţi şi au vândut a lor driaptă ocină şi cumpărătura părinţilor lor şi cu drease de cumpărătură ce au avut părinţii lor Toma Spancioc şi Mărina de la *Bogdan Voevod Alexandrovici*, giumătate sat de *Ciuteşti supt bucovină la obârşia Nărnovei, ce iaste în volostea Iaşilor;* aceaia au vândut slugii noastre lui Zaharia drept 400 zloţi tătărăşti. Si s'a sculat sluga noastră Zahariia şi a plătit toţi deplin acei 400 zloţi tătărăşti în mânule tuturor celor de mai sus scrişi. Şi iarăşi privilegiile de cumpărătură ce le-au avut ei încă le-au dat în mânule Zahariei înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari. Deci noi văzând a lor de bună vreare tocmală şi deplină plată, iar noi aşijderele şi de la noi înşine am dat şi am întărit slugii noastre lui Zaharia, acea jumătate sat din Ciuteşti supt bucovină la obârşia Nărnovei ca să-i fie lui de la noi uric şi ocină cu toate veniturile, lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape neruşeit niciodănăoară în veaci de veaci. Iar hotarul celei jumătăţi de sat din Ciuteşti supt bucovină la obârşiea Nărnavei, ce-i in volostea Iaşilor, să fie din tot hotarul jumătate, iar dinspre alalte laturi să fie pe vechiul hotar, pe unde din veac a umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă, Pătru Voevod, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa jupan Cozma Murgu dvornic, credinţa jupan Slăvilă dvornic, credinţa jupan Bilăe, credinţa jupan Vartic şi jupan Ion parcalabi de Hotin, credinţa jupân Brănză şi jupân Steful Golâiu parcalabi de Neamţ, credinţa jupan Murgu şi jupan Golăia parcalabi de *Roman*, credinţa jupân Balica portar Sucevei, credinţa jupan Iani postelnic, credinţa jupân Pojog (spatar), credinţa jupân Stroici visternic, credinţa jupan Burtea paharnic, credinţa dmsale Cocoră stolnic, credinţa jupân Popăscul comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti

a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă, ori cine îl va aleage Dumnezeu să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu strice a noastră daanie şi întărire, ci mai vârtos să-i dea şi să-i întărească, căci că înşine i-am dat şi i-am întărit, de vreame ce-i iaste lui dreaptă ocină şi moşie şi cumpărătură. Iar spre mai mare tărie şi împuterire a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios Gheorghe logofăt să scrie şi a noastră peceate să o lege de această adevărată carte a noastră. Iuraşco a scris în Iaşi la 7088 Sept. 21.

Acad. Rm. peceate 276, donaţiunea Paul Gore, Chişinău. Peceate căzută; se păstrează şnurul de mătase roşie. Cf. Surete ms. XLIII 228).

---

92. *7088 Noembre 12 (1579) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte lui Simion cumpărătura ce a făcut cu 140 zloţi părţi din Mogoşeşti şi Chiujdeşti pe Vilna de la strănepoţii Ilcăi.

Мастїю бжїю Iѡ Петрѫ воевода господаръ земли Мѡлдавскои. знаменито чиним нсим листом нашим всѣм кто нан взрит или чтучи его услышит. ѡж прїидоша прѣд нами и прѣд нашими мѡлдавскими болѣри. великими и малими | наши слуги. Тома Батаг. и братїа его щефул. и Iѡнашко. и сестри их Магда и злата. дѣти тоадин. и племенникове их чокинѫ и братїа его Сава и Iѡн и Герасим. и сестра их Сора. дѣти Анушки. | унукове драготѫ. прѣд унучати Илчини. по своих доброю волю некими непонуждени аниприсиловани, и продали своих прав и привилїи ѿт урик кнежное. що има | ла прѣбаба их Илка. ѿт стараго Стефана воеводї. и ѿт урик на потвръжденїе що имал дѣд их драготѫ. ѿт стараго Петра воеводи. половина ѿт елико сѧ изберет част их. ѿт село ѿт могошещ. | и ѿт село ѿт кюждещ что на Вилною. та продали слузѣ нашему Симїѡну за сто и четири десѧт златї татарских, и бъсталсѧ слуга наш Симїѡн и заплатил въси исполна тїи вышеписанни | пинѣзи рм. злат татарских. въ рукаx. слугам нашим. Тома Батагу. и братїам его щефул. и Iѡнашко, и сестрам их Магда и злата. дѣтим тоадин. и племенником их чокинѫ, и братїам | его Сава и Iѡн. и Герасим. и сестрам их Сора дѣтим Анушки. унуком драготѫ.

прѣѹнѹчатом Илчини. прѣд нами. и прѣд ѹсими нашими болѣри. ѹ часох. ино мы видѣвше их доброю волю ток | меж. и полною заплатѹ. а мы такождери дали и потврздили есмы слѹѕѣ нашемѹ Симишнѹ тое прѣдреченное половино wт елико сѧ изберет част драготѫ и Илчини. wт село wт Могошеци | и wт село wт кюждеци. что на Вилною. како да ест емѹ и wт нас ѹрик. и wтнинѹ. выкѹпленіе. съ всем доходом. емѹ и ѹнѹчатом и прѣѹнѹчатом. и праирѹрѣтом и всемѹ родѹ его кто сѧ емѹ | изберет наиближніи непорѹшенѹ николиже на вѣкы. а хотар тою всe вышеписанною. половина wт еликосѧ изберет част драготѫ и Илчини. wт село wт могошеции. и wт кюждеци. что на | вилнею. да ест wт всега хотара половина. а wт иниих сторон постаромѹ хотар покѹда из вѣка wживали. а на то ест вѣра нашего гсдва вышеписанного Ιw Петра воеводі и вѣра прѣвъзлю | бленнаго сна гспдвми. Ιw влад воевода и вѣра болр наших. вѣра пана Ιwнѹ Голъи логофета. и вѣра пана мѹргѹ дворника. долнѣи земли. вѣра пана слъвилѫ дворника горнѣи земли. вѣра | пана билъи. вѣра пана вартика и пана Ιwнѹ пръкалабове хотинским. вѣра пана Щефѹла голъи и пана бръиѕѣ пръкалабове немецскіи. вѣра пана Мѹргѹ. и пана нъджбанка пръкалабове | Романских. вѣра пана Балика пор-тарѣ сѹчавскаго. вѣра пана iани постелника вѣра пана пожога спътарѣ. вѣра пана строича вистѣрника. вѣра пана бѹртѣ чашника. вѣра пана кокорѣ стол | ника. вѣра пана попъскѹла комиса. и вѣра всѧх болр наших Молдавских великих и малих. а по нашим животѣ кто бѹдет гсдръ wт дѣтіи наших. или wт нашего рода. или пак. бѹд | кого бъ изберет гсдрем быте. нашеи земли мwлдавстѣи. то(т ки емѹ) непорѹшина нашего даанїе и потвръждение. а нѹ аби емѹ дали и ѹкрѣпил. занѹже есмы емѹ дали и ѹтвръ | дил. за що ест емѹ прав wтнинѹ выкѹпленїе на своих правіи и пи(томіи пин) ѣзи. а на болшіи крѣпост и потвръжденїе томѹ всe вышеписанномѹ велѣли. есми нашемѹ вѣрномѹ и поче | тинномѹ болѣринѹ. панѹ Геwргїе логофетѹ писати. и наша печат завѣзати ксемѹ истынномѹ листѹ нашемѹ. писал захаріѧ бръль-дѣнѹл. ѹ часох. вл(ѣ)то. ӡѯпи. мсца | ноемвріе вї дни.

Cu mila lui Dumnezeu Iw Petru Voevod domn ţării Moldovei, ştire facem cu această carte a noastră tuturor cui o vor vedea sau cetindu-se o vor auzi-o;

adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici, ale noastre slugi *Toma vatag* şi fraţii lui Stefui şi Ionaşco şi surorile lor Magda şi Zlata, copii Toadei, şi seminţeniile lor Ciochină şi fraţii săi Sava şi Ioan şi Gherasim şi sora lor *Sora*, copii Anuşcăi, nepoţi lui Dragotă, strănepoţi Ilcăi, de a lor bună vreare de nimeni siliţi nici învăluiţi şi au vândut a lor dreapte privilegii din uric de cumpărătură, ce l'au avut strămoaşa lor Ilca de la bătrânul Stefan Voevod, şi din uric de întăritură ce l'au avut bunul lor Dragotă de la bătrânul Petru Voevod, jumătate din cât se va aleage partea lor din sat *din Mogoşeşti şi din sat din Chiujdeşti pe Vilna;* acelea le-au vândut slugii noastre lui Simion drept o sută şi patruzeci zloţi tătărăşti. Şi s'a sculat sluga noastră Simion şi a plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 140 zloţi tătărăşti în mânule slugilor noastre lui Toma vatag, şi fraţilor săi Steful şi Ionaşco şi surorilor lor Magda şi Zlata, copiii Toadei şi seminţeniilor lor lui Ciochină şi fraţilor săi lui Sava şi Ion şi Gherasim şi surorii lor Sora, copii Anuşcăi, nepoţi lui Dragotă, strănepoţi Ilcăi denaintea noastră şi denainte tuturor a lor noştri boiari *în Iaşi.* Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplină, iar noi aşijdere am dat şi am întărit înşine slugei noastre lui Simion, pe cea de mai sus zisă jumătate din cât se va aleage partea lui Dragotă şi a Ilcăi din sat din Mogoşeşti şi din sat din Chiujdeşti, ce-s pe Vilna, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi ocină cumpărătură cu toate veniturile, lui şi copiilor lui, şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lui ce i se va aleage mai de aproape neruşeit nici odănăoară în veaci. Iar hotarul acelei întregi de mai sus scrise jumătăţi din cât li se va aleage partea lui Dragotă şi a Ilcăi din sat din Mogoşeşti şi din sat din Chiujdeşti, ce-s pe Vilna, să-i fie dinspre tot hotarul jumătate, iar dinspre alalte părţi pe vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Iω Petru Voevod, şi credinţa *prea iubitului fiu al dom-*

niei meale Iω Vlad Voevod şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Ion Golăe logofăt, şi credinţa dumsale Murgu dvornic ţării de jos, şi credinţa dumsale Slăvilă dvornic ţării de sus, credinţa dmsale Bilăe, credinţa dumsale Vartic şi pan Ion parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Şteful Golăe şi pan Brănză parcalabi de Neamţ, credinţa dumsale Murgu şi pan Nădăbaico parcalabi de Roman, credinţa dmsale Balica portar Sucevei, credinţa dmsale Iane postelnic, credinţa dmsale Pojog spatar credinţa dmsale Stroici visternic, credinţa dmsale Burtea ceaşnic, credinţa dmsale Cocora stolnic, credinţa dumsale Popăscul comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre, din copii noştri, sau din al nostru rod, sau pe oricare alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu strice a noastră daanie şi întăritură, ci mai vârtos să-i dea şi să-i întărească, căci că înşine am dat şi am întărit, pentru că-i iaste lui dreaptă ocină cumpărătură pe ai săi drepţi şi adevăraţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios şi cinstit boiariu dumsale lui Gheorghie logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această adevărată carte a noastră. A scris Zaharia Bărlădeanul în Iaşi la anul 7085 luna Noembre 12 zile.

Pergament; bine păstrat. Pecete atârnată cu şnur roş: † Милостїю божїю Iωанъ Петръ воевода господар. земли молдавской. Cf. Surete ms. XV 167.

Pe original se găsesc diferite însemnări: Симїон на село Кюждещ и Могошещи. Pătru Vodă din leat 7088 Noembre 12 întăreşte lui Simion cumpărătura din Mogoşeşti şi din Chiujdeşti ce sînt pe Vilna. Uric de la-Pătru Vodă pe moşia de la Mogoşeşti şi din Chiujdeşti giumătate cât se va aleage, pe care à cumpărat Simion.

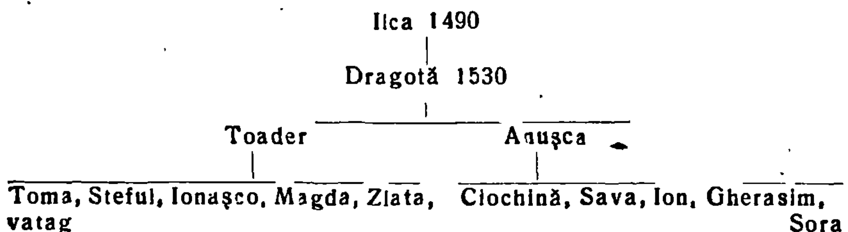
Este şi un suret: „din limba sărbească întocmai am tălmăcit şi am iscălit". Aceasta este copie de pe care sau întărit copia supt No. 1844. Criste serdar.

— *Ilca* strămoaşa vânzătorilor din Mogoşeşti şi Chiujdeşti pe Vilna, la Vaslui, a trăit pre vremea lui Stefan cel Mare. In uricile lui cunoscute pănă acum găsim *unsprezece Ilca;* a) *Ilca* fata Muşatei (I. Bogdan DcStef. II 157) b) *Ilca* pe apa Gerului la Tecuci (idem II 201) c) *Ilca* fata lui Stan de la Orhei (idem II 917) d) *Ilca* nepoata

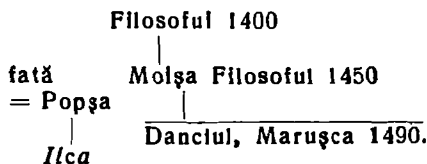
lui Laslău Globnicul pe Siret (idem II, 61 ; e) *Ilca fata lui Onicică, şi mama lui Toader Dragotă, pe Crasna* (idem II, 18); f) *Ilca* fata lui Hărman, la Iţcani (idem I, 433, 435) g) *Ilca* fata lui Paşco pe Cuţitna, la Vaslui (idem I, 391); h) *Ilca* nepoata lui Oancea vornicul pe Sărata la Fălciu (idem I, 372); i) *Ilca* fata lui Duma Benici (idem I, 292); g) *Ilca* fata lui P. Ponici pe Siret (idem I, 186); k) *Ilca* fata lui Popşa, nepoata Filosofului pe Rebricea (idem I, 65).

Ilca, e diminutiv de la *Il* tulpina lui *Ilea*, şi *Ilca*; *Ilca* pro *Iulca* mirus ЮЛЬКА = Iulia, iar ЮЛЬКО = Iulian, şi era sufix patronimic des întrebuinţat în secl. XV-a: Anca, Anuşca, Busca, Colca, Dolca, Fedca, Iudca, Loica, Milca, Oanca, Onicica, Păşca, Păuca, Porca, Simca, Stanca, Stoica, Ulca, Vasca, Vasutca, Voica, Zoica masc. e sufixul co, Balco, Hodco, Baico, Danco, Daşco, Doico, Vasco, Hanco, Hrinco, Iaţco etc.

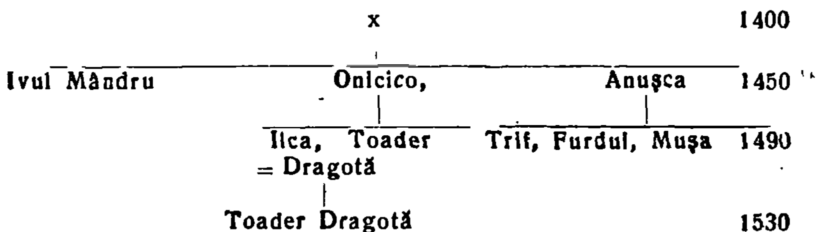
In uricul nostru i se dă această încrăngătură:

Dacă Ilca, *de pe Rebricea*, este însăşi această Ilcă, atunci am complecta neamul ei astfel:

Dacă însă *Ilca* e cea de pe Crasna, cărela i se dă în 1493, *de fiu pe Toader Dragotă* atunci, se explică şi motivele vănzării; Mogoşeşti pe Vilna, ca şi Chiujdeşti, le venia peste mână, ei avându-şi aşezările la Boţeşti pe Crasna. Atunci ar urma această încrăngătură, *pe care bănuesc a fi cea adevărată*.

Pentru a se vedea şcoala literară slavonă a timpului dăm traducerea lui V. Zottov din 1826 spre a se vedea tradiţia şcoalei slavone a marelui Evloghie.

Facem ştire cu această scrisoare a noastră tuturor celor ce vor vedea sau cetindu-li-se o vor auzi că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri moldoveneşti a mari si a mici, slugile noastre Toma vatavul cu fraţii săi Stefui i Ionaşco şi cu surorile lor Magda şi Zlata, fii Toadei, nepoţii Ciocăi, şi seminţeniile lor Sava i Ioan i Gherasim cu sora lor Sora fii Anuşcăi, nepoţi lui Dragotă, toţi strănepoţi Ilcăi, şi de a lor bună voe de nimene siliţi nici învăluiţi şi au vândut a lor direaptă ocină şi baştină lor din direapte ispisoacele lor şi din uric de cumpărătură ce au avut mama lor Ilca de la bătrânul Stefan Voevod, şi uric de întăritură ce au avut bunul lor Dragotă de la bătrânul Pătru Voevod pe *ğumătate sat de Mogoşeşti şi ğumătate sat de Chiujdeşti, ce sînt pe Vilna*, pe care au vândut slugii noastre lui Simion drept 140 zloţi tătărăşti şi sculându-se sluga noastră Simion şi a plătit toţi acei bani scrişi mai sus în mânule slugilor noastre lui Toader vatav şi fraţilor săi Şteful i Ionaşco şi surorilor lor Magda şi Zlata, fii Toadei, nepoţi lui Ciocăi; şi seminţeniile lor Sava i Ion, i Gherasim şi surorile lor Sora, fii Anuşcăi, nepoţi lui Dragotă, toţi strănepoţi Ilcăi, înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri. Deci noi văzând a lor de bună voe şi deplină plată, noi încă am dat şi am întărit slugii noastre pe acea mai sus ğiumătate de sat cât se va aleage partea lui Dragotă şi a Ilcăi, din sat din Mogoşeşti şi din sat din Chiujdeşti, *ce sânt pe Vilna*, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi ocină şi cumpărătură cu tot venitul, lui şi copiilor lui, nepoţilor, strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lui ce i se va aleage mai de aproape neruşeit niciodănăoară în veaci. Iar hotarul celor de mai sus pomenite părţi ce se vor aleage partea lui Dragotă şi a Ilcăi din sat din Mogoşăşti şi din sat din Chiujdeşti ce sînt pre Vilna, să-i fie din tot hotarul pe ğumătate, iar despre alte hotare pe unde din veac

au îmblat. Şi la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru Voevod şi credinţa prea iubitului fiu al domniei meale Vlad Voevod, şi credinţa tuturor boiarilor noştri a mari şi a mici, iar după viaţa noastră cine va fi domn din fii noştri sau din neamul nostru sau pre oricare altul Dumnezeu îl va aleage să fie domn în pământul nostru al Moldaviei, acela să nu răşluiască a noastră danie şi întăritură, ci mai vârtos să întărească şi să împuterească, căci că iaste dreaptă lui cumpărătură pe drepţi banii săi. Şi spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am credinciosului şi cinstitului nostru boiariu Gheorghe logofătul să scrie şi peceate noastră să leage la această adevărată carte a noastră. A scris Zaharia Bârlădeanul în Iaşi la anul 7088 luna Noembrie 12 zile.

„Din limba sârbească întocmai am tălmăcit şi am iscălit Eşi 1826 Sept. 4 zile.

Vasile Zotov talmaciu departamentului pricinilor străine.

---

93. *7088 (1580) Iaşi.* **Iancul Vodă Saşul întăreşte la 8 inşi satul Mănăileşti pe Bistriţa, pentru un cal dat domniei.**

† Iѡ ꙗнкꙋл воевода. бжїю мастїю гсдрь земли мwлдавскои. ѡж прїидоше пред нами и пред нашими болѣри слꙋги хилии вътах. и Иле ворник и Тоадер попа и Михаил и Кръчꙋн. и Грозав и Иѡн и Платон ꙋнилиги и просити себе ѡуа потвръждениї на правою ѡтчинꙋ. даанїе ѡт исписок за даанїе что имали ѡт Петрꙋ воеводи на село мънъилещїи ꙋ волост васлꙋїи. повынѣ вълснищи. меже бистрица що тоа село Мънъилещи била право гсдрским. и дали пътрꙋ воеводи четири кони. ино ми и съ нашими болѣрими искахом и ѡбрѣтохом аже било им даанїе ѡт Петра воеводи. и нам такождере дали едни кон. ино дадохом и ꙋтвръдихом како да ест им и ѡт нас съ вьсем доходом. пис ꙋ Iас вл ✝зпи.

Iѡ Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari slugile noastre Hilip vatag şi Ile, vornic şi Toader Popa şi Mihăil şi Crăciun şi Gro-

zav şi Ion şi Platon, şi s'au rugat şi au cerut noao o întăritură pe a lor dreaptă ocină, daanie din ispisoc de daanie ce l'au avut de la Pătru Vodă pe satul *Mănăileştii* în ţinutul Bacăului mai în sus de Vlăsineşti între Bistriţe, carea acel sat *Mănăileştii* a fost drept domnesc şi *au dat ei lui Pătru Voevod 4 cai.* Deci noi şi cu ai noştri boiari cercat-am şi am aflat cum le-a fost lor daanie de la Petru Vodă; şi *noao aşijdere au dat un cal.* Deci le-am dat şi le-am întărit ca să le fie lor şi de la noi cu toate veniturile.

Din Condica Litenilor; actă C. Crupenschi, Iaşi Cf. Surete ms. XIV 607. Vezi actul din 7087 Aug. 8 despre acelaşi sat Mănăileşti.

---

94. *7088 Febr. 28 (1580) Iaşi.* **Iancu Vodă întăreşte lui Cozma cumpărăturile făcute în Roşiori cu 70 zloţi de la Luca.**

„Ispisoc sârbesc de la Iancul Voevod scris în Eşi de Bârlădeanul.

Iată au venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri Luca fiiul Saveei, nepot Măricăi, preastrănepot lui Camariciu de a lui bună voe de nime silit nici asuprit, şi a vândut a sa direaptă ocină şi moşie din al său dirept uric, din uric de întăritură ce au avut strămoşul său Camariciu de la bătrânul Stefan Voevod, cât i se va aleage partea lui din sat din Roşiori ce iaste în ţinutul Neamţului, pe aceiaşi au vânduto slugii noastre lui Cozma drept 70 zloţi tătărăşti; şi sculându-se sluga noastră Cozma au plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 70 zloţi tătărăşti în mânule denaintea noastră şi denaintea boiarilor noştri.

Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

„Ioniţă Stamate biv vel pitar a tradus în 1816 Mart 3. El pune greşit *Golăe* în loc de Stroici vel logofăt.

Acad. Rom. ms. 234 moşia Roşiorii. Cf. Surete ms. XLVI. 400.

---

95. *7088 Mai 7 (1580) Iaşi.* **Iancul Vodă întăreşte Cozmei cumpărăturile făcute cu 250 zloţi în Roşiori de la nepoţii lui Camariciu.**

„Ispisoc sârbesc de la Iancul Voevod Sasul".

Iată au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor

boiarilor noştri ai Moldaviei Ieremiia şi frate-său Ioan şi surorile lor Ioana şi Magdalina *nepoate lui Camariciu*, de nime siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor direaptă ocină şi moşie din sat din *Roşiori* din a treia parte a satului a patra parte, din direase de întărituri ce au avut moşul lor Camariciu de la bătrânul şi prea bunul Stefan Voevod, pe aceaşi au vândut-o Cozmei drept 120 zloţi tătărăşti; cărora mai sus numitul Cozma le-au plătit toţi deplin acei de mai sus arătaţi bani 120 zloţi în mânule numiţilor nepoţi ai lui Camariciu lui Ieremiia şi fratelui său Ioan şi surorilor lor Irinei şi Magdalinei. Pentr'aceasta iarăşi au venit înaintea noastră şi înnaintea boiarilor noştri Isac feciorul lui One Moscovanul şi au vândut a sa direaptă ocină din parte ce a fost a tatălui său şi în vatră de la fântână până la un cireş ce iaste pe din sus de casă, şi cu trei pământuri în ţarină, pre aceiaşi au vândut-o lui Cozma drept 130 zloţi tătărăşti; şi sculândusă mai sus numitul Cozma au plătit toţi deplin pre acei de mai sus arătaţi bani în mânule lui Isac fecior lui One Moscovanul. Drept aceaia şi noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin, şi noi aşijderele i-am dat lui ca săi fie şi de la noi ocină şi cu tot venitul.

Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

Acad. Rom. ms. 234. moşia Roşiori fila 7-a. Cf. Surete ms. XLVI 400.

---

96. *7088 (pro 7080) Iunie 18 (1580).* **Suceava. Iancu Vodă întăreşte feciorilor lui Iosip Moţoc jumătate de sat Balasineşti pe Bahlueţ.**

O copie de pe tălmăcirea de pe ispisocul sârbesc de la Iancu Vvod întăritură de pol sat Balasineşti din leat 7080 *(sic)* Iunie 18.

Iw Iancul Vvod cu mila lui Dumnezeu domnul pământului Moldaviei, venit-au înnainte noastră şi înnainte boiarilor noştri slugile noastre *Sămion Moţoc* şi fratele său Dumitru şi cu surorile lor Nastasica şi Anghelina, *cum şi sora lor Stana* di pe *tată*, feciorii lui Iosăp Moţoc, şi ni sau jăluit cu mare jalobă şi cu mare mărturie de la oameni buni şi bătrâni

şi cu megiiaşi de prin prejur zicând că direasele de cumpărătură ce au avut ei de la părinţii lor *de la părintele domniei meale de la bătrânul Pătru Voevod*, pe a lor dreaptă moşie pe din sus giumătate de sat de Balasineşti şi cu vad de moară în Bahlueţ, ce au fost cumpărat părintile lor Iosip Moţoc dimpreună cu giupâneasa lui Măgdălina drept şasă sute zloţi tătărăşti, de la Anuşca fata Petrei, însă aceale *direase le-au fost prăpădit, când au prădat Tatarii ţara în zilele lui Ioan Voevod*. Deci noi văzând a lor mare jăluire şi cu mare tânguire, ce ne-au mărturisit, iarăşi noi aşijderea le-am dat şi le-am întărit aceste toate de mai sus zisă ca să le fie lor şi de la noi moşie cu tot venitul; şi altul să nu se ameastece.

S'a scris în Suceava la anul 7080 Iunie 18, iar de la Hristos 1572.

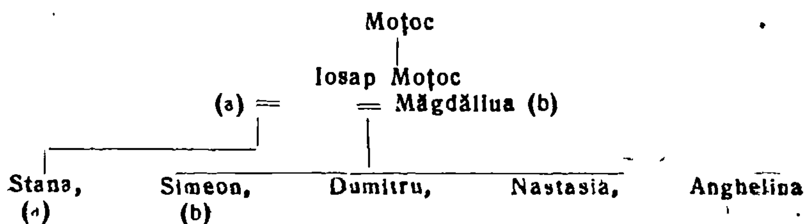
Sângur domnul a poruncit. pecetea domnească.

„S'au tălmăcit de pe orighinalul sărbesc întocmai de mine, Hrisant monah." Cf. Surete ms. XXIII, 605 arh. stat. Iaşi No. 401 | 1678 opis 1910.

Cum data în slove vechi era ҂зпн traducătorul Hrisantie a nesocotit unităţile „н", care fiind şters a cetit numai pe п = 80. Ori la *1572*, cum îl pune, cred, de la sine talmaciul, era Vodă *Ion cel Cumplit;* şi de oare ce ispisocul pomeneşte de prada ţării supt Ion Vodă, aceasta vine în 1574!

Din fericire în anaforaoa din 1845 Mai 17 supt No. 1259 se aduce lista documentelor moşiei Balasineştilor şi se reproduce astfel acest ispisoc: „*7088* Iunie 18 în copie încredinţată ispisocul domnului Iancul Vodă, prin care au întărit stăpânire lui Sămion Moţoc şi a fraţilor săi pe jumătatea de sus din Balasineşti cu vad de moară". (Surete ms. XXIII, 606). Iar în perilipsul scrisorilor moşiei Tâmpeşti şi Balasineşti se aduce tot supt anul 7088, dar luna *Iulie* în loc de Iunie 18 acest regest: „ispisoc sărbesc de la Iancu Voevod pe giumătate sat de Balasineşti, partea din sus, cu vad de moară în Balasineşti". (Surete ms. XXIII B. 749).

Iată încrângătura Moţocilor după acest ispisoc:

97. *Fără veleat* (către 7088) regeste. Pentru Oteşti.

Răzeşii au arătat un ispisoc fără veleat şi lună fiind rupt, de la domnul Iancul Vodă întăritor lui Gavril şi fraţilor lui, Purcariului, Frăţiianului şi lui Ioniţă Dingan, pe o parte de ocină ce au cumpărat din Oteşti de la Armanca giupăneasa lui Pihur biv parcalab partea ce i se va alege drept 30 zloţi tătărăşti, dar din ce bătrân nu arată.

(Din cartea de giudecată din 1812 Mart 15). Acta Gh. Strat.

---

*98, *7088 (1580)*. Iancul Vodă întăreşte împărţala ce şi-au făcut în satul Ciortova peste Prut pah. Spranceană cu ai săi.

Млстїо бо́жїо Іѡ ıанкѹл воевода гспдръ земли молдавской, знаменито чиним вьсѣм кто нанем възрит или его чтоучи ѹслышит, ѡж тот истинїı слѹга наш вѣрнїı гаврил спрънчан | чашник, и паки наши слѹги, Ялонтїє пожар и тоадер спрънчан, и Михъил Ярват, и брат его тоадер, слѹжили нам право и вѣрно, тѣм ми видѣвши их правою и вѣрною слѹжбѹ что ѡни нами | слѹжили, ино гспдвми помиловахом их съ една бѹката земли съ синожати черес прѹт | ѡткъ въсток, где сѣ зовет чортока, але тота бѹката земли съ синожати черес Прѹт | ѡткъ въсток, да бъдет три части и двѣ части вишнїı да бъдет самомѹ слѹзи нашемоу вѣрномѹ гаврил Спрънчанъ чашника, а пак третаа част нижıаа да бъдет слѹга наш Ялонтїє | пожар и Тоадер спрънчан, и Михъил Арватѹ и братѹ его Тоадер что тота бѹката земли била наша гспдрскаа..., (прислѹшаа) къ ѡкол тръгѹ хѹши...

Cu mila lui Dumnezeu Iw Iancul Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră tuturor, cui o vor vedea sau cetindu-i-se o va auzi; adică această adevărată slugă al nostru credincios Gavril Sprânceană paharnic, şi iarăşi ale noastre slugi Alontie Pojar şi Toader Sprânceană şi Mihail Arvat şi fratele său Toader, slujit-au noao cu dreptate şi cu credinţă; pentru care noi văzând a lor cu dreptate şi cu credinţă slujbă ce dânşii ni-au slujit; deci Domniia mea i-am miluit lor cu o bucată de pământ cu *fâneaţe*

prespre Prut dinspre răsărit, unde se numeaşte Ciortova, însă cea bucată de pământ cu fâneaţe prespre Prut; dinspre răsărit, să fie trei părţi; doao părţi *din sus* să fie numai slugii noastre credinciosului Gavril Sprânceană paharnic; şi iarăşi a treia parte, *din jos* să fie slugilor noastre, lui Alontie Pojar şi lui Toader Sprânceană şi lui Mihăilă Arvat şi fratelui său Toader, ca e cea bucată de pământ fost'a noastră domnească, atărnătoare de ocolul târgului Huşi..

(După suretul clucerului Pavăl Debrici ot Mitropolie din 1809 Mai 20).

...noi cu sfatul nostru şi cu boiarii noştri am cercetat şi am aflat că nici de o trebuinţă n'au fost nici dmlor nici altor sate ce sânt supt ascultare ocolului târgului Huşi. Pentru aceaia domnia mea am dat şi i am miluit pre dânşii cu această vestită cartea noastră pentru ca să le fie lor de la noi uric cu tot venitul şi fiilor lor şi nepoţilor, strănepoţilor, preastrănepoţilor şi la tot neamul lor ce li se va aleage mai de aproape nestrămutat nici odinioară în veaci. Iar hotarul acestei bucăţi de *loc de pământ peste Prut despre răsărit, unde se numeaşte Ciortova* incepându-se din malul Prutului, merge până la gărla Hâdelii mai din sus, iar de acolo peste un grindu şi de acolo dreptu spre răsăritu până la obârşia Brebeneilor, mai din sus de iazul Bătlanei; de acolo iarăşi drept la răsărit până unde se întâlneşte cu hotarul Rocăşeanilor, iar de acolo drept la vale la malul Prutului. Precum spre aceasta iaste credinţa a mai sus numitei domniei noastre Iancul Voevod şi credinţa a tuturor boiarilor noştri a Moldovei a mari şi a mici. Şi spre mai mare tărie şi întăritură tuturor acestor de mai sus scrise am poruncit cinstit şi credincios boiariului nostru lui pan Lupul Stroici vel logofăt să scrie şi cătră adevărată cartea noastră această pecete a noastră să o leage.

„de pre sârbie pre limba moldovenească am tălmăcit eu la anul 1809 Mai 20 clucer Pavel Debrici."

Ac. Rom. pecete 212; restul pergamentului e rupt. cf. Surete ms. XXI, 140.

Suretul se găseşte în Surete ms. XVII, 617; iar în regeste vol. XVIII 520, adus de T. Romaşcu diacon. Neamul Sprinceană se găseşte răzeş în vechiul sat Dăneşti, pe Elan, ceva mai în sus de Hurdugii de astăzi (Cf. Cuzeştii XLIV).

Gavril Sprânceană pah. a avut de soră pe Vasilca; ca fecior are pe Ionaşco Sprinceană, iar de nepot pe Simion Sprinceană, care în 1640 Febr, 28 vinde cu 15 ughi lui Stratulat agă jumătate din a patra parte din Dăneşti (Cuzeştii 126).

---

99. *7088 Aug. 6 (pro 7058)*, regeste. Pentru Oteşti.

In ispisoc de la domnul Iancu Voevod să cuprinde cum că Mihai şi fratesău Dumitru şi surorile lor Parasca şi Petrea fetele Sorii, nepoţi Galbănului strănepoţi Stoii au vândut lui *Bucium vornic* toată partea câtă se va aleage din Oteşti.. dar făcândusă spiţe aşa să înţelege că acel Galbăn feciorul lui Stoe au avut a cincia parte din a patra parte care sau împărţit pe trei roduri a lui anume Toma, Sora, şi Mărica, şi acestor 4 roduri a Sorei ce au vândut lui Bucium vornic li se cuvine a treia parte d n a cincia parte din a patra parte de sat."

„Din cartea de judecată din 1812 Aug. 21. Cel ce a scris Cartea citeşte 7058 confundând pe n şters cu н şters.

---

100. *7089 Sept. 5 (1580).* Pentru un loc la Cetăţue despre Răduleşti.

Suret de la Iancul Voevod, din leat 7089 Septembre 5.

Datam şi am întărit preutului Ilie, fečorul popii Gligăi şi rudenii lor lui Isac şi surorii lui Mărica şi fratele îor, fečorii Duşcinii, şi iarăşi rudenilor lor Frăsinei împreună cu fraţii şi fečorii popei Voina; şi iarăşi rudeniile lor Toader, carele după călugărie se numeaşte Teofan, şi fraţii lor, feciorii Maruşcinii, pe a lor direaptă ocină şi moşie din dres de întăritură, ce au avut părinţii lor de la Alexandru Vodă, *un loc din pustie de la Cetăţue la mănăstire în protiva Răduleştilor* pe de ceia parte de Siret, ca să le fie lor de la

noi ocină cu tot venitul. Iar hotarul acelui loc să fie după hotarul cel vechiu pe unde au îmblat din veac, şi pre unde le spune lor uricul, pe unde lea hotărât lor Toader vătagul cu mulţi oameni buni şi leau fost pus lor şi stlăpii; pentraceia altul să nu se ameastece prespre cartea noastră.

Domnul a poruncit. Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit. Dumitru a scris şi sau tălmăcit în anul 7269 Sepr. 30 de Evloghie dascal slovenesc.

După copie poslăduită cu orighinalul şi adiverită de divan, după cererea slugerului Iordachi Harhas, vechilul vornic. Petrachi Roset în 1841 Iulie 8. Cf. Surete ms. XXIII 1335.

Iar în mărturia hotarnică rădicată în 1828 Ghenar 26 de visternicul Iordachi Catargiul şi poslăduită în copie în 1842 Mai 4 de Divanul apelativ al ţării de sus se vorbeşte din nou de acest ispisoc: „7089 Sept. 5. Carte domnului Iancu Vodă, ce o dă preutului Ilie, feciorul popei Gligăi şi *altora*, întăritură ce au avut părinţii lor de la Alexandru Vodă un loc din pustiu la Cetăţue la mănăstire în protiva Răduleştilor, pe din ceia parte de Siret". (Cf. Surete ms. XXIII 1445; idem XXV, 248).

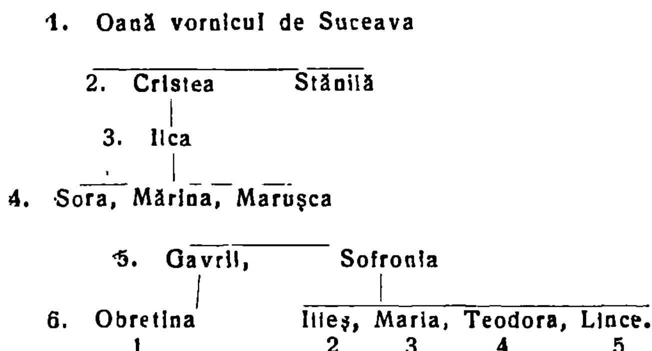
101. *7089 Mart 10 (1581)* regeste. Pentru Drăguşani, pe Prut.

Din scrisorile dumsale med. Lupul Rosăt asupra moşiei Drăguşani pe Prut la ţinut Fălciului;

...„ispisoc de la Pătru Voevod, prin care se cuprinde că Obrotina fata lui Gavril şi Ilieş şi surorile lor Mărica şi Tudosia şi Linca, feciorii Sofroniei şi cu surorile lor, pe care îi arată anume, toţi nepoţi Maruşcăi, strănepoţi Ilcăi, prea strănepoţi Oanei vornicul, au vândut a lor dreaptă moşie din drese de împărţală ce au avut mama lor Ilca de la Alexandru Voevod şi din drese de împărţeală ce au avut mama lor Maruşca de la tânărul Stefan Voevod şi din dresă de împărţală ce au avut moşul lor de la însăşi domnia mea giumătate satului din Drăguşani, *din domnia dintâi*, parte şi cu pomăt, iarăşi le-au vândut ele lui Gavrilă Sprinceană paharnicul şi giupănesei dmsale Irinei drept 350 zloţi tătărăşti. Deci li să întăreşte pre acea giumătate de sat de Drăguşani pe Prut partea din sus şi cu pomăt; iară hotarul acei giumătăţi de sat să fie despre

toate părţile după hotarele vechi şi pe unde au hotărât şi au stâlpit Drăghici vătavul cu oameni buni; iară despre alte părţi să fie lor după hotarele vechi, pe unde au umblat din veac.

(Cf. Surete ms. XVIII 513). La acele arătate mai sus la ispisocul din 7035 Mart 15 unde am dat descendenţa din Oană vornic, adăugăm aceştia:

Toţi aceşti 5 veri primari între ei îşi vând ocina lor din Drăgăşani, jumătatea din sus pe Prut, în 1581 cu 350 zloţi, lui Gavril Sprânceană paharnic. Iar în 7118 (1612) urmaşii acestui Gavril Sprinceană: Ionaşco Sprinceană, Ionaşco cuparul, fiul Grigorcei Sprinceană, şi Dumitraşco Petre Sprinceană vând cu 60 galbeni a cincia parte din jumătate de sat de Drăguşani postelnicului Dumitraşco Chiriţa Paleologul (Cf. Surete ms. XVIII 514).

---

102. *Fără an. (7089 = 1581).* Regeste. Pentru Oteşti.

Un ispisoc stricat la veleat, tot de la acelaş domn (Iancul Vodă), în care să cuprinde că şi Zaharia şi fratesău Drăgan şi Obreja şi surorile lor Marie şi Anuşca şi Ana, feciorii lui Ion Cioroban, nepoţi Stefului, strănepoţi Stoii încă au vândut lui Bucium vornic toată partea ce să va alege din Oteşti... dar acel Steful, feciorul Stoii au avut trei roduri, din care pe unul îl trage dmlui pah. cu ispisocul arătat (care să fac o a treia parte din a cincia parte ce au avut acel Steful din a patra parte de sat).

Tot în acest ispisoc să cuprinde că şi Dobriţa, şi fratesău Avram, feciorii Marinei şi nepoţii lor, feciorii lui Chilian, toţi nepoţi a lui Toader Jăgne, strănepoţi Stoii încă au vândut lui Bucium vornic din a patra parte a treia parte din *Oteşti*.

Pentru bătrâmul *Niaga*, care au avut trei roduri, ca la ispisocul domnului Iancu Voevod, *aceal cu veleatul stricat* cuprinde că şi Ene Jărgălan şi Toader Hrăipan şi sora lor Maria şi Anuşa şi Iliana şi neamul lor Bonciul şi fratesău Gavril Oţel, toţi nepoţii Mogoşei, strănepoţi Niagăi, au vândut lui Bucium vornic a patra parte din *Oteşti* (dar fiind ispisocul la acel loc stricat nu se poate înţelege curat) şi fiindcă din Niaga au eşit trei roduri nu să poate socoti ca vânzare aceasta ar fi o a patra parte din a patra parte din sat ce a fost a Niagăi, ci să socoteşte că a treia parte din a patra parte ce sau cuvenit Mogoşei fata Niagăi sau împărţit în patru părţi şi vânzarea aceasta este a patra parte din a treia parte ce au avut Mogoşa din a patra parte de sat.»

Se mai cuprinde că Dumitru sin Stănilă, nepot lui Sandre, strănepot lui *Statomir* au vândut lui Bucium toată partea câtă se va alege din Oteşti, dar nu arată din care rod a lui *Stanomir* a fost, căci în ispisocul din 7114, nu răspunde că Statomir au avut rod cu nume Şăndre...

Şi tot în acest ispisoc să cuprinde că şi Petre fecior lui Ionaşco nepot lui Toader, strănepot Şândrioaei şi răstrănepot lui Stanomir au vândut lui Bucium toată partea unchiului sau Toader din sat din Oteşti.

Şi iarăşi întracestaşi ispisoc să cuprinde că Irina fata Stanciului nepoată Şândrioaei, strănepoată lui Stanomir au vândut lui Bucium vornic toată partea din Oteşti.

Şi iarăşi Sora fata Stoicăi Rujei, strănepoată Stoii au vândut lui Bucium vornic toată partea ei din Oteşti, dar din care rod şi Stoii au fost nu arată.

Şi Ion Liciul fecior Mariţei, nepot lui Dragoş, strănepot lui Galbăn şi răstrănepot Stoii au vândut lui Bucium vornic din partea Galbănului jumătate, însă toată partea Drăguşei ce se va alege din Oteşti...

---

103. *7089 April 21 (1581) Suceava.* Iancul Vodă întăreşte lui Condre Bucium, mare vornic ţării de jos, cumpărăturile de sate şi târguri făcute în Năneşti, pe Răcătău, de la Neacşa Sturzoae hătmăneasa.

Iw Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei; ştire facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau o vor auzi cetindu-li-se; adică au venit înainte noastră şi înaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boiari *Cneaghina Neacşa a dumisale Sturza hatmanul fiică lui Huhule postelnicul, nepoata Isaiei*, de a ei bună vreare, de nime silită nici asuprită, şi a vândut a sa direaptă ocină şi moşie, din dreapte cumpărături ce a avut părintele ei Huhule postelnicul de la bătrânul Bogdan Voevod, din giumătate

sat de Nănești giumătate, partea din ğos dinspre răsărit, cu iazuri și cu mori pre Răcătău. Pe lângă acestea așijderele din același sat din a patra parte giumătate cu iazuri și cu mori, după zapisele de împărțală ce-a avut părintele ei Huhulea postelnicul iarăși de la Bogdan Voevod; acealea a vândut la al nostru credincios și cinstit boiariu dumisale Condrei Bucium, marele vornic de țara de ğos și cneaghinei sale Antemiei cu 700 zloți tătărăști. Și s'au sculat al nostru cinstit și credincios boiariu dumnealui Bucium vornicul și cneaghina sa Antemia și au plătit toți deplin pre cei de mai sus scriși bani 700 zloți tătărăști în mânule celei de mai sus zise cneaghinei Neacșăi, a dumsale Sturzea hatmanul, fiica Huhulei postelnicul, nepoata Isaii înaintea noastră și înaintea boiarilor noștri. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și plată deplin, așijderea și de la noi am dat și le-am întărit, ca să le fie mai sus scrisului nostru credincios și cinstit dumsale Condrei Bucium, mare vornic al țării de ğos și cneaghinei dumsale Antemiei, cea de mai sus zisă parte de ocină din ğumătate de sat din Nănești, giumătate, partea din gios dinspre răsărit, cu iazuri și cu mori în Răcătău, și tot din acel sat de a patra parte giumatate tot cu iazuri și cu mori, ca să le fie lor și de la noi cumpărătură cu tot venitul. Drept aceaia toate cele mai sus scrise sate și țigani să fie credinciosului și cinstitului nostru boiariu, dumsale Costachi Bucium, mare vornic țării de gios de la noi uric și cu toate veniturile, lui și feciorilor lui și nepoților lui, strănepoților și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape nestrămutat niciodănăoară în veaci. Iar hotarul tuturor acelor de mai sus scrise părți de ocină din toate satele carele mai sus s'au scris să-i fie din spre toate părțile, după vechiul lor hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre a mai sus scrisului Iw Noi Iancul Voevod, și *credința prea iubiților fii ai domniei noastre, Alexandru Voevod și Bogdan Voevod,* și credința boerilor noștri, credința dumsale

Iuraşco mare vornic de ţara de sus, credinţa dumsale Toader şi a dumsale Petre parcalabi de Hotin, credinţa dumsale Nicola şi dumsele Brănat parcalabi de Neamţ, credinţa dumsale Ilica şi dumnealui Jurj parcalabi de Novograd, credinţa dumsale Balica portar de Suceava, credinţa dumsale Nicola spatar, credinţa dmsale Brai postelnic, credinţa dumsale Ioan Solomon vistearnic, credinţa dumsale Golăia paharnic, credinţa dumsale Radici stolnic credinţa dumsale Iane comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre a Moldovei, din feciorii nostri, sau din fraţii noştri, sau din neamul nostru, sau pe ori care alalt îl va aleage Dumnezeu să fie domn pământului nostru al Moldaviei, acela să nu strice această a noastră daanie şi întăritură, şi aşezare, ci mai vârtos să le întărească şi să le împuternicească, căci că le iaste lor dată şi întărită după toată dreptate şi că le iaste lor dreaptă cumpărătură. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru cinstit şi credincios boiariu dumsale Stroici logofătul să scrie şi a noastră peceate să o leage către această adevărată carte a noastră.

A scris Ionaşco în Suceava la anul 7089 April 21 zile.

Acest suret a fost legalizat de divanul apelativ al ţărei de sus în 1840 Mai 20; şi stă pe el această însemnare: „Acest document se află la frate-meu Toderaşco Sturza logofăt. Cf. Surete ms. XXIX, 352, după copiile lui Radu Roseti.

Asupra primilor Sturzeşti vezi notele de la doc. din 7060, pg. 15 seq.

Ion Sturzevici portar Sucevei supt Iliaş şi Ştefan Vodă Rareş, a fost ginere Huhulei postelnicul, căci ţine pe Neacşa, fata Huhulei, nepoata lui *Isaia* vornicul de supt Stefan Vodă cel Mare.

***104. *7089 April 26 (1581)* regeste. Iancu Vodă scrie carte la vatavul ot Răcătău să aleagă hotarele la Oteşti.**

Suret di pi carte ot Iancul Voevod din leat 7089 April 26.

Scriem slugii noastre *Răcătău vătavul* dacă vei

vedea cartea noastră iar tu să mergi la satul *Oteştii* şi să strângi oameni buni din sus şi din ǵos şi să împarţi marginea despre pădure la sat la Oteşti, cum veţi afla mai cu dreptate, cu sufletele voastre, credincios boiariuiui nostru Bucium vel vornic, şi lui Gavril vatavul şi Danciului şi lui Verdeş şi tuturor niamurilor sale, câţi vor fi după dânşii, pre tot locul cât va fi ca să să ştie care a cui parte iaste şi cine ce are, şi precum veţi afla cu sufletele voastre şi ca să le rădici s'ălpi. Intralt chip să nu faci.

Acta Gh. Strat. Heleşteni, Roman. Oteşti XI.

---

105. *7089 April 27 (1581).* **Iancul Vodă întăreşte lui Gavril şi fraţilor săi cumpărăturile făcute în Oteşti cu 30 zloţi de la Lupe Huru.**

Suret di pe ispisocul ot Iancul Vvd. din leat 7089 April 27.

Adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari, *Armanca* giupânesa lui *Lupu Huru* biv părcălab şi au vândut a sa direaptă ocină şi moşie ce se va aleage partea ei din sat din *Oteşti*, pre aceiaşi au vânduto slugei noastre lui Gavril şi fraţilor lui Piurcam, şi a lui Frăţiian şi lui Ionaşco şi lui Dingan, drept 30 de zloţi tătărăşti şi sau sculat slugile domniei sale ce s mai sus scrişi şi au plătit deplin toţi acei mai sus scrişi bani, în mânule Armancei, denainte noastră şi denaintea a lor noştri boiari; dece şi noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin, aşijderea şi de la noi am dat şi am întărit mai sus scrişilor slugilor domniei meali pre acea parte de moşie, cum ca să le fie lor şi de la noi cu tot vinitul şi altul să nu să amestece.

Acta G. Strat, Heleşteni, Roman.

---

106. *7089 Mai 8 Iaşi (1581).* **Iancul Vodă întăreşte urmaşilor Stroicilor stăpânire în mai multe sate din Cărligătura.**

† Іѡ ꙗнкоулъ воевода бжїю мастею гспдрь земли молдавсон. ѡж гспдвами дали и потврьдили есмы | слоугам нашим Іѡнашкꙋ и братоу ег бохоуш и сестрам их Анна и Ан—

гелина съ дѣти Пътрашко | вноуки Мърика. и племеник их Іѡн и брат ег илѣ и оудрѣ. и сестра их воика дѣти мърени | въси внуци и прѣоунѹчатове Насти их правїи ѡтнини и дѣдинина. испривилїе | за даанїе что имали прѣдкове их Косте Стравич. и журжѣ Стравич. ѡт доброг Алеѯандръ воеводї. и ѡт Илїа и Стефана воеводове. испривиліе за раздѣленіе. что | имала баба их Марушка. ѡт стараг Стефана воеводї испривиліе за потврьжденїе | паки ѡт стараг Стефана воеводї село Кривещі. и село хочещїи и село Гъурѣніи | и пол село Ръвъканіи где бил Ръвъканіи. и Пїетришѹл. повиш млин част ѡтkъ | Кривещи. и пол село хъснъшаніи оу волост кръligътѹра где бил | драгомир. хаснъш и пол село ѡт кичеръ где бил д(рагоми)р кичеръ. съ три | части. ѡт млин. на бахлуи. како да ест им и ѡт нас. ѡтнина и урик. | съ въсем доходом. и ни да с не оумишает.

Гсднъ реч.— пис у іас влт ҂зпѳ Маи н.

Строич вел логфет уч и искау Stroicz † Іѡнашко

Iѡ Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu •domn ţării Moldaviei; adică domniia mea am dat şi am întărit înşine slugilor noastre lui Ionaşco şi fratelui său *Buhuş* şi surorilor lor Anna şi Anghelina copii lui Pătraşco, nepoţi Măriică', şi vărul lor Ioan şi fratele său Ilea şi Ursu şi sora lor Voica, copiii Mărenei, toţi nepoţi şi strănepoţi Nastei, din direase de daanie, ce au avut strămoşii lor Coste Stravici şi Jurj Stravici de la bunul Alexandru Voevod şi de la Iliia şi Stefan Voevozi; şi din direase de împărţală, ce au avut baba lor Maruşca de la bătrânul Stefan Voevod, şi din direase de întăritură iarăşi de la bătrânul Stefan Voevod satul Criveşti şi satul Hoceşti şi satul Găureni şi *pol sat Răvăcani, unde au fostu Răvăcanii,* şi Pietrişul, mai în sus de moară partea despre Criveşti, şi pol sat Hăsnăşeni în ţinutul Cârligăturii, *unde au fost Dragomir Hasnăş* şi pol sat din Chicera, unde a fost Dragomir Chicer cu trei părţi din moară de pe Bahlui, ca să-i fie şi de la noi ocină şi uric cu toate veniturile. Şi altul să nu se amesteace.

Scris în Iaşi la anul 7089 Mai 8.

Domnul a zis. Stroici vel logofăt a învăţat şi iscălit. *Stroicz* (cu litere latine | ✝ Ionaşco.

Acta Muzeului Municipal Iaşi plic. XI, din donaţiunea Mişu Săulescu.

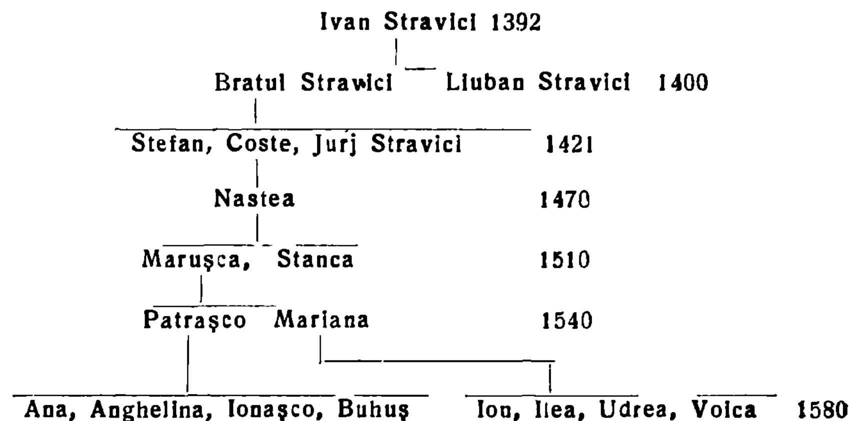
Se începuse pe faţa a treia să se scrie un alt text, dar fiind cu greşeli s'a scris altul din nou:

† Іѡ іанкоула бжїю млстїю гспдрь земли молдавской, дали и потврьдили ес | (ми слоугам нашим) | Іѡнашкови и брат8 его Бохоуш. и сестрам их Анна и Ангелина...

In dos stă notiţa: „хьсиьшанїи" de la Iancul Vodă pre Criveşti şi pre Pietriş, şi pre alte selişte.

— *Stravici.* Boerii numiţi *Stravici,* (Straovici, Strovici) apar între cei dintăi în documentele Moldovei. Incă supt Roman Vodă în 6901 (1393) apare *Ivan Stravici;* el stă în boerie şi supt Stefan Vodă Muşat în 6903 (1395). Apoi supt Alexandru cel Bun apare în divan *Bratul* Stravici în 6908—6920, împreună cu fratele său *Liuban Stravici, Stefan Stravici* apare boer în divan la 6929 (1421) împreună cu fratele său *Jurj Stravici,* acesta mai apare în 6931, şi apoi dispar de pe arena politică.

Doc. lui Stefan cel Mare din 1502 pomeneşte de urmaşii lui Coste şi Jurj Stravici (I. Bogdan II 191), de Maruşca şi Stanca, fetele Nastei, nepoate lui Coste Stravici, care era frate cu Jurj Stravici. Aceste sunt complectate prin ispisocul nostru. Am putea dar face următoarea spiţă a Straveştilor până în 1581.

---

* 107. *7089 Mai 8 (1581) Iaşi.* Iancu Vodă întăreşte la 8 înşi stăpânire pe satul Mănăileşti, la Bacău.

Млстїю бжїею мы. Іѡ Іанк8л воевода гспдрь земли молдавской, знаменито чиним исим листом нашим вьсѣм кто нанем вьзрит или чт8чи его 8слишит, ѡже тоти истинїи наши

слѹги. хилип вътаг. и Или дънъѹ и Тоадер попа. и Михъил и Кръчѹн. и Грозав. и Иѡн и Платон. жаловали есми им ѡсобною нашею мастїю. и дали и потвръдили есми имъ ѡт нас ѹ нашею землю ѹ молдавской. их правою ѿтнинѹ. ѡт исписок. за потвръжденїе что имал ѡт гспдвами. село нанмѣ мънъилещїи ѹ власт. Бакови. повиш Влъсинещи. меже Бистриц како да ест имь ѡт нас ѹрик что изберет наиближнїи непорѹшенно николиже на вѣки. а хотар тою прѣдреченною село мънчилещи. ѹ волост Бакові і повише Клъсинещи. меже Бистриц да ест ѿт вѹковинѹ до старою матко ѹ мал. а ѿт иниих сторони постаромѹ хотарѹ покѹда из вѣка ѡживали. а на то ест вѣра нашего гспдсва вишеписанного ıанкѹла воевода и вѣра прѣвъзлюбленых чад наших Ӓлеѯандра и Богдана. и вѣра боıар наших вѣра пана Бѹчѹма дворника долнѣи земли. и вѣра пана юръскѹла дворника горнѣи земли. вѣра пана Тоадера и Геѡргїе пръкалакове хотинскїи. вѣра пана Балика хетмана и портарѣ сѹчавскаго вѣра пана Брѹт постелника. вѣра пана Ѻоломона вистѣрника. вѣра пана Голъе чашника. вѣра пана Радич столника. вѣра пана ıани комиса и вѣра въсѣх боıар наших великих и малих. а по нашем животѣ кто бѹдет господаръ ѡт дѣтих наших. или ѡт нашего рода или пак бѹд кого бгъ изберет гспдрьм бити нашеи молдавстѣи земли. тоти им непорѹшил наше даанїе и потвръжденїе ѡтнини и дѣднини. а на болшее крѣпост и потвръжденїе велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ Ѻтроич великомѹ логофетѹ писати и нашѹ печат. привѣсити ксемѹ листѹ нашемѹ. пис късте михъилескѹл ѹ ıас вльто ҂зпѳ. маıа и дьн.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Iѡ Iancul Voevod, dom ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau citindu-li-se o vor auzi o, adică aceste adevărate ale noastre slugi Hilip vatav, şi Ilea Dănău şi Toader Popa şi Mihăilă şi Crăciun, şi Grozav şi Ion şi Platon, miluitu-ne-am înşine lor cu osăbită a noastră milă, şi am dat şi am întărit înşine lor de la noi în al nostru pământ al Moldaviei, a lor dreaptă ocină din ispisoc de întăritură, ce l'au avut de la însuşi domnia mea un sat *anume Mănăileşti, în ţinutul Bacăului, mai sus de Vla-*

sineşti între Bistriţe, ca să le fie lor de la noi uric (şi cu toate veniturile lor şi copiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor, şi la tot neamul lor) ce li se va aleage mai de aproape neruşeit niciodănăoară în veci. Iar hotarul celui mai sus zis sat Mănăileşti, în ţinutul Bacăului mai sus de de Vlăsineşti *între Bistriţe*, să le fie din pădure la vechia matcă la mal, iar dinspre alalte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Iancul Voevod, şi credinţa prea iubiţilor fii ai domniei meale Alexandru şi Bogdan, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Bucium dvornic ţării de jos, şi credinţa dmisale Iuraşcul dvornic ţării de sus, credinţa dmsale Toader şi Gheorghie parcalabi de Hotin, (credinţa dmsale Bernat şi Nicola parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Ilea şi Jurj parcalabi de Cetatea Noao), credinţa dmsale Balica hatman şi parcalab Sucevei, credinţa dmsale Brut postelnic, credinţa dmsale Solomon visternic, credinţa dmsale Golae paharnic, credinţa dmsale Radici stolnic, credinţa dmsale Iane comis, credinţa tuturor boiarilor noştri a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă cine va fi domn din copii noştri sau din al nostru neam sau pe ori cari alalt îl va aleage Dumnezeu să fie domn ţării noastre a Moldaviei, aceia să nu strice a noastră daanie şi întăritură, ocină şi moşie. Iar spre mai mare puteare şi întărire poruncit-am la al nostru credincios boiarin dmsale Stroici marelui logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Criste Mihăilescul în Iaşi la anul 7089 luna Mai 8 zile.

Din Condica Litenilor, textul slavon redat cu lipsuri şi sărituri de rânduri. Cf. Surete ms. XIV 709.

---

108. *7089 Mai 31 (1581)* regeste. Pentru Oteşti.
Ispisoc de la acelaşi domn, (Iancu Vodă) cu cuprindere că:

Magdalina şi sorusa Ana, featele Stoicăi, nepoate Mariei strănepoate Galbenului încă au vândut lui Bucium din a patra parte din satul *Oteştii* şi din a treia

parte, dar din a treia parte a şapte parte doao părţi au vândut, şi măcar că ispisocul acesta vorbeşte încurcat, dar din spiţe să înţelege că pe cât au vândut cei patru feciori a Sorii de sus arătaţi pe atâta au vândut şi aceste doao nepoate a Marinei ce au fostu soră cu Sora, adică o a treia parte din a cincea parte din a patra parte de sat.

...cu cuprindere că Ion Feşte, feciorul lui David, nepot lui Ivan strănepot lui Statomir încă au vândut lui Bucium vornic din a patra parte din satul *Oteştii* a treia parte."

Din Cartea de judecată din 1813, Mart 15: Acta Gh. Strat, Heleşteni, Roman.

---

109. *7089 Iunie 3 (1581) Totruş.* Iancul Vodă întăreşte Irinei fata lui Neagoe cămăraş partea de ocină din Costeşti şi vii la Trotuş.

† Іѡ ıанкѵл воєвода. бж҃ıю мілстію гспдрь земли мѡлдавскои. ѡж прїидошѣ прѣд нами | и прѣд нашими мѡлдавскими болѣри Ирина дочка нѣгоє кьмьраш. жаловали | нам великою жалобѵ. и сь великои мартѵрїю. сь люди добрих. и старих. и ѡкол | ними межиıаши. и сь болѣри ѡт двор гспдвми. рекѵч єрє привилїє и исписочє | що имал ѡць єи Нѣгоє кьмьраш на половина село ѡт костєщи и на виноградї. иж | сѵт ѡт тотрѵш и на свои правїи холопи цигани. наимѣ Симион и сь дѣтмы и Мѵрашко сь дѣтмы и Параскива сь дѣтмы. и станка. сь дѣтмы и кондрѣ сь дѣтмы. | и фрьсина сь дѣтмы тии пlivилиє и исписочє. ѡна изгибли. при дни алеѯан | дра воєводї когда ѡтсьчє емѵ главь. тѣм мы видѣвшє их великою жало | бѵ. и великою мартѵрїю сь люди добрих. и старих ѡколними єи межїıа | ши й сь болѣри. ѡт двор гспдвмы. а мы такождєрє дали и крѣпили виш | писаннаа половина село костєщи и сь приход. черєс потоцѣ тотрѵш | и виноградї и єи правїи холопи цигани. и сь вьсєм доходом. пис ѵ тотрѵш. лѣт ҂зпѳ. юн. г.

Гспднь рєч.

вєл логофєт ѵч. и искал. Stroicz.

† вьсѣнѵл.

Іѡ Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a

lor noştri moldoveneşti boiari Irina, fata lui Neagoe cămăraş, jăluitu-s'a noao cu mare jalobă şi cu mare mărturie, cu oameni buni şi bătrâni, şi ocolaşi megiiaşi, şi cu boiari de la Curtea domniei meale, zicăndu cum privilegiile şi ispisoacele ce le-a avut tatăl ei Neagoe cămăraş pe jumătate sat din Costeşti, şi pe vii, care sunt la Trotuş, şi pe ai săi direpţi robi ţigani, anume Simeon cu copii săi şi Muraşco cu copii săi, şi Paraschiva cu copii săi, şi Stanca cu copii săi, şi Condre cu copii, şi Frăsina cu copii, aceale privilegii şi ispisoace *dînsa le-a pierdut în zilele lui Alexandru Voevod, când i-au tăiat lui capul.* Pentru aceaia noi văzând a lor mare jalobă şi mare mărturie cu oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi megiaşi, şi cu boiari de la curtea domniei meale, iar noi aşijdere am dat şi am întărit mai sus scrisă jumătate de sat de Costeşti *şi cu prihod peste apa Trotuşului,* şi cu vii şi ai ei drepţi robi ţigani, şi cu toate veniturile. Scris în Trotuş, la anul 7089 Iunie 3.

Domnul a zis.

Vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

Stroicz ✝ Băseanul

Acta Gh. Racoviţă. Surete ms. XXVI, 537. Cămăraşul Neagoe este unul din boerii tăiaţi de Lăpuşneanu, probabil la masa dată la palat, când a tăiat 47 boiari ai ţării.

---

110. ***7089 August 18 (1581).*** **Zapis de mărturie cum Rusul Telea cumpără cu 30 zloţi a 7-a parte din a 7-a parte din Goiani de la răzeşii lui.**

Adec eu Maxăn din Pungeşti şi Nechifor şi Peliş şi Ionaşco şi Lazor vatah şi Bigher şi Opre şi mulţi oameni buni bătrâni şi tineri mărturisim cu acastă scrisoare a noastră precum au venit înaintea noastră de a lor bună voe de nime siliţi nici asupriţi Andrei şi cu surorile lui, feciorii lui Necoară, nepoţii Petricăi şi au vândut a lor direaptă ocină şi moşie ce au avut în sat în Gărcini în ţinutul Tutovei şi sau tocmit cu ǧupânul Rusul, fecior Telei, şau văndut lui din a şeptea parte a şeptea parte, din partea lui Andrei, ǧumătate parte

de moşie şi cu loc de moară in părăul Racovei şi cu loc de prisacă în pădure şi în ţarină, cu loc de fâneţe şi cu pământuri şi cu tot venitul cât se va aleage partea de moşie din partea lui Andrei, ǧumătate de părţi; aceia au vândut Andrei şi cu surorile sale feciorii lui Necoară, nepoţii lui Petrică au vândut drept treizăci de zloţi tătărăşti, şi le-au plătit deplin ǧupânul Rusul, fečorul Telei întru mănule lor precum scriem mai sus, ca săi fie lui driaptă ocină şi cumpărătură în sat în Gărcini. Şi noi dacă am văzut buna tocmală între dânşii şi deplin plată şi de la noi am făcut ačastă mărturie ca să fie de bună credinţă şi niam pus şi peceţile noastre către acest zapis.

Din *Condica Pungeştilor*, actele bătrânului Ursul din Gărcini. Cf. Surete ms. XLII 438 a.

---

111. *7089 Aug. 16 (1581) Suceava.* Cartea Iancului Vodă către vatagul de Lăpuşna să la gloaba de la Malic care a săpat intâiu bălţile de la Copanca, fără ştirea călugărilor de la Neamţ.

† Иѡ ꙗнкоул воевод. бжїю мастїю гспдрь земли мо | лдавскои. пиш] ем слꙋѕѣ нашемꙋ вѣрномꙋ водею вел еꙁгаг ѡт волѡст лъпꙋшна. даемо ти. ере жаловали. мабници. | наши калугери ѡт Нимецскои. монастир. на малик ѡт копанка. и рекоуч. аж. имают | едни ѥзере тамо ꙋ копанка. и ꙋказали. прѣд нами их праких прївилїе что ѡни | имают ѡт добраго Ꙗлеѯандра воеводї и ѡт стараго Щефана воеводі. и ѡт Петри воеводі | на тих бълци и ѥзири. а Малик. а ѡн копает им колоти сь своею силою. ище прѣжде | тѣжилис прѣд Петрѣ пркълаб. и сътворил им и испísок сь мирно. а ѡн не држил сѣ за тотꙋ | токмалꙋ таж петрѣ дал. им дн въ днь оуспенїе врце. таж. ѡн не пришол. на тот днь нж при | шол прѣжде днь сь хинклѣнство и гавил не вѣм какои и сътворил соби лист а би копал. протож | ꙗко ꙋзриш сест лист а ти възми емꙋ ѕ воли. и лист и пꙋшли. их до нас и затъкаи волоти по где копал | и реч кождомꙋ члвком а би не копал. никто. бо що бꙋдет копати добрѣ да вести аж пꙋшлꙋм | възмем и воли. так да знаите и нак не ꙋчините.

гспдн реч. пис ꙋ сочав лѣт ҂зпѳ. авг. ѕі.

Строич вел лѡгофет ꙋч. ✢ Гиѡргїе

Iω Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, scriem slugii noastre credinciosului *Bodeiu vel vătag la ţinutul Lăpuşnei*, dămu-ţi ţie cum s'au jăluit rugătorii noştri călugări de la mănăstirea Neamţului pe Malic den Copanca, şi zicând cum au un iazer acolo la Copanca, şi au arătat înaintea noastră ale lor direapte privilegii, ce ei le au de la bunul Alexandru Vodă şi de la bătrânul Stefan Voevod, şi de la Pătru Voevod pe ceale *bălţi* (бѫлци) şi iazere; iar Malic, dînsul le tae lor bălţile (болоти) în ţăria sa, pentru care mai denainte vreame s'au fost şi părăt denaintea Petrei părcalabului, şi le-a făcut lor şi ispisoc de pace; iar dânsul nu s'a fost ţinut de cea tocmală. Deci le-a fost dat Petru lor zi în zioa Adormirei Maicei Domnului (15 August); *însă el n'a venit într'aceiaşi zi, ci a venit înainte de zi cu hitlenşug, şi s'a pregătit nu ştiu cum şi şi-a făcut şie carte cum să sape. Drept aceaia cum vei vedea ačastă carte, iar tu să-i iei lui 6 boi şi cartea şi să-l trimeţi la noi şi să astupi bălţile, pe unde le-a fost săpat şi să spui fiecărui om să nu sape nimica, căci cine va fi săpat bine să ştie că vom trimeate să-i ia 50 de boi.* Aceasta să ştii şi altfel să nu faci.

Scris în Suceava la anul 7089 August 16.

Domnul a zis. Stroici vel logofăt a învăţat.

Pecete în tuş aplicată pe hărtie. + Gheorghie

Acad. Rom. ms. 4606 fila 34. Suretul acestui ispisoc se găseşte transcris în Andronic, egumenul măn. Noului Neamţ, în monografia sa asupra mănăstirei de la Chiţcani pg. 31. Cf. Surete ms. XXVIII 75.

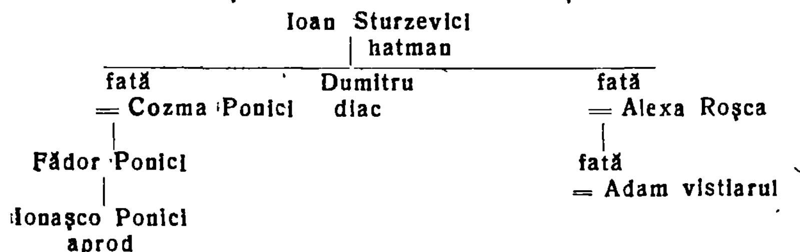
112. *7090 Septembre 14 (1581) Suceava*, regeste. T. Ponici pierde păra pornită contra mănăstirei Moldaviţa pentru Răciuleni. Se pune ferăe 110 zloţi.

Toader Ponici, nepot Sturzei, cu fiul său Ionaşco aprodul, şi Adam vestiiarul, ginere lui Alexa Roşca, nepoţi Sturzei, pârâse înaintea domnului pe Egumenul şi pe toţi fraţii din mânăstirea Moldaviţa, pentru căci călugării ar fi stăpânind părţile lor din satul Răciuleni cu morile, arătând ei uric de cumpărătură *de la Bogdan*

Voevod unchiul domnului şi uric de schimb pentru satele Bouceanii şi . . . . şi Dajbogoaia ce au fost date mănăstirii. Iar călugării au arătat uricile ce au avut dânşii de la Alexandru Voevod. *Iar uricul de schimb ce l'au fost avut ei de la Bogdan Voevod, moşul domnului, l'au luat Sturza ce au fost mare postelnic în zilele lui Stefan Voevod, ce s'au numit Lăcustă,* precum se mărturiseşte în uricul, ce l'au avut ei de la Alexandru Voevod. Atunci domnul şi boerii văzând marea lor îndreptare şi întăritură şi *mărturie cu pravile domneşti,* au însărcinat pe Ghedeon marele vătav al ţinutului Sucevei să meargă la Răciuleni cu megiieşii din sus şi din gios, a acelui sat, şi cu şoltuzul şi cu pârgarii şi cu toţi bătrânii târgului Baia şi să găsească cu sufletele lor de iaste driaptă ocină a mănăstirii Moldaviţa şi dacă călugării stăpânesc hotarul aşezat de Stefan Voevod cel bătrân. Şi văzând mărturia făcută pe sufletele lor de Ghedeon şi de megieşii Răciuleni şi de şoltuz cu părgarii săi, domnul dă puteare mânăstirii să stăpânească aceale părţi de sat cu moşiile şi cu tot venitul punând pre *călugări să dea 110 zloţi ferue* în visteriia domnească; iar pre Ponici şi pre rudele lui i-au dat rămaşi de ori ce drept.

După copiile lui Radu Roseti. Cf. Surete ms. XXIX. 355. Original la Acad. Rom. LXVIII, 131. Domnul de aici e Iancul Sasul Vodă. Asupra familiei Ponici vezi Ion Neculce I, 139. Din acest ispisoc întregim spiţa a 6-a a Poniceştilor:

Teodor Ponici de aici e Fădor Ponici al spiţei. El trăia încă la 1581 şi avea de fiu pe *Ionaşco Ponici aprod în 1581.* Ispisocul ni-l dă pe Fădor Ponici nepot Sturzei, postelnicul lui Stefan Vodă Lăcustă. Sturza mai avea de nepot pe Adam vestiarnicul, ginere lui Alexa Roşca. Ar urma dar ca Ioan Sturzevici, care ajunge hatman supt Petru Vodă Rareş a avut această descendenţă:

Pentru Sturzeşti vezi nota de la doc. din 7061 Mart (N. 15).

113. ***7090 Sept. 15 (1581) Iaşi.*** **Petru Vodă întăreşte lui Damian uricar Cristovici, cumpărăturile făcute în Duseşti, în Corni şi un ţigan cu 700 zloţi şi 600 aspri de la Ionaşco Stângaciul şi de la Ciolpan.**

Милостїю бжїею мы Iѡ Петрѣ воевода, гспднъ земли мѡлдавскои. знаменито чиним иссим листом нашим. въсѣм кто нанем възрит или чточи его ѹслышит. ѡж прїидоша прѣд нами • и прѣд нашими мѡлдавскими | болѣри. великими и малими Iѡнашко снь станґачюл пръкълаб по его доброи волѣ ни ѿткого непонѹжден. й анинрисилован. и продал свои ѡтнинѹ и викѹпленїе исприкилїе кѹпежно що имал ѡцъ его Iѡн Стангачѹл пръкълаб | ѡт Алеѯандроу воеводї сва част [*şterse*: що емѹ йзберет ѹ село дѹшещи. та продал слѹѕѣ нашемѹ дамїанѹ крстович. за т злат татарских. и два десѣт] и въставшис слѹга наш дъмїан крстович. и заплатил ѹси тоти вышписанїи пинѣзи. три стѡ | и два десѣт злат татарских. въ рѹки Iѡнашко сна Стангачѹл. пръкълаб. прѣд нами и прѧд нашими болѣри. и ѹтом паки прїиде прѧд нами и прѧд ѹсими нашими мѡлдавскими болѣри вели(ки)ми и малими | Iѡнашко снь Стънгачѹл | пръкълабе бывшаго. никиль непоноуждеи и анинрисилован по своею доброи волю. и продал половина село ѿт корни. ѹ волост немецскою исприкилїе кѹпежно. и что имал ѡцъ его Стангачѹл пръкълаб ѿт Алеѯандроу воеводї | та продал слѹѕѣ нашемѹ дъмїан ѹрикар. за ѹ злат татарских. ино съ тих пинѣзи вышреч заплатил себѣ глав. ѿт пръкълаби немецских. ере вил ѹкрал три тисѧч. ас.. едномѹ грекѹ. тааж въсталсѧ слѹга наших. | дъмїан ѹрикар и заплатил. въси исполно ѹ злати татарских. ѹ рѹк вишписанномѹ Iѡнашко. снь стангачѹла пръкълаба ıакож свѣдѣтелствовали прѧд нами наших слѹги вѣрнїи драѯин и Роман пръкълаби | немецских. съ своими дшами. ѿт прѧд нами и ѿт прѧд вес съвѣт наших. й тиж прїиде прѧд нами и прѧд ѹсими нашими молдаскими болѣри великими и мали. слѹѕѣ наш пѫтрашко снь драг чолпан | никим непожѹжден. и а нинрисилован. своего. правомѹ холѹп циган именим Iѡн. и жена его Рада. та продал слѹѕѣ наш дъмїан ѹрикар и заплатил въси исплъно | вышеписанїи пинѣзи шест сто аспри въ ржки. пѫтрашко. ино мы видѧвше их доброи волю и тъкмеж исплънаа заплатѹ. а мы накиж и ѿт нас есми дали и пот—

връдилй слꙋзѣ нашемꙋ дъміꙗн ꙋрикар. на тои | ѡтнини вышописани, како да ест емꙋ и ѿт нас ꙋрик и ѿтнини. и прав хꙋлоп циган. съ въсѧм доходом и дѧтем его и ꙋночатом. и прѣꙋночатом и прашꙋрѧтом. и въсемꙋ рѡд его кто сѣ изверет наиближнїи непорошено его | николиж на вѣки. а на то ест вѧра нашего гспдвами. вишеписаннагоми, Іѡ Петръ воеводї, й вѣра прѣвъзлюблених сиве гспдвами. Іѡ влад. Іѡ Щефан воеводи а вѣра боꙗр наших. вѧра пана вартик дворника. долнѣи | земли. вѧра пана Єремїа дворника горнѣи земли. вѣра пана бꙋчюма и пана Геѡргїе пръкълаби хотинскаго. вѣра пана кързиман и пана драгсин пръкълабове немецских. вѧра пана Мирон. и пана | лꙋка пръкълабове Романских.. вѣра пана Андреꙗ портарѧ сꙋчавскаго. вѧра пана брꙋти постелника. вѣра пана ѫдъванко спатарѣ, вѣра пана Геѡргїе чашника. вѣра пана ꙗни | вистиꙗрнича, вѧра пана кꙋкора столника. вѣра пана Стан комиса. и вѧра въсѧх боꙗр наших мѡлдавских. великих и малйх. а по нашем жйвотѣ. кто бѫдет гспдръ ѿт дѣтих наших | или ѡт нашего рода. или пак вꙋд кого бъ изверет гспдрем выти нашеи земли мѡлдавстѣи. тот би емꙋ непорꙋшил нашего даанїе и потвръжденїе але тиж аби емꙋ дали и ꙋкрѣпили. понеж емꙋ правїи | ѿтнини и викꙋпленїе. а на болшее крѣпост и потвръжденїе велѣли нашемꙋ вѣрномꙋ истинномꙋ болѣринꙋ панꙋ строичꙋ великомꙋ лѡгофетꙋ писати. и наши печат привѧсити | ксемꙋ истинномꙋ листоу нашемоу. писал гаврил чернат ꙋ ꙗсѡх втлѡ ҂ѕзч. мсца. септеврїе еі дне. искал строич.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Iѡ Petru Voevod, domn ţării Moldaviei; ştire facem cu această carte a noastră tuturor, cui pre dânsa vor căta sau cetindu-li-se o vor auzi-o, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici *Ionaşco fiul Stângaciului pârcâlab*, de a lui bună vreare de către nimeni silit nici învăluit, şi a vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură din direase de cumpărătură ce le-a avut tatăl său Ion Stângaciul pârcălab, de la Alexandru Voevod, a sa parte, ce i se va aleage din sat Duşeşti; aceaia au vândut-o slugii noastre lui Dămiian Cristovici drept 320 zloţi tătărăşti. Şi s'au sculat sluga

noastră Dămiian Cristovici şi a plătit toţi acei mai sus scrişi bani 320 zloţi tătărăşti în mânule lui Ionaşco fiul Stăngaciului părcalab denaintea noastră şi denaintea a lor noştri boiari.

Şi într'aceastea iarăşi au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici *Ionaşco sin Stângaciul* fost părcălab, de nimene silit nici invăluit, ci de a sa bună vreare şi a vândut jumătate de sat de Corni în volostea Neamţului din direase de cumpărătură, ce le-a avut tatăl său Stăngaciul parcalab de la Alexandru Vodă aceaia au vândut slugii noastre lui *Dămian uricar* drept 400 zloţi tătărăşti. *Deci cu acești bani mai sus scriși și-a plătit șie capul la părcălabii de Neamț, pentru căci el a fost furat 3000 aspri de la un grec.* Astfel s'a sculat sluga noastră Dămiian uricar şi a plătit toţi deplin 400 zloţi tătărăşti în mânule mai sus scrisului Ionaşco fiul Stângaciului parcalab, *cum au mărturisit înaintea noastră ale noastre slugi credincioase Draxin și Roman parcalabi de Neamț, cu ale lor suflete* denaintea noastră şi denaintea a tot sfatul nostru.

Şi într'acestea iarăşi a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici sluga noastră Patraşco fiul lui Drag Ciolpan de nimeni silit nici învăluit, pe al său drept rob ţigan anume Ion şi fămeaia lui Rada, pe aceştia i-au vândut slugii noastre lui Damiian uricar drept 600 aspri. Şi s'au sculat sluga noastră Dămian uricar şi a plătit toţi deplin mai sus scrişi 600 aspri în mânule lui Pătraşco. Deci noi văzând a lor de bună voe şi tocmală cu deplină plată, iar noi iarăşi şi de la noi am dat şi am intărit slugei noastre lui Damiian uricar pe ceale ocine mai sus scrise, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi ocină şi drept rob ţigan cu toate veniturile şi copiilor lui şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lui ce i se va aleage mai de aproape nerușăit nici odănăoară în veaci. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă Noi Iω Petru Vetru Voevod şi credinţa a prea iubiţi fii ai domniei

meale Iw Vlad, Iw Ştefan Voevozi şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale Vartic vornic ţării de jos, credinţa dumsale Eremia dvornic ţării de sus; credinţa dumisale Bucium şi dumsale Gheorghie parcalabi de Hotin, credinţa dumsale Caraiman şi dumsale Dragsin parcalabi de Neamţ, credinţa dumsale Miron şi dumsale Luca parcalabi de Roman, credinţa dumsale Andrei portar Suceavei, credinţa dumsale Brut postelnic. credinţa dumsale Nădăbaico spatar, credinţa dmsale Gheorghie ceaşnic, credinţa dumsale Iane vestiiarnic, credinţa dumsale Cucora stolnic, credinţa dumsale Stan comis şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă cine va fi domn din copii noştri sau din al nostru neam, sau ori pe care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu-i strice a noastră danie şi întăritură, ci iarăşi să i-o dea şi să i-o întăreascd, căci că i sânt lui direaptă ocină şi cumpărâtură. Iar spre mai mare tărie şi puteare poruncit-am la al nostru credincios şi cinstit boiariu dumsale Stroici, marelui logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage la această adevărată carte a noastră. A scris Gavril Cernat în Iaşi la anul 7090 luna Septembre 15 zile.

A iscălit Stroici logofăt.

Pergament, peceate sfarmată; şnurul *roz*. Proprietatea doamnei Antoniu din Piatra. Cf. Surete ms. XLVI, 773.

---

114. *7090 Ghenar 15 (1582) Iaşi.* Petru Vodă dă lui Stănilă Şoimarul satul Popeşti pentru 12 cai daţi în trebuinţa ţării la Poartă drept 24000 bani.

„Ispisoc sărbesc pre Popeşti de la Pătru Vodă".

Iată au venit înaintea noastră sluga noastră *Stănil Şoimariul* şi au cumpărat de la domnie me una *selişte, ce să numeaşte Popeştii, ce au fostu de ocolul târgului Romanului*, şi au dat domniei meale 12 cai, pre care iau preţăluit cinstiţi şi credincioşi boiari noştri Andrei hatmanul şi Stan vel comis şi Iancul vel uşiiariu, drept 24000 bani; *pre cari cai domniia mea iam triimis în*

trebuința domniei meale la Țarigrad dinpreună cu birul. Drept aceaia cea de mai sus numită selişte anume Popeştii săi fie lui de la domniia mea ocină cu tot venitul lui, feciorilor lui şi nepoţilor lui, şi dacă Dumnezeu pre carele va aleage din moştenitorii domniei meale să fie domn, acela să aibă ai da şi de la domniia sa şi întări ca săşi stăpânească cea selişte nestrămutată; şi altul să nu se ameastece înaintea cestei cărţi a domniei meale.

Insuşi domnul au zis.

Andrei hatmanul au învăţat.

„din limba sărbească sau tălmăcit de mine Ioan Stamate pitar în Iaşi la 1811 Aug. 18".— Tălmăcirea aceasta poslăduindusă de mine din cuvânt în cuvânt cu ispisocul cel adevărat şi fiind întocmai şi fără nici o greşală lam adeverit."

clucer Pavăl Debrici, 1811 Aug. 24.

Acad. Rom. manuscript 234, moşia Roşiori, fila 50. In cei 24000 bani avem 200 lei, deci calul a fost *biciuluit* (preţeluit) drept 16 lei şi 80 bani.

---

115. *7090 Mart 6 (1582) Suceava.* Iancul Vodă dă rămas pe Trifan in pâra cu popa Văscul să-l ia moşia pentru 6 boi.

† Іѡ ıанкꙋл воєвода. бжїи мастїи гспдрь землли молдавскои. ѿж прїидє прѣд нами. Трифан ѡт брьхьшєщ. и сь попа Вєскꙋл ѡт там и тьгал на попа. и зостал пред поарта. аще Попа поставил єдна ѡтнинѡ ѿт ѡбрьшїє зьлог. ради що бил взѣл ѿн. ѕ воли єго Триф ради Попови да дрьжати доколѣ дати тих воли. так да знаєш. и как нє оучинит.

Гспднь казал. пис ѵ Сочав. влт ҂зч. март ѕ днь.

велици болѣри ѵч. ҂ Щєфан

Iѡ Iancul Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; cum au venit înaintea noastră Trifan din Brăhăşeşti, şi cu popa Văscul deacolea şi a pârât pe Popa; şi *a rămas înaintea Porții;* iară Popa a pus o ocină din Obărşie zălog, pentru căci a fost luat dînsul 6 boi lui Trif; pentru aceaia Popov să stăpânească până

ce-i va dare cei boi. Aşa să ştii şi altfel să nu se facă.

Domnul a arătat.

Scris în Suceava la anul 7090 Mart 6 zile.

Marii boeri au învăţat. + Stefan

Hârtie; Cf. Surete ms. XXVI, 769.

Iată cum se rezumă acest act în opisul din 1787:

Carte gospod de la domnul Iancu Vodă, prin care scrie că au venit de faţă Trifan din Brăhăşeşti şi cu popa Văscul ottam şi au pârît Trifan pe popa Văscul cum că iau fostu luat dânsul 60 boi şi rămas fiind Popa au pus atunci zălog partea lui de ocină din Obârşie ca să o stăpânească Trifan până a putea să-i dea bani. Cartea gospod iaste tălmăcită din sloveneaşte de Gh. Evloghie dascal la anul 1787 Iulie 14.

Din Perilipsul actelor moşiei Obârşia ot Neamţ a vel vornic. C. Paladi, întocmit în 1787 Iulie 15. Cf. Surete ms. XXXII, 765.

---

116. *7090 Mart 8 (1582) Suceava.* Iancul Vodă întăreşte lui Patraşco vatag, lui Gavril şi Anei stăpânire pe satul Bursuceani, împărţindu-le în două.

† Мלстїю бжїю Иѡ ꙗнкꙋл воєвода гспдрь земли молдавскои. знаменито чиним. иссим листом нашим. вьсѣм кто нанем вьзрит. или его чтꙋчи ꙋслышит. ѡж прїиде пред нами и пред нашими | молдавскими болѣри. великими и малимй. слꙋга наш пьтрашко вьтаг. снь никоарж внꙋк Марїики. и тиж племеник его гаврил снь грозаве внꙋк драгоꙋл. прѣꙋнꙋци гедиѡновы. и прѣ | прѣвнꙋци Щꙋборов. и тиж тютка их Ꙗнна дочка драгꙋла вноꙋка гедеѡнови. прѣоунꙋка нлисаѳи. и прѣпрѣꙋнꙋк Щиборов. сь великою жалобою. и сь великою мартерїю и сь ѡколними их | межїꙗши. рекꙋчи аже привилїє за выслоуженїє що имал прѣпрѣд их щибор. ѡт стараго Стефана воєводи. на село боурсꙋчанїи и сь мѣсто за млин. оу Сирѣтꙋ где был млин | Щиборов. ниж полѣнꙋ и сь млин оу селꙋ бꙋрсꙋчани. а тот оурик их изгорил вь дом Пантелеєв ѡт бржещи. коли пришел єдни посел ѡт хорꙋжїи. кь поклисарство до гсдвмы. и при | ключилос емꙋ начокати вь домꙋ. того Пантелею. и запалил емꙋ дом тот посел. таж мы

бидѣвше их. великою жалобѹ и великою марторїю и съ wколними их межїаши що нам | жаловали и марторисили. а мы такождере и wт нас дали и потврьдили есмы им. тое вышеписанное село бѹрсѹчанїи и съ мѣсто за млин оу Сирѫт. где выль млин Щикорь. ниже полѣноу. | и съ млин оу село ѹ бѹрсѹчѧны како да есть имъ и wт нас ѹрик и wтнинѹ и съ въсем доходом. але да есть тое вышеписанное село бѹрсѹчѧны. и съ мѧсто за млинѹ ѹ Сирѣт. где быль млини Щиборов | ниж полѣни и съ млин оу село бѹрсѹчани на двою. половини. нижнѣа половина и съ млин що ест. ѹ село и съ нижнѣа кржницѹ да ест слѹзѣ нашемѹ пътрашкови. самомѹ бо имает и дѣдинѹ и коупленїе. | що был купил wтец его никоарж wт племеника своего. ѿт фѹфа, а тота дрѹга половина вышнѣа да ест племеникови своемѹ гаврилѹ и тутци своеи Янни а тот брѹд за млин що ест ѹ Сирѣтѹ. где был млин | Щиборов. ниж полѣна да ест тотиж на двою. половина Пътрашкови. а половина гаврилѹ и тютци еи Яни. им и дѣтем их и ѹнучатом их и прѣѹночатом и прѣщурѣтом и въсемѹ родѹ их кто сѣ им изберет | наиближнїи непорушенно николиже навѣки. прѣд сим листом нашим. а хотар томѹ вышеписанномѹ село бѹрсѹчани. и съ млин оу Сирѫт. где был млин щиборов. ниж полѣнѹ. и съ | млин ѹ село бурсучани а wн да ест wт ѹсих сторон постаромѹ хотароу покѹда из вѣка wживали. а на то есть вѣра нашего гспдства вишеписаннаго Iw ıанкѹла воевода и вѣра възлюбленних. сновом | гсдвми Алеѯандръ и Богдана воеводовѧ. и вѣра болѣр наших. вѣра пана бѹчюм великии дворник (долнѣи земли). и вѣра пана юрескѹла великаго дворника горнѣи земли. и вѣра пана Тоадера. и пана | Петрѧ кръку пръкалабовѣ хотинскїи и вѣра пана.... и пана Цѹрѫ пръкалабове Романскїи и вѣра пана бернат. пръкалаб нѣмецских вѣра пана Никѹли портарѣ сѹчавскїи и вѣра пана | броут постелника и вѣра пана филипа спътарѣ и вѣра пана.... чашника и вѣра пана Ржднч столника. и вѣра пана Соломона вистїарника. и вѣра пана ıани комиса. и вѣра въсѧх болѣром | наших молдавскїх великих и малих. а по нашемѹ животѧ кто бѫ изберет быти гспдръ нашеи земли молдавскои. wт наши дѣти или wт нашего рода. или пак бѹд кого бѫ изберет | быти гспдрем. а тот да им оутврьдит и оукрѣпил заноуже есмы дали и потврьдили. почто ест им права wтнина и дааніе и кѹпленїе. а на болше крѣпости. и потврьжденїе. томѹ въсемѹ | вышеписанномоу велѣли есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ строичю

великомꙋ логофетоу писати. и нашѫ печат завѣсити ксемꙋ листꙋ нашемоу. | пис кростѣ михаилович. ꙋ Сꙋчавѣ. влто ҂зч. мсца Март и.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Iancul Voevod, domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta, sau cetindu-i-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici sluga noastră *Pătraşco vatag*, fiul lui Nicoară, nepot Maricăi; şi iarăşi seminţeniia lor, Gavril, fiul lui Grozav, nepot Drăgulei, strănepoţi lui Ghedeon, şi răstrănepoţi lui Ştibor; şi iarăşi mătuşa lor Anna, fata Drăgulei, nepoata lui Ghedeon, strănepoată Ilisaftei, răstrănepoată lui Ştibor, cu mare jalobă şi cu mare mărturie, şi cu împregiuraşii lor megiaşi, zicând cum privilegiile de slujenie, ce le-a avut strămoşul lor Ştibor de la bătrânul Stefan Voevod pe satul *Bursuceanii* şi cu loc de moară în Siret, unde au fost moara lui Ştibor, în jos de poiană şi cu moară în satul Bursuceanii; iar acel uric li s'a ars în casa lui Pantelei din Brăeşti, când au venit un trimis din Horuji (stegar Cazac) în solie la domniia mea, şi s'a întâmplat acelui să poposească la casa aceluia Pantelei şi i-'a ars casa lui acel trimes.

Astfel noi văzănd a lui mare jalobă şi cu mare mărturie şi cu megieşii lor de prin pregiur, ce ni s'au jăluit şi au mărturisit; iar noi aşijderele şi de noi am dat şi am întărit înşine lor acel de mai sus scris sat Bursuceani şi cu loc de moară în Siret, *unde a fost moara lui Ştibor*, în jos de poiană, şi cu moară în sat in Bursuceani, ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină şi cu toate veniturile; însă să le fie lor cel de mai sus scris sat Bursuceanii şi cu loc de moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană şi cu moara în satul Bursuceanii *în doao* jumătăţi; jumătate din jos şi cu moara, ce iaste în sat şi cu fântâna din jos să fie slugii noastre lui Pătraşco *singur*, de oarece o avea şi moşie şi cumpărătură, ce a fost cumpărat tatăl său Nicoară, de la seminţenia sa, de la *Tufâ;* iar alaltă jumătate din sus să fie seminţenii sale lui Gavrilă şi mătuşei sale Anna. Iar cel vad de moară ce

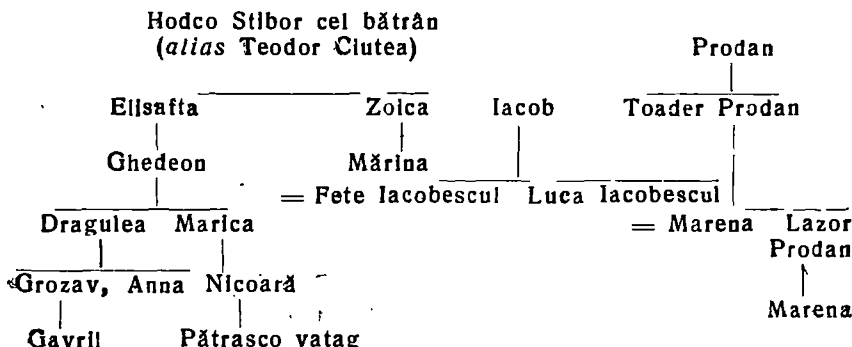
iaste în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, mai jos de poiană, să fie şi acela *în doao :* jumătate lui Pătraşco, şi jumătate lui Gavril şi mătuşei sale Annei, lor şi copiilor lor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lor, ce li se va aleage mai de aproape neruşeit niciodinioară în veaci înaintea acestei cărţi a noastre. Iar hotarul celui de mai sus scris sat Bursuceanii şi cu moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană, şi cu moară în satul Bursuceanii, Iar acela să fie dinspre toate părţile pe vechiul hotar, pe unde din veci au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrisă, Iω Iancul Voevod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei meale Alexandru şi Bogdan voevozi, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Bucium mare vornic al ţării de jos, şi credinţa dmsale Jurescul mare vornic al ţării de sus, şi credinţa dmsale Petre Crâc şi pan Toader pârcalabi de Hotin, şi credinţa dsale (Ilea) şi pan Giurge parcalabi de Roman, şi credinţa dmsale Bernat parcalab de Neamţ, şi credinţa dmsale Niculi portar Sucevei, şi credinţa dmsale Brut postelnic, şi credinţa dmsale Filip spatar, şi credinţa dmsale (Golâe) ceaşnic, şi credinţa dmsale Râdici stolnic şi credinţa dmsale Solomon visternic, şi credinţa dmsale Iani comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă pre cine Dumnezeu va aleage domn pământului nostru al Moldaviei din ai noştri copii, sau din al nostru neam, sau ori pe care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn, iar acela să le întărească şi să împuternicească, căci că înşine am dat şi am întărit, pentru căci le iaste dreaptă ocină şi danie şi cumpărătură. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru credincios boiariu Stroici marele logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această carte a noastră. A scris Cristea Mihailovici în Suceava la anul 7090 luna Mart 8.

Arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Pergament bine păstrat ; pecetea însă e tăiată cu poală cu tot.

Note: на село Бꙋрсꙋчанїи; Bursuceanii 7090 Mart 8 (1562 *sic*) N. 1.
— vide Gouritza.

— *Ştibor* cel bătrân (mls. щиборогїи = cu coarne rupte, *ciutea*). Între boerii divanişti ai sec. XV-a *Ştibor* apare rar, dar din cei mai vechi. Începând de la 1428 (6936), apare *Ştibor* supt Alexandru Vodă cel Bun; apoi cu o mare întrerupere, apare Hotco Ştibor = *Teodor Ciutea* în 6956 supt Roman Vodă; în 6964 *ca vornic* supt Petru Vodă Aron, şi continuă a fi pomenit ca boer supt Stefan cel Mare între 6965—6970, când dispare.

Unind arătările noastre cu ale altor urice din I. Bogdan Doc. Stef. I, 347, 361, am putea înjgheba această descedenţă:

— *Arderea casei lui Pântelei.* Uricul nostru ne spune că domnind Iancul Vodă i-a sosit un trimes (пришел едни посел) de la Cazaci (ѡт хоругжїи) în solie la domnia sa (кх поклончарство до господармы) şi că acel sol trecând prin Brăeşti (оу бражещи) s'a întâmplat să poposască la casa acelui Pântelei din Brăeşti (и приключилос емꙋ ночовати вх домꙋ того пантелею ѡт бражещи) şi i-a aprins casa lui acel trimis (и запалил емꙋ дом тот посел); şi aşa i-a ars uricul în casa lui Pântelei din Brăeşti (и тот оурик их изгорил вх дом Пантелев ѡт бражещи).

хоругжїи, хоругжи este Fahnenträger im Kosakenheer, stegar; numele a venit de a dreptul de la Cazaci şi nouă şi rutenilor, cari îl au în graiu.

---

117. *7082 Mart 31 (1574) Iaşi.* Ion Voevod întăreşte lui Cristea Mihailescul părţile din Oglinzi ale fratelui său Isac, răscumpărându-le.

† Іѡн воевода бжїею млстїю гсдрь земли молдавской. дали есмы сес лист наш слꙋ | sѣ нашемꙋ крстѣ михаилескꙋл оурикар. на то ѡн да ест моцен и силен сим листом нашим | да держит всѧ част братꙋ своемꙋ исакꙋ ѡт ѡглинци. еликос изберет. почто | искꙋпил ѧ ѡт него готовими пинѣзми. про-

тож никто ин да сѧ не оумишает. | пис ѹ ӕс влто. ҂зпв. март лa.
вел логфт. велѣл † крстѣ

Iω Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; data-am înșine această carte a noastră slugii noastre lui Cristea Mihăilescul uricar spreaceia ca să fie tare și putearnic cu ĉastă carte a noastră ca să stăpânească toată partea fratelui său Isac din Oglinzi, câtă i se va aleage, căci că a răscumpărat-o de la dânsul cu bani gata. Drept aceaia nime să nu se ameastece. Scris în Iași la anul 7082 Mart 31.

Marele logofăt a poruncit. Cristea.

Acta d-na Moțoc, Brusturi, Falticeni, Original hârtie, marca fabricei o *mitră*. Este și un suret tălmăcit de Hrisantie arhimandritul Goliei în 1838 Martie 15.

---

118. *7083 Iuli 11 (1575) Iași.* Petru Vodă dă rămmas satul Toplița în pâra ce a avut cu Mihailescul uricar pentru hotarul satului Oglinzi pentru o moarte de om făcută pe vremea lui Bogdan Vodă.

Петрѣ воевода бжїею мастїю гспдрѣ земли молдавской. ож прїиде пред нами | и пред наши болѣри. село топлицѣ ѿт ѡкѡл немецкое. и тѣгали | на слуга наш Михѣилескѹл ѹрикар. радї една полѣна. ѿт хотар село ѡглинцїи. | що тота полѣна заплатил дѣд его захарїѫ бившїи дворник. за доше | гѹбство що v той полѣн и сътворилас была съмртъ. едного члвка | при дни богдан воеводї стараго. ино ми дадохмо хотарник. слѹга наш вѣрнїи | витолто пръкалаба Романскаго. како аби хотарил там како ѡбрѣ | щет ѡн съ своею дшею и съ людї добрими и съ межїашаши ѡколними. | таж ѡн нашъ съ своею дшею и съ людї добрими и съ межиашаши ѡколними | аж ест тота вышписаннаа полѣна праваа ѡтнина слузѣ нашемv | михаилескv ѹрикар. таж ѿт нинѣ на прѣд тое село топлица. да не и | мает тѣгати николиже на вѣки на слуга наш Михаилескоул vрикар | и на племенники его пред сим листом нашим. | пис v ӕс влто ҂зпг юл аї.

Гспднъ казал. вел лог vчил.

юрашко пис

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră și înaintea

a lor noştri boiari *satul Topliţa* din ocolul Neamţului, şi au pârât pe sluga noastră Mihailescul uricar pentru o poiană din hotarul satului *Oglinzii*, care acea poiană a plătit-o bunul lui Zahariia fost vornic *pentru o duşegubină, ce în acea poiană s'a fost făcut o moarte a unui om, în zilele lui Bogdan Voevod bătrânul.* Deci noi am dat hotarnic pe sluga noastră credinciosul Vitolt pârcalab de Roman, ca să hotărască acolo cum va afla dânsul cu al său suflet şi cu oameni buni şi cu megieşi din prejur; Astfel dânsul cu al său suflet şi cu oameni buni şi cu megiaşi din prejur (aflat-a) cum iaste acea de mai sus scrisă poiană dreaptă ocină slugii noastre lui Mihailescul uricar; astfel de acmu înnainte acel sat Topliţa să nu aibă a mai pârî niciodănăoară în veaci prea sluga noastră Mihailescul uricar şi pe seminţeniile sale înnaintea acestei cărţi a noastre. Scris în Iaşi la anul 7083 Iuli 11.

Domnul a arătat; vel logofăt a învăţat.

Iuraşcu a scris.

Hârtie, acta d-na Moţoc, Brusturi, Fălticenii, Este şi un suret tălmăcit la 1838 Mart 15 de Hrisantie arhimandritul Goliei.

---

119. *7083 Aug. 3 (1575) Iaşi.* **Petru Vodă întăreşte lui Mihailescul uricar cumpărăturile făcute în Oglinzi de la popa Platon şi Toader diacon.**

† Пѣтрꙋ воєводა. бжїю. мл҃стїю гспдрь земли молдавскои. ѡж прїи доша пред нами и прѣд нашими болѣри поп платон и брат его тоадер | дїꙗкон. снове Настини. ꙋнꙋки захарїꙗ двѡрник. по их доброю волю | никим непонꙋждени ани присиловани. и продали своих правою | ѡтнинꙋ и дѣдинꙋ. ис привилїє кꙋпежное. что имал дѣд их захарїꙗ | двѡрник. ѡт старого стефана воевода. въсѧ част их еликос изберет | ѡт село ѡт ѡглинѕи. та продали внꙋкꙋ их слꙋѕи нашемꙋ Михъи | лескꙋлови ꙋрикар. за сто и четири десѣт злат татарских. и ѡстав | шес слꙋга наш Михъилескꙋл ꙋрикар и заплатил им ꙋси исполна тоти выш | пинѣзи писаних рм злат пред нами. и пред нашими болѣри. да ест емꙋ | и ѡт нас съ въсеми доходоми. и ни да с не ꙋлишаєт. пис ꙋ іас | в лто ~ зпг. авг г.

гспднъ казал. вел логоѳт ꙋч. † дꙋмитрꙋ

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică au venit înnaintea noastră și înnaintea a lor noștri boiari pop Platon și fratele său Toader diiacon, fii Nastei, nepoți Zahariei dvornic de a lor bună voe de nimene siliți nici învăluiți și au vândut a lor dreaptă ocină și moșie din direase de cumpărătură, ce-a avut bunul lor Zaharia dvornic de la bătrânul Ștefan Voevod, toată partea ce li se va aleage din sat din Oglinzi, aceale le-au vândut nepotului lor slugii noastre Mihailescului uricar drept una sută și patru zeci zloți tătărăști; și sculându-se sluga noastră Mihailescul uricar și a plătit lor deplin cei de mai sus scriși bani 140 zloți denaintea noastră și denaintea alor noștri boiari să fie lui și de la noi cu toate veniturile. Și altul să nu să ameastece. Scris în Iași la anul 7083 Aug 3.

Domnul a arătat. vel logofăt a învățat Dimitrie.

Hârtie ; acta Doamna Moțoc, Brusturi, Fălticeni. Pecete în ceară roșie. Este și un suret tălmăcit în 1838 Mart 15 de Hrisantie, arhimandritul Goliei.

---

120. ***Fără veleat (c. 7088 după Mai 29).*** **Vartic postelnicul hotărăște părțile Mihailescului uricar, schimbând stâlpii puși cu strâmbul de Goläe parcalabul.**

† Се ѹ аз вартик постелник. ино коли било днес мсца юн зї дни. идѫщи за гспдну нашему | прѣмлостивому Іѡанкул воеводї, ѿт нѣмцу до сучавѣ. ино лист гспдну нашему прѣмлоствомѹ стрѣтил | мнѣ на пѫт. како да хутарю сну моему Михѫилескул ѹрикар. съ люди ѿт село ѿт топлицѫ. ино | коли било прѣжде сїа врѣмѣ хутарил им голѫи пръкълаб Немецскїи. коли не бил дома | михѫилескул ѹрикар нѫ бил тогди у горщинѹ. оу поле съ вел комис. таж хутарил ему | съ кривдою занеж ѡн не бил тогди дома. и ни един межиїаш несprѣтал голѫи пръкълаб | по гдн на хѹтар. нѫ тъкмо ѡн бил сам. и сь люди ѿт топлицѫ. ино аз вартик постелник | спрѣтал люди добрїи и старїи. и ѡколнимы их мегїїаши. и болѣри ѿт двор гспднуни | именим лука сулжар. и Симиѡи строич кѫмѫнар. и мерѫуцѫ апрод и Лазор апрод снѫ Гаврил | логофет. и бъсѣнѹл дїак. и Ѡнчѹл дїак и иншїи многи слуги гспднуни. и пак иншїи многи людѣ | добрих и

старих и vси наимѣ написахом их. поп Андоніе и Петрѣ жvделе. и Иwн. | и Щефvл. и Тоадер и Лѹка и Герман wт село wт врvстvри. и Горга. и Иwн стар и Ника | и Прекvп. и захаріи. и Андреика wт село wт дрѫгѫнещи. и Грозав и Герасим. и Грозѣ | и Глига. и Пѫнтелею. и Бѫлѫч стар. и кростѣ и Михѫил. и Гаврил и Козма | и Мѫтею. и Тома. и Іwн. и друг Тома. и Макѹдин. и исак и Глига и Кирила. и Томшѣ. | и Михѫил и Доніе. и Иwн и Сава. и Алеѯа. и Іосип wт село wт сѫвещ. и Дvмитрv | и Лvпvл и Кирилѫ и Тоадер. и Малиш wт село wт Борчещи и Глига и Тома | и фѫртат. и флорѣ. и Марко. и Никифор wт село wт wглиндещ. и Дрѫгшан. нѣмиш. и Косте | и Гаврил wт село wт Шоимѫрещ. и колици вѫси били мартvріи. Михѫилескѹлови | сѫ vсими wврѣтохом. аж хvтар Михѫилескvлови. и божили vси на своих дшах прѣд | мною. аж ест емv правда wтнина. и дѣдина. и поставихом емv столпи каменіи | и бvори по дvбах по где wврѣтали тіи люди добріи и старіи. а тіи стол | пи где поставил им Голѫи прѫкѫлаб. аз извадих их. вѫси. паки сѫ тими люди добрих | занеже wврѣтохом. сѫ нашими дшами и сѫ люди добрих. аж хvтарил. емv криво | и по мѫзда. сеце даем знаніе сѫ нашим дшимы.

Iată adică eu *Vartic postelnic deci când a fost zua luna Iunie 11 zile, mergând la domnul nostru prea milostivul Iω Iancul Voevod, de la Neamț la Suceava, deacia cartea domnului nostru prea milostiv m'a întâmpinat pre mene pre cale* cum să hotărasc fiului meu Mihăilescul uricar cu oamenii din satul Toplița. Deaci când a fost înnainte de această vreame le-a hotărât lor Golăe pârcalab de Neamț, când n'a fost acasă Mihăilescu, *ci fost-a atunci la gorștină în câmp cu marele comis;* astfel i-a fost hotărît lui cu nedreptate, căci n'a fost atunci acasă, și nici un megieș n'a chemat Golăe pârcălabul de atuncia la hotar, ci numai el singur a fost și cu oamenii din Toplița. Deci eu Vartic postelnic chemat-am oameni buni și bătrâni și ocolași din megieși și boiari de la curtea domniei noastre anume Luca sluger și *Simion Stroici căminar,* și Mereuță aprod, și Lažor aprod fiiul lui Gavril logofăt, și Bă-

seanu diiac şi Onciul diiac şi alte *multe slugi domneşti*, şi iarăşi alţi mulţi oameni buni şi hătrâni şi toţi anume scrisu-i-am: pop Andronie şi Petrea judele şi Ion şi Şteful şi Toader şi Luca şi Gherman *din sat din Brusturi* şi Gorga şi Ion bătrânul şi Nica şi Precup şi Zaharia, şi Andreica *din sat din Drăgăneşti* şi Grozav şi Gherasim, şi Grozea şi Gliga şi Panteleiu şi Bălaci bătrânul şi Cristea şi Mihăil şi Gavril şi Cozma şi Matei şi Toma şi Ion şi alt Toma, şi Macsin Isac şi Gliga şi Chirilă şi Tomşea şi Mihăil şi Donie şi Ion şi Sava şi Alexa şi Iosip *din sat din Săveşti* şi Dumitru şi Lupul şi Chirilă şi Toader şi Maleş *din sat din Borceşti*, şi Gliga şi Toma şi Fărtat şi Florea şi Marco şi Nechifor *din sat din Oglindeşti*. şi Drăcşean Neameş, şi Coste şi Gavril *din sat din Şoimăreşti* şi câţi toţi au fost marţurii Mihăilescului cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete înnaintea noastră, cum iaste lui direaptă ocină şi moşie, şi am pus lui stâlpi de piatră şi bour, în stejari, pre unde le-au arătat cei oameni buni şi bătrâni, iar cei stâlpi unde le-a pus lor Golăe parcalab, eu i-am scos lor toţi iarăşi cu acei oameni buni căci că aflat-am cu sufletele noastre şi cu oameni bunii cum i-a hotărât lui cu strâmbul, şi după mită: Aceasta dăm ştire cu sufletele noastre.

Hârtie riglată. Acta d-na Moţoc. Brusturi, Fălticeni. Este şi un suret vechiu nesemnat de nimene. Zapisul de mărturie e interesant prin înşirarea marturilor aduşi aici, întâi se pun 6 slugi domneşti; apoi vin marturii din următoarele sate: Brusturi (7 marturi). Drăgăneşti (6 marturi), Săveşti (24 marturi), Borceşti (5 marturi), Oglindeşti (6 marturi), Şoimăreşti (3 marturi), în total 57 marturi.

---

121. *7088 Mai 29 Suceava.* Cartea lui Iancu Vodă către Golăe parcalab de Neamţ să lepede stâlpii puşi la Oglinzi de satul Topliţa, pe ocina lui Mihăilescul uricar.

Suret de pre o carte de la Iancul Vodă ce scrie la Golăe pârcalabul de Neamţu la anii 7088 Mai 29.

Iw Iancul Voevod cu mila lui Dumnezeu domnu ţării Moldaviei: Scriem la credincioasă sluga noastră Golăe pârcalab de Neamţu cum vei vedea această carte a noastră îndată să mergi la satul Oglinzi, care

sat iaste a lui Mihăilescul uricariul şi să leapezi acei stâlpi pe unde au hotărât acei Ungureani din Topliţa, pentru că iau părât înnaintea domniei meale cu Mihăilescul uricariul şi iau rămas pre dânşii Mihăilescul uricariul şi sau îndreptat. Aceasta îţ fac ştire întraltu chip să nu faci. sau scris în Suceava

Insumi domnia au poruncit.

---

122. *7090 Mart 31 1582 (Suceava).* **Iancul Vodă întăreşte lui Cristea Mihăilescul uricar dania mamei sale în satul Oglinzi, cum şi un colier de perle şi clopoţei de contăş.**

† Іѡ ꙗнкꙋл воевода̀. бж҃їю млстїю гсдрь землі мѡлдавскои. ѡж прїидошѣ прѣд нами | и прѣд нашими молдавкими болѣри великими и малими. Станка дочка. Насти внꙋка | захаріи дворникꙋ. по еи доброю волѣ никим непонꙋждена. и анипрісилована и да | ла свою правою ѡтнинꙋ и дѣднинꙋ ѡт исправилїе кꙋпежно що имал дѣд еи захарїа | дворник ѡт стараг Стефана воевода. вьсѣ своа част елико сѣ еи изберет ѡт село ѡт ѡглин | ѕи. що под лѣсом ꙋ волост немецкой. та дало самомꙋ снꙋ своемꙋ кръсти Михъилескꙋл ꙋри | кар. и такождере дала свои домове ѡт тръг. сꙋчавѣ. и едни ѡжерел ѡт бисер. и едни | колоколи за кинтеш. але дала самомꙋ снꙋ своемꙋ кръсти Михъилескꙋл ꙋрикар ѡкро | мѣ. ѡт свои дѣти. и внꙋци. да не имают ѡни ни едно дѣло сь тое вишеписанное | части ѡт ѡглинѕи. що подлѣ лѣсом ꙋ волост немецкои. и сь тое ѡжерел ѡт бисер и сь ти | ми колоколи за кинтеш. и сь домове ѡт тръг сꙋчавѣ. а слꙋга наш вишеписаннїи крьс | тѣ михъилескꙋл ꙋрикар. да имает ей держати и подовати и ѡдивати даже | до еи смрть. а̀ по смрти еи да имает еи поминати. ино ми видѣвше еи добро | волно даанїе. а ми такождере дали есмы слꙋѕи нашемꙋ кръсти Михъилескꙋл ꙋри | кар. тое вишпрѣдреченное части за ѡтнинꙋ ѡт село ѡглинѕи. що подлѣ лѣсом ꙋ волост не | мецкои. и домове ѡт тръг Сꙋчав и ѡжерел ѡт бисер. и колоколи за кинтеш. ꙗко | да ест емꙋ и ѡт нас непорꙋшено николиже на вѣки. прѣд сим знаменитом листом | нашим. пис ꙋ сꙋчав. влто

Гспднь реч. ⸭зч. март ла.

† бьсѣнꙋл

Стронч вел логофт ꙋч. и искал Stroicz

Iw Iancul Voevod cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; adică au venit înnaintea noastră și înaintea alor noștri Moldovenești boiari, a mari și a mici, Stanca, fata Nastei, nepoata Zahariei dvornic, de a ei bună voe de nimene silită nici învăluită și-a dat a sa driaptă ocină și moșie din drease de cumpărătură, ce a avut bunul ei Zaharia dvornicul de la bătrânul Ștefan Voevod, toată a sa parte câtă i se va aleage din sat *din Oglinzi, ce-i supt pădure* în ținutul Neamțului; aceia a dat-o numai fiului său lui Cristea Mihăilescul uricar, și așijderele a dat ale sale case din târgul Sucevei și un colier de *biser* (perle) și niște clopoței de *chinteș* (contăș); dar le-a dat numai fiului său Cristea Mihăilescul uricar usebi de ai săi copii și nepoți, să nu aibă ei nici o treabă cu aceale de mai sus scrise părți din Oglinzi, ce-i supt pădure la ținutul Neamțului și cu acel colier (ojerel) de *biser* (perle) și cu acei clopoței de chinteș și cu case în târgul Sucevei. Iar sluga noastră mai sus scrisă Cristea Mihăilescul uricar să aibă a le stăpâni și a le împodobi și ale purta până la a lui moarte; iar după moartea lui să aibă a o pomenire. Deci noi văzând a ei de bună voe daanie, iar noi așijderea am dat slugei noastre lui Cristea Mihăilescul uricar aceale de mai sus zise părți de ocină din satul Oglinzi, ce-i supt pădure, în ținutul Neamțului, și case din târgul Sucevei, și ojerelul de biser și clopoțeii de chinteș, ca să-i fie lui și de la noi nerușeit nici odinioară în veaci înaintea acestei cunoscute cărți a noastre. Scris în Suceava la anul 7090 Martie 31.

Domnul a zis. Stroici vel logofăt a învățat și iscălit: Stroicz. Băseanul.

Hârtie; acta d-na Moțoc: Brusturi, Fălticeni. Este și un suret tălmăcit în 1838 Martie 15 de Hrisantie arhimandritul Goliei. El traduce așa: „și cu acel ojerel de biser, și cu acel colocol (clopot) de chinteș“ fără alte lămuriri.

— *Ojerel*, rus ожерелье le collier de perles; mrus ожереле, Halskette, schnur, band.— ; *biser*, rus бисеръ, les grains de verre; mrus. бисер. Perle; *colocol*, rus колоколъ, la cloche; mrus колоколець, Kuhglocke, Schelbe, Klinge; *Chinteș*, mirus кунтуш, контуш, Oberrock mit aufgeschlitzten aermeln = surtuc cu mâneci.

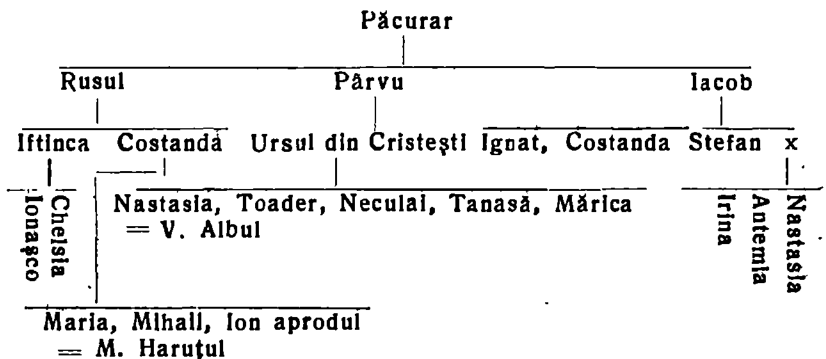
123. *7090 Iunie 18 (1582).* Zapis de mărturie cum Păcurar din Cristeşti vinde măn. Neamţului pentru 24 taleri o prisacă.

Сен запис аз Исаа егѹмен и вес собор ѡт нѣмских монастир. мы свѣдѣтелствоем съ наше дша ѡже приидоше пред нами. сьи чявкъ наима пъкѹрар. ѿт село кърстещи. и продахом его сес пасик. стѣи монастир Немецским ѿт хотар кръстещилови за кд талери целние. за сиа свѣдѣтелсвоем ꙗко продахом за добро кола. за сїи даем знанїи.

Acest zapis eu Isaia egumen şi tot săborul din mânăstirea Neamţului, noi mărturisim cu ale noastre suflete cum au venit înaintea noastră acest om anume *Păcurar* din satul Cristeşti, şi au vândut el ceastă prisacă sfintei mănăstiri a Neamţului din hotarul Cristeştilor drept 24 taleri curaţi. De aceasta mărturisim cum au văndut de bună voie; de aceasta dăm ştire.

Acad. Rom. ms. 3336 „catastihul de moşii a dumsale Stefan Bosie camaraş din leat 7259 Iulie 20." — Cf. Surete ms. XLVI 504. Copiatorul condicei a pus anul *7190* (1682). Cum însă actele Crişteştilor din 7177 (1669) vorbesc de strănepoţii lui Păcurar, a greşit datarea.

Păcurar din Cristeşti a avut aceşti urmaşi:

124. *Fără an (c. 7090=1582). Iulie 15 Bărlad.* Zapis de mărturie a mătelui vornic Coste Bucium cum Zberea din Giosăni a cumpărat cu 6 taleri partea lui Niţă.

† Косте бѹчѹм. вѣликїи дворник долнѣи земле. ѿж прїидоше прѣд нами | Ница ѿт Посѣни. внок гацѹла ѿт там. никим непоноѫденїе а нипри | силованїею и продал своа правою

штнинну. и дѣднину что сѫ | иму приходит своа част ѿт сило цосѣни (sic) шт срѣднаа част. и таа трата част | продал плѣменикому своим, на(и)мѣ звѣреи шт Цосѣни сно | триф Гафтѣни. ино ми нина тако видѣхом. добро волнои | токмеж исполнои токмеж (sic) и ми ѿт нас сътворихом сїю | шт нас мартурїе како да бѫдет им ѿтнину. и права дѣднину съ вес духодом. ѿт полѣ. и шт сило. и дал звѣре на та штнину | шистїе тал. личнїе. пинѣзи старїе добри. и коли (дал) тот пинѣзи. били многи люди добри. имѣ мафтею Цосѣ | шт Цосѣни и Сѫмїшн Барбо. и фолтат. и Гешргїе и данчул. и Ишн попонец | и Мош. и иник многи люди добри. старїе и младїе. и покренїе | мегиюш. ино ми сътворихом. сїю мартурїе ѿт нас како да | бѫдет им правои штнину. и дѣднин им. и дѣтим им и внуком. им. и ин да с | ни шмишает. прѣд сим листом нашим. пис у брлад юл. еї днь.

Coste Bucium mare vornic al țării de jos; adică au venit înainte noastră *Niță din Gioseni, nepot Gațului de acolo,* de nimene cu silă nici cu învăluială, şi a vândut a sa driaptă ocină şi moşie, ce i se va aleage parte lui din Gioseni, din partea de mijloc; acia a treia parte au vândut seminţeniei sale anume *Zbiarei din Gioseni,* fiul lui Trif Gaftoană. Deci noi atunci cum am văzut de bună voe a lor tocmală şi deplină tocmală (*pro* plată) şi noi de la noi am făcut această de la noi mărturie, cum să-i fie lui ocină şi dreaptă moşie cu tot venitul din câmp şi din sat; şi a dat Zbeare pe acea ocină *6 taleri curați, bani vechi buni;* şi când (a dat) acei bani fost-au mulți oameni buni, anume Mafteiu Giosea din Gioseni şi Sămion Barbu, şi Foltat, şi Gheorghie şi Danciul şi Ion Poponeț şi Moş şi alți mulți oameni buni, bătrâni şi tineri şi de prin prejur megiiaşi. Deci noi am făcut această mărturie de la noi ca să-i fie lui dreaptă ocină şi moşie lui şi copiilor lui şi nepoților lui; şi altul să nu se ameastece înaintea acestei cărți a noastre. A scris în Bârlad Iulie 16 zile.

Cf. Surete ms. XXVII 779. Despre boerul Coste Bucium. mare

vornic ţării de jos, am pus data de 7090 (1582), când se găseşte C. Bucium în această boerie. Pecetea în ceară mică desprinsă. In dosul zapisului Ilie Catargiul vel logofăt scrie această notiţă: „această mărturie măcar că scrie că au făcuto Bucium vornicul, dar nefiind iscălitura lui Bucium nu s'au crezut, numai scriindu pe parte de mijloc, unde iaste moşia a lui Găţe, sau dat la feciorii lui Găţe, şi eu am iscălit ca să nu să schimbe." Ilie Catargiul vel logofăt. Observaţiunea lui Ilie Catargiul este dreaptă. Probabil avem a face aici cu un falş. Scriitorul pe lângă că scrie rău slavoneşte, şi are greşeli de scriere, apoi nici nu ştie că pe marele vornic al ţării de jos nu-l chema *Coste Bucium*, ci *Condre Bucium*, cum apare în doc. dintre 7087—7091, căci Condrea Bucium a fost mare vornic al ţării de jos supt Iancul Vd. Sasul (7088—7091) şi supt Petru Vodă Şchiopul în 7091. El urmează în vornicie lui Cozma *Murgu* şi e urmat de *Vartic*.

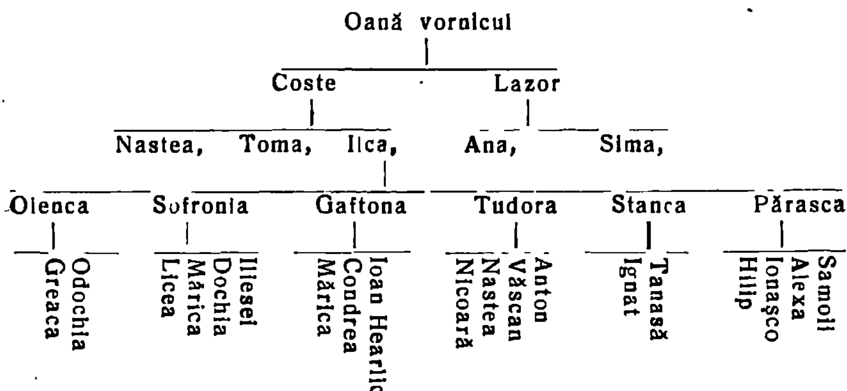
*125. *7091 April 23 (1583) Iaşi*, regeste. Petru Vodă împarte satul Răciuleşti pe Prut în 5 părţi la 5 inşi, cari au cumpărat ½ sat cu 500 zloţi de la strănepoţii lui Oană vornicul.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Iw Petru Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră tuturor cari vor ceti spre dânsa sau o vor auzi-o cetindu-li-se, iată au venit înnaintea noastră şi înnaintea a lor noştri moldoveneşti Odochia şi sora ei Greaca, featele Olencăi, şi seminţenia ei Iliesei şi surorile lui Dochia şi Marica şi Licea, featele Sofroniei; şi seminţenia lui Ioan Hearlic şi fratele său Condrea şi sora lor Marica, copii Gaftoanei; şi iarăşi seminţenia lor Anton şi fratele său Văscan şi Nastea şi Nicoară copiii Tudorei, şi iar seminţenia lor Tănasă şi fratele său Ignat, copiii Stancăi, şi iarăşi seminţenia lor Samoil şi Alexa şi Ionaşcu şi Hilip copii Parascăi; toţi nepoţi şi strănepoţi Ilcăi şi a lui Oană vornicul şi de a lor bună vreare de nimeni siliţi nici învăluiţi şi au vândutu a lor driaptă ocină şi moşie din driase de împărţeală ce le au avut baba lor Ilca de la bătrânul Ştefan Voevod şi iarăşi din direse de împărţeală ce le-a avut moaşa lor Maruşca de la Ştefan Vodă cel tânăr şi iarăşi din direase de împărţală de la Iancul Vodă în jumătate de sat partea din sus ѿт село рѫчюлещи, що на Прѫтѣ; acela l'au vândut cu 500 zloţi la ale noastre slugi dmsale Drăghici *ilişariu* (Илишар). şi lui Ursu. şi lui Gavrilă cu fămeia sa Tudosca, şi popei lui Gavril şi lui Anton cu cinci sute zloţi tătă-

răşti. După aceasta au venit aceste de mai sus scrise slugi şi şi-au împărţit între sine acea giumătate de sat în cinci părţi (на пят части). Urmează credinţa domnului şi a boiarilor săi. Scrie Irimiia Băseanul uricar. la Iaşi în anul 7091 luna April 23 zile

Acad. Rom. pecete 53; regestele le-am făcut în anul 1910; iar originalul este astăzi la Moscova, cf. Surete ms. XXI 161.

In 1583 nu se ştia bine înrudirea primelor generaţiuni curgătoare din Oană vornicul lui Alexandru cel Bun. De fapt Oană vornicul era bunul Ilcăi, căci iată spiţa curgătorilor din Oană vornicul:

Pentru *Ilca* vezi nota de la doc. din 7088 Noembre 12. pag. 130.

---

126. *7091 April 27 (1583) Iaşi.* Petru Vodă scrie carte lui Toader vatag să aşeze pe fraţii Borăleanul pe nişte locuri de prisăci cu Avraam.

Petre Vvd. cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; scriem sluga noastră lui Toader vătav, îţi facem ştire pentru Avraam şi fraţii lui, carele ei au avut ğudecată cu slugile noastre Borăleanul, şi cându au fostu înnaintea noastră Avraam şi cu fraţii săi, sau tocmit de bună vrearea lor cu slugile noatre Borăleanul şi fratesău Ionaşco şi cu fraţii lor precum ca să aibă a dare şi lor un loc de prisacă *trepăduş* lângă aceaste doî prisăci, ci sântu di mult. Pentru aceasta cum vei vedea această carte a noastră, iară tu să te duci acolo şi să fii acolo între dânşii şi vei vedea cum sau tocmit ei de bună voe, şi când ei se vor tocmi, să

aibă ei a mai ţinea fieştecare partea sa. Intr'alt chip să nu fie. In Eşi let 7091 April 27.

Domnul a zis.

Stroici vel logofăt a învăţat

I. peceţii domneşti ✝ Petriceaico

Acta Pr. Dubău, Molniţa, Dorohoi. Cf. Surete ms. XIV, 227. Suretul poartă această dată: „sau tălmăcit de către Andrei Tâlmaciu căpitan. 1794 Iuli 7.

---

127. ***7091 Aug. 6 (1582) Iaşi.*** **Petru Vodă dă şi întăreşte măn. Suceviţa satul Măndreşti, fost a lui Petru Hudici vornicul, şi acum al fraţilor Movileşti.**

† вѫимѣ ѡца и сна и стго дха. аминь се аз. раб. вдкы га бга и спса нашего Іс. ха. троическы поклонник. Іѡ петрь воевода. мастію бжію гспдрь земли | мѡлдавской. ѡже прїидоша пред намы и пред нашимы мѡлдавскими болѣри. великыми и малимы млбник. и ѡтец наш. Геѡргїе епископь Радѡвскїи. и сь | братїа мы своимы Тоадер. и Еремїѫ дворникь. и Симиѡн апрод. и сестри их. шкѣѹка кнѣгинѧ. пана балицы гетмана. и сестра их грѣка. дѣти могили логофета вел (adaus) и жаловали нам великым жалованїем. и сь великаа марторіе. и сь ѡколнымы межиаше. и ѡт двор гсдвамы, сице рекѹчи ѡны. аж село мѫндрещи що ест на Сирѣт | било им правла ѡтнина и дѣднина. ѡт заложенїе земли и ѹриче еже имали ѡт прѣдних гспдрїи. а ѡни их изгѹбыли кѫда плѣнишѧ Тоурцы наша землѣ. и по(то)м тое село. | ходило ѡт рѹках до рѹках, и ѡт болѣр до болѣр аже до днех гспдвѹмы. и кѫда есть сѫда. ѡни ѡбрѣтоша едни ѹрик. дѣдов своих. Пьтра хѹдича что ѡн имал за даанїе на тое вышписаное | село Мѫндрещи ѡт стараго Стефана воеводи. и была изгинѹла тот ѹрик коли были пришли тоурци на белом потокѹ. на Стефана воевода. и прїидоша и млиша нас великим | мнїем. како ны ѹмастики | мсѣ, и да им вратим. тое вышеписанное село але да не бѫдет им. але едно стѣи монастире. еже начат здати вишеписаннии ѡць | наш Геѡргїе епскпь Радовски. и идеже есть храм бгоювленїе га бга и спса нашего Іс. хса. Ино гспдвамы сьвѣтовахом сѧ сь ѡць наш Феѡфан. митрополит сѹчавскїи | и сь болѣри нашимы. понеже лѹчше да бѫдет той стѣи монастире иже сѣ имѣнѹет Сѹчавицѣ. и идеже есть храм стое бгоіавленїе га бга и сп: анашего Іс ха. нижели имает | ходати до рѹках до рѹк. да бѫдет и гсп-

двамы памет. Таж гспдвами дадох тое вышписанное. село мѫн-
дрещи. что на Сирѣтѣ ꙋ волѡст Сꙋчавскои томꙋ стмꙋ монас-
тирю. едно за что им быст | й дѣднина дрꙋгое тиж за что
было ѡстало гспдрьское. и ходило ѡт роуки до рꙋкы. и ѿт бо-
лѣрин до болѣрин. како да есть тои стѣи монастире и ѡт нас
ꙋрик и ѡтнина. съ вьсем доходом. | непорꙋшенно николиже на в
вѣкы. а хотар томꙋ вышписанномꙋ селꙋ что на Сирѣт наимѣ
мѫндрещи. да есть ѡт ꙋсих сторон постаромꙋ хотарꙋ покꙋда из
вѣка ѡживали. а аще | ѡбрѣщит сѧ нѣкїи ꙋриче. на тое село ѡт
дрѣвних гспдрїи. нѣким болѣром за даанїе. или за кꙋпеж. а ѡние
да не имают съ нимы добывати. николиже на в вѣкы вѣчнїи.-
а на то ест | вѣра нашего гспдва вышеписаннаго, Іѡ Петрѣ вое-
води. и вѣра прѣвьзлюбленна сна гспдвами влад воеводи, и вѣра
ѡца нашего Өеѡфана митрополит Сꙋчавскїи. и вѣра ѡца нашего
| Агафтон. епископъ Романскых. и вѣра болѣров наших. вѣра
пана вартика великаго дворника долнеи земли й вѣра пана Гаврила
й пана Гаврилаша пръкалабовѣ хотинскїи | вѣра пана крстѧ и пана
Голѣю пръкалабовѣ немецкы. вѣра пана Никꙋли и пана томи. пръ-
калабове романских. вѣра пана балика портар сꙋчавски. вѣра пана
брꙋта постел | ника. вѣра пана Стана спътарѣ. вѣра пана Геѡргїе-
чашника. вѣра пана кокора столника вѣра пана Іани вистѣрника.-
вѣра пана Стан комиса. и вѣра вьсѧх болѣров наших молдавских
великих и малих. | а по нашемꙋ животѫ. кого бѫ изберет быти
гспдрь нашеи земли молдавскои. ѡт дѣтеи наших или ѡт племены
нашего или пак боуд кого бѫ изберет быти гспдрем. а тот да
не | имает расипати наша токмеже. нѫ да имает ꙋкрѣпитї и ꙋт-
връдити. понеже мы дадохѡм й оутврьдихом тои стѣи прѣд-
реченнои монастире. а аще кто сѧ покꙋсит разорити | наша
токмеж. таковы да есть проклѣт и тръклѧт и анаѳема ѡт га бга
сътворшего нбо и земли и ѿт прчстѣи его мтре. ї ѡт архистра-
тига Михаила и гаврїила. и прочїих и ѡт чеснаго | и славнаго
пророка и прдтча и крестител Іѡана и ѡт вї вьсефалних и прьво-
пртѡлних апстлъ петра и павла. и прочїих. и ѡт ѡца нашего
архиерарха и чюдотворца хсва Николае. и ѡт д патриарши вьсем
мирѣ | и ѡт д еуглисты. и ѡт вьсѧх стых. иже ѡт адама да-
жедо нынѣшнего дне и ѡт тиї ѡцъ иже вь некеи на сьборѣ
православнѫѧ вѣрѫ ꙋıаснивше. и ѡт трех стлъ молдавских | да
бѫдет непрощен и да имает ꙋчастїе съ їꙋда и съ треклѣтем арїе.
и съ прочими иже вьзѣпиша на га бга крьв его на них. и на-

чада их еже єсть и бѫдет. а на болшеи крѣпости | и потвръждение томꙋ вьсемꙋ вишеписанномꙋ велѣли есмы нашемꙋ вѣрномꙋ. панꙋ строичю великомоу логофетоу писати. и наша печат привезати кьсемоу | истинномоу листоу нашемоу. писал юрашко билаевич. ꙋ ꙗсох влто ҂зча мсца. авг. ѕ. | а ѿ хсва афпг.

Іѡ Петрꙋ воевода

In numele Tatălui şi al Fiiului şi al Sfăntului Duh, amin. Iată eu robul stăpânului Domnului Dumnezeului şi mântuitorului nostru Isus Hristos. Tróiţii închinător Iѡ Petru Voevod, din mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri Moldoveneşti boiari a mari şi a mici rugătorul şi părintele nostru *Gheorghie Episcop Rădăuţului şi cu fraţii săi Toader* (adaus), *şi Erimia Dvornic şi Simeon aprod şi surorile lor, Scheuca cneaghina lui pan Balica hatman, şi sora lor Greaca, copii lui Moghilă logofăt mare* (adaus), şi s'au jăluit noao cu mare jalobă şi cu mare mărturie şi cu ocolaşi megiiaşi, şi de la curtea domniei meale, astfel zicănd dănşii, cum satul Mândreştii, ce iaste la Siret, a fost lor driaptă ocină şi moşie *de la întemeiarea ţării* şi urice ce ei le-au avut de la procatohii domni, *iar ei le-au pierdut când au prădat Turcii ţara,* şi apoi acel sat a umblat din mânu în mânu şi din boiar în boiar, până în zilele domniei meale, şi când iaste acmu, ei au aflatu unu uric a *bunului lor Petre Hudici,* ce el l'a avut de daanie pe cel de mai sus scris sat Mândreştii de la bătrânul Ştefan Voevod, şi *l'a fost prăpădit acel uric când au fost venit Turcii la Pârăul Alb asupra lui Ştefan Vodă;* şi au venit şi s'au rugat noao cu mare rugă, cum noi să ne milostivim şi să le întoarcem acel de mai sus scris sat, însă să nu le fie lor, ci *unei sfinte mănăstiri, carea au început a o zidire mai sus scris părintele nostru Gheorghie Episcop de Rădăuţi,* şi unde iaste hramul Epifaniei Domnului Dumnezeu şi mântuitorului nostru Isus Hristos. Deci Domniia mea sfătuitu ne-am cu părintele nostru Teofan, mitropolit Sucevei şi cu boiarii noştri, cum că iaste mai bine să fie celei *sfinte*

mănăstiri Sucevița și unde iaste hramul sfintei Epifanii a Domnului Dumnezeu și mântuitoriului nostru Isus Hristos, de cât să umble din mânu în mânu, și să fie și domniei meale pameate. Astfel Domniia mea am dat cel de mai sus scris sat Mândreștii, ce iaste pe Siret în ținutul Suceavii, cealei sfinte mănăstiri, *una* spreaceia să-i fie de moșie; *alta* tij spreaceea că a fost rămas domnească și a umblat din mânu în mânu și din boiar în boiar; ca să-i fie celei sfinte mănăstiri și de la noi uric și ocină cu tot venitul nerușeit niciodinioară în veaci. Iar hotarul acelui mai sus scris sat, ce-i la Siret, anume Mândreștii, să fie despre toate laturile pe vechiul hotar, pe unde au umblat din veac. *Iar să aflare nescare urice pe acel sat de la vechii domni la nescare boiar de daanie sau de cumpărătură, ce ei să nu aibă cu acelea a dobândi niciodănăoară în veacii veacilor.* Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă Iω Petru Voevod și *credința preaiubitului fiu al domniei meale Vlad Voevod*, și credința părintelui nostru Teofan mitropolit Sucevei și credința părintelui nostru Agafton Episcop de Roman, și credința boiarilor noștri, credința dsale Vartic mare dvornic țării de jos și credința dsale Gavril și pan Gavrilaș pârcalabii de Hotin, și credința dumisale Cristea și pan Golăescu parcalabii de Neamț, credința dmsale Nicula și pan Toma parcalabi de Roman, credința dmsele Balica portar Sucevei, credința dmsale Brut postelnicul, credința dmsale Stan spatar, credința dmsale Gheorghie ceașnic, credința dmsale Cocora stolnic, credința dmsale Iane visternic, credința dmsale Stan comis și credința tuturor boiarilor noștri moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastă viață, pre cine Dumnezeu va aleage să fie domn țării noastre a Moldaviei din copii noștri sau din plemea noastră sau chiar oricărui altuia Dumzeu va aleage domn, iar acela să nu aibă a răsipi a noastră tocmală, ci să aibă a o întări și împuternici, căci că noi am dat și am întărit acelei de mai sus zise mănăstiri; Iar dacă cineva s'ar ispiti să radă a noastră tocmală, unul ca acela să fie procleat și trăcleat și a-

naftema (adaos) de Domnul Dumnezeu făcătoriul ceriului şi al pământului, şi de precurata lui maică, şi de cătră arhistrategii Mihail şi Gavril, şi alalţi, şi de cinstitul şi slăvitul prooroc şi înainte mergător şi Botezătorul Ioan, şi de 12 întru tot slăviţi şi întăi şezători apostoli Petru şi Pavel şi alalţi, şi de părintele nostru arhierarh şi de minuni făcător a lui Hristos Nicolae, şi de 4 patriarşi a toată lumea, şi de 4 Evanghelişti şi de toţi sfinţii, care de la Adam şi până întru ceale de acmu zile, şi de 318 părinţi, care întru Nichea la Sobor pravoslavnica credinţă au arătat, şi de trei luminători ai Moldaviei şi să fie neertat şi să aibă parte cu Iuda şi cu trecleatul Arie şi cu alalţi, cari au strigat la Domnul Dumnezeu: sângele lui spre ei şi spre copii lor, care iaste şi va fi. Iar spre mai mare puteare şi tărie a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru boiar Stroici marelui logofăt să scrie şi noastră peceate să o leage de această adevărată carte a noastră. A scris Iuraşco Bilaevici în Iaşi la anul 7091 luna August 6 *iar de la Hristos 1583*.

Iѡ Petru Voevod (pe marginea de la stânga sus la mijlocul rândurilor.

Arhiva Leon Ghica Dumbrăveni. Pergament foarte mare, scris cu foarte mare îngrijire, rânduri întregi, nume de persoane şi iniţiale cu auriu. Pecete mare foarte bine păstrată, legată cu şnur roş. Exerga: † Милостїю божїею Іѡ Петрь воевода господарь земли молдавскои cap de bou, stea, soare, lună.

— Mândreşty. N. 14 (şters). 13 Lit. D. No. 4.

— Mândreşti 7090 Aug. 5 (1583) N. 5.

— văzut Guriţa.

— богою мѫндрещи.

Даанїе и потврьжденїе ѡт Петра воевода на село Мѫндрещи монастири Сучавицко. г. = daanie şi întărire de la Petru Vodă pe satul Mândreşti, mănăstirii Suceviţei." 3. Uricul nostru nu e cunoscut păr. D. Dan în „Mănăstirea Suceviţa,"

= *Petre Hudici şi Movileştii*. Fraţii Movileşti din 1583 afirmă că Petre Hudici marele vornic al secl. XV-a le era bun „ѡт дѣдов своих пьтра хꙋдичà". *Hudici* (mi rus худо = rău, „das Böse. Schlechte, das Nobel"; nu din гуд = гук = murmurul cascadei de apă; deci *Răul* ocupă întreg secl. XV cu persoana sa şi a fiului său *Iaţco Hudici*, boer fără boerie supt Ştefan cel Mare.

Petre Hudici apare ca boer în 6929 supt Alex. Vodă cel Bun (1421), şi continuă a fi boer în divan în 6942 supt Iliaş Vodă, în

6944 e ridicat vornic şi stă până în 6957 (1449) supt cei 2 fraţi Iliaş şi Ştefan, când moare, cred.

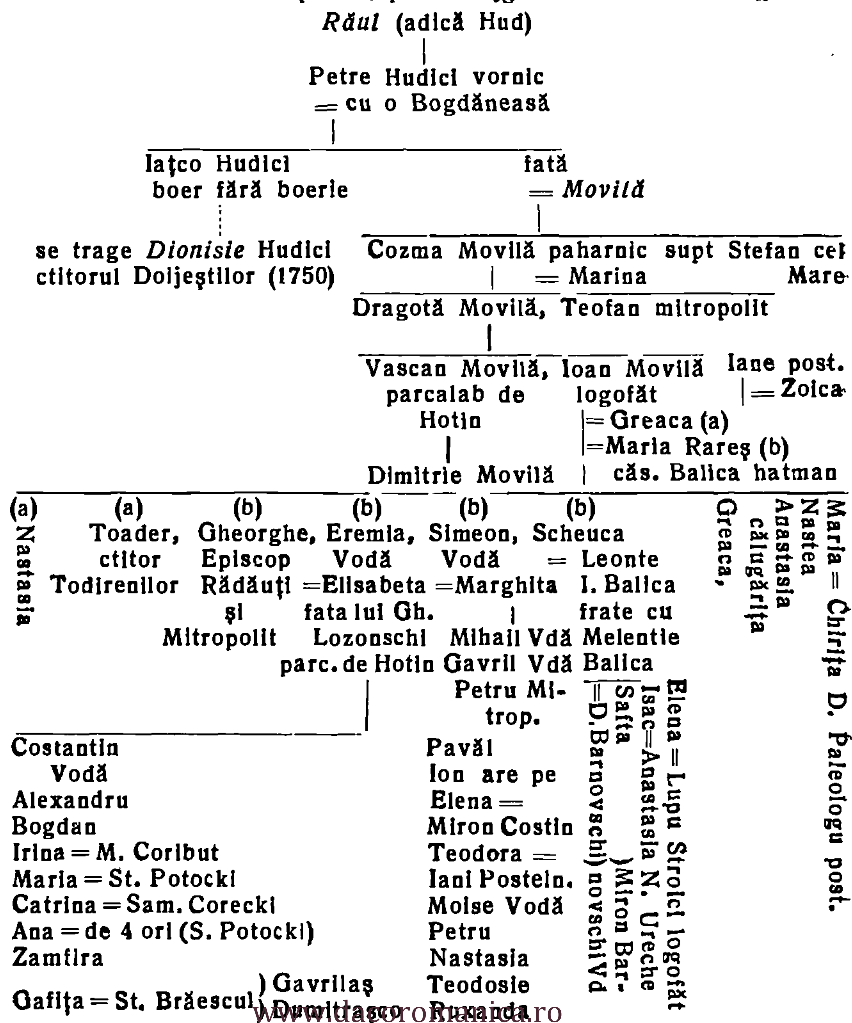
Fiul său *Iaţco Hudici* apare de o dată boer fără boerie, *probabil* din cauza înaltelor sale înrudiri cu familia lui Stefan cel Mare, şi stă aproape 30 ani în divan între 6972—7000, când moare.

Movileştii, pe cari legenda Neculceascǎ îi leagă de aprodul Purece la Schela, apare ca paharnic *de o dată* în 6999 şi vede murind pe Ştefan cel Mare, slujeşte fiului său Bogdan ca paharnic până în 7016, apoi rămâne boer fără boerie în 1717, ca să ajungă parcalab de Roman *în* 7021 când moare.

Fii săi *Vascan Movilă şi Ion Movilă* ocupă înalte demnităţi în cele mai agitate vremi ale Moldovei. Vascan Movilă e pârcalab de Hotin între 7050 (Petru Rareş) în 7069 (Alexandru Lăpuşneanu şi Despot Vodă). Iar Ion Movilă e mare logofăt între 7059—7071 supt Despot Vodă şi Lăpuşneanu.

Eremia Moghilă, fiul lui Ioan Movilă, apare paharnic în 7078 supt Bogdan Alexandru Vodă Lăpuşneanu.

Fără a fi cu totul precis, putem înjgheba această încrângătură:

128. *7092 (1584).* **Petru Vodă dă rămaşi pe feciorii lui Tudoran în pâra ce au avut pentru Tomeşti cu jupâneasa comisului Nădăbaico.**

„Suret cărţii de ǧudecată de la Pătru Vodă pe Tomeşti."

Precum au venit înaintea noastră şi înnaintea alor noştri moldoveneşti boiari. Iuraşco cu fratele său Cozma, fečorii lui Tudoran čau fost paharnic şi au pârât pre ǧupâneasa lui Nâdâbaico čau fostu vornic pentru o bucată de moşie ce leau vândut lor Nădăbaico biv vornic din hotarul Tomeştilor; deč noi am aflat precum nau avut ei nici o moşie acolo. Ce Iuraşco şi fratesu Cozma s'au sculat ei sânguri şi au scos acea bucată de moşie dintru a lor uric; iar ǧupâneasa lui Nâdâbaico, ea sau îndireptat înnaintea domniei meale şi înnainte a tot sfatul domniei meale. Deč de acmu înainte ca ei să nu să mai pârască de ačastă pâră.

Acad. Română manuscripte N. 3061, condica Domneştilor, actele trupului Tomeşti. Cf. Surete ms. XLVI, 104.

---

129. *7092 Mai 30 (1584) regeste.* **Pentru Crăeşti, întărit Lucăi.**

Un ispisoc sârbesc de la *7092 Mai 30* de la Petru Vodă întăritor Lucăi pe a patra parte de giumătate de sat de Crăeşti partea de gios, ce o are compărătură de la Ghiga feciorul Nastei, nepot Maruşcăi, dintralt uric de întăritură ce au avut moaşa lor Anuşca de la Petru Vodă cel bătrân.

Din opisul de acte al moşiei Crăeşti întocmit în 1826 Noemb. 15 şi prezentate de T. Chiriac pentru Crăeşti, în pâra dintre neamul Cucuronesc şi neamul Grumăzesc şi Crăesc. (Cf. Surete ms. I, 289).

---

130. *Oct. 19 (1584) Iaşi.* **Carte de oprit ezirea unui iaz pe Osoi.**

† Пѣтрѣ воевода. бжїю мастїю гспдрѣ земли молдавскои. дали есми сес лист гспдвоми. млбнику | нашим егумен ѡт бистрическїи монастир. на то ѡи да ест моцен и силен ниим листом | нашему ѡпирати на егуменул ѡт ржчка монастир. да не застановит едно | став доколѣ кет прїидет Өеѡфан

митрополит Ѳѹчавскои. почто гспдвами. ѡста | вих єго. да сꙿмотрѣю тамо комоу бѹдет сѣ приходит. протож никто да не смѣют застановил пред сим листом нашемѵ.

Гспднꙿ казал.

пис ѵ ꙗсох. влт ‧҂зчг. ѡк Ѳі

строич вел логофет ѵч. ‧҂ лѣхѵл.

Pătru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; dat-am înşine această carte a domniei meale rugătoriului egumen de la mănăstirea Bistriţa, spre aceaia ca să fie tare şi putearnic cu această carte a noastră să oprească pe egumenul de la mănăstirea B'striţa să nu ezască un iaz, până ce nu va veni Teofan mitropolit Sucevei, căci că domnia mea i-am lăsat lui să caute acolo cui i se va veni. Drept aceaia nimene să nu cuteaze a se împotrivi inaintea cestei cărţi a noastre.

Domnul a arătat.

Scris în Iaşi la anul 7093 Oct. 19.

Stroici vel logofăt a învăţat. Leahul.

Acta Caritatea, Iaşi, cf. Surete ms. XXV, 257. In dos nota: „7097 (sic) Oct. 19 (1589). Carte domnului Petru Vodă dată egumenului de Bistriţa ca să nu lese pe călugări de la Râşca ca să facă iaz pe moşia Osoiu".

Este şi un suret din 1796 Mai 21 tălmăcit de căpitan Andrei Talmaciu.

---

131. *7093 Oct. 19 (1584), regeste.* Pentru Osoiu, de la Suceava (trupul Ruginoasei).

Cartea domnului Petru Voevod din 7093 Oct. 19 întăritoare mănăstirei Bistriţa să oprească pe egumenul de Râşca de a face iaz pe moşia Osoiul de la ţinutul Sucevei.

Din opisul documentelor moşiei Osoiului de la ţinut. Sucevei. Cf. Surete ms. XXIII. B. 1385.

---

132. *7093 April 2 (1585) Iaşi.* Pătru Vodă întăreşte lui Gr. Cucora stolnic cumpărăturile, ce a făcut cu 20000 aspri tătărăşti în Strămbii, de la Neamţ, de la Ilea fost jitnicer.

† Млстїю бжїєю Іѡ Петрꙿ воєвода. гспдрꙿ земли молдавскои | знаменито | чиним иссим листом нашим кто на нем

възрит или кто его чужъщи услишит. ωж прїиде прѣд нами и прѣд усими нашими молдавскими болѣри | великими и малими. Илѣ бившїи житничѣр. никим непонуж(ден)и а неприсиловани. и по своею доброю волю. и продал своего правагo ωтнину и викупленїе. едно село що сѣ именует Стръмбии у волости немецскои. ωт испривили у | купежнии что ωн имал ωт самого гспдвми. та продал слузѣ нашему вѣрному глигорїе великому столнику. за два десѣт тисѣч асприх турецских. й въставшесѣ слуга наших вѣрнии Григоріе Кокоррѣ великии. | столник. и заплатил въси испълно два десѣт тисѧч асприх турецскии. у руки слузѣ нашему Илѣ бившии житничѣр. ωт прѣд нами и ωт прѣд въсими нашими мωлдавскими болѣри. и привилии що имал ωн | купежнйи тиже ωт само гспдвми. на тое прѣдреченное село Стръмбіи. у волости немецских. а бы ωн еще его дал у руки. слузѣ нашему вѣрному Григоріе Кукоррѣ. великому столнику. ωт прѣд нами. Ино ми видѣвше добро | волнои. их токмеж и полнаа заплату. и ми такождере и ѡт нас есмы дали и утвръдили прѣдреченное село Стръмбии у волости немецскои. слузѣ нашему Григории Кокоррѣ великому столнику. како | да ест ему и ωт нас ѡтнину и викупленїе и съ въсѣм доходом ему и дѣтем его и унучатом й прѣуночатом и прашуратом его и въсему роду их кто сѣ изберет наиближнїи непорушенно им николиже на | векы вѣчніи. а хотар прѣдреченнои село наимѣ стръмбии у волост немецскои. да ест ωт въсѣкои. сторону. постаром хотар. покуда из вѣка ωживали. а на то ест вѣра гспдвами вишеписанагоми. Ми | петръ воевода и вѣра прѣвъзлюбленнаго сна гспдвми. Іω влада, Іѡ Щефан. воеводи. и вѣра богаром наших. вѣра пана вартика дворника долнѣи земли. вѣра пана Еримїа дворника. горнѣи земли. вѣра пана | андреи и пана юрашко пръкълабове хотинских. вѣра пана кързимана. й пана драгсина пръкълабове немецких. вѣра пана луна и пана Мирона пръкълабове Романских. вѣра пана балика | портарѣ сучавскаго. вѣра пана бруна постелника. вѣра пана нъджбаико спътарѣ. вѣра пана ани вистїарника. вѣра пана Геѡрги чашника. вѣра пана кокоррѣ столника. | вѣра пана Стан комиса. и вѣра усих богарωм мωлдавских великих и малих. а по нашем животѣ кто будет гспдръ нашеи земли молдавскои. ωт дѣтеи наших. или ωт съродник | наших. или

пак бѹд кого бъ изберет гсподрем. бити нашеи земли молдавстѣи. тот би емѹ непорѹшил нашего даанїе и ѹтвръжденїе. что есми емѹ дали и ѹкрѣпил. занѹже есми емѹ дали и ѹкрѣпили | и за що ѡн соби кѹпили съ своими пра́вими пинѣзи. а̃ на болшее крѣпост и потвръжденіе томѹ въсе́мѹ вишеписанномѹ велѣли есми нашемѹ | болѣринѹ панѹ. строич великомѹ логофетѹ писати и нашѹ печат привѣсити ксемѹ истинномѹ листѵ нашемѹ. писал дъмїан крстович. оу ıасѡх вл҃то ҂зчг мсца Април в дни. искал строич лѡтфт.

Cu mila lui Dumnezeu Iѡ Petru Voevod, domn țării Moldaviei, știre facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta, sau lui cetindu-i-se o va auzi-o; adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenești boiari a mari și a mici *Ilea fost jitneceariu* de nime silit nici învăluit, ci de a sa bună voe și a vândut a sa dreaptă ocină și cumpărătură, un sat ce se numeaște *Strâmbii* în ținutul Neamțului; din drease de cumpărătură ce a avut de la însuși domnia mea; acela l'a vândut slugii noastre credinciosului Gligorie marelui stolnic drept 20000 aspri turcești. Și s'a sculat sluga noastră credinciosul Gligore Cucorea marele stolnic și a plătit toți deplin douâzeci mii aspri turcești în mânule slugei noastre Ilei fost jitniceriu, denaintea noastră și denaintea tuturor a lor noștri moldovenești boiari, și direasele ce le-a fost avut de cumpărătură tij de la însăși domniia mea, pe cel de maisus zis sat Strâmbii în ținutul Neamțului, ce acela el l'a dat în mânule slugii noastre credinciosului Grigorie Cucorea marelui stolnic denaintea noastră. Deci noi văzând de bună voe a lor tocmală și deplină plată, iară noi așijdere și de la noi înșine datu-i-am și i-am întărit mai sus zisul sat Strâmbii în ținutul Neamțului slugei noastre lui Grigorie Cucorea marelui stolnic, ca să fie lui și de la noi ocină și cumpărătură și cu tot venitul lui și copiilor lui și nepoților și strănepoților și împrăștiaților lui și la tot neamul lui ce i se va aleage mai de aproape nerușeit niciodănăoară în vecii vecilor. Iar hotarul celui de mai sus zis sat anume Strâmbii din ți-

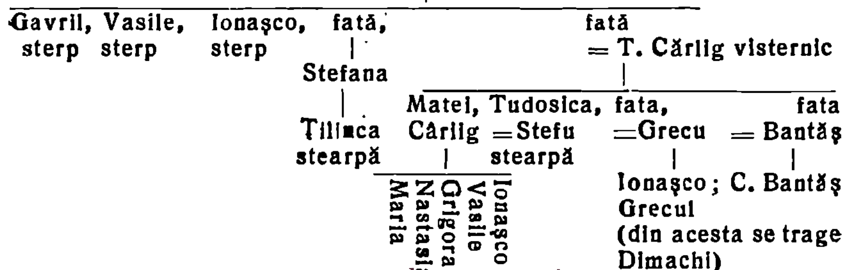
nutul Neamţului, să fie pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credinţa noastrei domnii mai sus scrisă Noi Iѡ Petru Voevod, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Vartic vornic ţării de jos şi credinţa dmsale Eremia dvornic ţării de sus şi credinţa dmsale Andrei şi dmsale Iuraşco parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Caraiman şi dmsale Dragsin, parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Luca şi dmsale Miron parcalabi de Roman, credinţa dmsale Balica portar Sucevei, credinţa dmsale Brut postelnic, credinţa dmsale Nădăbaico spatar, credinţa dmsale Iani vistiarnic; credinţa dmsale Gheorghe paharnic, credinţa dmsale Cocorea stolnic, credinţa dmsale Stan comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din copii noştri sau din neamul nostru, sau ori care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn pământului nostru al Moldaviei, acela să nu strice lui a noastră daanie şi întăritură ce înşine noi i-am dat şi i-am întărit, căci că înşine i-am dat şi-am întărit, şi pentru căci singur şi-a cumpărat cu ai săi drepţi şi curaţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru boiariu, dmsale Stroici marelui logofăt să scrie şi a noastră peceate să o leage de această adevărată carte a noastră. A scris Damian Cristovici, în Iaşi la anul 7093. luna April 2 zile.

a iscălit Stroici logofăt.

Acta doamna Antoniu Piatra, cf. Surete ms. XLVI, 769. Pecetea e căzută, şnurul matasă roşie. Pe dos stau notiţele acestea: „стрѫмби“. Григори кокорѣ великомѹ столникѹ на село Стрѫмби оу волост Нѣмецкои ҂зчг = Strâmbii, al lui Grigore Cocorea, marelui stolnic pe satul Strâmbii în ţinutul Neamţului, 7093.

Iată ştiri de urmaşii stolnicului Gr. Cucora:

Gr. Cucora stolnic

Din cartea de judecată din 1815 Aug. 16 pentru pâra pornită dintre urmaşii lui Grigore Cucora pentru Oncăuţi, Cepeleuţi şi Rujinţi la Hotin, Briţcani la Neamţ şi Pungenii la Hârlău. Cf. Surete ms. I, 608.

133. *7093 April 8 (1595)* regeste. Pentru o selişte din ocolul Pietrei dată danie măn. Păngaraţilor.

...şi la soroc de o lună ce s'au pus au adus egumenul dovadă întâi de la mănăstire Pângăraţilor un hrisov, care hrisov iaste *din leat 7093 April* 8 (1585) de la răposatul domn Petru Voevod, întru care scrie că a dat şi au miluit sfănta mânăstire de la Pângăraţi cu o selişte din ocolul târgului Petrei, carea să numeaşte cu acest nume sălişte pe Almaş; dintru care hrisov sau dovedit şi sau cunoscut aiavea că arătarea Boţeştilor au eşit răsuflată, căci în hrisovul răposatului Petru Vodă arată şi zice că seliştea iaste dată de un domn Petru Vodă şi nu pomeneşte de Roşcani, nici că iaste dată danie de neamul Boţeştilor".

Din anaforaoa veliţilor boiari din 1766, Mart 2. cf. Surete ms. V. 819.

134. *7093 April 23 (1585) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte lui Gheorghe cumpărătura ce a făcut cu 110 zloţi în Răstiani de la Veaveriţoae.

† Петрꙿ воевода. бжїею мл҃тїею Гспдрь земли молдавскои. ѡже прїидошѣ прѣд нами. и прѣд нашими болѣри. кнѣгина вѣверицое. по еи доброю волю никим непонождена ани присилована. и продала свою правою ѡтнинꙋ и викꙋпленїе. всѣ част елико сѣ еи изберет ѿт село ѿт Рꙿстиꙗни. та продала Геѡргїе за сто и десѧт злати татарских. и вꙿсталсѣ Геѡргїе и заплатил. vси исполна тих пинѧзи ѿт прѣд нами. ино ми видѣвше их добро волно тꙿкмеж и полною заплатꙋ. тѣм ради и гспдвми дадохом емv ꙗкож вишпишет. ꙗко да ест емꙋ ѿт нас ѡтнина и викꙋпленїе. сꙿ вꙿсеми доходом. и ин да с не vмишает. пис. ꙋ ꙗс влѣт ҂зчг. ап. кг.

гспдн рꙿеч. вел лѡгофет vчил.

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri boiari *cneaghina Veaveretoae* de a ei bună

vreare de nimene silită nici învăluită şi a vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură, toată parte câtă i se va aleage din sat din *Răstienii*, aceaia au vândut-o lui Gheorghie drept 110 zloţi tătărăşti. Şi s'a sculat Gheorghie şi a plătit toţi deplin acei bani denaintea noastră. Pentr'aceaia şi domnia mea am dat lui, cum scrie mai sus, ca să-i fie lui şi de la noi ocină şi cumpărătură, cu tot venitul; şi altul să nu se ameastece. Scris în Iaşi la anul 7093 April 23.

Domnul a zis. vel logofăt a învăţat.

Acta C. Crupenschi, din Condica Liteniilor. Suretul e verificat: „asemenea scrie cel vechiu" Carpu vornic de poartă". Cf. Surete ms. XIV 615.

---

135. *7093 April 7 (1585) Iaşi.* Pătru Vodă întăreşte lui popa Lupşa cumpărătura ce a făcut cu 350 zloţi tătărăşti în a patra parte din jumătate de Miteşti de la Lupan, fiul Cristei.

Млстїєю бж҃єю. Іѡ Петръ воевода. гспдръ земли. молдавскои. знамєннито чиним ссим листом нашим. въсѣм кто нанем възрит. или кто чтіши єго ѹслишит. ѡж прїиде прѣ | д нами и прѣд ѹсими нашими молдавскими болѧри. лѹпан снъ крстини. оунук анѹшчини. никим непонѵждени. а ниприсиловани. и продал. своєго праваго ѡт | нинѵ и дѣднинѵ. ѡт половина селѵ ѡт [Митещи и чет]връта част и привилїє за измѧно що имала баба єго Анѹшка. ѡт стараго стефана воєводи. та продал | попѵ Лѵпшє за три ста[и пет десѧт злати татарских] и въставшесѧ пѵп лѵпша. и заплатил. тоти три ста и пет десѧт злати татарских. ѹ рѹки лѹпан (dres peste лѹпшє). ино ми видѣвши (добро вол)но их токмежѵ и пана заплатѵ. а ми такождере и ѡт нас есми дали прѣдречєноє ѡтнинѵ пѵп лѵ | пше. како да ест емѹ ѡтнинѹ съ въсѧм доходом. емѹ. и дѧтим егѵ. и ѵночатом. єго и прѣѡночатом и прашорѧтом єго и въсемѹ родо их. кто сѣ им изберет наиближ | нїи непорошьно николиже на вѣки вѣчних. а хотар вишеписанномѹ ѡтнинѹ ѹ село Митещи. да ест ѡт въсѧкои сторон по старомѹ хотарѵ | по где из вѣка ѡживали. а на то ест вѣра гспдствми. вишеписаннагоми Петра воевода. и вѣра възлюбленнаго сна гспдвами. Іѡ Влада воеводи. и вѣра бо | яр наших. вѣра пана вартика дворника. и вѣра пана Еремїа дворника горнѣи землѥ

и вѣра пана Ѧндрею и пана Iорашко пржкълабове хо | тинских. и вѣра пана бучума и пана драксина пржкълабове немецских вѣра пана лѹка и пана Геωргїе пржкалабове Романских. вѣра пана | Балика портарѣ сѹчавскаго. вѣра пана брѹта постелника. вѣра пана нъдъбаико спатарѣ. вѣра пана Iане вистарника. вѣра пана | Геωргїе чашника. вѣра пана станко комиса и вѣра ѹсих боıар наших молдавских великих и малих а по нашем животѣ кто бъдет гспдрь н(ашеи зем)ли молдавской. ωт дѣтии наших. или ωт съродника наши. или пак бъд кого бъ изберет гспдрем | бити нашеи земли молдавскои. [тот да] не порошит наше даанїе. и ѹтвръжденїе. але аби емѹ дал и ѹкрѣпил. занеже ми есми емѹ дал их и | ѹкрѣпил. почто ωн соби дал и [купил за свои] правни пинѣзи. а на болшеи крѣпость и ѹтвръжденїе томо въсѣ вишеписаннїе велѣли | есми нашемѹ вѣрномѹ и почет (онномѹ нашv панѹ) строич великомѹ логофетѹ писати и нашѹ печат привѣсити кселѹ истино | мѹ листѹ нашемѹ. писал дамїан кръстович. ѹ ıасох. влто ҂зчг. ап. з. искал строич логофет.

Pergament; pecete bine păstrată; şnur matasă roşie: † милостїю божїею Iω Петрь воевода. господарь земли Молдавской. Cap de bou, stea, soare şi lună. Cf. Surete ms. XLII 185.

— Diacul Damian Cristovici e un slab scriitor, căci dă loc la multe forme neliterare; apoi uită oficialitatea redactărei în cele mai mici detalii, şi arată slaba sa pregătire pentru cancelaria domnească. Uită să spue valea, pe care stau aşezaţi Miteştii — pe Moldova.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Petru Voevod domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta, sau cui cetindu-se o vor auzi, adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari Lupan fiul Cristei, nepot Anuşcăi, de nime silit nici învăluit şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie din jumătate sat din Miteşti a patra parte şi privilegiile de schimb, ce le-a avut baba lui Anuşca de la bătrânul Ştefan Voevod; aceaia au vândut popei Lupşe dirept 350 zloţi tătărăşti. Şi s'a sculat popa Lupşe şi a plătit acei 350 zloţi tătărăşti în mânule lui Lupan. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată, iar noi aşijderile şi de la noi înşine am dat pre acea de mai sus ocină popei Lupşe ca să-i fie lui ocină şi cu toate ve-

niturile lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor lui şi la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape neruşeit nici odănăoară în veacii vecilor. Iar hotarul celei de mai sus scrise ocine din satul Miteştii să fie despre toate laturile pe vechiul hotar, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei noastre mai sus scrise Noi Petru Voevod şi *credinţa iubitului fiu al domniei meale* Iѡ *Vlad Voevod*, şi credinţa boiarilor noştri, credinţa pan Vartic dvornic (ţării de jos), credinţa pan Eremia dvornic ţării de sus, credinţa pan Andrei şi pan Iuraşco parcalabi de Hotin, credinţa pan Bucium şi pan Dracsin parcalabi de Neamţ, credinţa pan Luca şi pan Gheorghie parcalabi de Roman, credinţa pan Balica portar de Suceava, credinţa pan Brut postelnic, credinţa pan Nădăbaico spatar, credinţa pan Iane visternic, credinţa pan Gheorghie ceaşnic, credinţa pan Cocora stolnic, credinţa pan Stanco comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti, a mari şi a mici. Iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre a Moldaviei din copii noştri sau din al nostru neam, sau ori pre care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldaviei, acela să nu-i strice a noastră daanie şi întăritură, ci să-i dea şi să-i întărească, căci că noi înşine i-am dat şi i-am întărit, de vreme ce singur a dat şi a cumpărat cu ai săi drepţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am la al nostru credincios şi cinstit boiar al nostru Stroici marelui logofăt să scrie şi a noastră peceate să o acăţe de această adevărată carte a noastră. A scris Damiian Cristovici în Iaşi la anul 7093 April 7.

Iscălit Stroici vel logofăt.

---

136. *7094 (1586) fără loc.* **Pentru Tălăbeşti.**

„Suret de pe ispisocul lui Pătru Voevod pe Tălăbeşti din veleat 7094."

Datam şi am întărit domnie mea Salomiei giu-

pânesii lui Nădăbaico ceau fostu vornic mare, fetii Vucinii și feciorilor Saftii și feciorilor lui Nicoară Capotă și tuturor nepoților Stanii giumătate sat din Tălăbești din partea de gios, ce iaste pre Bârlad în ținutul Tecuciului, care acea giumătate de sat de Tălăbești partea de gios ce iaste pre Bârlad, leau fostu schimbătură cu răpousatul Movilă marele logofăt drept giumătate de sat de Crăsnicovța, partea de gios, din direase de împărțală ce au avut ei de la bătrânul Pătru Vodă, ca să le fie lor ocină pentru a lor de bună voe împărțală și schimbătură, ce au schimbat în desâne cu tot venitul nerușeit niciodânăoară în vecii vecilor.

Acad. Rom. ms, Condica N. 3071 : Condica Domneștilor cf. Surete ms. XLVI, 104.

---

137. *7094 Sept. 8 (1585) Iași.* **Pătru Vodă scrie către vel log. Gheorghe ca răzeșii de Gărbești să plătească 54 zloți lui Andrei Gârbescul, plata unor direase.**

† Петрѣ воевода бжїею мастїю гспдрѣ земли молдавскои пишем нашемѵ вѣрномѵ Геѡргїе бившїи вел логофет. ıако ѹзриш сес лист гспдвми. а ти скажи Петри вѣтах и ним племеникои Ꙗндренки гѣрбѣскѵл. ıако да вратѣти келтѹıала | что келтовал Ꙗндренка ради едни привилїе, що ѡни их платил. что | били тоти привилїе им сѣ дѣшїе. и дал за ѡба привилїе м злат. и за един | исписокѵ дї злати. а҃ колис им вѣзрит кривда. а ѡни станѵт лицем прѣд нами. | и нак не ѵчиниш гспднѣ реч.

вл҃т ҂зчд Сек. и

вел логофет ѵч. ҂ Іѡнашко

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei; scriem credinciosului nostru Gheorghie fost mare logofăt, cum vei vedea această carte a domniei meale, iar tu să spui lui Petru vatah și altor neamuri ale Andricăi Gărbăscul, cum să întoarcă cheltuiala, ce au cheltuit Andreica pentru unele direase, ce le-a plătit lor, căci le a fost aceale direase cu sufleat, și a dat pe îmbele drease 40 zloți, și pentru un ispisoc 14 zloți;

iar cui li se va părea cu strâmbul, iar ei să stea de faţă înaintea noastră, şi altfel să nu faci.

Domnul a zis. la anul 7094 Septembre 8.
vel logofăt a învăţat Ionaşco.

Hărtie; acte prin avocat Mavrodin. Cf. Surete ms. XXXV, 78. Este şi un suret care „sau tălmăcit de Evloghie dascal la şcoala slovenească lt 7259 Ghenar 21“ (Cf. Surete ms. XXXV, 407). Iar în dos nota: „carte gd scrie la Gheorghie vel logoft“.

---

138. *7094 Sept. 10 (1585) Iaşi.* **Pătru Vodă dă carte vatafului Andreica să stăpânească pământurile răzeşilor săi din Gârbeşti şi Tunguzei, până ce îi vor plăti lui ferăia depusă în visterie.**

† Петрꙿ воевода бжїю мастїю гспдрꙿ земли молдавсвои. дали есми сес лист | гспдвоми слꙋзѣ нашемꙋ. Ꙗндреика вꙿтах. на то ѡн да ест моцен и силен нсим листом наш. ѡнирати ѿтинну. ѡт Тунгꙋзѣи. и ѡт кꙿскоещи. и ѿт полѣна монастири. ѡткꙿ своих рꙿзѣши доколѣ заплатѧти | ѿни ему ферію. иже дал у вистѣр гспдвоми. а кому с вꙿзрит крив | да. а ѡн станет лицем прѣд нами. протож никто да не смѣет ему задрꙋжати. прѣд сим листом наш.
гспднꙿ реч. пис у іас вლт ҂зчд. сеп. ї днь.
вел болѣри уч. + Ника

Petru Vodă cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; dat-am înşine ceastă carte a domniei meale slugii noastre Andreicăi vatag spreaceia că el să fie tare şi putearnic cu ceastă carte a noastră a opri ocina din Tunguzeai şi din Cáscoeşti şi din poiana Mănăstirii despre ai săi răzeaşi, *până ce ei îi vor plăti lui ferăe, ce a dat el în visteria domniei meale*, iar cui i se va părea cu strâmbul, iar el să stea de faţă înaintea noastră, drept aceaia nime să nu cuteaze a-i stăpâni lui înaintea acestei cărţi a noastre.

Domnul a zis.
scris în Iaşi la anul 7094 Sept 10 zile.
marii boiari au învăţat, Nica.

Hârtie; acta prin avocat Mavrodin cf. Surete ms. XXXV 76. Pecetea domnească tuş roş.

---

139. *7094 Sept. 19 (1585) Iaşi.* Petru Vodă judecă şi dă rămas pe Coste în pâra avută cu Andreica vatag pentru Tongujei. Se pune *ferăe* 12 zloţi.

† Петрѫ воевода бжїю мастїю гспдрѫ земли мωлдавской. ωже прїидошѧ прѣд нами | и прѣд vсими болѣри наши слѵзи Косте апрод (и Иле питар) и съ въси рѫзѣши им | въси ωнvкове д8ми. и Нан каское и Тома Каское. и тѣгалисѣ. съ наш сл8ги | съ Андреика (Гр) хвъскѵл ватаг. и съ петрѫ ватаг. и съ Іωн Бъсию. и съ въси ωн8кове | Никоар ωниц. ωткъ село Гръбещїи. ради село Тѵнг8жеи. и съ мѣсто за млини. ѵ шаковъц | и радї една | комат з(ем)лѣ. ωт хотар село къскоещїи. (и съ част) за млин 8 Шаковец. и радї по | ловина за (по) лѣн8 ωт монастир. и пак съ млин 8 Шаковец. але половина ѿткъ Ша | ковец. рекѵч. Косте (и Иле питар). и Кондрѣ и рѫзѣши их аже ест им ѿтнин8. и дѣдин8 село | Тонг8жеи. тое комат землю. и бил сътворилй себѣ монастир. и бил сътворил себѣ и ѿт гспдвѵми един исписок на въсѣ полѣнѵ еже вишеписанна, ино ми посъмотрѧхом. | привилїѧ их и сице ѿбрѣтохом. съ нашего съвѣто. аж Косте апрод. и дрѵ | жина его аже не имают (трѣб въ) село тѵнгѵжеи. и ничто ани вь тою комат за землю | ѿт къскоещи. протож ωбрѣтохом аже ест правая к8пежн8 дѣдом вишреченним Андреичи | и дрѵжини его вишреченним. ωт (sters дѣдове костеиви) снове каское и дрѵжиним его. а тое половин | за полѣнѵ. ωт монастир и съ млин 8 Шаковец. половина ωткъ Шаковъц. ест им пак | кѵпежн8. ωт цибан. таж ми исписахом. тот испиcок (что) ωни бил сътворил ωт гспдвѵ како | да дръжати. половина. ѿт тою полѣн8 Костеи апродѵ. а. половина ωткъ Шаковец | да бъдет Андреики. и рѫзѧшим егѵ. и ωправдили сѧ Андреика. и въси еже сѵт виш | писанни. внѵци Никоарѫ ωници и поставили соби ферію вї злат 8 наш вистїiар. а Косте и | въси рѫзѣши им ωни зостали ωт въсего закона. але привилїю що имали гръбещїи за содънїе. аще сѵт въ рѵк. Косте и рѫзѧшим его ωт сѵда на пред да не имают ωни тѣ | гати или добивати николиж на вѣки прѣд сим листом нашим.

Гспднь реч пис 8 гаc влѣт ҂зчд Сеп. Ѳі.
Строич вел логофет ѵч и искаал.

† Рошка

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, cum au venit înaintea noastră și înaintea alor noștri boiari, ale noastre slugi *Coste aprod* și *Ile pitar* și cu toți răzeașii lor, toți nepoții lui Nan Cascoe și Toma *Cascoe* și s'au pârât cu a noastră slugă cu Andreica Gărbăscul vătag și cu Petrea vătag și cu Ion Văsicu, și cu toți nepoții lui Nicoară Oniță, despre satul Gărbești pentru satul Tungujei și cu locu de moară în Șacovăț și pentru o bucată de pământ din hotarul satului Căscoești și cu parte de moară în Șacovăț, și pentru jumătate de poiană despre mănăstire, și iarăși cu moară în Șacovăț, însă jumătate despre Șacovăț, zicându Coste și Ilea pitar și Condrea și răzășii lor cum iaste lor ocină și moșie satul Tungujei și acea bucată de pământ, și și-au fost făcut singuri mănăstire, și și-au fost făcut însuși și de la domnia mea un ispisoc pe toată poiana, carea iaste mai sus scrisă. Deci noi am cercetat privilegiile lor și astfel aflat-am cu al nostru sfat, cum Coste aprod și soțul său să nu aibă treabă în satul Tungujei și nici în cea bucată de pământ din Căscoești, căci că am aflat cum iaste dreaptă cumpărătură bunilor mai sus scrișilor Andreicăi și soților săi mai sus scriși, de la fii lui Cascoe, și soților săi; iar cea jumătate de poiană de la mănăstire și cu moară în Șacovăț, jumătate despre Șacovăț iaste lor tot cumpărătură de la Țiban. Deci noi le am scris cel ispisoc ce ei și l'au făcut de la domnia mea cum să stăpânească jumătate din cea poiană a Costei aprod și ǧumătate despre Șacovăț să fie Andreicăi, și răzășilor lui și s'au îndreptat Andreica și toți cari sânt scriși mai sus, nepoții lui Nicoară Oniță și și-au pus singuri *feriiu* 12 zloți în al nostru vistieriu, iar Coste și toți răzeașii lui, au rămas din toată legea. Iar privilegiile ce le-au avut Gărbeștii de *sodășie*, și cari sânt în mânule Costei și a răzășilor de acmu înainte să nu mai aibă a pâră sau a dobândi niciodănăoară în veaci înaintea acestei cărți a noastre.

Domnul a zis. scris în Iași la 7094 Sept. 19.
Stroici vel logofăl a învățat și a iscălit +—Roșca.

Hârtie: acta comunicate prin avocat Mavrodin. Cf. Surete ms. XXXV 69. Este şi un suret care „sau tălmăcit în şcoala slovenească de Evloghie dascalul."

---

140. *Fără an (c. 7094 1586) Noemb. 2 Iaşi.* Petru Vodă dă carte lui Gărgănul şi Petre să stăpânească părţile răzeşilor lor din Gărbeşti şi Tunguzei, fiindu-le datori cu 100 zloţi.

† Петрѫ воевода бжїю мл̃стїю гсп̃дрѫ земли мѡлдавской. дали есмы сестѫ лист гсп̃двами слѹгам | нашим Гѫргѫнѹлови и Петри вѫтажи на то ѡни да сѹт моцни и силни сим листѡм | нашим держати част за ѡтнинѹ Илѣни и Нистор ѡт село ѡт гѫрбещи. и ѡт Тонгѹжеи | почто сѹт емѹ длѫжени сѫ м злат и имает и запис сѫ ними. и такождере да ест моцен | и силен держати част Ѡпрѣ и Тома. держати част за ѡтнинѹ и Ѡницѫ пакиж | ѡт тых вышписаних селове. почто ест им длѫжен сѫ ѯ зл. и имают и запис сѫ ними | а комѹ сѣ минити кривда. ѡн станет лицем прѣд нами протож никто да не смѣет им бранити. прѣд сим листом. нашим.
Гсп̃днѫ реч пис ѵ Іас нов в.
вел лог ѹч. ✝ Бѫсѣнѹл

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; dat-am înşine ceastă carte a domniei meale slugilor noastre lui Gărgănul şi Petrei vataji spre aceaia ca să fie tari şi putearnici cu ceastă carte a noastră a stăpâni partea de ocină a Ileanei şi a lui Nestor din sat din Gărbeştii, din Tongujei, căci că ei sânt lui datori cu 40 zloţi şi are şi zapis cu dânşii, şi iarăşi să fie tari şi putearnici a stăpâni partea Oprei şi a Tomei, să stăpânească partea de ocină şi a lui Oniţă tot din aceaste de mai sus scrise sate, căci că iaste lor dator cu 60 zloţi şi au şi zapise cu dânşii, iar cui i se va părea cu strâmbul să stea de faţă înaintea noastră; drept aceaia nime să nu cuteaze a se apăra înaintea acestei cărţi a noastre.
Domnul a zis. scris în Iaşi Noembre 2.
vel logofăt a învăţat
✝ Băseanul.

Hârtie: pecetea domnească în tuş roş; Cf. Surete ms. XXXV. 77. Acta avocat Mavrodin. Este şi un suret, care: „iar acmu sau

tălmăcit de Evloghie dascal la şcoala slovenească lt. 7259 Ghenar 21". (cf. Surete ms. XXXV 308). Iar in dos stau scrise aceste note: „o carte gd. dată Andreicăi să stăpânească partea Ilenei şi a lui Nistor şă a lui Ioniţ".—alta: „Ispisoc de la Pătru Vodă fără veleat înpotriva Miclescului (sic) pentru zălogitură."

---

141. *7094 Ghenar 12 (1586) Iaşi.* Petru Vodă judecă pricina pentru o ţigancă şi o întoarce Popescului fost comis plătind 600 aspri lui Ionaşco sin Ghenghei hatman.

† Петрѫ воевода бжїею млстїею гсдрѫ земли молдавскои. ѡж прїиде прѣд нами Іѡнашко снѵ Гѣнги бив Гетман. и тѣгал. на попѫскоул бившїи комис ради една циганкѫ имена гѫлима. що би продал генгѣ ѡцѫ. его. ради шест сто | аспри попѫскѵлови. тере гспдвми сѫм сѫдили их како аби да вратѣт емоѵ. тих пинѣзи. еж сѵт вишписан | и да имает възѣти своих циганкѫ. ѡт попѫскѵл. ино Іѡнашко въсталосѣ и заплатил емѵ. све тих пинѣзи | еж сѵт вишписани шест сѵт аспри. и възѣли соби цигангѫ. тож ѡт сйлѣ на прѣд, да не имает маи тѣгати | попѫскѵл на Іѡнашко снѵ Генгѣ за сїю тѣж николйж на вѣкй. прѣд сим листом гспдвми.

Гспднѫ реч. пис оу Іасох вл ҂зчд. ген вї.
Вартйк великїй дворнйк оучил и искал. ✝ Бодрнбѣл

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei; adică au venit înaintea noastră *Ionaşco fiul lui Ghenghea* fost hatman, şi s'a pârât cu Popăscul fost comis, pentru una ţigancă anume *Gălima*, ce a fost vândut-o Ghenghea, tatăl lui, pentru 600 aspri Popăscului. Drept aceaia domnia mea singur am judecat lor, cum să aibă a-i întoarce lui acei bani, cari stau scrişi mai sus şi să aibă a-şi luare a sa ţigancă de la Popăscul. Deci Ionaşco s'a sculat şi a plătit lui toţi acei bani, cari sânt scrişi mai sus, 600 aspri şi şi-a luat singur ţiganca. Deci de acmu înainte să nu aibă a mai pârâ Popăscul pe Ionaşco fiul Ghenghei pentru această pâră niciodănăoară în veaci înaintea acestei cărţi a domniei meale.

Domnul a zis. Scris în Iaşi la anul 7094 Ghenar 13 Vartic marele dvornic a învăţat şi iscălit. ✝ Bodribeal

Hârtia marca *o mitră*. Pecete în ceară desprinsă. Acta C. Crupenschi, Iaşi cf. Surete ms. XIV 487.

---

*142. *7094 Febr. 12 (1586) Scheia.* **Zapisul şoltuzului de Scheia pentru Băimăceni, cumpărat de Necoară Prăjescul de la răzeşi.**

Сїи запис. иж сътворил. Некоар дїак син Пръжескул | и купил една част за штнин8 шт част шт четвъртаа част | а трита част шт Іwн и шт сестра ег Маринка. и шт брат | их Триф. и шт брат их фокшѣ дѣтїи ангелинови | никим нопоножени анипри- силовани. та продали част | им. шт село Бънимъчѣнїи Некоарови син Пръжескул | за сто и пет десѧт злат. пинѧзи стари и готови. и въ | стал Некоар син Пръжеск8л. и платил. усе вишиписани | пинѣзи. шт прѣд Шолтузом Герасѣ и шт вї пързари | ег. и многи люди добрїи и стари. шт тръг Шкѣи. и Глигоуї | е дїак. и Тома вистерничел и поставихом въ | сему свѣдѣтелство. и прїложїл сїа печат урашскїи. | влѣтw ҂зчд мсца фев. вї. писал Глигорїе.

Acest zapis, care a făcut Necoar diiac fiul Prăjăscului şi au cumpărat o parte de ocină din parte din a patra parte, dar a treia parte de la Ion şi de la sora lui Mariica şi de la fratele lor Trif, şi de la fratele lor Focşea, copii Anghelinei ; de nimene siliţi nici învăluiţi ; aceaia au vândut partea lor din satul Băimăceni, lui Necoară Prăjescului drept 150 zloţi, bani vechi şi gata. Şi s'au sculat Necoară sin Prăjescului şi a plătit toţi mai sus scrişi banii denaintea şoltuzului Gherase şi a 12 pârgari ai lui şi mulţi oameni buni şi bătrâni din târgul Scheia şi Gligorie diac şi Toma visternicel, şi-au pus la această mărturie şi am pus această peceate a *uraşului* la anul 7094 luna Februarie 12.

A scris Gligori.

Acta căpitan Crupenschi cf. Surete XV 769. Hârtia, marcă o *mitră*. Pecetea târgului Scheia aplicată pe o hârtie tăiată triunghiular : печат тръг шкѣи un peşte înotând pe valurile apei.

---

143. *7094 Mart 9 (1586) Iaşi.* **Petru Vodă reinoeşte privilegiile pentru 13 salaşe de ţigani Axenia, Cneaghina, Gheanghei hatman, întru cât privilegiile sale le-au prăpădit la moartea hatm. Gheanghei.**

† Петръ воевода. бжїею мл̃стїю гсп̃дръ земли молдавской. иж прїиде пред нами. и прѣд | усими нашими молдавскими болѣри. великими и малими. кнѣгинѣ. Янесна | кнѣгинѣ супоконнаго Гѣнги бившаго Гетманъ съ великою жалобу и съ великою | марту-

ѳрию й съ ѡколними их межиѩши. вишнѣкиших й долнѣкиших. и рекуч | аж привилию за дѣднину. что имала. на своих правих цигани. | наимѣ Настѣ. и дѣти еи. И юрашко. й съ дѣти ему. и варвара й дѣти еи. | и Тъбучое и дѣти еи. и Гълима и дѣти еи. й Мара й дѣти еи. и недѣ и дѣти еи. й Софроніѩ и дѣти еи. и Сърбул и Ион и дѣти его | и Нистор. и дѣти ему. и Тудора и дѣти еи и Сора и дѣти еи. | а привиліе. а привилие (sic) ѡни изгубили егда забиг и сам оупокоинаго Гѣнгѣ | бившаго Гетмана. ино ми видѣвши- велико еи жалобу. и велико. еи | мартурис. съ ѡколними еи межиѩших вишних и долнѣкиших. | а ми паки и ѡт нас есми еи дали и укрѣпили прѣдреченних. еи своих правих, холопи цигани. вишеписаним. кнѣгинѣ оупокоинаго | Гѣнги бившаго Гетмана. како да ест еи. и ѡт нас правих холопи цигани. | еи и дѣти еи. непорошено им николиже на вѣки. и ни да сѣ | не оумишает пред сим листом. нашим.

пис оу ѩсох. влѣт ҂зчд. Март Ѳ.

Гспдин велѣл.

великии логофет оучил. и искал. Строич чолпанович

Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, adică au venit înaintea noastră și înaintea tuturor alor noștri moldovenești boiari a mari și a mici *Cneaghina Anesia*, cneaghinea răpousatului Gheanghea fost hatman cu mare jalobă și cu mare mărturie și cu cei de prin prejur lor megiiași din sus și din jos, și zicând cum privilegiile de moșie ce le-au avut pre ai lor drepți țigani anumea: *Nastea* și copiii ei, și *Iurașco* și cu copiii săi, și *Varvara* și copiii ei, și *Tabučoae* și copiii ei și *Gălima* și copiii ei, și *Mariia* și copiii ei, și *Nedea* și copiii ei, și *Sofroniia* și copiii ei, și *Sârbul* și *Ion* și copiii lui, și Nestor și copiii lui, și Tudora și copiii ei și **Sora și copiii ei,** iar privilegiile ei le-au pierdut, când a murit și însuși răposatul Gheanghe fost hatman. Deci noi văzând marea ei jalobă și marea ei mărturie cu împregiurașii ei megieși din sus și din gios; iară noi iarăși și de la noi i-am dat ei și i-am întărit pe cei de mai sus ziși ai ei drepți robi țigani mai sus scriși ei, cneaghinei răpousatului Gheanghe fost hatman ca să-i fie ei și de la noi drepți rooi ți-

gani, ei şi copiilor ei neruşăit niciodănăoară în veaci; şi altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre.

Scris în Iaşi la anul 7094 Mart 9.

Domnul a poruncit, vel logofăt a învăţat şi iscălit

Stroici ✝ Ciolpanovici

Hârtie; acta C. Crupenschi, cf. Surete ms. XIV, 503. Intre cele 13 sălaşe de ţigani este şi *Sora cu copiii ei*. De oarece în zapisul nedatat prin care popa Vasile din Brăila vinde o copilă de ţigan lui Mihai vornic de Botoşani (Surete ms, XIV, 490) cu 24 taleri, stă notat: „запис пре Сору циганка wт един попъ wт Брѣила", „Zapis pre Sora ţiganca de la un popă din Brăila"; urmează că această *Soră* copilă la scrisul zapisului de vânzare, a fost recunoscută ca ţigancă în salaşul Cneaghinei Anisii a lui Gheanghe hatmanul, având'o şi pe ea cuprinsă în privilegiile sale vechi. Deci zapisul e cu mult anterior ispisocului de faţă cu cel puţin 20 ani, deci înainte de 1580.

---

144. *7094 April 12 (1586) regeste.* Pentru Canţireni.

...il) 7094 Aprilie 12 copie încredinţată de pe ispisocul domnului Petru Vodă întăritor pe jumătate sat Elixeşti sau Canţirăni.

Din jurnalul Curţii de apel din Iaşi din 1860 Noembre 25 în procesul dintre Căutişăni şi Dămieneşti la Roman (Surete ms. IV 70).

---

145. *7094 Mai (1586) Iaşi.* Petru Vodă întoarce logofetesei lui Dragan şi copiilor săi un salaş de ţigani, aduşi din ţara Ladiansca.

† Петрꙋ воевода бжїею мастїею гспдрꙋ земли молдавскои, дали и вратили есми. кнѣгини Дрꙋ | гꙋнѣс. кнѣгинѣ оупокоинаго Дрꙋгана великаго логофета. и дѣтим его Толдер и | юрашко и сестра их Анна. их правїх холопих циганих. наимѣ wне сꙋ женꙋ | и сꙋ дѣтих. и Албꙋ сꙋ жен и сꙋ дѣтих. и Глига сꙋ жен. и сꙋ дѣтих. что тии | вишписанниии цигани. били правое даанїе оупокоиномꙋ Дрꙋган логофет | wт Алеѯандра воеводи и wт Богдана воеводи. за его́ правою и̓ вѣрною слꙋжбꙋ | привед̓ѣше била тоти циганих. сам Дрꙋган логофет оупокоинии. из | лáдианскои земли. тѣмже да бꙋдет им. и wт гспдвами. правии холопи | цигани. и ин да с не оумишает прѣд сим листом нашим.

Сам господин велѣл. пис оу ıас лѣт ✝зчд. Маи к.

Андреи гетман учил. и искал. Строич лгфт

✝ Дамиан.

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, dat-am şi am întors înşine cneaghinei Drăgănească, cneaghinei răpăusatului Dragan marele logofăt şi copiilor săi Toader şi Iuraşco şi sora lor Ana, ai lor drepţi holopi ţigani anume One cu fămeaia şi cu copii, şi Albu cu fămeaia şi cu copii, şi Gliga cu fămeaia şi cu copiii, cari mai de mai sus scrişi ţigani fost-au dreaptă daanie răpousatului Dragan logofăt de la Alexandru Voevod şi de la Bogdan Voevod pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă, *fiind aduşi acei ţigani de însuşi Dragan logofăt răposatul din ţara Ladianscă.* Drept aceaia să le fie lor şi de la domniia mea drepţi holopi ţigani şi altul să nu se ameastece înaintea acestei cărţi a noastre.

Scris în Iaşi la anul 7094 Mai 20.

Insuşi Domnul a poruncit.

Andrei hatman a învăţat şi a iscălit.

Stroici logofăt + Damian

Hârtie. Acad. Rom. LXXIV, 1 Pecetea în ceară desprinsă.

---

146. *7056 April 5 (1548) Huşi.* Ilaş Vodă Rareş întăreşte lui Vascan, două sate pe Crasna, Suliteştii şi Maxineştii, cumpărate de strămoşul lui Ilie vist. de la Oană Pântece.

Мꙋстїю бжїею мы Илїаш воевода гспдрь земли мѡлдавскои. знаменито чиним иссим листом нашим вьсѧм кто на нем вьзрит или чтоучи его ꙋслишит. ѡже тоти исти | нїи вьскан и сестра его Єлисаꙋа дѣти Илѣни и сестричичи их Єфрем. и племеница его Мьрїнка. ꙋси ꙋнꙋкове илѣнь. жаловали есми их ѡсобною нашею | мастїю дали и потврьдили есми им ѿт нас ꙋ нашеи земли ꙋ молдавскои. их правїи ѡтнини и испрѹвилїе на потврьжденное. що имала мати их и баба ихь | Илѣнѣ ѡт родителѣ гспдвми. Петра воеводї. два села нимѣ Шꙋлитещїи и Маꙁинещїи на красном. що тїѧ села поимѣ Шꙋлитещїи и Маꙁинещїи на красним кꙋ | пилъ прѣдѣдь их илѣ бившїи вистѧрник ѿт Ѡана Пънтече. тое вьсе вышеписанное како да ест им ѡт нас ꙋрикь и сь вьсем доходом им и дѣтім их. и ꙋнꙋчатом их, | и прѣоунꙋчатом ихь. и прашоу рѣтомь ихь. и вьсемꙋ родꙋ их кто сѧ им изберет. наиближнїи непорꙋшенно николиже на вѣкы вѣчнїи. а хотарь тѣм вышепи |

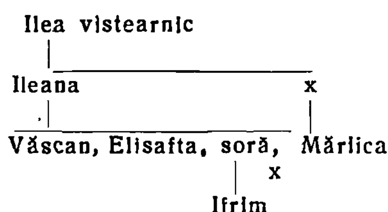
саниим селамь поимѣ Шѹлитєщом и Маѯинєщом на красной да єсть ѿт оусих стороны постаромѹ хотарѹ поѯда из вѣка ѡживали. а на то єсть вѣра | нашєго гспдва вышєписаннаго мы Иліаша воєводи. и вѣра прѣвъзлюблєнних братїа гсдвами Стєфана и Костантина. и вѣра болѣрь нашихь. вѣра пана | Єфрєма хоурѹ. вѣра пана борчи дворника. вѣра пана Пєтри кръка. вѣра пана Шандра. вѣра пана Стоурзи и пана Могила паркалабовє хотинскихь. вѣра пана | данчьла хоурѹ и пана Мирона паркалабовє Нємєцкихь. вѣра пана іацко и пана Гїангѣ паркалабовє новоградскихь. вѣра пана вартиковича портарѣ | сѹчавского. вѣра пана юрїа спътарѣ. вѣра пана дана спатарѣ. вѣра пана хръбора постєлника. вѣра пана хамзй. вѣра пана пътрашка чашника. вѣра пана | нѣгоула столника. вѣра пана Плаѯи комиса. и вѣра вьсѣх болѣром нашїх молдавских вєликих и малихь. а по нашєм животѣ кто боудєт гспдръ нашєи зємлы | ѿт братїи нашїх. или ѿт дѣтїи нашихь. или ѿт нашєго рода или пакь боудкого бъ извєрєт гспдрєм быти нашєи зємли молдавской. тоть би им нєпорѹшилъ нашєго даа | нїа и потвръждєнїє алиби им ѹтврьдиль и ѹкрѣпил. заноужє єсмы им дал и потврьдили. за що соут правїи ѿтнини и дѣдинни. а на болшєє крѣпость | и потвръждєнїє томѹ вьсємѹ вышєписанномѹ. вєлѣли єсмы нашємѹ вѣрномѹ паноу Матїашѹ логофєтоу писати. и нашѹ пєчат привѣсити | ксємѹ нашємѹ истинномѹ листоу. пис Михъилъ борра ѹ хѹсєх вато ҂знѕ мсца апрілїє. є.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Iliiaş Voevod, domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau o vor auzi-o cetindu-li-se; adică acest adevărat Vascan şi sora lui Elisafta, feciorii Ileanii, şi nepotul lor de soră Efrem şi vara lor Măriica, toţi nepoţi Ileanei, miluitu-ne-am noi spre ei cu osăbită a noastră milă dat-am şi am întărit înşine lor de la noi în al nostru pământ al Moldaviei, ale lor dreapte ocini şi din direase de întăritură ce le-au avut *îma* lor şi baba lor Ileana de la părintele domniei meale, Petru Voevod, doao sate anume Şuliteştii şi Maxineştii la Crasna; carea aceale sate anume Şuliteştii şi Maxineştii la Crasna le-a fost cumpărat strămoşul lor Ilea biv vistiiarnic de la Oană Pântece; aceale toate de mai sus scrise ca să le fie lor de la

noi uric şi cu toate veniturile lor şi copiilor lor şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi împrăştiiaţilor lor şi la tot neamul ce li se va aleage mai de aproape nerušăit niciodănăoară în veacii vecilor. Iar hotarul celor de mai sus scrise sate anume Şuliteştii şi Maxineştii la Crasna să fie despre toate părţile pe vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credinţa domniei meale Iliiaş Voevod şi credinţa prea iubiţilor fraţi ai domniei meale Stefan şi Constantin şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dumsale Efrem Hurul, credinţa dumsale Borce dvornic, credinţa dumsale Petre Crăc, credinţa dumsale Şandru, credinţa dumsale Sturzii şi dumsale Moghila parcalabi de Hotin, credinţa dumsale Danciul Huru şi pan Miron parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Iaţco şi pan Gheanghea parcalabi de Novograd, credinţa dumsale Petre Varticovici portar Sucevei, credinţa dmsale Iurie spatar, credinţa dumsale Dan spatar, credinţa dumsale Hrăbor postelnic, credinţa dumsale Hamza, credinţa dmsale Patraşco paharnic, credinţa dmsale Neagoe stolnic, credinţa dumsale Plaxa comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri moldoveneşti a mari şi a mici, iar după a noastră viaţă cine va fi domn ţării noastre din fraţii noştri sau din copiii noştri sau din al nostru neam, sau ori pre care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn pământului nostru al Moldaviei, acela să nu le strice a noastră daanie si întăritură, ci să le dea şi să le întărească, căci că înşine lor am dat şi am întărit, pentru căci le sânt lor direaptă ocină şi moşie. Iar spre mai mare tărie şi puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru credincios boiariu Mateiaş logofăt să scrie şi a noastră peceate să acăţe la a noastră adevărată carte. A scris Mihăilă Borra în Huşi la anul 7056 luna Aprilie 5.

Pergament, pecetea căzută; şnurul *fraise*. Pe la îndoituri cerneală puţin ştearsă, dar se pot întregi literele. Pe dos nota veche în slavoneşte: васкан и сестра его Єлисаѳа дѣти Илѣни. и дрꙋжина их на села на Шꙋлитещи. и на маѯинещи на краснои = Văscan şi sora lui Elisafta, copiii Ileanei şi druginile lor pe sat pe Şuliteşti şi pe Maxineşti la Crasna.

Luând arătările ispisocului încrângătura lor este aceasta:

147. *Fără veleat (cătră 7071 = 1563).* Ion Vodă întărește schimbul făcut între Tăutul și Magdalena parcalabului Neagoe cu moșiile Călugăreni, Balița, la Dorohoi.

Ιωн воевода бжїю мллстїю гспдрь земли молдавской. дали есми сес лист наш Магдалини кнѣгини Нѣгоева паркалаба. на то wна да ест моцна и силна нсим листом нашим држати едно село понмѣ кълугърѣнїи у волост дорогунской. за що тое село изменила Тьутул своею доброю волю. сь нем и даль Тьутул полокина село wт Балицъ. на Башеу. за измѣно. како аби wна държати до едного суду. протож ин да сѣ не умишает прѣд сим листом нашим.

Iwn Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, dat-am însine ceastă carte a noastră Magdalenei, cneaghina lui Neagoe parcalab, spreaceia ca să fie tare și putearnic cu această carte a noastră a-și stăpânire un sat anume *Călugăreanii* din ținutul Dorohoiului, căci că acel sat l'a fost schimbat Tăutul de a sa bună vreare cu dânsa și i-a dat Tăutul jumătate sat din Balița pe Bașău, în schimb, *ca dânsa să-și stăpânească într'un singur județ;* drept aceaia și altul să nu se ameastece înaintea acestei cărți a noastre.

Din Condica Litenilor, Carpu vornic de poartă care posläduește textul slavon spune: „asemene scrie cel vechiu". Cf. Surete ms. XIV 612. Ispisocul n'are dată, căci copiatorul condicei Litenilor a trecut peste dânsa. Noi credem că aici e Ion Despot, întru cât Neagoe parcalabul de Hotin apare în domnia dintăi a lui Alexandru Vodă Lăpușneanul între 7061—7069, coleg având în anii întăi pe Ion Hărrovici, apoi pe Văscan Moghilă. Murind Neagoe, văduva lui, cneaghina Magdalina își schimbă ocina sa cu Tăutul și ia Călugărenii ca să fie în același județ, cu aceiași administrație.

---

148. *7087 April 26 (1579) Iași.* Petru Vodă întărește măn. Râșca cumpărătura ce a făcut cu 1000 zloți în Tomești — două părți — de la Gheorghiță Ciolpan și ai lui.

† Млстїю бжїю. Іѡ Петрь воевода гспдрь земли молдавской. знаменито чиним нсим листwм нашим. вьсѣм кто нă-

нем въз рит или чтȣчи его ȣслышит. | ѡж прїнде прѣд намы и прѣд ȣсими нашими молдавскими болари (sic) великыми и малими. Гергиц снь Агафїе чолпжнѣс вноук лѫпе чохорѣнȣл. по его до | брои воли никым непоноуждени анипрdepartamentсилован. и продал свою правою ѡтнинȣ и дѣдининȣ. ѿт своего праваго оурика ѡт ȣрик за раздѣленїе що имала моаша его | Мȣша ѡт стараго Стефана воеводи. двѣ части ѡт село Томещи на молдовѣ. та продал млбником нашим калȣгером ѡт монастир глаголамїи ржчка | идеже естъ храм прѣнесенїе моещем стго архїерарха и чюдотворца хва Николаа. за една тисѧщ злат татарскых. и ȣставшесѧ млбници наши | калȣгери и заплатили оуси исполна тїи вышнисанмїи пинѣѕи ҂а злат татарских. оу роукы слȣѕи нашемȣ Гергицж дїак снȣ Агафїе чолпънѣс | оунȣкѵ Лȣпе чохорѣн прѣоунȣк мȣши. прѣд нами и прѣд ȣсими нашими молдавскими болѣри великимы и малимы. ино мы видѣвше их добро | волнїи токмеж и полнаа заплата. а мы такождере и ѡт нас дали и потвръднли тота двѣ части ѡт Томещи млбником нашим калȣгером ѡт мона | стир ржчкȣ. како да есть нашеи млби монастире ȣрик и ѡтнина съ въсем доходом непорȣшенно никогда на вѣкы. а хотар тым двом частем | ѡт Томещи що на молдавѣ да есть ѡт ȣсего хотарѣ двѣ части. а ѡт инших сторон да ест постаромȣ хотарѵ покȣда из вѣка ѡживали | а на то ест вѣра нашего гсдва. вышписаннаго мы петра воеводи. и вѣра боларов наших вѣра пана козмы Мѵргѵ. вѣра пана былъи дворника | вѣра пана юрашко вартика и пана Вартика пржкалаковѣ хотински. вѣра пана Бржнѕѣ и пана Кондрѫ пъркалабовѣ нѣмецких. вѣра пана | Мȣргȣ и пана Щефȣл Голъи пржкалобовѣ новоградскых. вѣра пана балика портарѣ Сȣчавскых. вѣра пана ꙗне постелника. вѣра пана Пожог | спътарѣ. вѣра пана Бȣрти чашника. вѣра пана Строич вистїꙗрника. вѣра пана Кокора столника. вѣра пана Попжскȣл комиса. и вѣра ȣсих | наших болар молдавскых великых и малых. а по нашемȣ животȣ кто бȣдет гсдръ ѡт дѣтеи наших. или ѿт нашего рода или пак бȣд кого | бъ изберет быти гсдрем нашеи молдавскои земли. тот би им непорȣшил нашего даанїе. и потвржденїе нж абы им дал и ȣкрѣпил | стнѣи нашеи млбы монастире занеже есмы им дали и покрѣпили почто есть стѣи монастире. праваа ѿтнина и выкȣпленїе. а кто | покȣсит разорити нашего даанїе и ȣкрѣпле—

нїа да ест проклѣт ѿт га бга сътворшѣго нбо и землѣ. и ѿт нрчтїи его мтре. | и ѿт четире Єѵглисти. и ѿт вї връховних апстлъ Петра и Павла и ѿт тні ѿць иже въ некїеских. й да имает ѵчастї: съ Іѹда. и Арїа проклѣ | тем. и съ ѡбими евреи иже възъпиша на га ба нашего кръв его на нас и на чадах нашиѵ. ест и бѫдет. а на болшеи крѣпости и потвръ | ждені томѹ въсемѹ вышписанномѹ велѣли есмы нашемоу вѣрномѹ болѣринѹ панѹ Геѡргїи: логофетоу писати и нашѧ | печат привѣсити. ксемоу истенномоу листѹ нашемоу. писал юрашко билавич. оу Iасох вдто ҂зпз. мсца | априлїа кз. дни.

Cu mila lui Dumnezeu Iω Petru Voevod, domn ţării Moldaviei; ştire facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dânsa vor căta sau cetindu-o vor auzi, adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor a lor noştri moldoveneaşti boiari a mari şi a mici Gheorghiţă fiul *Agafiei Ciolpăneasa*, nepot Lupei Ciuhoreanul, de a lui bună voe de nimene silit nici învăluit şi a vândut a sa direaptă ocină şi moşie din al său drept uric din uricul de împărţală, ce l'a avut moaşa lui Muşa de la bătrânul Stefan Vodă, doao părţi din satul Tomeşti la Moldova, aceale au vândut rugătorilor noştri călugări de la mănăstirea zisă *RRâčca*, unde iaste hramul aducerii moaştelor sfântului Arhierarh şi de minuni făcător a lui Hristos, Nicolae, drept 1000 zloţi tătărăşti şi sculându-se rugătorii noştri călugări şi au plătit toţi deplin cei mai sus scrişi bani 1000 zloţi tătărăşti în mânule slugii noastre lui Gheorghiţă, diiac, fiul Agafiei Ciolpăneasa nepot Lupei Ciuhorean, strănepot Muşei, înaintea noastră şi înaintea tuturor alor noştri moldoveneşti boiari a mari şi a mici. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată; iară noi aşijderele şi de la noi am dat şi am întărit aceale doao părţi din Tomeşti, rugătorilor noştri călugări de la mânăstirea *RRâčca*, ca să-i fie rugei noastre mânăstiri uric şi ocină cu toate veniturile neruşăit nici odănăoară în veaci. Iar hotarul celor doao părţi din Tomeşti, ce-s la Moldova, să fie despre tot hotarul doao părţi, iar dinspre alalte părţi să fie pe vechiul hotar, pe unde din

veac au îmblat. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrisă Noi Petru Voevod, și credința boiarilor noștri, credința dumsale Cozma Murgu, credința dumsale Bilăe dvornic, credința dumsale Iurașco Vartic și pan Vartic parcalabi de Hotin, credința dumsale Brânză și dmlui Condrea parcalabi de Neamț, credința dumsale Murgu și pan Steful Golăe parcalabi de Roman; credința dmsale Balica portar Sucevei, credința dmsale Iane postelnic, credința dumsale Pojog spatar, credința dumsale Burte paharnic, credința dumsale Stroici visternic, credința dmsale Cocora stolnic, credința dumsale Popăscul comis și credința tuturor a lor noștri boiari Moldovenești a mari și a mici. Iar după a noastră viață cine va fi domn din copiii noștri sau din al nostru neam, sau ori pe care alalt Dumnezeu îl va aleage să fie domn în pământul nostru al Moldaviei, acela să nu-i strice a noastră daanie și întăritură, ci să-i dea și să-l întărească sfintei noastre rugi, mânăstirei, căci că înșine i-am dat și i-am întărit, pentru căci îi iaste sfintei mănăstiri dreaptă ocină și întăritură. Iar cine s'ar ispiti a rade a noastră daanie și întăritură unul ca acela să fie procleat de domnul Dumnezeu făcătoriul ceriului și al pământului, și de preacurata lui maică și de cei 4 evangheliști, și de cei 12 vărhovnici apostoli Petru și Pavăl și de 318 părinți, cari intru Nichea și să aibă parte cu Iuda și cu Arie procletul și cu acei Evrei cari au strigat la Domnul Dumnezeul nostru: „sângele lui spre noi și spre copiii noștri este și va fi". Iar spre mai mare tărie și puteare a tot ce s'a scris mai sus poruncit am înșine la al nostru credincios boiariu dumnealui Gheorghie logofăt să scrie și a noastră peceate să o leage la această adevărată carte a noastră. A scris Iurașco Bilavici în Iași la anul 7087 luna April 26 zile.

Pecete lipsește și șnurul.

---

149. *7095 Februar 26 (1586) Roman.* Zapisul parcalabilor de Roman cum P. S. S. Agafton al Romanului a cumpărat cu 270 zloți casa și 83 pământuri în Roșiori de la Dumitru Cozma.

Adică Noi *Miron și Bejan parcalabi de Roman* și

Macsin Gărbe de acolo, dau de ştire precum au venit înaintea noastră Dumitru fecorul Cozmei de Roşiori şi au vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură, ce au cumpărato tatăl său Cozma de la Luca fecorul Savei, pre aceiaşi au vândut-o Preaosfinţitului părintelui nostru ch r Agafton, Episcopul Romanului dreptu 270 zloţi tătărăşti; şi au cumpărat preaosfinţitul părintele nostru Agafton, episcopul toată partea lui Dumitru, ce să va aleage partea lui, una casă şi cu 23 pământuri în ţarină şi cu una poiană de fân; apoi sculândusă mai sus pomenitul părintele Agafton Episcop au plătit toţi deplin mai sus scrişii bani înnaintea noastră 270 zloţi tătărăşti în mâna lui Dumitru fecorul Cozmei din Roşiori. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin; apoi am scris acest ispisoc ca săi fie acea ocină părintelui nostru Episcop Agafton cu tot venitul nestrămutat nici odânăoară în veaci; şi spre mai mare credinţă am pus peceaţele către acastă mărturie.

Acta Acad. Rom. ms. N. 224; condica moşiei Roşiori cf. Surete ms. XXXVI. 401 după un suret tălmăcit în 1815 Mart 39 de către Ioniţă Stamati biv vel pitar.

---

150. *7095 Mart 12 (1587) regeste.* Pentru Măndicăuţi, schimb cu Mihălcăuţi, pe Vilna sacă.

Ispisoc de la Petru Voevod, întăritor Onciului Herţei şi surorilor lui Olencăi şi Măricăi, fii Sofiicăi, giupâneasa lui Gavril visternicul pe satul Măndicăuţii pe Drobişte şi cu mori, ce iaste în ţinutul Hotinului, carele iaste schimbătură cu Barnovschi şi cu sora lui Maria pentru satul Mihălcăuţi pe Vilna sacă cu mori, tot într'acelaş ţinut.

Din perilipsis actelor moşiei Măndăcăuţi şi Hădărăuţi, ot Hotin, prezentată de Gr. Tomiţa, ginerele sulgerului T. Manole, comitetului rânduit pentru cercetarea moşiilor de la Hotin. cf. Surete ms. III 68.

Pentru Mihălcăuţi vezi actul din 7082 Ghenar 30 prin care Ion Vodă fiul lui Ştefan Vodă dă lui Filipovschi vist. (Uricar X. 108).

---

151. *7095 Mart 20 (1937) regeste.* Carte domnească cneaghinei Dinguleasa hatmanească.

„de pe un suret al cărţii sârbeşti de la Petru Voevod către Miron ce au fost pârcalab, poruncindu-i ca să învoiască pe feciorii giupânesii hatmanului Dinga, fiind că ar fi mersu giupâneasa hatmanului şi au arătat că ea şi-au lăsat casa pe mâna feciorilor ei şi a giupânesei, căci va petreace în sfănta mănăstire; iară Ionaşco de va voi, să împartă veniturile câte au rămas de la părinţi de prin sate.

Din Perilpsis de pe scrisorile hatmanului Gheorghe Vârnav; cf. Surete ms. XXXII. 653, XLI 296.

---

152. *7095 April 14 (1587) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte Drăguţei fata log. Toma cumpărăturile ce a făcut cu 260 zloţi în Roşiori de la răzeşii lui.

„Ispisoc sârbesc de la Petru Voevod".

Precum au vinit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei Dumitrul sin Cozmei de a lui bună voe de nime silit nici asuprit şi au vândut a sa driaptă ocină şi cumpărătură a tatălui său Cozma, din ispisoc de cumpărătură, ce lau avut tatăl său Cozma *din sat din Roşiori*, de la Luca sin Savei şi de la Ieremiia şi de la frate-său Ioan şi de la surorile lor Irina şi Magdalina, nepoţii lui Camariciu. Aceaia au vândut-o ei Drăguţei, fetei Tomei logofăt drept 270 zloţi tătărăşti. Şi au plătit ei deplin toţi acei de mai sus scrişi 270 zloţi tătărăşti în mânule lui Dumitru sin Cozmei. Şi după aceaia iarăşi au vinit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri Stan ginerele lui Ioniţă din Roşiori de nime silit nici asuprit şi au văndut a sa ocină şi cumpărătură toată parte cătă i se va aleage din partea lui Bordun din sat din *Roşiori*, ce au cumpărat-o el de la Bordun aceia au vândut-o Drăguţei, fetei Tomei biv logofăt drept 90 zloţi tătăreşti. Şi s'au sculat Drăguţa, fata Tomei biv logofăt şi au plătit toţi deplin acei bani de mai sus scrişi 90 zloţi tătărăşti în mânule lui Stan denaintea noastră şi

denaintea boiarlor noştri. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin, aşijderele şi de la noi am dat şi am întărit Drăguţei, fetei Tomei biv logofăt, pe toate aceale de mai sus scrise părţi, ce au cumpărat ea pre ai săi drepţi bani ca să-i fie şi cu tot venitul; şi altul să nu se ameastece preste această carte a noastră. Sau scris în Iaşi. Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

„sau tălmăcit de Gheorghe Evloghie dascal 1781 April 27."

Acad. Rom. Condica Roşiori, ms. 234. Cf. Surete ms. XLVI, 402.

---

153. *7095 Aug, 1 (1587) regeste.* Pentru Rujavinţi.

Ispisoc de la Petru Vodă din leat 7095 April 1 cu cuprindere că Dragoş şi sora lui Salomiia, copiii lui Alexe şi nepotul lor de frate Groza aprodul, feciorii Iurşăi nepoţi şi strănepoţi Stanei featei lui Căloian au vândut lui Andreica vatavul din giumătate de sat de Rujavinţi, cea din sus, din patru părţi trei părţi, părţile cele din gios cu locuri de moară, din uric de întăritură ce au avut bunica lor Stana fata lui Călian, de la bătrânul Ştefan Vodă; şi iarăşi Lupul feciorul Tudosei nepot Mariei, strănepot a lui Ivanco, restrănepot a numitei Stanei fetii lui Caliian, încă au vândut lui Andreica vatav din giumătate cea de gios din satul Rujavinţi, din al treilea parte o jumătate, partea cea din sus tot dintr'acelaş dres.

Din opisul prezentat Comitetului rânduit cu cercetarea moşiilor de la Hotin, prezentat de ban Arghire Cuza în 1810 Mart 11. cf. Surete ms. VI, 538.

---

154. *6978 Sept. 5 (1470) Suceava.* **Stefan Vodă întăreşte lui N. Zambradă şi Vlasân fii lui A. Coroi satul Bugenii pe Botna la Lăpuşna.**

Мілостію. божіѣю. мѣ. стифан ввод. господарѣ. зъмлю молдавскои. знаменито чиним въсъм листмом нашъм | кто на юзрит. или почитѹчи юм слишѹт. ѡтжъ тот истинно ест слѹгим нашъм. вѣрномъ Панам | Николаи зъмбрада и пли-

меникѹм его власѣи сънѹм Аликсандрѹмѹ корол. изѣ силом митѹлицѣ | слѹжѣли наш право и ве(р)но. там мъ видъвше право и вѣрно их слѹжбѣ. до нас. Жаловалисмо мѣ. | их wсобѹ wт нашv милосто дал и потврълѣло. мъ им вняшѹ зъмлю. молдавскои. по их право wтни і но. и въ цѣлом вотнинѹ съла Бѹцянин. что ест на вотни. ю лапѹшно. цънѹтом. гдъ ест их домъ. и | садовѣ. коли дѣл ест им. wт нас. ѹрѣком. съ всса им доходом. на вѣкѣ. им дѣтим им. внѹкам им. пра | ѹнѹкам им. прапраѹкам им. праціѹратом им. прапраціѹратом им. и въсъм плименствѹм его | кто наиближѣм. бѹдъто. а хотаръ сънжъ вотчини сълом Бѹцаних. бѹдъто по | старѹмѹ их хотарѹ. кѹда бъла изъ вѣка. вѣчнаго. wтжѣ валнино. на то ест гвѣра | гспдвами вившѣкипснно Гамнѹ. стифанѹ. ввод. и гвѣра болрь нашѣх. вѣра пана | его пана дѹмое староста хотинскаго. вѣра пана Голна. пркалаба килискаго. вѣра | пана Исака дворника. иснѹм его. вѣра пана збиюрое пркалаба белонград. вѣра пана | Алвѹла. перкалаба немецкаго. вѣра пана бѹхтиново. вѣра пана петрика Исwан Мовичл. | вѣра пана. Пашка. перкалаба килиискаго вѣра пана фите иновоградскаго. вѣра пана Гангѹра wрхенскаго. вѣра пана Стифан чернат вѣра пана чокомрлинѹ. вѣра пана | ѣацко хѹдичл. вѣра пана Ивашка хринковичѹ вѣра пана. бодѣи спътарѣи. вѣра пана | югони вистіерника вѣра пана югони постелника. вѣра пана. Нигрила чашника. вѣра | пана лѹка столника. вѣра пана нъига комиса. и вѣра въсѣх болрѣх нашѣи. мол | давских великих. и малих. а по нашѹ жѣвот кто бѹдѣто господ прѣ нашѹ зѣмлю | молдавскою. wт дѣтих наших и бѹд кто бѹдѣто. кого гогъ изъвирот. прото пробь | нипорѹшѣто им некто..а ни коли... ѣчем. да нио повѣрдирѣсо. им гдѣ бѹдѹт по | лвитсл что ест дано им wт нас. по правдо и вѣрнои слѹжбѣ. ѣ на болшѹ крѣпост | мѹ. вшѣписно. вилемѹ. нашѣмѹ вѣрномѹ виликѹмѹ паннѹмѹ толѣи | лофетѹ. wт писат. и нашѹ пичат привиксит. ксѣмѹ нашѣмѹ листѹ. писал | стицко диакѣ. ѹ Сачлвѣ. во влато ҂зцои. сѣмталибріа. месцл е днл.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Stefan Voevod, domn ţării Moldaviei, ştire facem cu această carte a noastră, care va vedea-o sau cetindu-i-se o va auzi-o; adică

această adevărată iaste sluga a noastră credinciosul boiariu *Nicolai Zămbrada* şi semințeania lui Vlasân, fiul lui *Alexandru Coroiu din satul Mitulița,* slujit-a noao cu dreptate şi cu credință; drept aceia văzând noi dreapta şi credincioasa lor slujbă spre noi, miluitu-ne-am spre ei cu osebită de la noi milă datu-le-am şi le-am întărit lor în al nostru pământ al Moldovei pe a lor direaptă ocină şi din întreaga ocină satul *Bugeanii*, ce iaste pe Botna în ținutul Lăpuşnei, *unde le iaste lor casa* şi livezile cum să le fie lor de la noi uric cu toate ale lor venituri în veaci, lor şi copiilor lor, nepoților lor, strănepoților lor, restrănepoților lor, impräştiiaților lor răsîmprăştiiaților lor şi la toată semințenia lor, ce le va fi mai de aproape. Iar hotarul acestei ocine, satul Bugeanii, să le fie pe vechiul său hotar, pe unde a fost din vecii vecilor. Iar spre tărie la aceasta iaste credința domnii noastre mai sus scrise domniia mea Ştefan Voevod, şi credința boiarilor noştri, credin dmsale lui pan Duma staroste de Hotin, credința dmsale Goian parcalab de Chilia, credința dmsale Isac dvornic şi copiilor, credința dmsale Zbiare parcalab de Bealograd, credința dmsale Albul parcalab de Neamț, credința dmsale Buhtea, credința dmsale Petrică Ioan Movici [Ioachimovici, *recte*] credința dmsale Paşco parcalab de Chilia, credința dmsale Fete de Novograd, credința dmsale Gangur de Orhei, credința dmsale Stefan Cernat, credința dmsale Ciocârlie, credința dmsale Iațco Hudici, credința dmsale Ivaşco Hrincovici, credința dmsale Bodei spatar, credința dmsale Iuga visternic, credința dmsale Iuga postelnic, credința dmsale Negrilă paharnic, credința dmsale Luca stolnic, credința dmsale Năigă comis, şi credința tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viiață, cine va fi domn spre țara noastră a Moldaviei, din copii noştri, sau oricare va fi căruia Dumnezeu va aleage, drept aceaşi să nu strice lor nimica, ci încă să le întărească a noastră întăritură, ceia ce i se va părea, căci că iaste dată lor de la noi pentru driaptă şi credincioasă slujbă. Iar spre mai mare tărie a celor de

mai sus scrise, poruncit-am la al nostru credincios marelui boiariu Tomei logofătul să scrie şi a noastră peceate să o leage la această a noastră carte. A scris Stetco diiac în Suceava la anul 6978 Septembrie luna 5 zile.

Pergament f. primitiv lucrat. Pecetea ceară neagră, sfărmată, şnur matasă fraise. Arh. statului Chişinău: cetit cu buna voinţa d-lui Boga şeful arhivei. Falşitatea acestui ispisoc este evidentă. Scriitorul Stetco, care e un scriitor cunoscut al timpului între 6970—7978, are cu totul altă scrisoare şi redactare, în cele 7 urice scrise de el (I. Bogdan DocStf. I. 52-56. seqq.) Falşificatorul însă l'a ales pe dânsul, ca şi în alte falşuri (Uricar XVIII...) Boerii sânt ai timpului, căci atâta a trebuit să cunoască falşificatorul, deşi le dă numele greşit la unii, ca la *Petrică Ioan Movici* în loc de Ioachimovici.

Arhiva de Chişinău posedă un teanc de zeci de pergamente falşe, care cer un studiu deosebit spre a se vedea scopul ce l'au urmat falşificatorii. Nume ca Neculai Zambrada, Vlasân, Alex. Corol, satul Mitulita, răspundeau în mintea falşificatorului la anumite interese nouă spre a le acoperi cu vechimea pergamentului lui Ştefan Voevod.

---

155. *7063 Mai 12 (1555) Huşi.* Alexandru Vodă întăreşte lui Mihail Motăş cumpărătura ce a făcut de la nepoţii lui T. Iucaş cu 100 zloţi părţile lor din Oprişeşti.

[М]лстїю бжїею мы Ѧлеѯандръ воевода гспръ земли молдавской знаменито чиним иссим листом нашим въсѣм кто на нем възрит или его чтѹчи ѹсли | шить. ѡже прїидоша прѣд нами и прѣд намими болѣри ѡдокїа дочка моги и тѹдѡра и брат еи козма дѣти хасанѹ по их доброи воли | неким непонѵжени анипр僅силовани и продали свою правою ѡтнинѹ и дѣднинѹ испривилїе на потвръжденїе що имал дѣдь ихь | тоадерь юкаш ѡт дѣда гсдва ми стефана воеводѹ една бѹката землю ѡт хотарь ѡпришеціимь ѡт нижчою часть на верхь | соходолѹ на имѣ кръница белчироаса и съ мѣсто до верхь дѣль ѡткъ въстока и ѡт тамо доли до верхь дила до хотарь кѵрдиса | чемь и ѡткъ западѹ такожде до верхь дѧль. та продали слоѹѕѣ нашемѹ михъилъ мотъшѹ за сто злать татар | ских. и ѹставшесѣ слѹга наш михъилъ мотъшѹ та заплатиль ѹси исполна тоти више писаннїи пинѣзи ҏ҃ злать | татарскихь ѹ рѹки дочка моги (sic) и тѹдори и братѹ еи козми дѣтемь хасанѹ ѹнѹковемь тоадерѹ юкашѹ | прѣд нами и прѣд нашими болѣри. ино ми видѣвше ихь доброволнои тъкмежѹ

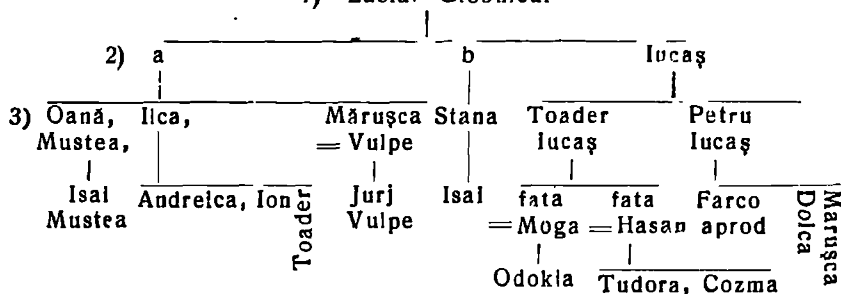
и полною заплатѹ промеже ними | а ми також де и ѡт нас есми дали и потврьдили слѹзѣ нашемѹ михъилъ мотъшѹ тота бѹкатѹ землю що ѡт хотар | ѡпришещим ѡт нижнюю част на верхь соходолѹ на имѣ крьница белчйроаса и съ мѣсто до врьх дѣлѹ ѡт къ въстока и ѿт тамо доли | до верхь дила до хотарь бѹрдисачемь ѡт къ западѹ, також де до верхь дила. како да есть емѹ ѡт нас ѹрик съ въсѣм доходом | емѹ и дѣтем его и ѹнѹчатом его и прѣѹнѹчатом его и пращѹрѣтомь его и въсемѹ родѹ его кто сѣ емѹ изберетъ наиближнїи | непорѹшень николиже на вѣки. а хотарь тои бѹкатѹ землю ѡт хотарь ѡпришещимь ѡт нижнюю часть на верхь ; соходолѹ на имѣ крьница белчироаса и съ мѣсто до верхь дѣль ѡт къ въстока и доли до верхь дилл до хотар бѹрдисачем | да есть по кѹда им знаменали и ѹказали. а ѡт иниших сторон по старомѹ хотарѹ по кѹда извѣка ѡживали. а на то ест | вѣра нашеґо гсдва вишеписанаго ми александра воевод[и] и вѣра прѣвъзлюблених снѡв гсдвѹ ми Иѡн и Богданѹ и вѣра боꙗр | наших, вѣра пана Иѡн нъдъбанко дворника, вѣра пана петра крька паркалаба. вѣра пана хъра и пана нѣгоѐ паркалабо | ве хотинских, вѣра пана Иѡна и пана веиси немецкых, вѣра пана веверицъ и пана воскана новоградских, вѣра пана дана портарѣ | сѹчавского. вѣра пана шендрескѹла спатарѣ, вѣра пана могила постелника, вѣра пана Иѡн висгѣрника, вѣра пана дѹмитрѹ чашника | вѣра пана меделѣна столника, вѣра пана плакси комиса и вѣра ѹсих боꙗр наших молдавских великих. и малих. а по нашем животѣ | кто будет гспдрь нашеи земли ѡт дѣтеи наших или ѡт братїи наших или ѡт нашеґ родѹ или пак бѹд ког бъ изберет гспдрем бити нашеи мол | давскѹю земли. тот би им непорѹшил нашеґ даанїа и потврьжденїа али би им дал и ѹкрѣпил за нѹже есми им дали и потврьдили за | що кѹпили соби за свои правїи пинѣзи. а на болшее крѣпост и потврьжденїе томѹ въсемѹ вишеписанномѹ велѣли | есми нашемѹ вѣрномѹ панѹ могилоѹ логофетѹ писати и нашѹ печат привѣсити ксемѹ листѹ нашемѹ. писал дѹми | трѹ въскан ѹ хѹсех влто ҂зѯг мца вї.

Cu mila lui Dumnezeu Noi Alexandru Voevod, domn țării Moldavii, înștiințare facem cu această carte

a noastră tuturor cui pe dânsa va ceti sau lui cetindu i-se o va auzi; adică au venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri boiari Odochia fata *Mogăi* și Tudora și fratele ei Cozma copii lui *Hasan*, de a lor bună voe de nime siliți nici înpresurați și au vândut a lor direaptă ocină și moșie din direasele de întăritură, ce le-a avut bunul lor *Toader Iucaș* de la bunul domniei meale Ștefan Voevod, o *bucată* de pământ din hotarul Oprișeștilor din partea din gios la vârful Sohodolului anume Fântâna Belceroasă și cu loc în vârful dealului despre răsărit, și deacole valea la vârful dealului la hotarul Burdisăci și despre apus așijderele la vârful dealului, aceiași au vândut slugii noastre lui *Mihăilă Motăș* dreptu una sută zloți tătărești; și s'a sculat sluga noastră Mihăilă Motăș de a plătit toți deplin acei mai sus scriși bani 100 zloți tătărești în mânule Odochiei featei Mogăi și Tudorii și fratelui său Cozmei, copil lui Hasan, nepoți lui Toader Iucaș, denaintea noastră și denaintea a lor noștri boiari. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală și deplin plată între dânșii; iar noi așijderele și de la noi înșine am dat și am întărit slugii noastre lui Mihăilă Motăș acea bucată de pământ, ce-i în hotarul Oprișeștilor din partea din jos la vârful Sohodolului anume Fântâna Belceroasa și cu loc la vârful dealului despre răsărit, și deacolea valea la vărful dealului la hotarul Burdisacii despre apus așijderele la capul dealului, ca să-i fie lui și de la noi uric cu tot venitul lui și copiilor lui și nepoților lui, strănepoților lui, răstrănepoților lui și la tot neamul lui, ce i se va aleage mai de aproape nerușeit niciodănoară în veaci. Iar hotarul celei bucăți de pământ din hotarul Oprișeștilor din partea de jos la vârful Sohodolului anume Fântâna Belciroasa și cu loc în vârful dealului despre răsărit și valea la vârful dealului, la hotarul Burdisacii să fie pe unde li s'a însemnat și li s'a arătat, iar despre alalte laturi pe vechiul hotar, pe unde din veci au îmblat. Iar la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus scrise Noi Alexandru Voevod și credința prea iubiților fii ai domniei

meale *Ion şi Bogdan* şi credinţa boiarilor noştri, credinţa dmsale Ion Nădăbaico dvornic, credinţa dmsale Petre Crăc parcalab, credinţa dmsale Hârra şi pan Neagoe parcalabi de Hotin, credinţa dmsale Ion şi pan Veisa parcalabi de Neamţ, credinţa dmsale Veaveriţă şi pan Vascan ai Romanului, credinţa dmsale Dan portar de Suceava, credinţa dmsale Şendrescul spatar, credinţa dmsale Moghilă postelnic, credinţa dmsale Ion vistearnic, credinţa dmsale Dumitru paharnic, credinţa dmsale Medelean stolnic, credinţa dmsale Plaxa comis, şi credinţa tuturor boiarilor noştri Moldoveneşti a mari şi a mici. Iar după a noastră viiaţă cine va fi domn ţării noaştre din copii noştri sau din fraţii noştri sau din al nostru neam sau pe ori care altul D-zeu îl va aleage să fie domn ţării noastre a Moldavii; acela să nu-i strice a noastră daanie şi întăritură, ci să-i dea şi să-i întărească, căci că înşine i-am dat şi i-am întărit, pentru căci a cumpărat cu ai săi drepţi bani. Iar spre mai mare tărie şi puteare a a tot ce s'a scris mai sus poruncit-am înşine la al nostru credincios pan Moghilă logofătului să scrie şi a noastră peceate să o leage la această carte a noastră. A scris Dumitru Hasan în Huşi la anul 7063 Mai 12.

Pergament fără pecete. Cetit cu prilejul ducerei la Bălţi de pe original la un domn căpitan, ce-l are în familie, cf. Surete ms. XLVIII 909. *T. Iucaş*. In Iucaş avem tulpina *Iuc* şi sufixul dim. *aş*, cum în *Iucşa*, avem *Iuc+şa* (mirus юк = юг = Ghiţă), ca Tom-*şa*, Lup-*şa*, Pop-*şa*. Com-*şa*, Dum-*şa*. Ap-*şa*, etc. Prin uricul din 7003 Ghenar 21, Ştefan Vodă întărăşte şi împarte stăpânirea urmaşilor lui Laslău Globnicul, din pragul secl. al XV-a. Iată cum prin uricul nostru se întregeşte spiţa curgătorilor din Laslău Globnicul (I. Bogdan DcStef II 62),

Sohodol — valea Sacă.
Burdusaci, comună, în j. Tecuci care cuprinde satul Oprişeşti.

156. *7081 Mart 27* (suret) Ioan Vodă cel Cumplit întăreşte u-nora din urmaşii lui Baloş pah. satul Holohoreni, a opta parte.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbii dela Ion Vodă domn ţării Moldaviei, din Huşi 7081 Mai 27.

Precum au venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri sluga noastră Fădor şi fraţii lui Oniul şi Morozanul, şi sora lor Armanca, ficiorii Maricăi şi rudeniile lor Ion şi Ştefan şi Dumitru şi Crăstea şi sora lor Fedora feciorii Taţei, şi rudeniile Stanca şi Urâta şi Anghelina şi fratele lor Ionaşco ficiorii lui Iuraşco, toţi nepoţi Fedorii; şi iarăşi ruda lor Ihnat fecior a lui Toader, nepot al Anuşcăi şi fratele ei Avram ficiorii Magdei, şi rudele lor Stanca şi Sofia, featele lui Şofranco şi ruda lor Bica fecior Mihnei, toţi nepoţii Sofiicăi şi tij rudele lor Popa Leu şi nepoâtele lui de sor Varvara şi Grigore şi Anna şi Marica şi Sofiianca şi Hapca copii Nastei, toţi nepoţii Bicăi; şi iarăşi ruda lor Haşco feciorul Nastei şi nepotul lui de soră Toader ficiorul Măricăi; şi iarăşi ruda lor Guţul şi nepoţii lui Gaico şi Grozav şi Dragan şi Albotă şi *Mănunta* şi Drahna, ficiorii Gugnii şi rudele lor Alecsa şi Ion, i Iuraşco şi Magda şi Marina feciorii Ciagrame şi rudenile lor Petriman şi Dumitru şi Dragan şi Grigul şi Oniul, şi Marin feciorii lui Marco şi rudele lor Micul şi Sanco şi Ion şi Gafa şi Cucoana şi Drăguţa şi Litovie feciorii Grigăi; şi ruda lor Mihai şi nepoţii lui de frate Boţul şi Binan şi Ţigan şi Anisia feciorii lui Burlan şi nepoţii lor Ion Fenea şi Poniclu şi Balco şi Urâta Mariia şi Naaradia, feciorii lui Habil toţi nepoţii Ţigăi, şi iarâşi rudele lor Dumitru şi Ion Turcul şi Crăciun şi Trifan şi Dragan şi Anghelina feciorii Fedorei şi unchiul lor Vasco şi nepoţi lui de soru Fedorii şi Vaverdea feciorii lui Mihu, şi nepoţi Anuşcăi, toţi mai sus numiţii prea strănepoţi a lui Baloş pah. de a lor bună voe de nime siliţi nici asupriţi şi au împărţit ei între dânşii a lor driaptă ocină si moşie din drese de slujire ce au avut moşul lor Băloş pah. de la Ilie şi Ştefan Voevozi, anume Holohorenii pe Racovăţ, pre acelaş lau împărţit ei în opt părţi şi sau venit în par-

tea lui Grozav feciorul Sorii şi rudii lor Anuşcăi, şi frăţinesău a lui Avram feciorii Magdei şi Stancăi şi surorii eî Soficăi fata lui Şofrac şí Bicăi feciorul Mihnei, tuturor nepoţilor Sofiicăi a opta parte ce iaste între Ignat şi între Cozma, deci noi văzând de bună voe tocmală şi împărţală între dânşii liam dat lor şi liam întărit ca să le fie lor cu tot venitul.

Domnul au zis. vel logofăt au învăţat.

l. p. gspd

„Din limba sârbască sau tălmăcit de Ioniţă Stamati pitar Eşi 1809 Mai 16

Arhiv. stat. Chişinău. Iată după acest ispisoc încrângătura tuturor urmaşilor lui *Băloş pah.* de la 1437 şi stăpânul peste tot satul Holohoreni pe Racovăţ (vezi pag. 217—218).

---

157. *7084 (1576) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte la 6 fraţi cumpărătura ce au făcut cu 300 zloţi în Solpnaia de la Toma Albăscul vatag şi Hamarţu.

† Петръ воевод. божю мастію гспдръземли м(олдавскои). ѡж пріиде прѫд нами | и прѫд нашими болѣри. слꙋга наш тома Ꙗлбѫскꙋл ватаг. и хамарцꙋ по их | доброю волю никим непонꙋждени анинприсиловани. и продали их | правое ѡтнинꙋ и дааніе. ѡт едно мѣста ѡт пꙋстини. наимѣ солпнаѧ | до кръница карена. ѡт въсего мѣста три части. ѡт исписок. за даа | ніе. що ѡни имали ѡт гспдвми. та продали слꙋгам нашим. братко и воанца | и васко. и Костеви. и Игнат. и зѫтѵ емѵ васко. за три ста злати. татар | скых. и ѡставшисѣ наш слꙋгы. братко и Воанца. и васко и Косте. и Игнат. и васко. | и заплатил въси исполна тоти вышписанних пинѣзы. т злати. татарских | ꙋ роуки слꙋгам нашим. томи Ꙗлбѫскꙋл, и хамарцꙋ. прѣд нами и пред на | шими болѣри. ино мы видѣвше их добро волю. токмеж и полною | (заплатꙋ и мы. такождере и ѡт нас дали и потвръдихом сл)ꙋгам нашим выш | писанним. тое предреченное три части. ѡт... како да ест | им и ѡт нас ѡтнинꙋ и викꙋпленіе съ въсем доходом. й ни да сѣ не ꙋмишает. пис. ꙋ іас вато ҂зпд.

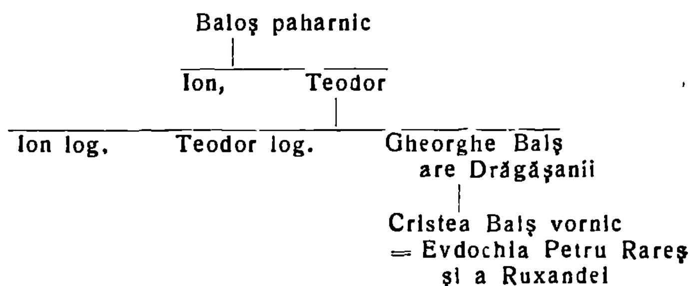
Гспднъ реч.

Голъи вел логофет. ѵч и искал ✝ Бръладѣн

Băloş pah.

- Fădor
  - Mărica,
    - Fedor, Onlul, Morozanul, Armanca, Tesca
  - Taţe,
    - Ion, Stefan, Dumitru, Criste, Tudora
  - Iuraşco,
    - Stanca, Urâta, Anghelina, Ionaşco
- Sofiica
  - Anuşca,
    - Toader
      - Ignat
  - Sora,
    - Grozav
      - Pătraşco, Mănunta
  - Magda,
    - Anuşca, Arvăsia
  - Şofranco,
    - Ion, Şofranco,
      - Stanca—Spiridon, Sofiia—Zoica
    - Mihnea comis
      - Bica
- Bica
- Ţiga
  - Nastea
    - Sofiana, Varvara, Griga, Maica, Ana, Marica, Hasco
      - (Marica) Ionaşco, Fedora, Teţa, Matiţa
  - Popa Leu
  - Habil
    - Ion, Fenea, Ponici, Bilca, Urâta, Mărica, Naaradia
- Vaşco
  - Burlanu
    - Boţul, Binan, Ţigan, Anisia
  - Mihal
  - Griga
    - Micul, Sanca, Ion, Gafa, Cucoana, Drăguţa, Litovie
- Ignat
  - Marco
    - Grigul, Onlul, Mărica
    - Petroman, Dumitru, Dragan,
  - Ciagrăma
    - Alexa, Ion, Ionaşco, Magda, Maria
  - Gugna
    - Galco, Grozav, Dragan, Albotă, Mănunta, Drahna
- Cozma,
  - Guţul
  - Nastea
    - Hasco
    - Maica—Toader
- Anuşca
  - Fedora,
    - Dumitru, Ion, Anghelina, Turcul, Crăciun, Trifan, [Dragan.
  - sora = Mihu
    - Fedora, Vaverdea

Cât de simplă e spiţa oficială Bălşască, care începe aşa:

Petru Voevod cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei, adică au venit înaintea noatră şi înaintea a lor noştri boiari sluga noastră Toma Albăscul vatag şi Hamarţu de a lor bună voe de nimene siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor dreaptă ocină şi daanie, dintr'un loc din pustiu anume Solpnaia la fântâna Carena din tot locul trei părţi, din ispisoc de daanie, ce ei l'au avut de la domnia mea; aceia ei au ' vândut slugilor noastre Bratcu şi Voanţii şi Vasco şi Costei şi lui Ignat şi ginerului său Vasco drept 300 zloţi tătăreşti, şi s'au sculat ale noastre slugi Bratco şi Voanţa şi Vasco şi Coste şi Ignat şi Vasco şi au plătit toţi deplin acei mai sus scrişi bani 300 zloţi tătăreşti, în mânule slugilor noastre lui Toma Albăscul şi lui Hamarţu înainte noastră şi înaintea a lor noştri boiari. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi deplină plată şi noi aşijderele şi de la noi dat-am şi am întărit slugilor noastre mai sus scrise acele de mai sus zise trei părţi din Solpnaia, ca să fie lor şi de la noi ocină şi cumpărătură cu toate veniturile, altul să nu se ameastece. Scris în Iaşi la anul 7084, luna... 7 zile.

Domnul a zis. Pecetea de ceară roşie, ştearsă.

Golăe vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

+ Bărlădeanul

' Arhiva statului Chişinău.' Dosarul măn. Căpriana fila 31 în dos nota: „*Stohnaia* de la Petru Vodă. Alta „pe *Stupnoia* ispisoc de la Petru Vodă".

158. *7085 April 30 (1577) Iaşi.* Petru Vodă întăreşte lui Gavril logofăt cumpărătura cu 140 zloţi a unei giumătăţi din a opta parte din Holohoreni de la nepoţii lui Haşco.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie de la Pătru Voevod domn ţării Moldaviei, scris de Dumitru Gănscovici în Iaşi la anul 7085 April 30. Precum au venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri *Chirilă* şi fraţii lui *Dumitru* şi *Ion* feciorii lu Haşco şi nepoţii lor *Matiţa* şi fratele său *Ionaşco* şi surorile lor *Fedora* şi *Teţa* copii *Mariicăi,* iarăşi nepoţi a lui *Haşco;* ei de a lor bună voe de nimene siliţi nici asupriţi şi au vândut a lor driaptă ocină şi moşie din a opta parte din satul *Holohorenii* o giumătate partea lui Haşco din ispisoc de împărţală, ce au avut ei de la Ion Vodă, pe aceiaşi au vândut-o credincios boiarului slugii noastre lui Gavril Hârovici treti logofăt, drept 140 zloţi tătărăşti, cărora credincios sluga noastră leau plătit toţi deplin pe acei de mai sus arătaţi bani 140 zloţi în mânule mai sus numiţilor dinaintea noastră în Eşi, drept aceaia ca să-i fie lui şi de la noi cu tot venitul şi altul să nu se ameastece.

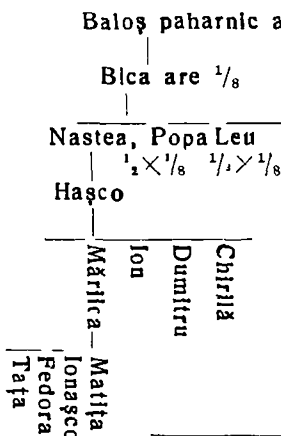
Domnul a zis.

Golăe vel log. au învăţat şi au iscălit.

I. p. d.

din limba sârbască sau tălmăcit de Ion Stamati pitar în Eş 1809 Mai 16.

Arhiva statului Chişinău. Iată spiţa urmaşilor lui Haşco:

159. *7088 Iunie 13 (1579) Iaşi.* **Petru Vodă Schiopul întăreşte lui Gavril 3-a log. cumpărătura făcută cu 120 zloţi în partea lui Morozanul şi al lui în Holohoreni.**

Suret de pe pe ispisoc vechiu pe sârbie de la Pătru Vodă, domn ţării Moldaviei, scris de Dumitru Gânscovici în Eşi la let 7086 *Iuni 31 (sic).*

Precum a venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri Morozeanul feciorul Maricăi nepotul Fedorii, ci de a lui bună voe de nimene silit nici asuprit şi au vândut a lui driaptă ocină şi moşie din ispisoc de împărţală ce a avut de la Ion Vodă, din a opta parte din tot satul Holohoreni din al treilea parte (lipsă) ce se va aleage parte a lui Morozanul, şi a fratelui său a lui Oniul şi a surorilor lor a Tescăi şi a Armancei, fiindcă el au făcut cu dânşii tocmală şi leau dat lor parte sa din Zahoreani ot ţinut Orheiului unde sânt casele lor, aceiaşi au vânduto credinciosului slugii noastre lui Gavril Hărovici treti logofăt drept 140 zloţi tătăreşti cărora credincioasa sluga noastră Gavril treti logofăt leau plătit toţi deplin pe acei de mai sus arătaţi bani 120 zloţi în mânule lui Morozanul feciorui Măricăi, nepotul Fedorii, dinaintea noastră în Eşi drept aceaia să-i fie credinciosului slugii noastre lui Gavril treti logofăt acea de mai sus aratată şi de la noi cu tot venitul şi altul să nu se ameastece.

Domnul au zis.

Gheorghe vel log. au învăţat şi au iscălit.

„din limba sârbască sau tălmăcit de Ioniţă Stamati pitar în Eş la let 1809 Mai 16."

Arhiva statului Chişinău. Iată încrângătura lui ***Moruzanul:***

Băloş paharnic are 8/8
|
Fădor are 1/8
|
Mărica, Taţe, Iuraşco
au câte 1/3×1/8 1/3×1/8 1/3×1/8
|

Fedor, Oniul, Morozan, Tesca, Armanca

160. *7085 Iulie 20 (1577) Iaşi.* **Pătru Vodă întăreşte lui Gavril 3 log. cumpărătura făcută în Holohoreni cu 140 zloţi, o jumătate din a opta parte de la Patraşco şi ai lui.**

Suret di pe ispisoc vechiu pe sârbie de la Petru Vodă domn ţării Moldaviei scris de Bărlădeanul în Eş la let 7085 Iulle 20.

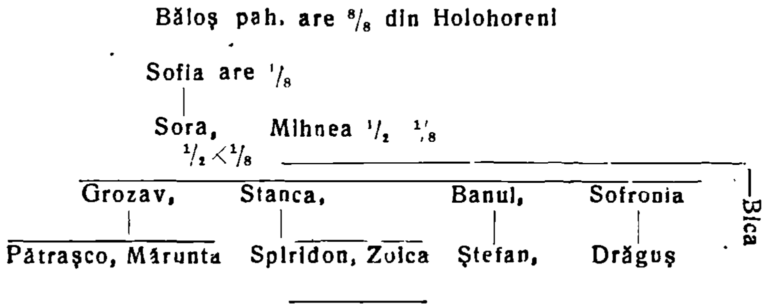
Precum au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei Pătraşco şi sora lui Mărunta, feciorii lui Grozav şi rudile lor Spiridon şi sora lui Zoica feciorii Stancăi şi ruda lor Ştefan feciorul Banului şi ruda lor Drăguş feciorul Sofroniei, şi ruda lor Bica feciorul Mihnei, toţi nepoţi Sorii strănepoţi Sofiicăi că de a lor bună voe de nimene siliţi nici asupriţi şi-au vândut a lor driaptă ocină şi moşie din ispisoc de împărţală ce au avut părinţii lor de la Ion Vodă şi dela Ştefan Vodă din sat din Holohoreni, ce iaste pe Racovăţ, din a opta parte din sat o jumătate; pe aceiaşi au vânduto credinciosului slugii noastre lui Gavril Hârovici treti logofăt drept 140 zloţi tătăreşti şi sculânduse credinciosul sluga noastră Gavril logofăt liau plătit toţi deplin acei de mai sus arătaţi bani gata 140 zloţi tătăreşti în mânule mai sus numiţilor dinaintea noastră şi dinaintea boiarilor noştri; însă dintrace giumătate din al optule parte dintracelaş sat, însăşi Bica feciorul Mihnei au vândut o jumătate drept 70 zloţi, iarăşi credinciosului slugii noastre lui Gavril logofăt, deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin, noi aşijdere şi de la noi i-am dat şi i-am întărit acele de mai sus numite din a optule parte a jumătăţii din sat din Holohoreni, pe Racovăţ credinciosului slugii noastre lui Gavril logofăt ca să-i fie lui şi de la noi ocină şi cumpărătură cu tot venitul, şi altul să nu se ameastece peste aceastâ carte a noastră.

Domnul au zis. Vel log. a învăţat şi a iscălit.

I. p. d.

de pe limba sărbască pe limba moldovenească sau tălmăcit de Ioniţă Stamati la leat 1809 Mai 16.

Arhiva statului Chişinău. Iată încrângătura înaintaşilor lui ***Pătraşco:***

161. *7086 Oct. 4 (1577) Iaşi.* Pătru Vodă întăreşte lui Gavril Hărovici log. cumpărătura făcută cu 100 zloţi în Holohoreni părţile lui Ion Şofranco şi ai lui.

† Петрꙑ воевода бжїю мл҃стїю гспдрь земли молдавскои. ѡж прїидошѧ | прѣд нами. и прѣд оусими нашими молдавскими болѣри великими и малими | слуга наш Іѡн Шофранко. комишел, и сестра ег Станка. дѣти Шофранко оуну | кове софїики. прѣоунучатове бълоша чашника. по их доброю волю неким не | поноужддени. анипрїсилованни. и продали их правою ѡтнину и дѣдину. ѡт их правих оу | рика, и привилїе за вислуженїе. что имал прѣдѣд их бълош чашник. ѡт Илїа и Стефана | воеводоке. ѡт ѡсмою част ѡт село холохорѣнїи что на Раковѧц половина. | что ест их части. та продали. слуѕѣ нашему вѣрному Гаврїилу хърович. логофету. за сто злати | татарских. и въставшес слуга наш вѣрнии Гаврїил хърович. логофет. и заплатил оуси исплъна | вышписаннїи пинѣзи. р злати татарских оу роуках слуѕѣ нашему Іѡн Шофранко. ко | мишел и сестри его Стакїки дѣтим Шофранко оунуком Софїики, прѣоунꙋчатом. Балоша | чашника ѡт прѣд нами и прѣд нашими. болѣри. ино мы видѣвше их доброволно ток | меж и полную заплату. а мы також дере и ѡт нас есми. дали и потвръдили слуѕѣ | нашему вѣрному Гаврїилу хъровичу логофету тота вишписанна от ѡсмаа част | ѡт село холохорѣни. что на Раковец. половинна что извірет их части. како да ест ему | ѡт нас оурик. и ѡтнину выкупленїе и съ въсем доходом. и ин никто да сѧ не оумишает. | пис оу іас вл то ҂зпѕ. ѡтк. д.

Сам гспднъ казал.

вел логфт. уч. и искал ҂ Връстѣ пис.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sărbie de la Pătru Vodă domnul ţării Moldaviei, scris de Criste în Eşi la let 7086 Oct. 4.

Precum au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici sluga noastră Ion Şofranco comişel şi sorusa Stanca copii lui Şofranco, nepoţi Sofiicăi, strănepoţi a lui Baloş pah. că de a lor bună voe de nimeni siliţi şi nici asupriţi şi-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie dintru ale lor drepte urice şi dresuri de slujire, ce au avut strămoşul lor Băloş paharnic, de la Ilıe şi Ştefan Voevozi din a optăle parte din sat din Holohoreni ce iaste pe Racovăţ, o jumătate (lipsă) ce li sânt ale lor parţi, pe aceleaşi leau vândut credinciosului nostru lui Gavril Hârovici drept 100 zloţi tătăreşti, cărora credincios sluga noastră Gavril Hârovici log. liau plătit toţi deplin pe acei de mai sus arătaţi bani 100 zloţi tătăreşti în mânule slugii noastre a lui Ion Şofranc comişel, şi a surorii lui Stancei copii lui Şofranc nepoţi Soficăi, strănepoţi a lui Băloş, pah. denaintea noastră şi denaintea boiarilor noştri. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmală şi plată deplin, noi aşijderele şi de la noi am dat şi iam întărit credinciosului slugii noastre lui Gavril Hărovici logofăt acea de mai sus arătată din a optăle parte din sat Holohoreni, ce iaste pe Racovăţ, o jumătate ce li se va aleage parte lor ca să-i fie lui şi de la noi uric şi ocină cu tot venitul şi cumpărătură şi altul să nu se ameastece.

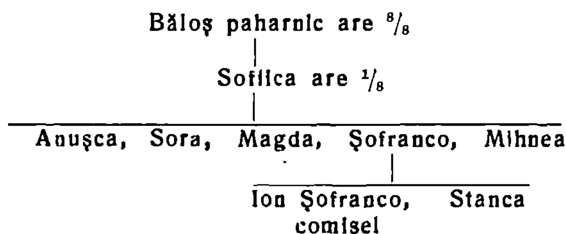
Insuşi Domnul au zis.

vel log. au învăţat şi au iscălit. l. p. d.

„din limba sârbască sau tălmăcit de Ioniţă Stamati pitar în Eş 1809 Mai 16.“

Arh. stat. Chişinău.

Iată încrângătura înaintaşilor lui Ion Şofranco:

162. *7088 April 26 (1580) Iaşi.* Iancul Vodă întăreşte lui Gheorghe Clucer cumpărătura făcută cu 1000 zloţi în Balosineşti de la fraţii Movileşti, dând rămas pe Grozea. Se pune feräe.

Suret de pe ispisocul vechiu pe sârbie de la Iancul Voevod, domn al ţării Moldaviei, scris de Bărlădeanul în Iaşi din let 7088 April 26.

Iată au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri ai Moldaviei a mari şi a mici credinciosul sluga noastră *Gheorghie cluciar* de sau rugat şi au cerut de la noi întăritură pe a lui driaptă ocină şi cumpărătură pe satul Balasineştii de pe Viliia şi cu hăleşteu şi cu mori în Viliia, ce şi leau cumpărat el drept 1000 zloţi tătăreşti de la credinciosul sluga noastră de la *Irimia paharnic şi de la fratesău Sămion aprodul şi de la surorile lor Greaca şi Scheauca, copii lui Movilă logofăt încă în zilele lui Bogdan Voevod*, deci noi cercetând cu boiarii noştri am aflat cum că iaste a lui driaptă ocină şi cumpărătură cu tot venitul, apoi şi de la noi iam dat şi iam întărit prin această arătătoare carte a noastră, pe acel de mai sus arătat sat Balasăneştii pe Viliia cu hălăşteu şi cu mori în Viliia, ca să-i fie lui şi de la noi ocină şi cumpărătură cu tot venitul. După aceaia au venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri slugile noastre Grozea feciorul Albului şi rudele lui Toader şi fratele său Gavril copii lui Gherasim şi Pavăl diacul feciorul lui Vlad Vameşul, şi au tras la giudecată pe credincioşii slugile noastre pe Ierimia pah. şi pe fratele său Simion şi pe surorile lor feciorii lui Movilă logofăt zincâdu precum că părinţii lor Albul şi Gherasim şi Vlad nau vândut pe acel de mai sus arătat sat Balasăneştii lui Movilă logofăt, pentru că slugile noastre Eremia pah. şi Sămion aprod, diresuri de cumpărătură nau avut, fiind că au perdut ei acel uric *când au perit Movilă logofăt;* iar credincios sluga noastră Erimia pah. fratele său Sămion aprodul feciorii lui Movilă logofăt *au giurat denaintea noastră cu 24 de oameni buni boiari şi oşteni aleşi din Curtea domniei meale şi vatagi bătrâni*, pe sfânta Evanghelie, şi sau îndreptat denaintea noas-

tră, şi *şau pus ferae 12 zloţi* în visteria noastră, iar Groza aprodul feciorul Albului şi rudele lor Toader şi fratele său Gavril feciorii lui Gherasim, şi Pavăl diiacul feciorul lui Vlad vameş, cari sau dat rămaşi de faţă de către domniia mea, şi de toată legea ţării noastre, ca să nu aibă a umbla şi a mai trage la giudecată nici odinioară în veci peste această carte a noastră.

Domnul a zis.

Stroici vel logofăt au învăţat şi au iscălit.

„să i să facă lui uric"

„din limba sârbască sau tălmăcit de Ion Stamati pitar în Iaşi la anul 1809 Febr. 7."

Arhiva statului Chişinău.

---

163. *7092 Mai 7.* Petru Vodă judecă şi dă rămas pe Toader în pâra cu Gherman pentru Bălăşeşti; se pune ferăe.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie de la Pătru Vodă domn ţării Moldaviei, scris în Eş de Stârce din let 7092 Mai 7.

Iată au venit înaintea noastră şi înaintea boiarilor noştri ai Moldaviei Gherman şi femeia sa Anuşca şi au tras la giudecată pe Toader şi pe fraţii săi Bigher şi pe Drăghici şi pe sora lor pe Varvara zicând aşa precum că ei le stăpânesc una parte de ocină din satul Bălăşeştii din al treile parte din sat o a şăsele parte în putere şi fără de dresuri, iar Toader şi frate-său Bigher şi Drăghici şi sora lor Varvara, ei au zis aşa cum că pe ace parte de moşie au cumpărat-o de la Gherman şi de la femeia sa Anuşca, drept 150 zloţi tătăreşti în zilele lui Bogdan Vodă, pe acea de mai sus arătată parte, şi sau dat rămaşi pe Gherman şi pe femeia sa Anuşca în divanul domniei noastre, şi şau pus *ei ferăe 12 zloţi tătăreşti* în visteria noastră; şi de acmu înainte Gherman şi femeia lui Anuşca să nu aibă a mai umbla şi a mai trage la judecată pe Toa-

der şi pe fratele lui nici odănăoară în veci, peste aceastä carte a noastră.

Domnul a zis.

Vel logofăt au învăţat şi au iscălit.

„din limba sârbească sau tălmăcit de Ion Stamati pitar în Eş la let 1807 Feb. 7.

Arhiva statului Chişinău.

---

164. *Noembre 8 (1587) regeste.* Pentru Ghitcăuţi (Dorohoi).

„Un zapis a lui Luca din Ghitcăuţi sârbescu din leat 7096 Noembrie 8".

Din opisul de actele moşiei Ghitcăuţi, la ţinutul Dorohoiului, întocmit în anul 7286 Mart 12 (1778). Cf. Surete ms. V, 851.

Documentele cu litere chirilice şi spiţele de încrângătura familiilor, descrise în acest volum, sunt culese (zeţuite) de Ioan Breabăn, tipograf din Iaşi.

INDICELE ALFABETIC

TABLA DE MATERII